

tim4pinmagazin

SPECIJALIZIRANI ČASOPIS CENTRA ZA RAZVOJ
JAVNOG I NEPROFITNOG SEKTORA

www.tim4pin.hr

BROJ 4.
travanj 2022.

Plaće lokalnih dužnosnika

PRILAGODBE ZA UVOĐENJE EURA

Izveštaji o izvršenju proračuna

*Novine u financijskom
izveštavanju proračuna*

Mogućnosti financiranja iz NPOO

4

ISSN 1848-7610

9 771848 761002

NAKLADNIK - tim4pin
Krišnjačeva 1/II, 10 000 Zagreb | centar@tim4pin.hr
TISKANICA - poštarna plaćena u HP-u d.d. u sortirnici 10 200 Zagreb

U TIJEKU SU PRETPLATE ZA 2022. GODINU

TISKANO
IZDANJE

ON-LINE
IZDANJE

TISKANO i
ON-LINE IZDANJE

Godišnja
pretplata

1.300,00 kn

1.000,00 kn

1.500,00 kn

Polugodišnja
pretplata

750,00 kn

600,00 kn

850,00 kn

Riječ glavnog urednika

Poštovani čitatelji!

Proljeće nam je stiglo sa svim svojim obilježjima, a nadajmo se da će stići i usjevima, toliko potrebne proljetne kiše.

Ipak, proljetnu ljepotu zasjenjuju ružna i zabrinjavajuća ratna događanja u našem, ne tako dalekome okruženju. Rat se međutim ne vodi samo oružjem u Ukrajini, već ekonomskim, finansijskim i energetske mjerama na širokome europskome području. Ekonomske i finansijske sankcije Rusiji izazvale su „energetski odgovor“ i finansijski ultimatum te pokazale svu ovisnost i ranjivost europskoga gospodarskog sustava. Globalni poremećaji opskrbenih lanaca izazvani pandemijom u kombinaciji s prijetećim energetske deficitom već sada su izazvale val ekonomskih poremećaja, a daljnje eskaliranje ekonomskog rata moglo bi imati nesagledive posljedice na stabilnost gospodarstva zemalja članica EU.

Tračak nade u bolje dane ipak se pojavio nakon posljednjeg kruga mirovnih pregovora koji nagovještavaju razumnija rješenja bez daljnjih razaranja i ljudskih patnji. Budu li se događanja odvijala u naznačenome pravcu, za nadati se da će i ekonomsko – energetske napetosti popustiti. Ipak, nezahvalno je prognozirati daljnji razvoj događanja jer u svemu tome važnu ulogu imaju i strane kojima ovakva, za Europu loša situacija donosi značajne ekonomske koristi. Trenutno smo u ulozi promatrača, a naš utjecaj na ishod gotovo je ravan utjecaju na rezultat utakmice koji imamo kao navijači s tribina stadiona. Da bi se to promijenilo u relativno kratkome roku, na potezu je politika koja svoje potencijale mora značajno usmjeriti u razvoj i transformaciju energetske sektora u novonastalim okolnostima.

Ono što kao građani već osjećamo vrlo snažno su poskupljenja gotovo svih proizvoda i usluga. Najavljeno sniženje PDV-a koje bi trebalo ublažiti val poskupljenja nekih proizvoda, trgovci su izgleda već preduhitrili te će im snižavanje stopa poreza samo osigurati dodatne zarade. Sve u svemu pred nama je turbulentno razdoblje kojemu ćemo se, kao i uvijek morati prilagoditi.

Na stručnome planu svjedočimo nastavku priprema za uvođenje eura, a u proračunskom sustavu značajnoj promjeni izvještajnog sustava. Pojašnjenju ovih novina dajemo doprinos i u ovom broju našega časopisa.

Donosimo i niz drugih aktualnih tema te se nadamo da ćete i ovaj broj sa zanimanjem pročitati.

Srdačno vas i s poštovanjem pozdravljamo !

Glavni urednik

Prof. dr. sc. Davor Vašiček

Impressum

TIM4PIN MAGAZIN

Časopis Centra za razvoj
javnog i neprofitnog sektora

Nakladnik:

TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje

Zagreb, Šumetlička 41

tel: 01/5531 755

E-pošta: centar@tim4pin.hr

OIB 83718300522; MBS 2929236;

www.tim4pin.hr

Adresa uredništva:

Kršnjavoga 1 (The Westin hotel), Zagreb

Za nakladnika:

Tomislav Čakanić, struč.spec.oromo.

Glavni urednik:

prof.dr.sc. Davor Vašiček

Urednica:

Tena Tarle, mag.iur.

Tajnik uredništva:

Jan Vašiček, mag.psych, mag.oec.

Uredništvo:

Prof.dr.sc. Nives Botica – Redmayne;

doc. dr.sc. Ivan Čevizović; dr.sc. Josip Čičak;

prof.dr.sc. Saša Drezgić; dr.sc. Damir Juričić;

Mladenka Karačić, dipl.oec.; mr.sc. Mirjana

Mahović-Komljenović; mr.sc. Ivana Maletić;

Ante Loboja, mag.iur.; doc.dr.sc. Brankica

Remenarić; mr.sc. Nediljka Rogošić; mr.sc.

Gorana Roje; dr.sc. Desanka Sarvan; doc. dr.sc.

Ana Marija Sikirić; Danijela Stepić, mag.oec.;

Ivana Vargašević Čonka, dipl. oec.; prof.dr.sc.

Vesna Vašiček; Hana Zoričić, dipl. oec.

Lektura i korektura:

TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje

Slike:

Turistička zajednica grada Donjeg Miholjca

Grafička priprema i oblikovanje naslovnice:

Sveučilišna tiskara d.o.o.

Tisak:

Sveučilišna tiskara d.o.o.,

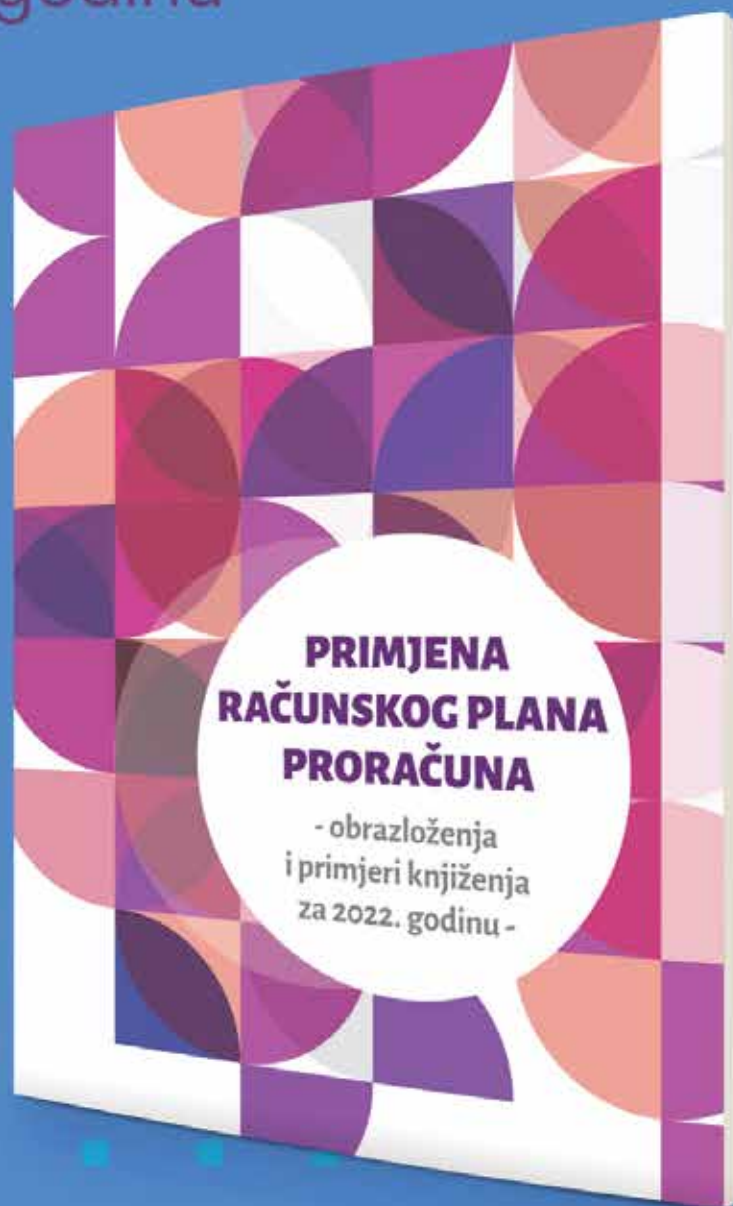
Trg Republike Hrvatske 14, Zagreb

PRIMJENA RAČUNSKOG PLANA PRORAČUNA

- obrazloženja i primjeri knjiženja
za 2022. godinu -

350,00 kn
(PDV
uključen)

Elektroničko
izdanje gratis!

NOVO
IZDANJE
U PRODAJI!

Sadržaj

FINANCIJE I FINANCIJSKO POSLOVANJE

- 5 Očekivani rast gospodarstava EU-27 i Hrvatske vrlo je neizvjestan
Davor Galinec

- 9 Prilagodbe poslovnih procesa subjekata opće države za uvođenje eura
Hana Zoričić

- 15 Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna i financijskog plana za 2021. godinu
Mladenka Karačić

RAČUNOVODSTVO

- 21 Novi Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu
Katarina Nesterović

PLAĆE I NAKNADE

- 24 Plaće i naknade lokalnih dužnosnika i njihovih zamjenika – prava i ograničenja
Nevenka Brkić

- 32 Zabrana novog zapošljavanja u državnim i javnim službama

- 35 Pravo na doplatka za djecu u 2022. godini
Sanja Rotim

POREZI

- 41 Plaćanje prireza porezu na dohodak
Mirjana Mahović Komljenović

PRAVO

- 46 Dodatna naknada za poslove obnašanja javnih dužnosti u kontekstu sukoba interesa
Gordana Muraja

- 48 Diferencirane cijene ulaznica za korištenje javnih prostora
Desanka Sarvan

JAVNA NABAVA

- 50 Oslanjanje ponuditelja na sposobnost drugih subjekata u postupcima javne nabave
Ante Loboja

- 56 Praksa Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave
Ante Loboja

EUROPSKA UNIJA I FONDOVI

- 58 Mogućnosti financiranja javnog i neprofitnog sektora kroz nacionalni plan oporavka i otpornosti
Davorka Žagar

- 62 Pregled otvorenih natječaja za sufinanciranje iz EU fondova

PAMETNI GRADOVI

- 64 *Smart living*: Pametna isporuka društveno poticanih stanova
Damir Juričić

POSLOVANJE NEPROFITNIH ORGANIZACIJA

- 70 Socio-ekonomski aspekti projektnog jačanja potencijala organizacija civilnog društva
Dejan Miljenović

TIM4PIN INFO

- 76 Neoporezivi iznosi naknada, potpora, nagrada, dnevnica i otpremnina

- 78 Naknade korisnika državnog proračuna

- 80 Plaće

- 83 Naknada plaće zbog bolovanja i druge nesposobnosti za rad

- 84 Drugi dohodak

- 85 Primici izuzeti od ovrhe

- 86 Financijske obavijesti

- 87 Ostale informacije

WEBINARI

- 6.4. 2022. Tromjesečni financijski izvještaji i računovodstvene aktualnosti u sustavu proračuna

- 11.5. 2022. Javna nabava za početnike

I U 2022. GODINI
OSTAJEMO VAM
NA USLUZI!

centar@tim4pin.hr
pitajcentar@tim4pin.hr

01/5531-755
099/3037-677

SAVJETOVANJE, PRIPREMA I PROVEDBA EU PROJEKATA

U NAŠOJ PONUDI

Pružamo usluge savjetovanja, pripreme i provedbe projekata financiranih iz fondova Europske unije.

U financijskom razdoblju 2014. - 2020. osigurali smo za svoje klijente više od 40 milijuna kuna bespovratnih sredstava iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova.

Nudimo besplatno savjetovanje o prihvatljivosti Vaše ideje u odnosu na raspisani natječaj.

Obratite nam se s povjerenjem.

U TIJEKU JE PRETPLATA NA

tim4pinmagazin

ZA 2022. GODINU

	TISKANO IZDANJE	ON-LINE IZDANJE	TISKANO I ON-LINE IZDANJE
GODIŠNJA PRETPLATA	1.300,00 kn	1.000,00 kn	1.500,00 kn
POLUGODIŠNJA PRETPLATA	750,00 kn	600,00 kn	850,00 kn

Očekivani rast gospodarstava EU-27 i Hrvatske vrlo je neizvjestan

Davor Galinec*

Europska komisija u svojoj Zimskoj gospodarskoj prognozi od 10. veljače 2022. godine prognozirala ponovni gospodarski rast uslijed slabljenja pandemije koronavirusa. Međutim, recentna ratna zbivanja u Ukrajini dodatno su povećala neizvjesnost u realizaciji prognoza rasta za EU-27 i države članice. Koliko će biti snažan utjecaj ratnih zbivanja na europska gospodarstva preciznije će se znati kada Komisija objavi, krajem travnja ili početkom svibnja, svoju Proljetnu gospodarsku prognozu. Komisija je u svojoj zimskoj gospodarskoj prognozi 2022. predvidjela da će gospodarstva EU-27 i europodručja rasti za po 4% u 2022. te za 2,8% (EU-27) i 2,7% (europodručje) u 2023. godini. Što se tiče inflacije, zbog povećanih cijena energenata predviđen je bio porast inflacije u EU-27 s 2,9% u 2021. na 3,9% u 2022. te smanjenje na 1,9% u 2023., dok je za europodručje predviđena nešto niža inflacija (2,6% u 2021., 3,5% u 2022. te 1,7% u 2023.). U nastavku teksta slijedi osvrt na glavne nalaze Zimske gospodarske prognoze Komisije 2022. za EU, europodručje i Hrvatsku te Izjave nakon završetka virtualnog posjeta Misije MMF-a Hrvatskoj (u sklopu redovitih konzultacija po članku 4. Statuta MMF-a) od 8. ožujka 2022. godine koja nam daje malo ažurniju sliku gospodarske situacije u Hrvatskoj u novonastalim okolnostima.

1. Zimska gospodarska prognoza 2022.

Europska komisija objavila je 10. veljače Zimsku gospodarsku prognozu 2022¹, koja obuhvaća razdoblje 2021.-2023., na razini EU kao cjeline, Europodručja i pojedinačno za svaku državu članicu. Zimska prognoza je primarno fokusirana na projekcije gospodarskog rasta i inflacije EU-27, europodručja i država članica, ali i na analizu okruženja, scenarija gospodarskog oporavka u uvjetima globalne pandemije koronavirusa te na rizike za predviđanje gospodarskog rasta i inflacije. Na tiskovnoj konferenciji povodom objave Zimske prognoze 2022² održanoj 10. veljače, Valdis Dombrovskis, izvršni potpredsjednik nadležan za gospodarstvo u interesu građana, izjavio je da se gospodarstvo Unije sada se potpuno oporavilo u odnosu na vrhunac krize zahvaljujući uspješnim kampanjama cijepljenja i koordiniranoj potpori ekonomske politike te da je nezaposlenost rekordno niska i da su to velika postignuća. Budući da pandemija još traje, ističe da je prvi zadatak održati tempo oporavka jer značajan porast inflacije i cijena energenata te uska grla u lancima opskrbe i na tržištu rada, usporavaju rast. Smatra da ako neka od tih uskih grla nestanu, očekujemo ponovno ubrzanje krajem godine te da su temelji Unije i dalje čvrsti i da će se dodatno poduprijeti provedbom planova za oporavak i otpornost u državama

članicama. Nastavno na izjavu gospodina Dombrovskisa, Povjerenik za gospodarstvo, Paolo Gentiloni izjavio je da je europsko gospodarstvo ove zime bilo na udaru snažnih vjetrova kao što su brzo širenje varijante Omicron, daljnji rast inflacije potaknut vrtoglavim rastom cijena energenata i stalni poremećaji u lancima opskrbe te da će se s postupnim nestankom tih prepreka rast ponovno ubrzati već na proljeće. Očekuje da će cjenovni pritisci vjerojatno biti veliki do ljeta, a nakon toga inflacija bi se trebala smanjiti zbog smanjenja rasta cijena energenata i uskih grla u opskrbi, no ističe da su neizvjesnost i rizici i dalje visoki.

1.1. Nakon usporavanja, očekuje se ponovno oživljavanje gospodarskog rasta ...

Gospodarski rast EU-27 i europodručja iznosio je 5,3% u 2021. godini, a u Zimskoj gospodarskoj prognozi 2022. Komisija predviđa da će gospodarstva EU-27 i europodručja rasti za po 4% u 2022. te za 2,8% (EU-27) i 2,7% (europodručje) u 2023. godini (Tablica 1). Razina BDP-a EU-27 kao geografskog područja je u trećem tromjesečju 2021. godine dosegla predpandemijsku razinu, a predviđa se da će sve države članice do kraja 2022. prijeći tu ključnu etapu i zabilježiti razinu BDP-a istu ili višu u odnosu na predpandemijsko razdoblje.

Nakon snažnog oporavka gospodarske aktivnosti koji je započeo u proljeće 2021. i trajao sve do početka jeseni, procjenjuje se da se rast u Uniji usporio na 0,4% u četvrtom tromjesečju 2021., nakon rasta od 2,2% u prethodnom trećem tromjesečju. Iako je već u jesenskoj gospodarskoj prognozi 2021. predviđeno usporavanje rasta nakon što je u trećem tromjesečju 2021. godine gospodarstvo Unije doseglo predpandemijsku razinu rasta, zabilježeno smanjenje bilo je veće od predviđenog zbog djelovanja sve većih prepreka rastu, tj. porasta broja slučajeva zara-

* Dr.sc. Davor Galinec, direktor Direkcije, Direkcija za opću ekonomsku statistiku i statističke informacijske sustave, Hrvatska narodna banka. Stavovi izneseni u ovom radu isključivo su osobni i stručni stavovi autora i ne odražavaju nužno stavove institucije u kojoj je zaposlen niti drugih institucija koje se spominju u radu, niti ih na bilo koji način obvezuju.

¹ Zimska gospodarska prognoza Komisije 2022. dostupna je na engleskom jeziku na: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/economy-finance/ip169_en.pdf

² Više na: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/ip_22_926

ze bolešću COVID-19, visokih cijena energenata i daljnjih poremećaja na strani ponude.

Pandemija koronavirusa i dalje utječe na rast i mnoge su države članice izložene kombinaciji pritisaka, poput preopterećenosti zdravstvenih sustava, manjka osoblja zbog bolesti, preventivne karantene i obveze skrbi. Proizvodnju i gospodarski rast mogla bi usporiti i uska grla u logistici i opskrbi, uključujući nestašicu poluvodiča i nekih metalnih proizvoda, barem u prvoj polovini ove godine. Isto tako, u trenutku izrade prognoze očekivalo se da će cijene energenata ostati na visokim razinama dulje nego što je to predviđeno u prethodnoj Jesenskoj prognozi iz studenoga 2021. godine, što će još neko vrijeme usporevati gospodarstvo i povećati inflacijske pritiske. U prognozi se pretpostavlja i da će pritisak na gospodarstvo zbog trenutnog vala zaraze biti kratkotrajan te se očekuje da će uslijed normalizacije uvjeta opskrbe i ublažavanja inflacijskih pritisaka doći do oporavka gospodarske aktivnosti. Izuzmu li se te kratkoročne turbulencije, temelji na kojima počiva ovo razdoblje rasta i dalje su čvrsti, pa se očekuje da će stalno poboljšanje stanja na tržištu rada, visoke uštede kućanstava, još uvijek povoljni uvjeti financiranja te korištenje sredstava iz mehanizma za oporavak i otpornost poduprijeti kontinuiran i snažan rast.

Što se tiče gospodarskog rasta u Hrvatskoj³, Komisija očekuje da će nakon izrazito visokog rasta realnog BDP-a u 2021. godini od 10,5% (u prethodnoj jesenskoj prognozi 8,1%) doći do usporavanja gospodarskog rasta na razinu od 4,8% u 2022. godini te dodatnoga smanjenja na 3% u 2023. (u prethodnoj jesenskoj prognozi očekivane stope rasta za Hrvatsku bile su više i iznosile su 5,6% u 2022. i 3,4% u 2023.). Nakon snažnog porasta BDP-a u drugom i trećem tromjesečju 2021., očekuje se usporavanje rasta u četvrtom tromjesečju, na što upućuju kretanja kratkoročnih pokazatelja gospodarske aktivnosti i rast cijena. Gledajući po komponentama, oporavak u 2021. posljedica je pojačane aktivnosti izvoza roba i usluga, pri čemu je ključnu ulogu imao turizam, ali i privatna potrošnja. Snažan rast finalne potražnje potaknuo je rast uvoza, ali se očekuje da će ukupni doprinos rastu neto izvoza ostati pozitivan. Očekuje se

da će rast u 2022. ostati dinamičan (4,8%) i podržan rastom domaće potražnje i neto izvoza. Zbog nepovoljne epidemiološke situacije očekuje se da će gospodarski učinak u prvom tromjesečju 2022. godine biti slab, ali će se u ostatku godine povećati. Iako bi rastuća inflacija trebala utjecati na privatnu potrošnju, povoljna kretanja na tržištu rada i relativno blage mjere suzbijanja pandemije još uvijek ukazuju na njezin solidan doprinos rastu BDP-a. Investicijska aktivnost trebala bi ojačati na temelju rastuće potražnje, očekivanoga ubrzanja obnove nakon potresa na Banovini i u Zagrebu, povoljnih uvjeta financiranja i provedbe Nacionalnog plana za oporavak i otpornost. Usvojeni državni proračun za 2022. godinu ukazuje da bi i državna potrošnja ove godine trebala imati mali pozitivan doprinos rastu. U domeni međunarodne razmjene, slabija potražnja od strane glavnih trgovinskih partnera za hrvatskim proizvodima i uslugama upućuje na slabljenje izvoza roba (koje i dalje ostaje na solidnim razinama), dok izvoz usluga već sada dostiže predpandemijsku razinu, ponajviše zbog očekivane intenzivne aktivnosti segmenta turizma. Iako očekivani učinak povećanja finalne potražnje ukazuje na jači pritisak na rast uvoza, očekuje se da će neto roba i usluga i dalje biti pozitivan, ali će njegov doprinos ukupnom rastu biti manji.

1.2. Predviđa se i znatniji porast inflacije

Nakon što je u četvrtom tromjesečju 2021. godine dosegla rekordnih 4,6 %, stopa inflacije u EU-27 trebala bi se dodatno povećati do razine 4,8 % u prvom tromjesečju 2022. i ostati iznad 3 % do trećeg tromjesečja ove godine. Očekuje se da će se sa smanjenjem ograničenja opskrbe i visokih cijena energenata inflacija smanjiti na 2,1% u posljednjem tromjesečju ove godine (kako bi na godišnjoj razini iznosila 3,9% u 2022.), a do kraja 2023. godine spustiti na razinu od 1,9%. U odnosu na prethodnu jesensku prognozu, na području EU-27 kao cjeline inflacijska očekivanja za 2022. povećana su za čak 1,4 postotna boda u odnosu na prethodnu Jesensku prognozu, kada je bila predviđena inflacija od 2,5%. Uočljivo je da su predviđanja inflacije znatno su veća od onih iskazanih u prethodnoj jesenskoj prognozi zbog učinaka značajnijeg povećanja cijena energenata i povećanja inflacijskih pritisaka na druge kategorije dobara od jeseni ove godine. U europodručju se očekuje nešto niža inflacija, koja će se povećati s 2,6% u 2021. (2,9% u EU-27) na 3,5% (3,9% u EU-27) u 2022. i potom smanjiti na 1,7% (1,9% u EU-27) u 2023. godini.

³ osvrt na Hrvatsku dostupan je na engleskom jeziku na: https://ec.europa.eu/economy_finance/forecasts/2022/winter/ecfin_forecast_winter_2022_hr_en.pdf

Tablica 1: Privremene zimske vs. Jesenske prognoze Komisije za EU-27N, Europodručje i Hrvatsku 2021.-2023.

Međugodišnje stope rasta	Ostvarenje				Zimska prognoza 2022			Jesenska prognoza 2021		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2021	2022	2023
EU-27N										
Realni BDP	2,8	2,1	1,8	-5,9	5,3	4,0	2,8	5,0	4,3	2,5
Inflacija (HICP)	1,6	1,8	1,4	0,7	2,9	3,9	1,9	2,6	2,5	1,6
Europodručje										
Realni BDP	2,6	1,8	1,6	-6,4	5,3	4,0	2,8	5,0	4,3	2,4
Inflacija (HICP)	1,5	1,8	1,2	0,3	2,6	3,5	1,7	2,4	2,2	1,4
Republika Hrvatska										
Realni BDP	3,4	2,9	3,5	8,1	10,5	4,8	3,0	8,1	5,6	3,4
Inflacija (HICP)	1,3	1,6	0,8	0,0	2,7	3,5	1,6	2,2	2,0	1,5

Izvor: Zimska gospodarska prognoza Komisije 2022

Očekivana stopa inflacije u Hrvatskoj mjerena Harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HICP) iznosi 2,7% u 2021. te se predviđa 3,5% u 2022. i 1,6% u 2023., a nje-na procjena je viša nego u prethodnoj Jesenskoj prognozi Komisije, kada je projicirano 2,2% u 2021., 2% u 2022. te 1,5% u 2023. godini. Očekivani porast inflacije s 2,7% u 2021. na razinu od 3,5% u 2022. uglavnom je posljedica očekivanog rasta cijena mnogih roba, posebice energenata, metala i neprerađenih prehrambenih proizvoda za koje se očekivalo da bi se mogle smanjiti u drugoj polovini 2022. godine. Jedino ukoliko se stvore takva stabilna inflacijska očekivanja, utoliko bi stopa inflacije u Hrvatskoj u 2023. godini mogla iznositi 1,6%.

1.3. Rizici i neizvjesnosti povezani sa Zimskom prognozom 2022

Iako pandemija koronavirusa sve slabije negativno utječe na gospodarsku aktivnost, postojeće mjere za suzbijanje širenja zaraze i dugotrajan manjak osoblja mogle bi je usporiti. Ti bi čimbenici mogli negativno utjecati i na funkcioniranje kritičnih lanaca opskrbe dulje nego što se očekivalo. S druge strane, slabiji rast ponude u kratkoročnom razdoblju mogao bi pomoći da se uska grla u opskrbi ranije uklone. S pozitivne strane, potražnja kućanstava mogla bi se povećati više nego što se očekivalo, kao što je bio slučaj nakon otvaranja gospodarstava u 2020. godini, a ulaganja potaknuta Mehanizmom za oporavak i otpornost mogla bi dati snažniji poticaj aktivnosti.

Inflacija bi mogla biti veća od očekivane ako troškovni pritisci prijeđu s proizvođačkih na potrošačke cijene u mjeri koja nadilazi predviđanja, a što bi povećalo i rizik od sekundarnih učinaka širenja inflacije.

Na rizike za predviđanja rasta i inflacije izrazito negativno utječu geopolitičke napetosti u istočnoj Europi. *Ti rizici su trenutno mnogo prisutniji nego 10. veljače kada je Komisija objavila svoju Zimsku prognozu s naglaskom na pokazatelje gospodarskog rasta i inflacije, a realnija slika očekivanih kretanja u razdoblju 2021.-2023. bit će nam poznata nakon objave proljetnih prognoza krajem travnja ili početkom svibnja ove godine.*

2. Izjava nakon završetka virtualnog posjeta Misije MMF-a Hrvatskoj od 8.3.2022.

Međunarodni monetarni fond redovito obavlja godišnje konzultacije u vezi s člankom IV. Statuta MMF-a. Tom prilikom sastaju se s predstavnicima državne vlasti i predstavnicima privatnoga sektora te se poblize upoznaju s aktualnim gospodarskim kretanjima i ekonomskim politikama zemalja članica MMF-a. U razdoblju 28. veljače do 7. ožuj-

ka ove godine je Misija MMF-a pod vodstvom gospodina Srikant Seshadria bila u virtualnoj posjeti Hrvatskoj, nakon čega je 8.3.2022. (otprilike mjesec dana nakon što je Komisija objavila svoje Zimske prognoze) izdano Priopćenje za javnost pod nazivom *Izjava nakon završetka virtualnog posjeta Misije MMF-a Hrvatskoj*⁴, koje sadrži izjave članova Misije o preliminarnim nalazima nakon tog posjeta. O trenutnoj gospodarskoj situaciji u Republici Hrvatskoj članovi Misije vodili su uspješne razgovore s potpredsjednikom Vlade i ministrom financija Zdravkom Marićem, guvernerom Hrvatske narodne banke Borisom Vujčićem i drugim državnim dužnosnicima te s predstavnicima privatnog sektora. Na kraju posjeta Misija je dala sljedeću izjavu:

- *Hrvatska je u 2021. ostvarila impresivan gospodarski oporavak od pandemije.* Gospodarski rast od 10,4% u 2021. znatno je nadmašio prijašnja očekivanja. Treba napomenuti da se gospodarstvo tek 2018. potpuno oporavilo od šoka globalne financijske krize iz 2008. Gospodarska aktivnost, mjerena realnim dohotkom, već se u cijelosti vratila na razine iz 2019., što potvrđuje važnost fiskalnih zaštitnih slojeva i poboljšanog makroekonomskog upravljanja.
- *Sukob u Ukrajini zasjenjuje inače dobre gospodarske izgled.* U kratkoročnom razdoblju i dalje će trebati vrlo umješno voditi makroekonomsku politiku u okolnostima povećanih nesigurnosti u svijetu. Kad je riječ o srednjoročnim izazovima, Hrvatska mora učinkovito iskoristiti izdašna sredstva iz fondova EU-a dodijeljena za oporavak od nedavnih potresa, ostvarivanje zelene tranzicije i digitalne transformacije u postpandemijском razdoblju te jačanje kohezije EU-a. Hrvatske vlasti uspješno su započele reforme povezane sa sredstvima instrumenta „EU sljedeće generacije“. Taj reformski zamah treba održati. Treba se oduprijeti interesnim skupinama koje kočće provedbu reformi za poboljšanje učinkovitosti hrvatskog gospodarstva, uključujući reforme mirovinskog sustava, zdravstvenog sustava i javne uprave. Te će reforme omogućiti Hrvatskoj da ostvari punu korist od uvođenja eura i na održiv način poveća životni standard.
- *Kratkoročni inflacijski rizici i dalje su povišeni jer tržišta uračunavaju učinke sukoba u Ukrajini u cijene energije i roba.* Cijene energije, a time i inflacija, također će dulje vrijeme ostati povišene. Hrvatske vlasti nedavno su donijele paket mjera za ublažavanje opterećenja stanovništva. Prošlogodišnji rast koji je nadmašio očekivanja omogućio je da se apsorbiraju fiskalni troškovi tih mjera. Međutim, da bi se državni prihodi sačuvali za moguće buduće šokove te mjere trebale bi prestati vrijediti kad ostvare svoju svrhu. Nadalje, treba držati pod kontrolom domaće inflacijske čimbenike. Zbog toga treba oprezno odmjeriti povećanja plaća u javnom sektoru i kombinirati ih s reformama za povećanje učinkovitosti javnog sektora na dobrobit poreznih obveznika.

⁴ Dostupno na engleskom jeziku na: https://www.hnb.hr/document-s/20182/4136272/h-izjava_08032022.pdf/f0749248-ff14-2b9a-2e0a-4b4a6948e470?t=1646722208881

- *Izgledi za budući rast ovise o učinkovitom korištenju sredstava iz fondova EU-a. Sredstva instrumenta „EU sljedeće generacije“ i strukturnih fondova EU-a (ukupno približno 30%BDP-a u sljedećih pet godina) moraju imati veću ulogu u stvaranju gospodarskog rasta. Ako bi se znatno poboljšale apsorpcija tih sredstava i kvaliteta javnih ulaganja, povećao bi se i potencijal za rast gospodarstva, kao i mogućnost da se ono izjednači s usporedivim zemljama EU-a. Povećanja javnih ulaganja zahtijevaju radnu snagu koja je dobro pripremljena za napredovanje u zelenijem i digitaliziranijem gospodarstvu. Politike hrvatskih vlasti za poticanje prekvalifikacije i reorganizacije radne snage treba dopuniti mjerama za potporu stvaranju radnih mjesta u zelenoj i digitalnoj tranziciji.*
- *Potreban je snažan sustav upravljanja javnim ulaganjima kako bi se maksimalno iskoristila sredstva iz fondova EU-a. MMF izražava zadovoljstvo što je u 2021. pružio potporu za razvoj kapaciteta Procjenom upravljanja javnim investicijama (Public Management Investment Assessment, PIMA). U skladu s preporukama iz Procjene, pozdravljamo uvođenje središnje koordinacijske funkcije u Ministarstvu financija, kojoj je zadaća da na nacionalnoj razini procjenjuje i nadzire investicijske projekte. Dekarbonizacija hrvatskog gospodarstva zahtijevat će značajne reforme te znatna javna i privatna ulaganja u svim sektorima. Hrvatska ima pristup znatnim resursima EU-a za potporu toj tranziciji. Prilagodbu klimatskim promjenama i ublažavanje njihova utjecaja treba uključiti u temeljne kriterije za javne investicijske projekte. Hrvatskim vlastima preporučeno je da izrade nacionalne smjernice za omogućavanje tog procesa.*
- *Bankovni sustav i nadalje je dobro kapitaliziran i likvidan, ali oprez je i dalje nužan. Pokazatelji profitabilnosti bankovnog sustava poboljšali su se usporedo s gospodarskim oporavkom koji je u tijeku. Udio neprihodonosnih kredita smanjio se od početka pandemije (sa 5,5% na kraju 2019.) na 4,3% na kraju 2021. zahvaljujući prodaji takvih kredita i gospodarskom oporavku. Iako se ukupni iznos nenamjenskih gotovinskih kredita smanjio od prvog tromjesečja 2020., neprihodonosni krediti te vrste povećali su se. Cijene stambenih nekretnina nastavljaju rasti, posebno u Zagrebu. To može biti pove-*

zano s mnogobrojnim čimbenicima, kao što su kupnje stranih ulagača i rast troškova gradnje. U kontekstu povećanja globalnih rizika hrvatskim vlastima preporučuje se daljnja opreznost.

3. Zaključak

Sukob u Ukrajini u velikoj će mjeri utjecati na prognoze gospodarskog rasta svih država svijeta, pa tako i država članica EU, uključujući i Republiku Hrvatsku. Nedavne Zimske prognoze Komisije objavljene u veljači nisu u projekcije rasta i inflacije uključile gospodarske učinke sukoba u Ukrajini koji su započeli krajem veljače te se s nestrpljenjem očekuju Proljetne prognoze koje bi trebale biti objavljene krajem travnja ili početkom svibnja, a sukob u Ukrajini traje već neko vrijeme, svjedoci smo već dugo vremena neviđenih ratnih zbivanja i strahota, razaranja, ljudskih žrtava i humanitarnih katastrofa te je vrlo je neizvjesno njegovo trajanje i ishod te učinci na nacionalna gospodarstva.

U takvim okolnostima punim neizvjesnosti, 18. ožujka je agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's objavila da je potvrdila kreditni rejting Republike Hrvatske na investicijskoj razini BBB-/A-3, uz stabilne izgleda. Tu činjenicu je predsjednik Vlade, Andrej Plenković, prihvatio kao poruku povjerenja i ohrabrenja da uz mjere očuvamo gospodarsku stabilnost i stabilan rast, unatoč inflacijskim pritiscima i posljedicama rata u Ukrajini⁵. Prioritet je prema riječima premijera i provedba Nacionalnog plana oporavka i otpornosti te daljnja apsorpcija europskih sredstava za brži razvoj te energetske i zelenu tranziciju Hrvatske. Standard & Poor's izdvojio je i naglasio prisutne rizike, od kojih je najvažniji globalna geopolitička neizvjesnost zbog ruske agresije na Ukrajinu, koja bi mogla utjecati na globalnu potražnju, turizam i inflaciju. Agencija očekuje da će hrvatsko gospodarstvo rasti stabilnim tempom u iduće dvije godine unatoč nepovoljnim inflatornim trendovima i makroekonomskim posljedicama rata u Ukrajini u cijeloj Europi.

⁵ Izvor: <https://vlada.gov.hr/vijesti/plenkovic-zadrzavanje-kreditnog-rejtinga-poruka-povjerenja-i-ohrabrenja/35097>

AKTUALNA IZDANJA

Narudžbenicu za pretplatu na časopis, kao i za navedena izdanja možete pronaći na našoj internet stranici

WWW.TIM4PIN.HR

Prilagodbe poslovnih procesa subjekata opće države za uvođenje eura

Hana Zoričić*

Koordinacijski odbor za prilagodbu opće države za nesmetan prijelaz javnih financija i državne statistike na euro izradio je dokument pod nazivom Uputa o procesu prilagodbe poslovnih procesa subjekata opće države za poslovanje u euru. U članku se daje pregled najvažnijih dijelova Upute koji su od posebnog značaja za subjekte općeg proračuna prilikom prilagodbe njihovih poslovnih procesa poslovanju u euru.

1. Uvod

U srpnju 2022. godine Vijeće Europske unije (EU) utvrđuje ispunjava li Republika Hrvatska sve uvjete za zamjenu kune eurom. Nakon što Vijeće Europske unije donese odluku o usvajanju eura u Republici Hrvatskoj, u kojoj će utvrditi da Republika Hrvatska ispunjava sve potrebne uvjete za uvođenje eura kao službene valute, Vlada RH će donijeti posebnu odluku kojom će objaviti datum uvođenja eura, fiksni tečaj konverzije, razdoblje dvojnog optjecaja i razdoblje dvojnog iskazivanja. Tom odlukom, koja će biti deklaratorne naravi i kojom će se pokrenuti provedba aktivnosti iz Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu: Zakona o uvođenju eura), objavit će se datum kada će euro postati službena valuta u Republici Hrvatskoj te fiksni tečaj konverzije. Objavit će se i razdoblje dvojnog optjecaja koje će trajati 14 dana, pri čemu će se i u tih 14 dana prilikom gotovinskih transakcija istodobno u optjecaju koristiti kuna i euro kao zakonsko sredstvo plaćanja i to na način i pod uvjetima koji su propisani u Zakonu o uvođenju eura. Uz to, tom će odlukom biti objavljeno razdoblje dvojnog iskazivanja. Ukoliko se utvrdi da Republika Hrvatska ispunjava sve uvjete za uvođenje eura kao službene valute 5. rujna 2022. godine, odnosno prvi ponedjeljak u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem će proteći trideset dana od dana objave odluke Vijeća EU o usvajanju eura, utoliko započinje razdoblje dvojnog iskazivanja cijena i drugih novčanih iskaza vrijednosti. Počevši od 1. siječnja 2023. godine euro postaje zakonsko sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj kao i u ostalim članicama eurozone. Koordinacijski odbor za prilagodbu opće države, čija je osnovna zadaća omogućiti nesmetan prijelaz javnih financija i državne statistike na euro te osigurati da sva tijela koja su uključena u sektor opće države na vrijeme prilagode svoje informatičke i računovodstvene sustave za poslovanje u novoj valuti, izradio je dokument pod nazivom **Uputa o procesu prilagodbe poslovnih procesa subjekata opće države za poslovanje u euru** (dalje u tekstu: Uputa). Uputa služi tome da subjekti opće države na jednoobrazan način postupaju u aktivnostima i prilagodbama koje ih očekuju u procesu

zamjene hrvatske kune eurom. Dokument sadrži detaljne informacije o prilagodbama koje očekuju subjekte opće države te o vremenskom okviru uvođenja eura zajedno s konkretnim primjerima koji bi trebali dati prikaz kako će navedeno izgledati u praksi.

Uputa je početkom ožujka 2022. godine dostavljena svim subjektima opće države te je objavljena na internetskim stranicama Ministarstva financija¹, Hrvatske zajednice županija, Hrvatske narodne banke i ostalih subjekata opće države. U nastavku teksta daje se pregled najvažnijih dijelova Upute koji su od posebnog značaja za subjekte općeg proračuna prilikom prilagodbe njihovih poslovnih procesa poslovanju u euru.²

2. Obveza dvojnog iskazivanja

Zakonom o uvođenju eura utvrđena su opća pravila za preračunavanje novčanih iskaza vrijednosti iz kune u euro koja se primjenjuju horizontalno. Uz pravila preračunavanja, u utvrđena su i matematička pravila zaokruživanja. Tako je propisano da se preračunavanje cijena i drugih novčanih iskaza vrijednosti iz kune u euro izvršava primjenom punog brojčanog iznosa fiksnog tečaja konverzije korištenjem pet decimala i zaokruživanjem dobivenoga rezultata na dvije decimale s točnošću od jednog centa, prema sljedećim pravilima zaokruživanja:

- ako je treća decimala manja od pet, druga decimala ostaje nepromijenjena
- ako je treća decimala jednaka ili veća od pet, druga decimala povećava se za jedan.

Primjer preračunavanja cijene i zaokruživanja na 2 decimale korištenjem fiksnog tečaja na 5 decimala (1 EUR = 7,53450HRK):

Cijena	Cijena	Cijena
20 kn	2,65445617 EUR	2,65 EUR

¹ <https://mfin.gov.hr/vijesti/uputa-o-procesu-prilagodbeposlovnih-procesa-subjekata-opce-drzave-za-poslovanje-u-euru/3253>

² kao primjer, za potrebe što vjernijeg prikaza preračunavanja koristi se središnji paritet kune prema euru koji je utvrđen u trenutku uključivanja kune u ERM II

* Hana Zoričić, mag.oec., Ministarstvo financija Republike Hrvatske, Zagreb

Zakon o uvođenju eura također propisuje i posebna pravila koja se odnose na zaokruživanje:

- **jedinične cijene roba i usluga koje su iskazane na više od dvije decimale, nakon preračunavanja zaokružuju se i iskazuju s istim brojem decimala kao prije preračunavanja,**
- **jedinične cijene iskazane za obračunske jedinice roba i usluga koje se koriste kao množenik za izračun cijene roba i usluga, kao i druge cijene niskih vrijednosti, zaokružuju se i iskazuju na više od dvije decimale.**

Na jedinične cijene roba i usluga koje se ne iskazuju u decimalama ili se iskazuju u jednoj decimali temeljem drugih zakona ili podzakonskih akata, prilikom preračunavanja može se primjenjivati sljedeće matematičko pravilo zaokruživanja na dvije decimale od kojih je druga decimala uvijek nula:

- ako je druga decimala manja od pet, prva decimala ostaje nepromijenjena,
- ako je druga decimala jednaka ili veća od pet, prva decimala povećava se za jedan.

Zakon o uvođenju eura propisuje obvezu dvojnog iskazivanja cijena i drugih iskaza novčanih vrijednosti u kunama i eurima. Zakon propisuje dvojno iskazivanje tako da se definira koji subjekti imaju obvezu dvojnog iskazivanja, na koji način te razdoblje trajanja dvojnog iskazivanja. Obvezno dvojno iskazivanje je razdoblje koje započinje prvog ponedjeljka u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem će proteći trideset dana od dana objave odluke Vijeća EU o usvajanju eura u i uredbi Vijeća EU kojom će biti utvrđen fiksni tečaj konverzije te završava protekom 12 mjeseci od datuma uvođenja eura. Dakle, **razdoblje obveznog dvojnog iskazivanja trajat će od 5. rujna 2022. do 31. prosinca 2023.**

Subjekti opće države **trebaju se voditi načelom da za ono za što nije propisana obveza dvojnog iskazivanja takva obveza za njih ne postoji.** U praksi se javila nedoumica da li je primjerice potrebno prilagođavati različita aplikativna rješenja dvojnog iskazivanju, a koja služe za javnu objavu podataka tijela javne vlasti. Ako Zakon o uvođenju eura ne propisuje obvezu dvojnog iskazivanja za različite javno objavljene informacije koje su subjekti unutar općeg proračuna dužni objavljivati ta obveza ne postoji. Primjerice, registre s iskazom novčanih vrijednosti, aplikacije o isplatama iz proračuna i sl. nije potrebno mijenjati i prilagođavati tako da se iskazi novčanih vrijednost u njima iskazuju dvojno u kunama i eurima. S druge strane, za sve što je Zakonom o uvođenju eura propisano, potrebna je prilagodba dvojnog iskazivanju na točan način i u propisanim vremenskim rokovima (primjerice ispostava računa potrošačima, objava cjenika na internetskim stranicama).

Zakon o uvođenju eura propisuje minimalnu obvezu dvojnog iskazivanja koju subjekti opće države moraju ispuniti. Međutim, ako subjektima opće države **postupanje iznad propisane minimalne obveze pojednostavljuje proces prilagodbe sustava, odnosno smanjuje trošak prilagod-**

be, slobodni su prilikom dvojnog iskazivanja, dvojno iskazivati i više od minimuma propisanog zakonom.

U smislu Zakona o uvođenju eura i Upute, subjekti opće države podijeljeni su na tijela javne vlasti i trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske i/ili u vlasništvu jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i trgovačka društva koje je osnovalo takvo društvo. Zakonom o uvođenju eura tijela javne vlasti definirana su kao pravne osobe s javnim ovlastima, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici kako je uređeno propisom kojim se uređuje sustav proračuna, izuzev trgovačkih društava u vlasništvu Republike Hrvatske i u vlasništvu /ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao i trgovačkih društava osnovanih od strane takvih društava. Zbog boljeg razumijevanja navedene definicije u Uputi su dane poveznice na sve relevantne registre kao što su Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika kojeg objavljuje Ministarstvo financija, Sektorska klasifikacija institucionalnih jedinica prema ESA 2010 koju objavljuje Državni zavod za statistiku te Registar tijela javne vlasti kojeg objavljuje Povjerenik za informiranje.

Trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske i/ili u vlasništvu jedne ili više jedinica lokalne i područne regionalne samouprave, kao i trgovačka društva osnovana od strane takvih društava **smatraju se poslovnim subjektima u smislu Zakona o uvođenju eura** te se na njih primjenjuju sve odredbe Zakona o uvođenju eura koje se tiču poslovnih subjekata kao i **Smjernice za prilagodbu gospodarstva u procesu zamjene hrvatske kune eurom.**

Obveza dvojnog iskazivanja cijena i drugih novčanih iskaza vrijednosti za tijela javne vlasti odnosi se na:

- upravne, sudske i druge pojedinačne akte koje donose tijela javne vlasti (rješenja, ugovori, odluke...) – ukupan novčani iznos utvrđene obveze ili prava na aktu,
- isprave o isplati plaća i drugih iznosa koji se isplaćuju radniku kao i obavijesti o mirovinskim primanjima – ukupan isplaćeni iznos,
- iskaze cijene robe i usluge te naknada gdje se prilikom dvojnog iskazivanja koriste ista pravila kao i za poslovne subjekte i
- račune koji se ispostavljaju potrošaču – samo ukupan iznos.

Zakon o uvođenju eura propisuje konkretne situacije u kojima tijela javne vlasti nisu dužna dvojno iskazivati cijene i druge novčane iskaze vrijednosti:

- u slučajevima kada tijela javne vlasti posluju isključivo s poslovnim subjektima, kreditnim institucijama, kreditnim unijama, institucijama za platni promet, institucijama za elektronički novac i pružateljima financijskih usluga (HNB, HANFA...)
- u slučajevima kada tijela javne vlasti sklapaju ugovore s poslovnim subjektima i drugim tijelima javne vlasti,
- na potvrdi, uvjerenju, izvratku i drugoj javnoj ispravi o činjenicama o kojima vode službenu evidenciju i

➤ na dokumentima koji se izdaju sukladno EU normi i propisanoj XML shemi (npr. eRačuni, carinska deklaracija...)

zaključku, mora poštovati obvezu dvojnog iskazivanja jer se radi o pojedinačnom aktu.

Možda najvažnije za istaknuti u ovom dijelu jest iznimka od obveze dvojnog iskazivanja na potvrdi, uvjerenju, izvatu i drugoj javnoj ispravi o činjenicama o kojima tijela javne vlasti vode službenu evidenciju. Dakle, tijela javne vlasti u ovim slučajevima za razdoblje prije uvođenja eura, cijenu i drugi novčani iskaz vrijednosti iskazuje u kunama, a za činjenice koje se tiču razdoblja nakon uvođenja eura u eurima. Spomenuti dokumenti ne iskazuju se dvojno obzirom na to da samo iskazuju podatke o već provedenim uplatama odnosno isplata koje su se dogodile u nekom prethodnome razdoblju, odnosno iz tih dokumenta ne proizlaze obveze budućih uplata ili isplata.

Potrebno je imati na umu da ako je tražena potvrda, uvjerenje, izvadak ili druga javna isprava koja istovremeno treba sadržavati podatke za razdoblje prije i nakon uvođenja eura, tijelo javne vlasti izdat će dva dokumenta koja su istovjetna u svim elementima osim u dijelu novčanih vrijednosti koje su na jednom dokumentu iskazane u kunama, a na drugom dokumentu u eurima uz navođenje fiksnog tečaja konverzije.

Primjer 1.

REPUBLIKA HRVATSKA
XY ŽUPANIJA
GRAD XYZ

Upravni odjel za opće poslove i društvene djelatnosti
KLASA: UP/I 111-00/22-00/11
URBROJ: 222-12-2
22. listopada 2022.

Upravni odjel za opće poslove i društvene djelatnosti Grada XYZ, na temelju članka 14. Odluke o socijalnoj skrbi ("Službeni vjesnik Grada XYZ", broj 2/15, 4/17, 3/18, 4/19, dalje u tekstu: Odluka) te Zaključka o visini pomoći za opremu novorođenog djeteta za 2022. godinu, KLASA: 024-02/22-01/01, URBROJ: 238-12-2, od 13. siječnja 2022., rješavajući u upravnoj stvari po zahtjevu ANE ANIĆ, GRAD XYZ radi utvrđivanja prava na pomoć za opremu novorođenog djeteta, donosi

RJEŠENJE

ANI ANIĆ, GRAD XYZ, OIB: 123456789789, priznaje se pravo na pomoć za opremu novorođenog djeteta PETRA ANIĆA, u novčanom iznosu od 3.000,00 kn (slovima: tritisuće kuna)/398,17 EUR (tristodevedesetosam eura i sedamanaest centi)¹.

I. Odobrena pomoć isplatit će se iz Proračuna Grada XYZ na račun broj HR _____, banka d.d., koji glasi na _____, u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti ovog Rješenja.

Obrazloženje

podnijela je putem aplikacije „e-novorođenče“ Zahtjev za priznavanje prava na pomoć za opremu novorođenog djeteta _____, rođenog XX. siječnja 2022. godine.

Uz Zahtjev je priloženo:

- elektronički zapis iz matice rođenih Matičnog ureda Črnomerec za _____,
- elektronički zapis o prebivalištu Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske za _____,
- elektronički zapisi o prebivalištu Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske za _____,
- elektronički zapis iz matice rođenih Matičnog ureda Črnomerec za _____,
- elektronički zapis o prebivalištu Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske za _____,
- podatak o broju IBAN računa podnositeljice zahtjeva.

¹ fiksni tečaj konverzije 7,53450

2.1. Pojedinačni akti

Kada govorimo o drugim pojedinačnim aktima uz upravne i sudske akte, navedeno podrazumijeva pojedinačne akte koji reguliraju točno određeni, konkretni slučaj i vrijede za tu određenu situaciju i određene subjekte koji su individualno određeni. Primjerice, drugi pojedinačni akti bili bi odluka o dodjeli subvencije kamate na stambeni kredit koja se odnosi na konkretnu fizičku osobu ili rješenje kojim se priznaje pravo na naknadu za troškove stanovanja nekoj fizičkoj osobi. Predstavnička tijela donose opće akte, stoga treba imati na umu da isti ne podliježu obvezi dvojnoga iskazivanja jer se odnose na sve subjekte na cjelokupnom području, ili dijelu područja, na kojem se prostire nadležnost predstavničkog tijela. Primjerice, gradska skupština nekog grada može donijeti odluku kojom se utvrđuju uvjeti, visina novčane pomoći, način ostvarivanja i korištenja prava na novčanu pomoć za opremu novorođenoga djeteta. U ovom konkretnom slučaju, u ovoj odluci, nema obveze dvojnog iskazivanja novčanih iskaza vrijednosti jer se radi o općem aktu koji se odnosi na sve subjekte, a ne pojedinačnom aktu koji se odnosi na konkretnu fizičku odnosno pravnu osobu. Kada nadležno gradsko upravno tijelo temeljem podnesenoga zahtjeva fizičke osobe, a u skladu s odlukom predstavničkog tijela, zaključkom doneše odluku o novčanjoj pomoći fizičkoj osobi u predmetnom

Primjer 2.

Ugovori koje roditelj/skrbnik sklapa sa školom za školsku godinu 2022./2023.:

- Škola XY će u rujnu 2022. godine za korištenje usluge produženog boravka s korisnikom usluge (roditelj/skrbnik) sklopiti Ugovor o pružanju usluge produženog boravka za školsku godinu 2022./2023. Cijena usluge na Ugovoru će biti iskazana dvojno u kunama i eurima i uz navođenje fiksnog tečaja konverzije. U tom slučaju škola nije obvezna iskazati dvojno u kunama i eurima iznos na uplatnici koju će temeljem Ugovora ispostavljati roditeljima/skrbnicima do kraja 2022. i od siječnja 2023. do lipnja 2023. jer je ta obveza zadovoljena već kroz Ugovor.
- Škola XY će u rujnu 2022. s korisnikom usluge (roditelj/skrbnik) sklopiti Ugovor o pružanju usluge školske prehrane za školsku godinu 2022./2023. U samome Ugovoru nema iskazanoga novčanog iznosa jer mjesečna cijena ovisi o broju dan koje dijete provede u školi. U tom slučaju škola je obvezna iskazati dvojno u kunama i eurima iznos na uplatnici (može u opisu plaćanja) koju će temeljem Ugovora ispostavljati roditeljima do kraja 2022. i od siječnja 2023. do lipnja 2023.

Ako je iz bilo kojih razloga za školu jednostavnije prikazati iznose dvojno na svim uplatnicama bez obzira na koji se ugovor odnose, navedeno nije pogrešno.

Tijela javne vlasti koja izdaju upravne, sudske i druge pojedinačne akte u razdoblju dvojnog iskazivanja imaju obvezu dvojnog iskazivanja tako da ukupan novčani iznos utvrđene obveze ili prava u aktu po osnovi koje nastaje obveza uplate ili isplate iskažu dvojno u kunama i eurima uz navođenje fiksnog tečaja konverzije. Ostale novčane vrijednosti na pojedinačnom aktu neće biti potrebno dvojno iskazivati. Primjerice, u rješenjima, dozvolama i sl. nije potrebno dvojno iskazati iznos prethodno plaćene upravne pristojbe. Međutim, u aktu kojim se podnositelja zahtjeva za izdavanje rješenja, dozvole i sl. poziva na uplatu upravne pristojbe, iznos upravne pristojbe potrebno je dvojno iskazati.

Tako će u Rješenjima o komunalnoj naknadi koje će jedinice lokalne samouprave donositi s datumom u razdoblju obveznog dvojnog iskazivanja, ukupnu obvezu komunalne naknade za razdoblje plaćanja biti potrebno dvojno iskazati u kunama i eurima uz navođenje fiksnog tečaja konverzije. Time će biti ispunjena obveza dvojnog iskazivanja, a ostale novčane vrijednosti u rješenju, kao primjerice vrijednost boda komunalne naknade i jedinična vrijednost komunalne naknade po neće biti potrebno dvojno iskazivati. U rješenjima o komunalnoj naknadi koje će jedinice lokalne samouprave donositi s datumom nakon 1. siječnja 2024. godine svi novčani iznosi bit će iskazani samo u eurima.

Upravne, sudske i druge pojedinačne akte koje su tijela javne vlasti izdala prije uvođenja eura, nije potrebno ponovno izdavati jer se sukladno Zakonu o uvođenju eura iznosi navedeni u ovim aktima u kuni smatraju iznosima u euru uz primjenu fiksnog tečaja konverzije. Nalozi za plaćanje ne moraju sadržavati iznose u obje valute, ako je obveza dvojnog iskazivanja zadovoljena u izlaznom aktu (rješenja, ugovori i sl.). Ako obveza dvojnog iskazivanja nije zadovoljena na izlaznom aktu (rješenja, ugovori i sl.) iznos u obje valute treba iskazati u nalogu za plaćanje, u polju "opis plaćanja", zajedno s navođenjem fiksnog tečaja konverzije. Ako je iz bilo kojih razloga za tijela javne vlasti jednostavnije prikazati iznose dvojno, uz pojedinačni akt i u nalogu za plaćanje, to nije pogrešno.

2.2. Cijene roba i usluga te naknada³

Tijela javne vlasti isto kao i trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske i/ili u vlasništvu jedne ili više jedinica lokalne i područne regionalne samouprave, kao i trgovačka društva koja je osnovalo takvo društvo, obvezna su cjenike roba i usluga u razdoblju dvojnog iskazivanja iskazati u euru i kuni uz navođenje fiksnog tečaja konverzije u poslovnim prostorijama na prodajnom mjestu ili na robu

ili u cjeniku, na internetskoj stranici, u obavijestima koje se potrošaču daju prije ili tijekom sklapanja ugovora izvan poslovnih prostorija i ugovora na daljinu, u ponudi na trajnom mediju, tijekom provođenja oglašavanja u bilo kojem obliku, kojim se nudi prodaja robe ili usluge i putem drugih oblika iskazivanja cijena.

Osnovni cilj ovakvog postupanja jest potrošačima i korisnicima usluga osigurati pravovremenu, transparentnu i potpunu informaciju o cijenama roba i usluga u kunama i eurima te fiksnom tečaju konverzije.

Primjer 3: Muzej grada koji je proračunski korisnik jedinice lokalne samouprave na svojim internetskim stranicama ima objavljene cijene ulaznica i pratećih usluga vođenja. Naveden cijene u razdoblju obveznog dvojnog iskazivanja bit će potrebno iskazati u kunama i u eurima na jasan, čitljiv, vidljiv i lako uočljiv način.

Cjenik ulaznica muzeja		
Odrasli – pojedinačna ulaznica	30 HRK	3,98 EUR
Grupna ulaznica odrasli (15 osoba i više)	20 HRK	2,65 EUR
Učenci, studenti, umirovljenici pojedinačna ulaznica	20 HRK	2,65 EUR
Grupna ulaznica djeca (15 osoba i više)	15 HRK	1,99 EUR
Obitelji (roditelji s djecom)	50 HRK	6,64 EUR
Cjenik vodstva*		
Na hrvatskom jeziku	150 HRK	19,91 EUR
Na engleskom jeziku	200 HRK	26,54 EUR
* korišten fiksni tečaj konverzije 7,53450		
* stručna vodstva organiziraju se uz obaveznju prethodnu najavu		

Važno je istaknuti da se, sukladno Zakonu o uvođenju eura kod iskazivanja cijena i usluga, jedinične cijene, kao i druge cijene niskih vrijednosti iskazane za obračunske jedinice roba i usluga, a koje se koriste kao množenik za izračun cijene, preračunate iz kune u euro mogu zaokružiti i iskazati na više od dvije decimale, odnosno u onolikom broju decimala koliki je broj decimala u kunskom iznosu.

Zakonom o uvođenju eura propisano je nekoliko kategorija iznimki od obveze dvojnog iskazivanja cijena. One se na odgovarajući način primjenjuju i na tijela javne vlasti. Iznimke su propisane za slučajeve za koje bi prilagodba dvojnog iskazivanju cijena bila teško ostvariva iz tehničkih, operativnih ili drugih razloga ili bi isto prilagodba izazvala nerazmjerne troškove. Dodatno, ograničenost prostora za dvojno iskazivanje cijena mogla bi rezultirati dovođenjem potrošača u zabludu radi nepreglednosti iskazanih cijena. Ovo se primjerice odnosi na prodaju robe i pruža usluga putem automata (npr. parking automati na parkiralištima u vlasništvu grada, ustanova i sl.), na štandovima i klupama unutar ustanova, prigodnom prodajom (sajmovi, izložbe i slično) zatim na iskazivanje cijena na fiksnim panelima i ostalim fiksnim stupovima s iskazanim cijenama, zaslonima blagajni i samposlužnih uređaja za prodaju roba i usluga, nadalje u slučajevima ako je cijene

³ Kao primjer, za potrebe što vjernijeg prikaza preračunavanja cijena koristi se središnji paritet kune prema euru koji je utvrđen u trenutku uključivanja kune u ERM II

na ili novčana vrijednost istaknuta na knjigama i drugim periodičkim publikacijama, pošiljkama i uputnicama, biljezima, poštanskim markama i frankiranoj marki odnosno drugoj odgovarajućoj oznaci o plaćenju poštarini, ulaznicama, kartama za usluge javnog prijevoza i svim ostalim slučajevima koji su taksativno navedeni u Zakonu o uvođenju eura.

Potrebno je naglasiti da će, u slučaju tih iznimaka od obveze dvojnog iskazivanja tijela javne vlasti i dalje imati obvezu dvojno iskazivati cijene na računu koji ispostavljaju potrošačima, ali i putem drugih oblika i načina iskazivanja cijena koji nisu izuzeti (primjerice, u poslovnim prostorijama, na internetskim stranicama, prilikom oglašavanja i slično). Primjerice, iako muzej na ulaznici nije dužan dvojno iskazati cijenu posjeta u studenom 2022. godine, na cjeniku koji je istaknut u poslovnim prostorijama ili je objavljen internetskim stranicama sve cijene mora iskazati dvojno počevši od 5. rujna 2022. godine.

Dvojno iskazivanje cijena nije obavezno za sve one akte i proizvode koji su izdani, odnosno tiskani i bili u prodaji prije datuma uvođenja eura, a na kojima su iznosi iskazani u kunama. Sukladno Zakonu o uvođenju eura takvi akti i cijene proizvoda ostaju vrijediti i nakon datuma uvođenja eura do potrošnje zaliha uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje. To se odnosi na legitimacijske papire, poštanske marke, frankirane markice, državne biljege, lutrijske igre s unaprijed utvrđenim rezultatom, kupone za popust, kupone u vrijednosti vraćene robe, ambalažu s iskazanim piktogramom povratne naknade, knjige i druge periodičke publikacije.

2.3. Računi

Zakonom o uvođenju eura tijelima javne vlasti propisuje se obveza da, pri ispostavljanju računa prema potrošaču u razdoblju obveznoga dvojnog iskazivanja, dvojno iskažu ukupan iznos računa uz prikaz fiksnog tečaja konverzije. Tijela javne vlasti ispostavljaju račun za isporučenu robu, obavljene radove i usluge za poslove koje obavljaju na tržištu i u tržišnim uvjetima ili za usluge koje obavljaju temelje ovlasti koja im je dana zakonodavnim okvirom prema potrošaču. U razdoblju obveznoga dvojnog iskazivanja dovoljno je u kunama i eurima iskazati samo ukupan iznos računa uz prikaz fiksnog tečaja konverzije. Ako je ukupni iznos računa prikazan na dnu računa nije ga potrebno iskazivati i na uplatnici koja je sastavni dio računa. **Računi koji se izdaju poslovnim subjektima i drugim tijelima javne vlasti, uključujući i račune koji se izdaju sukladno EU normi prema propisanoj HTML shemi (npr. eRačun), izuzeti su od dvojnog iskazivanja.**

2.4. Dvojno iskazivanje plaća, naknada plaća i materijalnih prava

Zakonom o uvođenju eura navedeno je kako će u razdoblju dvojnog iskazivanja poslodavac biti dužan na isplati plaće i drugih naknada iz radnog odnosa dvojno iskazati najmanje ukupan iznos isplaćen radniku. Poslo-

davci mogu sve iznose na navedenim potvrdama iskazivati dvojno, međutim u svakom slučaju su to dužni učiniti minimalno za iznos isplaćen radniku. Ugovori o autorskom honoraru, studentski ugovori, ugovori o djelu i sl. također podliježu obvezi dvojnog iskazivanja.

3. Trgovačka društva u javnom sektoru

Trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske i/ili u vlasništvu jedne ili više jedinica lokalne i područne regionalne samouprave, kao i trgovačka društva osnovana od strane takvih društava **smatraju se poslovnim subjektima u smislu Zakona o uvođenju eura** te se na njih primjenjuju sve odredbe Zakona o uvođenju eura koje se tiču poslovnih subjekata kao i Smjernice za prilagodbu gospodarstva u procesu zamjene hrvatske kune eurom⁴. Trgovačka društva, sukladno Zakonu o trgovačkim društvima, jesu javno trgovačko društvo, komanditno društvo, dioničko društvo, društvo s ograničenom odgovornošću i gospodarsko interesno udruženje.

4. Izrada proračuna i financijskih planova

Zakon o uvođenju eura propisuje da se proračuni, financijski planovi i drugi prateći dokumenti koji se u godini koja prethodi godini uvođenja eura pripremaju za godinu uvođenja eura, a čija obveza sastavljanja, donošenja i objavljivanja proizlazi iz odredaba propisa kojim se uređuje sustav proračuna, financijsko poslovanje neprofitnih organizacija te drugih posebnih propisa, kao i podzakonskih propisa koji su doneseni na temelju njih, a koji se odnose na razdoblje nakon datuma uvođenja eura, sastavljaju, donose i objavljuju tako da se vrijednosti u njima iskazuju u euru.

Stoga, proračun koji se donosi za razdoblje 2023. – 2025. godine bit će iskazan u eurima obzirom na to da se od 1. siječnja 2023. godine mora omogućiti izvršavanje proračuna u novoj službenoj valuti. Dakle, iako se financijski planovi i proračun pripremaju i donose tijekom 2022. godine (prije uvođenja eura), svi iznosi iskazani u financijskim planovima i proračunu bit će iskazani u euru.

Prilikom izrade financijskih planova i proračuna, osim prikaza podataka za narednu godinu i projekcija za sljedeće dvije godine, prikazuju se i podaci za plan tekuće i izvršenje prethodne godine. Radi bolje usporedivosti podataka, podaci za plan tekuće i izvršenje prethodne godine bit će preračunati iz kuna u eure primjenom fiksnog tečaja konverzije. Navedena pravila se na istovjetan način odnose i na izradu višegodišnjeg plana uravnoteženja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika za razdoblje za koje se proračun, odnosno financijski plan donosi, kao i na odluku o privremenom financiranju, odnosno odluku o financiranju nužnih rashoda i izdataka.

⁴ https://mingor.gov.hr/UserDocImages/Istaknute%20teme/Smjernice%20za%20prilagodbu%20gospodarstva%20u%20procesu%20zamjene%20hrvatske%20kune%20eurom_sijeC4%8Danj%202022.pdf

Zakonom o uvođenju eura, isključivo za državni proračun je propisano da se u razdoblju dvojnog iskazivanja novčani iskazi vrijednosti sadržani **u sažetku Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja iz općeg dijela državnog proračuna koji će se dati kao prilog uz državni proračun**, uz eure iskazuju i u kunama. Iako navedena obveza nije izrijekom propisana za ostale subjekte u sektoru opće države koji, sukladno posebnim propisima imaju obvezu javne objave proračuna, odnosno financijskog plana, preporuka je da postupe na isti način u svrhu davanja dodatnih informacija zainteresiranoj javnosti. Primjerice, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave premda nemaju obvezu, mogu uz proračun za 2023. godinu određene podatke uz eure iskazati i u kunama kako bi pružili cjelovitiju sliku zainteresiranoj javnosti i predstavničkom tijelu. Dodatni podaci mogu se dati kao prilog proračunu kako bi dokument bio pregledniji.

Primjer 4:

Izgled Proračun za 2023. godinu i projekcije za 2024. i 2025.

IZVRŠENJE 2021.	PLAN 2022.	PRORAČUN ZA 2023.	PROJEKCIJA PRORAČUNA ZA 2024.	PROJEKCIJA PRORAČUNA ZA 2025.
iznose iskazane u kunama potrebno je preračunati u eure primjenom fiksnog tečaja konverzije i iskazati u eurima radi bolje usporedivosti podataka		plan prihoda i primitaka i rashoda i izdataka potrebno je iskazati u eurima		

AKTUALNA IZDANJA

Narudžbenicu za pretplatu na časopis, kao i za navedena izdanja možete pronaći na našoj internet stranici

WWW.TIM4PIN.HR

Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna i financijskog plana za 2021. godinu

Mladenka Karačić*

Državni proračun, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici obvezni su sastaviti godišnji izvještaj o izvršenju proračuna odnosno financijskog plana za 2021. godinu.

U prijelaznim odredbama Zakona o proračunu koji je stupio na snagu 1. siječnja 2022. nije određen sadržaj toga izvještaja za 2021. godinu. U tekstu autorica daje upute o njegovom sadržaju te načinu podnošenja.

1. Uvod

Obveza sastavljanja polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i financijskog plana za državni proračun, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunske i izvanproračunske korisnike propisana je Zakonom o proračunu. Novim Zakonom o proračunu (NN, br. 144/21; dalje u tekstu: novi Zakon) propisan je sadržaj izvještaja o izvršenju proračuna i financijskog plana koji se razlikuje od sadržaja propisanog ranijim Zakonom o proračunu (NN, br. 87/08, 136/12 i 15/15; dalje u tekstu: stari Zakon). U prijelaznim odredbama novoga Zakona, u članku 168. utvrđen je sadržaj polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna te polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika za 2022. godinu koji se ne razlikuje od sadržaja utvrđenog starim Zakonom. Istovremeno, određeno je da se podnošenje i donošenje tih izvještaja kao i dostava godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2022. godinu odvija na način i u rokovima utvrđenim novim Zakonom o proračunu.

Novim Zakonom nije utvrđen sadržaj godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika za 2021. godinu.

2. Obveznici sastavljanja izvještaja o izvršenju proračuna i financijskog plana

I starim i novim Zakonom utvrđeno je da su državni proračun i proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezni sastaviti polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna, a izvanproračunski korisnici obvezni su sastaviti polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana.

Dok starim Zakonom nije bila propisana obveza izrade polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana za proračunske korisnike, člancima 81. do 86. novog Zakona propisani su sadržaj te rokovi za podnošenje tih izvještaja.

3. Sadržaj godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i financijskog plana za 2021. godinu

Zakonom o proračunu uređeni su obveznici, sadržaj i rokovi podnošenja izvještaja o izvršenju proračuna odnosno financijskog plana, a Pravilnikom o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna izgled i sadržaj polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i financijskog plana.

Iako je u prijelaznim odredbama novoga Zakona o proračunu (članak 168.) utvrđen sadržaj polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i financijskog plana izvanproračunskih korisnika za 2022. godinu, sadržaj godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i financijskog plana za 2021. nije utvrđen.

Sadržaj izvještaja o izvršenju proračuna i financijskog plana treba odgovarati sadržaju donesenog proračuna odnosno financijskog plana. Proračun i financijski plan za 2021. kao i polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna i financijskog plana izvanproračunskih korisnika za prvo polugodište 2021. godine doneseni su prema odredbama starog Zakona. Temeljem novoga Zakona o proračunu u roku od šest mjeseci donijet će se i novi podzakonski akti, a do njihovog stupanja na snagu primjenjivat će se dosadašnji pravilnici. Slijedom navedenoga, izgled i sadržaj godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i financijskog plana izvanproračunskih korisnika za 2021. godinu trebaju odgovarati odredbama Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna (NN, br. 24/13, 102/17, 1/20 i 147/20).

4. Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna JLP(R)S za 2021. godinu

4.1. Sadržaj izvještaja

Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2021. godinu sadrži:

- opći dio proračuna koji čini Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja na razini odjeljka ekonomske klasifikacije,

* Mladenka Karačić, dipl.oec., Zagreb

- posebni dio proračuna po organizacijskoj i programskoj klasifikaciji te razini odjeljka ekonomske klasifikacije,
- izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala,
- izvještaj o korištenju proračunske zalihe,
- izvještaj o danim jamstvima i izdacima po jamstvima,
- obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka
- izvještaj o provedbi plana razvojnih programa.

4.1.1. Opći dio

Opći dio sadrži:

- sažetak A. Računa prihoda i rashoda i B. Računa financiranja,
- A. Račun prihoda i rashoda,
- B. Račun financiranja.

U sažetku **A. Računa prihoda i rashoda i B. Računa financiranja** daje se prikaz ukupnih ostvarenih prihoda i primitaka te izvršenih rashoda i izdataka na razini razreda ekonomske klasifikacije. U sažetku se iskazuje i preneseni rezultat.

A. Račun prihoda i rashoda iskazuje se u sljedećim tablicama:

- Prihodi i rashodi prema ekonomskoj klasifikaciji,
- Prihodi i rashodi prema izvorima financiranja,
- Rashodi prema funkcijskoj klasifikaciji.

Prihodi i rashodi **prema ekonomskoj klasifikaciji** iskazuju se u tablici sljedećeg sadržaja:

Brojčana oznaka i naziv prihoda i rashoda	Ostvarenje / izvršenje za 2020.	Izvorni plan za 2021.	Tekući plan za 2021.	Ostvarenje / izvršenje za 2021.	Indeks	Indeks
1	2	3	4	5	$6=5/2*100$	$7=5/4*100$

U tablici se plan prihoda i rashoda po ekonomskoj klasifikaciji iskazuje na razini razreda, skupine i podskupine ekonomske klasifikacije na kojoj razini se iskazuje i indeks ostvarenja odnosno izvršenja u odnosu na plan, dok se ostvarenje prihoda i izvršenje rashoda prema ekonomskoj klasifikaciji iskazuje na razini razreda, skupine, podskupine i odjeljka.

Prihodi i rashodi **prema izvorima financiranja** iskazuju se u tablici sljedećeg sadržaja:

Brojčana oznaka i naziv izvora financiranja	Ostvarenje / izvršenje za 2020.	Izvorni plan za 2021.	Tekući plan za 2021.	Ostvarenje / izvršenje za 2021.	Indeks	Indeks
1	2	3	4	5	$6=5/2*100$	$7=5/4*100$

U tablici se brojčana oznaka i naziv izvora financiranja, plan, ostvarenje/izvršenje te indeks prema izvorima financiranja iskazuju na razini razreda i skupine.

Rashodi **prema funkcijskoj klasifikaciji** iskazuju se u tablici sljedećeg sadržaja:

Brojčana oznaka i naziv funkcijske klasifikacije	Izvršenje za 2020.	Izvorni plan za 2021.	Tekući plan za 2021.	Izvršenje za 2021.	Indeks	Indeks
1	2	3	4	5	$6=5/2*100$	$7=5/4*100$

U tablici se brojčana oznaka i naziv funkcijske klasifikacije, plan, ostvarenje/izvršenje te indeks prema izvorima financiranja iskazuju na razini razreda i skupine.

B. Račun financiranja iskazuje se u sljedećim tablicama:

- Račun financiranja prema ekonomskoj klasifikaciji,
- Račun financiranja prema izvorima financiranja.

Račun financiranja **prema ekonomskoj klasifikaciji** iskazuju se u tablici sljedećeg sadržaja:

Brojčana oznaka i naziv primitaka i izdataka	Ostvarenje / izvršenje za 2020.	Izvorni plan za 2021.	Tekući plan za 2021.	Ostvarenje / izvršenje za 2021.	Indeks	Indeks
1	2	3	4	5	$6=5/2*100$	$7=5/4*100$

U tablici se plan primitaka i izdataka po ekonomskoj klasifikaciji iskazuje na razini razreda, skupine i podskupine ekonomske klasifikacije na kojoj razini se iskazuje i indeks ostvarenja odnosno izvršenja u odnosu na plan, dok se ostvarenje primitaka i izvršenje izdataka prema ekonomskoj klasifikaciji iskazuje na razini razreda, skupine, podskupine i odjeljka.

Uz tablicu Račun financiranja daje se analitički prikaz ostvarenih primitaka i izvršenih izdataka po svakom pojedinačnom zajmu, kreditu i vrijednosnom papiru u tablici sljedećeg sadržaja:

Brojčana oznaka i naziv primitaka i izdataka	Ostvarenje / izvršenje za 2020.	Ostvarenje / izvršenje za 2021.	Indeks
1	2	3	$4=3/2*100$

U tablici se ostvarenje primitaka i izvršenje izdataka prema ekonomskoj klasifikaciji iskazuje na razini razreda, skupine, podskupine, odjeljka i analitičkog računa.

Račun financiranja **prema izvorima financiranja** iskazuje se u tablici sljedećeg sadržaja:

Brojčana oznaka i naziv izvora financiranja	Ostvarenje / izvršenje za 2020.	Izvorni plan za 2021.	Tekući plan za 2021.	Ostvarenje / izvršenje za 2021.	Indeks	Indeks
1	2	3	4	5	$6=5/2*100$	$7=5/4*100$

U tablici se brojučana oznaka i naziv izvora financiranja, plan, ostvarenje/izvršenje te indeks prema izvorima financiranja iskazuju na razini razreda i skupine.

4.1.2. Posebni dio

Posebni dio proračuna sadrži:

- izvršenje po organizacijskoj klasifikaciji,
- izvršenje po programskoj klasifikaciji.

Izvršenje **po organizacijskoj klasifikaciji** iskazuje se u tablici sljedećeg sadržaja:

Brojučana oznaka i naziv razdjela i glave	Izvorni plan za 2021.	Tekući plan za 2021.	Izvršenje za 2021.	Indeks
1	2	3	4	5=4/3*100

Izvršenje **po programskoj klasifikaciji** (programi, aktivnosti i projekti) iskazuje se u tablici sljedećeg sadržaja:

Brojučana oznaka i naziv razdjela, glave, izvora financiranja, programa, aktivnosti i projekta te računa ekonomske klasifikacije na razini podskupine i odjeljka	Izvorni plan za 2021.	Tekući plan za 2021.	Izvršenje za 2021.	Indeks
1	2	3	4	5=4/3*100

U tablici se izvori financiranja iskazuju u okviru svake aktivnosti i projekta i zbrojno na razini glave organizacijske klasifikacije.

U svim tablicama izvorni plan je proračun, odnosno posljednje izmjene i dopune proračuna koje je donijelo predstavničko tijelo, a tekući plan je proračun odnosno posljednje izmjene i dopune proračuna s uključenim naknadno izvršenim preraspodjelama.

Iznimno, ako od donošenja proračuna, odnosno posljednjih izmjena i dopuna proračuna nije bilo izvršenih preraspodjela, u tablicama se ne iskazuje se stupac „Tekući plan“, a indeks izvršenja za izvještajno razdoblje iskazuje se u odnosu na izvorni plan.

4.1.3. Izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala

U izvještaju o zaduživanju na domaćem i stranome tržištu novca i kapitala daje se pregled zaduživanja koje je ugovorila ili preuzela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pregled zaduživanja koje su ugovorili ili preuzeli proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u izvještajnom razdoblju po vrsti instrumenata, valutnoj, kamatnoj i ročnoj strukturi. Izvještaj se daje u obliku obrazloženja koje je opisno, brojučano, s grafičkim prikazima ili kombinacija navedenoga.

Izvještaj za 2021. godinu sadrži i stanje obveza za vrijednosne papire, kredite i zajmove koje je ugovorila ili preuzela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te stanje kredita i zajmova koje su ugovorili proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na početku i na kraju 2021. godine, kao i iznose otplata navedenih obveza raspoređene prema dospelju u narednim godinama.

Sastavni dio izvještaja o zaduživanju je izvještaj o zajmovima i potraživanjima za dane zajmove koje je ugovorila jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunski korisnici jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Taj izvještaj sadrži pregled danih zajmova i potraživanja za dane zajmove u 2021. godini.

Kako bi i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogli izraditi potpuni i cjeloviti Izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala, Ministarstvo financija je u Okružnici o sastavljanju, konsolidaciji i predaji financijskih izvještaja proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna te proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021., navelo da proračunski i izvanproračunski korisnici moraju nadležnoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave dostaviti sljedeće podatke:

- pregled zaduživanja u 2021. godini po vrsti instrumenata, valutnoj, kamatnoj i ročnoj strukturi,
- stanje kredita i zajmova na početku i na kraju izvještajnog razdoblja,
- iznos otplate obveza za kredite i zajmove prema dospelju u narednim godinama,
- pregled danih zajmova i stanje potraživanja za dane zajmove.

U pregled zaduživanja potrebno je uključiti i podatke o financijskom leasingu ako proračunski korisnici imaju sklopljene takve ugovore, te u stupac „Vrsta instrumenata“ navesti kako se radi o takvoj vrsti instrumenata.

Tablica 1. Pregled zaduživanja proračunskih korisnika po vrsti instrumenata, valutnoj, kamatnoj i ročnoj strukturi

Red. broj	Naziv korisnika	Vrsta instrumenata*	Ban-ka / MFI	Valu-ta	Ugo-vo-reni iznos	Povu-čeni iznos	Ka-mat-na stopa	Datum otplate posljed-nje rate

Tablica 2. Stanje obveza kredita i zajmova koje su ugovorili proračunski korisnici

Red. broj	Naziv korisnika	Vrsta instrumenta*	Banka / MFI	Valuta	Stanje obveza na dan 31.12.2020. (orig.val.)	Stanje obveza na 31.12.2020. u kunama	Stanje obveza na dan 31.12.2021. (orig.val.)	Stanje obveza na 31.12.2021. u kunama	Kamatna stopa	Datum otplate posljednje rate

Proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave tražene podatke trebali su dostaviti nadležnoj jedinici do 1. ožujka 2022.

4.1.4. Izvještaj o korištenju proračunske zalihe

Izvještaj o korištenju proračunske zalihe sadrži podatke o donositelju odluke odnosno rješenja o korištenju proračunske zalihe, namjeni korištenja po odluci odnosno rješenju o korištenju proračunske zalihe te iznos i datum isplaćenih sredstva iz proračunske zalihe po odluci odnosno rješenju o korištenju proračunske zalihe. Osim navedenoga, izvještaj o korištenju proračunske zalihe može sadržavati i druge podatke.

4.1.5. Izvještaj o danim jamstvima i izdacima po jamstvima

Izvještaj o danim jamstvima i izdacima po jamstvima sadrži pregled danih i protestiranih jamstava u 2021. godini, stanje obveza po danim jamstvima, iskazanih u izvanbilančnoj evidenciji, na početku i na kraju proračunske godine te stanje potraživanja po protestiranim jamstvima na početku i na kraju 2021. godine.

Pregled danih jamstava iskazuje se u tablici sljedećeg sadržaja:

Red. broj	Datum odluke o davanju jamstva	Datum sklapanja ugovora o jamstvu s korisnikom kredita	Naziv financijske institucije u čiju korist se daje jamstvo	Naziv korisnika kredita odnosno dužnika i namjena kredita	Valutna jedinica	Iznos jamstva u valuti	Iznos jamstva u valuti	Posljednja godina dospijeća
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Pregled protestiranih državnih jamstava iskazuje se u tablici sljedećeg sadržaja:

Red. broj	Datum plaćanja po protestiranom jamstvu	Naziv korisnika kredita odnosno dužnika	Naziv financijske institucije u čiju korist je protestirano jamstvo	Valutna jedinica	Iznos plaćene glavnice u valuti	Iznos plaćenih kamata u valuti	Ostala plaćanja u valuti	Ukupan iznos izvršenih plaćanja u valuti	Protuvrijednost u kunama
1	2	3	4	5	6	7	8	9	

Osim navedenih podataka, pregled danih i pregled protestiranih jamstava mogu sadržavati i druge podatke.

4.1.6. Obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka

Obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka za 2021. godinu dopunjuje podatke iz Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja na opisni, brojni, grafički ili kombinirani način posebice obrazlaganjem odstupanja izvršenja u odnosu na plan, a sadrži i:

- stanje nenaplaćenih potraživanja za prihode jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih proračunskih korisnika,
- stanje nepodmirenih dospjelih obveza jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih proračunskih korisnika,
- stanje potencijalnih obveza po osnovi sudskih postupaka jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih proračunskih korisnika.

Obrazloženje za 2021. godinu sadrži i obrazloženje izvršenja programa iz posebnog dijela proračuna s ciljevima koji su ostvareni provedbom programa i pokazateljima uspješnosti realizacije tih ciljeva.

4.1.7. Izvještaj o provedbi plana razvojnih programa

Proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2021. do 2023. godine sastojao se od općeg i posebnog dijela te od plana razvojnih programa. Stoga godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2021. godinu sadrži i izvještaj o provedbi plana razvojnih programa.

4.2. Izvještaj o provedbi višegodišnjeg plana uravnoteženja

Ako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici ne mogu preneseni manjak podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun odnosno financijski plan donosi.

Ako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici ne mogu preneseni višak, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun odnosno financijski plan donosi.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici koji su obvezni izraditi višegodišnji plan uravnoteženja, sastavljaju godišnji izvještaj o provedbi višegodišnjeg plana uravnoteženja. Taj izvještaj sastavlja se i usvaja odnosno podnosi na suglasnost na način i u rokovima propisanim za godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i financijskog plana njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Iako odredbama staroga Zakona o proračunu nije bilo propisano donošenje višegodišnjeg plana uravnoteženja, Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2018. do 2020. predviđeno je donošenje akta koji sadrži:

1. analizu i ocjenu postojećeg financijskog stanja institucije,
2. prijedlog mjera za otklanjanja utvrđenih uzroka nastanka negativnog poslovanja te mjera za stabilno održivo poslovanje, i
3. akcijski plan provedbe navedenih mjera (s opisom mjere, načinom provedbe, rokom provedbe, imenom i prezimenom odgovorne osobe) s očekivanim financijskim i ekonomskim učinkom.

U slučaju kumuliranog viška iz prethodne/ih godine/a također je predviđeno donošenje akta koji treba odgovoriti na pitanja nastanka tako značajnog viška, stvaranja mogućnosti za smanjenje ili ukidanje određenih naknada koje se naplaćuju za usluge koje pružaju proračunski korisnici te načina i svrhe za koju će se upotrijebiti navedeni višak u zadanom trogodišnjem okviru.

U uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za sljedeća razdoblja Ministarstvo financija se pozivalo na navedene Upute za razdoblje 2018. do 2020.

Slijedom toga, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici koji su bili obvezni izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje od 2021. do 2023. godine, dužni su sastaviti godišnji izvještaj o provedbi višegodišnjeg plana uravnoteženja.

4.3. Rokovi podnošenja

Rokovi podnošenja godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samoupra-

ve za 2021. godinu propisani su člankom 86. stavkom 4. i člankom 89. novoga Zakona:

- Nadležno upravno tijelo dostavlja prijedlog godišnjeg izvještaja o izvršenju razdjela za 2021. godinu upravnom tijelu za financije najkasnije do 15. travnja 2022. godine.
- Upravno tijelo za financije izrađuje godišnji izvještaj o izvršenju proračuna za 2021. godinu i dostavlja ga načelniku, gradonačelniku, županu do 5. svibnja 2022. godine.
- Načelnik, gradonačelnik, župan podnosi predstavničkom tijelu na donošenje godišnji izvještaj o izvršenju proračuna za 2021. godinu do 31. svibnja 2022. godine.

Ni starim ni novim Zakonom nije određen rok u kojem predstavničko tijelo treba donijeti godišnji izvještaj o izvršenju proračuna.

4.4. Rok dostave

Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavlja se Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju u roku od 15 dana nakon što ga donese njezino predstavničko tijelo.

Ako predstavničko tijelo ne donese godišnji izvještaj o izvršenju proračuna, izvještaj se dostavlja Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju u roku od 60 dana od dana podnošenja predstavničkom tijelu.

Način dostave propisuje se Pravilnikom o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna.

5. Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika za 2021. godinu

5.1. Sadržaj izvještaja

Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika sadrži:

- opći dio financijskog plana koji čini Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja na razini odjeljka ekonomske klasifikacije,
- posebni dio financijskog plana po organizacijskoj i programskoj klasifikaciji te razini odjeljka ekonomske klasifikacije i
- obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka.

Opći dio sadrži:

- sažetak A. Računa prihoda i rashoda i B. Računa financiranja u kojem se daje prikaz ukupnih ostvarenih prihoda i primitaka te izvršenih rashoda i izdataka na razini razreda ekonomske klasifikacije,
- A. Račun prihoda i rashoda,
- B. Račun financiranja.

Za opći dio financijskog plana izvanproračunskog korisnika primjenjuju se na odgovarajući način tablice koje se primjenjuju za opći dio proračuna.

Izvršenje financijskog plana **po programskoj klasifikaciji** (programi, aktivnosti i projekti) iskazuje se u tablici sljedećeg sadržaja:

Brojčana oznaka i naziv razdjela, glave, programa, aktivnosti i projekta te računa ekonomske klasifikacije na razini podskupine i odjeljka	Izvorni plan za 2021.	Tekući plan za 2021.	Izvršenje za 2021.	Indeks
1	2	3	4	5=4/3*100

Obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka dopunjuje podatke iz Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja na opisni, brojčani, grafički ili kombinirani način posebice obrazlaganjem odstupanja izvršenja u odnosu na plan.

Obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka izvanproračunskih korisnika za 2021. godinu sadrži i:

- stanje nenaplaćenih potraživanja za prihode izvanproračunskih korisnika,
- stanje nepodmirenih dospjelih obveza izvanproračunskih korisnika,
- stanje potencijalnih obveza po osnovi sudskih postupaka izvanproračunskih korisnika, te
- obrazloženje izvršenja programa iz posebnog dijela proračuna s ciljevima koji su ostvareni provedbom programa i pokazateljima uspješnosti realizacije tih ciljeva.

5.2. Rokovi podnošenja

Rokovi podnošenja godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika za 2021. godinu propisani su člankom 87. novoga Zakona:

- Izvanproračunski korisnik dužan je nadležnom ministarstvu odnosno nadležnom upravnom tijelu dostaviti godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana za 2021. godinu do 31. ožujka 2022. godine.
- Nadležno ministarstvo odnosno nadležno upravno tijelo dostavlja Ministarstvu financija odnosno upravnom tijelu za financije prijedlog godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika za 2021. godinu do 15. travnja 2022. godine.
- Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskih korisnika za 2021. godinu Vlada, na prijedlog Ministarstva financija, odnosno načelnik, gradonačelnik, župan podnosi na suglasnost Saboru odnosno predstavničkom tijelu istodobno s godišnjim izvještajem o izvršenju proračuna za 2021. godinu.

6. Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana proračunskog korisnika za 2021. godinu

6.1. Sadržaj izvještaja

Novim Zakonom propisan je sadržaj izvještaja o izvršenju financijskog plana proračunskog korisnika što starim Zakonom niti do sada važećim Pravilnikom o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna nije bilo propisano.

U Upitniku o fiskalnoj odgovornosti koji je prilog Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (NN, br. 95/19) pitanje broj 20. glasi: *Sredstva su utrošena u skladu s proračunom, odnosno financijskim planom.*

Kako bi mogli odgovoriti na ovo pitanje, proračunski korisnici su i do sada trebali sastaviti izvještaj o izvršenju

financijskog plana, iako njegov sadržaj nije bio propisan. Ministarstvo financija je davalo upute da sadržaj tog izvještaja treba odgovarati sadržaju financijskog plana.

6.2. Rokovi podnošenja

Rokovi podnošenja godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana proračunskog korisnika za 2021. godinu propisani su člankom 86. novoga Zakona:

- Proračunski korisnik dužan je upravljačkom tijelu, ako je to tijelo ustrojeno u skladu s aktima kojima je uređen rad proračunskog korisnika, dostaviti prijedlog godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana za 2021. godinu na usvajanje do 31. ožujka 2022. godine.
- Nadležno ministarstvo ili drugo državno tijelo na razini razdjela organizacijske klasifikacije odnosno nadležno upravno tijelo dostavlja prijedlog godišnjeg izvještaja o izvršenju razdjela Ministarstvu financija odnosno upravnom tijelu za financije najkasnije do 15. travnja 2022. godine.
- Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana dio je godišnjeg izvješća o radu proračunskih korisnika koji su na temelju posebnih zakona dužni podnijeti takvo izvješće Vladi odnosno Saboru.

7. Objava izvještaja

Člankom 144. novog Zakona propisana je obveza objave dokumenata. Između ostalog, određeno je:

- polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna te polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika objavljuju se na mrežnim stranicama Vlade, Ministarstva financija, izvanproračunskog korisnika odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana proračunskog korisnika objavljuje se na njegovim mrežnim stranicama odnosno na mrežnim stranicama nadležnog ministarstva ili drugog tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije ili na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ako proračunski korisnik nema svoje mrežne stranice,
- opći i posebni dio polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna objavljuju se u Narodnim novinama odnosno u službenom glasilu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- opći i posebni dio polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika objavljuju se u Narodnim novinama odnosno u službenom glasilu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Iznimno, ako Sabor odnosno predstavničko tijelo ne donese izvještaje o izvršenju proračuna i financijskog plana izvanproračunskog korisnika, prijedlozi izvještaja o izvršenju se u roku od 60 dana od dana podnošenja Saboru odnosno predstavničkom tijelu objavljuju na mrežnim stranicama Vlade odnosno mrežnim stranicama jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ministarstvo financija, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, na svojim mrežnim stranicama objavljuju vodiče za građane o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna.

Novi Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu

Katarina Nesterović*

Novi Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu objavljen je u Narodnim novinama, broj 37/22. Stupanjem na snagu novog Pravilnika prestaje Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (NN, br. 3/15, 93/15, 135/15, 2/17, 28/17, 112/18, 126/19, 145/20 i 32/21). Počevši od financijskih izvještaja za razdoblje 1. siječnja do 31. ožujka 2022. postojeći sustav za informatičku podršku FINA-e za prikupljanje i obradu financijskih izvještaja zamijenjen je novim informacijskim sustavom odnosno aplikacijom Ministarstva financija. Navedeno znači da se financijski izvještaji više ne predaju FINA-i već isključivo putem nove aplikacije Ministarstva financija. U nastavku se daje pregled novog Pravilnika s osvrtom na važnije izmjene u odnosu na prethodna podzakonska rješenja.

1. Uvod

Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu propisuje se oblik i sadržaj financijskih izvještaja, razdoblja za koja se sastavljaju te obveza i rokovi njihova podnošenja. Odredbe Pravilnika odnose se na državni proračun, proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunske korisnike državnog proračuna i proračunske korisnike jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te izvanproračunske korisnike državnog proračuna i izvanproračunske korisnike jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz skupine I. definirane Zakonom o proračunu¹ i utvrđene Registrom proračunskih i izvanproračunskih korisnika donesenim u skladu s Pravilnikom o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te o načinu vođenja Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika².

Novim Pravilnikom uvedene su definicije financijskih izvještaja, odnosno što sadrži pojedini financijski izvještaj, uvedena je obveza izradi bilješki uz Izvještaj o obvezama i ugrađene su odredbe vezane uz izvještavanje o dospjelim i nedospjelim potraživanjima i obvezama te sadržaju bilješki uz Bilancu. Također, izmijenjena je i odredba koja se odnosila na način predaje financijskih izvještaja.

2. Financijski izvještaji

Financijski izvještaji propisani Pravilnikom sastavljaju se na sljedećim obrascima:

- Bilanca (Obrazac: BIL),
- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS),
- Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji (Obrazac: RAS-funkcijski),
- Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza (Obrazac: P-VRIO) i
- Izvještaj o obvezama (Obrazac: OBVEZE).

Obrasci financijskih izvještaja sadržani su u aplikaciji Financijsko izvještavanje u sustavu proračuna i Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika (RKPF) u MS Excel predlošku i preuzimat će se izravno iz aplikacije.

Uz financijske izvještaje sastavlja se i **Referentna stranica** Izvještaja proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika koja sadrži:

- opće podatke o proračunu, proračunskom i izvanproračunskom korisniku (RKP broj, naziv obveznika, razina financijskog izvještavanja, oznaka razdoblja, potpis odgovorne osobe i pečat) i
- podatke iz financijskih izvještaja za izvještajno razdoblje (oznaka obrasca, opis stavke, šifra, prethodna godina/početak godine, tekuća godina/kraj godine, pregled potpunosti obrasca).

Opći podaci izravno se preuzimaju iz Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika, a podaci iz financijskih izvještaja za izvještajno razdoblje iz popunjenih obrazaca financijskih izvještaja.

WWW.TIM4PIN.HR

* Katarina Nesterović, mag. oec., Ministarstvo financija RH, Zagreb

¹ Zakon o proračunu (NN, br. 144/21)

² Pravilnik o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te o načinu vođenja Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika (NN, br. 128/09, 142/14, 23/19 i 83/21)

Podaci koji se odnose na novčane iznose u obrascima financijskih izvještaja iskazuju se punim brojem s dvije decimale (u kunama s lipama) u službenoj valuti Republike Hrvatske. Stupac „Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine“ potrebno je prilagoditi tako da iznosi ostaju zaokruženi kako su bili navedeni u izvještajima koji su se sastavljali za prethodna izvještajna razdoblja tijekom 2021. godine (u kunama bez lipa), ali bez odstupanja +/- 1 kuna koje je do sada bilo dozvoljeno zbog zaokruživanja novčanih iznosa.

3. Sadržaj i struktura financijskih izvještaja

U pogledu strukture samih obrazaca financijskih izvještaja odnosno definicije stupaca u izvještajima, najznačajnija izmjena odnosi se na nekadašnji stupac „AOP oznaka“ koja je zamijenjena novim stupcem „Šifra“. Tamo gdje postoji podatak o šifri računa iz Računskog plana na pojedinoj poziciji stavke financijskog izvještaja ista je preslikana u stupac „Šifra“, a u slučaju gdje iste nisu definirane odnosno ne postoje, kreirane su nove šifre. S obzirom na to da su se obrasci financijskih izvještaja mijenjali tijekom godina, uvođenjem ovakvog šifriranja podataka u obrascima, Ministarstvu financija značajno će biti olakšane analize podataka iz financijskih izvještaja i usporedbe istih pozicija financijskih izvještaja kroz godine. Isto tako, opisne kontrole u MS Excel obrascima financijskih izvještaja prilagođene su predmetnoj izmjeni.

Kako je već navedeno, a u odnosu na prethodni, novim Pravilnikom uvedene su definicije financijskih izvještaja, odnosno što sadrži pojedini financijski izvještaj i ugrađene su odredbe vezane uz izvještavanje o dospjelim i nedospjelim potraživanjima i obvezama te je uvedena obveza izradi bilješki uz Izvještaj o obvezama i dopuna sadržaja bilješki uz Bilancu.

U **Bilanci** koja predstavlja financijski izvještaj o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora dodani su podaci o izvanbilančnim zapisima te obvezne analitičke podatke o stanju dospjelih i nedospjelih potraživanja i obveza. Podaci o dospjelim i nedospjelim potraživanjima u obveznim analitičkim podacima prikazuju se u bruto iznosu odnosno ne umanjuju se za iznos ispravka vrijednosti. Potraživanja proračunskih korisnika za sredstva uplaćena na račun nadležnog proračuna smatraju se nedospjelim potraživanjima, a obveze proračuna za naplaćena sredstva proračunskog korisnika smatraju se nedospjelim obvezama.

U **Izvještaju o obvezama** koji sadrži podatke o stanju obveza na početku izvještajnog razdoblja, podatke o povećanju i smanjenju obveza u izvještajnom razdoblju te stanje dospjelih i nedospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja dodana je odredba da se obveze prikazuju po prirodnoj vrsti obveze izuzev obveza stvorenih između obveznika predaje financijskih izvještaja u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika. One se u obrascu OBVEZE prikazuju zbirno u kategoriji međusobne obveze subjekata općeg proračuna. Iznimno od navedenoga, obveze za poreze, doprinose iz i na plaće, obveze za porez

na dodanu vrijednost, carine i ostala slična davanja državi prikazuju se kao dio izvorne obveze po prirodnoj vrsti kojoj pripadaju te se ne tretiraju kao međusobne obveze subjekata općeg proračuna.

U sadržaju **Bilješki uz financijske izvještaje** dopunjene su bilješke uz Bilancu i Izvještaj o obvezama tako da je u:

- Bilješkama uz Bilancu potrebno navesti podatke o vrijednosno značajnoj imovini i obvezama te objašnjenja o značajnim promjenama u stanju u odnosu na prethodno razdoblje, a u
- Bilješkama uz Izvještaj o obvezama razloge koji su doveli do stanja dospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja i prekoračenja rokova plaćanja obveza.

4. Način i rokovi financijskih izvještaja

Financijski izvještaji obveznika u sustavu proračuna uključeno su se s financijskim izvještajima za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. predavali instituciji ovlaštenoj za obradu podataka odnosno Financijskoj agenciji – FINA-i. **Počevši od financijskih izvještaja za razdoblje 1. siječnja do 31. ožujka 2022.** postojeći sustav za informatičku podršku FINA-e za prikupljanje i obradu financijskih izvještaja zamijenjen je novim informacijskim sustavom odnosno aplikacijom Ministarstva financija. Navedeno znači da se **financijski izvještaji više ne predaju FINA-i već isključivo putem nove aplikacije Ministarstva financija (Financijsko izvještavanje u sustavu proračuna i Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika (RKPF))**.

Proračuni, proračunski i izvanproračunski korisnici predaju financijske izvještaje u elektroničkom obliku Ministarstvu financija putem aplikacije zajedno s Referentnom stranicom Izvještaja proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika. Referentna stranica učitava se u aplikaciju ovjerena potpisom odgovorne osobe i pečatom.

Proračuni, proračunski i izvanproračunski korisnici financijske izvještaje za proračunsku godinu predaju i nadležnom područnom uredu Državnog ureda za reviziju. Također, Ministarstvo financija predaje konsolidirani financijski izvještaj općeg proračuna za proračunsku godinu Državnom uredu za reviziju.

U novom Pravilniku nisu se mijenjali **rokovi predaje financijskih izvještaja**. Pregled rokova po obveznicima i izvještajima prikazan je u tablicama u nastavku:

CENTAR@TIM4PIN.HR
PITAJCENTAR@TIM4PIN.HR

Financijski izvještaji proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna			
Obveznik	Razdoblje	Financijski izvještaji	Rokovi
Proračunski korisnici državnog proračuna	1. siječnja - 31. prosinca	- Bilanca - Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o rashodima po funkcijskoj klasifikaciji - Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza - Izvještaj o obvezama	do 31. siječnja
	1. siječnja - 31. ožujka, 1. siječnja - 30. lipnja i 1. siječnja - 30. rujna	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o obvezama	10 dana po isteku izvještajnog razdoblja
Razdjeli državnog proračuna		Konsolidirani izvještaji:	
	1. siječnja - 31. prosinca	- Bilanca - Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o rashodima po funkcijskoj klasifikaciji - Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza - Izvještaj o obvezama	do 28. veljače
	1. siječnja - 30. lipnja	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o obvezama	20 dana po isteku izvještajnog razdoblja
	1. siječnja - 31. ožujka i 1. siječnja - 30. rujna	- Izvještaj o obvezama	15 dana po isteku izvještajnog razdoblja
Izvanproračunski korisnici državnog proračuna	1. siječnja - 31. prosinca	- Bilanca - Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o rashodima po funkcijskoj klasifikaciji - Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza - Izvještaj o obvezama	15. veljače
	1. siječnja - 31. ožujka, 1. siječnja - 30. lipnja i 1. siječnja - 30. rujna	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o obvezama	20 dana po isteku izvještajnog razdoblja

Financijski izvještaji proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika JLP(R)S			
Obveznik	Razdoblje	Financijski izvještaji	Rokovi
Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	1. siječnja - 31. prosinca	- Bilanca - Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o rashodima po funkcijskoj klasifikaciji - Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza - Izvještaj o obvezama	do 15. veljače
	1. siječnja - 31. ožujka, 1. siječnja - 30. lipnja i 1. siječnja - 30. rujna	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o obvezama	10 dana po isteku izvještajnog razdoblja
Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave		Konsolidirani izvještaji:	
	1. siječnja - 31. prosinca	- Bilanca - Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o rashodima po funkcijskoj klasifikaciji - Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza - Izvještaj o obvezama	do 28. veljače
	1. siječnja - 30. lipnja	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o obvezama	20 dana po isteku izvještajnog razdoblja
Proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	1. siječnja - 31. prosinca	- Bilanca - Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o rashodima po funkcijskoj klasifikaciji - Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza - Izvještaj o obvezama	do 31. siječnja
	1. siječnja - 30. lipnja	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o obvezama	10 dana po isteku izvještajnog razdoblja
	1. siječnja - 31. ožujka i 1. siječnja - 30. rujna	- Izvještaj o obvezama	
Izvanproračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	1. siječnja - 31. prosinca	- Bilanca - Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o rashodima po funkcijskoj klasifikaciji - Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza - Izvještaj o obvezama	do 15. veljače
	1. siječnja - 30. lipnja	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o obvezama	20 dana po isteku izvještajnog razdoblja
	1. siječnja - 31. ožujka i 1. siječnja - 30. rujna	- Izvještaj o obvezama	

5. Objava financijskih izvještaja

Novim Pravilnikom i nadalje ostaje obveza javne objave financijskih izvještaja. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici obvezni su objaviti godišnje financijske izvještaje na svojim internetskim stranicama najkasnije u roku od osam dana od propisanog roka za njihovo podnošenje.

Proračunskim i izvanproračunskim korisnicima koji nemaju vlastite internetske stranice godišnje financijske izvještaje objavljuje nadležni razdjel organizacijske klasifikacije državnog proračuna, odnosno nadležna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na svojim internetskim stranicama, u istome roku.

Plaće i naknade lokalnih dužnosnika i njihovih zamjenika – prava i ograničenja

Nevenka Brkić*

Zakonom o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) propisana su, između ostaloga, mjerila za određivanje plaća i naknada lokalnih dužnosnika kao i naknade za njihov rad ako dužnost obnašaju bez zasnivanja radnog odnosa. Ovaj članak je odgovor na učestala pitanja ulaze li plaće župana, gradonačelnika, općinskih načelnika i njihovih zamjenika u ograničenje mase sredstava za plaće te pitanja vezana za sredstva fiskalnog izravnanja i njihov utjecaj na masu sredstava za plaće.

1. Uvod

Mjerila za određivanje plaća i naknada župana, gradonačelnika i općinskih načelnika te njihovih zamjenika (lokalnih dužnosnika) kao i naknade za rad zamjenika župana, gradonačelnika i njihovih zamjenika te općinskih načelnika i njihovih zamjenika, koji dužnost obnašaju bez zasnivanja radnog odnosa, uređeni su Zakonom o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi¹. Ovim je Zakonom utvrđen način izračuna plaća, ograničenje njihove visine u različitim okolnostima i njihove ukupne mase. Zakon je stupio na snagu 11. ožujka 2010. godine. **Lokalni dužnosnici su čelnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno župani, gradonačelnici i općinski načelnici te njihovi zamjenici** koji se biraju na neposrednim izborima temeljem Zakona o lokalnim izborima², a **koji dužnost na koju su izabrani obavljaju profesionalno.**

Na temelju odredaba Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi³ lokalni dužnosnici imaju pravo odlučiti hoće li dužnost na koju su izabrani obavljati profesionalno ili volonterski te svoju odluku, u roku od osam dana od dana stupanja na dužnost, dostaviti nadležnome upravnom odjelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojoj obnašaju dužnost. Osnovna mjerila za određivanje plaće, odnosno naknade za rad, kao i druga prava vezana uz profesionalno obnašanje dužnosti lokalnih dužnosnika i njihovih zamjenika određuju se posebnim zakonom, odnosno Zakonom o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (dalje u tekstu: Zakon).

2. Plaća i ograničenje visine plaće lokalnih dužnosnika i njihovih zamjenika

Način izračuna **najvećeg mjesečnog iznosa plaća** (u apsolutnom iznosu) župana, gradonačelnika odnosno općinskog načelnika te njihovih zamjenika, koji dužnost obavljaju profesionalno, propisan je člankom 2. i člankom 4.

Zakona, a sastoji se od **umnoška koeficijenta i osnove za obračun plaće, bez uvećanja za 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža⁴**. To znači da se, na temelju ovoga Zakona, u apsolutni iznos najveće mjesečne plaće župana, gradonačelnika, odnosno općinskog načelnika te njihovih zamjenika ne uračunava dodatak za radni staž.

Osnovicu i koeficijente za obračun plaće župana, gradonačelnika i općinskih načelnika te njihovih zamjenika određuje odlukom predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojoj obnašaju dužnost. Predstavničko tijelo odluku donosi **na prijedlog župana, gradonačelnika, odnosno općinskog načelnika.**

Pojedinačna rješenja o visini plaće, odnosno naknade za rad župana, gradonačelnika i općinskih načelnika i njihovih zamjenika, utvrđene prema odredbama Zakona, donosi pročelnik upravnog tijela nadležnog za kadrovske poslove u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave. Protiv navedenog rješenja žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana dostave rješenja.

2.1. Plaća i ograničenje plaće župana, gradonačelnika i općinskih načelnika

Najveća mjesečna plaća župana, gradonačelnika i općinskih načelnika, **u apsolutnom iznosu, bez uvećanja za radni staž, propisana je odredbama članka 4. Zakona i ograničena tako da se ne smije odrediti u iznosima većim od umnoška Zakonom propisanog koeficijenta i osnove:**

- **plaća gradonačelnika Grada Zagreba u iznosu većem od umnoška koeficijenta 7,14 i osnove za izračun plaće državnih dužnosnika, prema propisima kojima se uređuju obveze i prava državnih dužnosnika,**
- **plaća župana i plaća gradonačelnika velikog grada i grada sjedišta županije u iznosu većem od umnoška koeficijenta 6,42 i osnove za izračun plaće državnih dužnosnika, prema propisima kojima se uređuju obveze i prava državnih dužnosnika,**

* Nevenka Brkić, dipl. oec., Ministarstvo financija RH, Zagreb

¹ NN, br. 28/10.

² NN, br. 144/12, 121/16, 98/19, 42/20, 144/20 i 37/21.

³ NN, br. 33/01 - 144/20.

⁴ Ukupan dodatak za radni staž može biti najviše 20%.

- **plaća gradonačelnika i općinskih načelnika** u jedinica lokalne samouprave koje imaju **više od 10.000 stanovnika, u iznosu većem od umnoška** koeficijenta 5,27 i **osnovice za izračun plaće državnih dužnosnika**, prema propisima kojima se uređuju obveze i prava državnih dužnosnika,
- **plaća gradonačelnika i općinskih načelnika** u jedinica lokalne samouprave koje imaju **od 3.001 do 10.000 stanovnika, u iznosu većem od umnoška** koeficijenta 4,55 i **osnovice za izračun plaće državnih dužnosnika**, prema propisima kojima se uređuju obveze i prava državnih dužnosnika,
- **plaća gradonačelnika i općinskih načelnika** u jedinica lokalne samouprave koje imaju **do 3.000 stanovnika u iznosu većem od umnoška** koeficijenta 4,26 i **osnovice za izračun plaće državnih dužnosnika**, prema propisima kojima se uređuju obveze i prava državnih dužnosnika.

Osnovica za obračun plaće državnih dužnosnika određuje se odlukom Vlade Republike Hrvatske. Na temelju **Odluke o visini osnovice za obračun plaće državnih dužnosnika** (NN, br. 151/14.) **utvrđena je osnovica za obračun plaće državnih dužnosnika u visini od 3.890,00 kuna bruto.**

Gornja granica (limiti) plaća župana, gradonačelnika i općinskih načelnika, u apsolutnom iznosu, prikazana je u tablici 1.

Tablica 1: Najveći iznos mjesečne plaće župana, gradonačelnika i općinskih načelnika (lokalnih dužnosnika), bez dodatka za radni staž

u kunama

Plaća župana, gradonačelnika i općinskog načelnika (lokalnih dužnosnika)	Koeficijent za obračun plaće lokalnih dužnosnika	Osnovica za obračun plaće državnih dužnosnika bruto	Najveći iznos mjesečne plaće propisan člankom 4. Zakona	Najveći iznos mjesečne plaće u JLP(R)S koje su ostvarile pomoći iz državnog proračuna (čl. 15. Zakona)
1	2	3	4 (2x3)	5
Gradonačelnik Grada Zagreba	7,14	3.890,00	27.774,60	22.219,68
Župan i gradonačelnik velikog grada i grada sjedišta županije	6,42		24.973,80	19.979,04
Gradonačelnik i općinski načelnik u jedinici lokalne samouprave koja ima više od 10.000 stanovnika	5,27		20.500,30	16.400,24
Gradonačelnik i općinski načelnik u jedinici lokalne samouprave koja ima od 3.001 do 10.000 stanovnika	4,55		17.699,50	14.159,60
Gradonačelnik i općinski načelnik u jedinici lokalne samouprave koja ima do 3.000 stanovnika	4,26		16.571,40	13.257,12

U tablici 1 prikazani su **najveći iznosi mjesečnih plaća u apsolutnom iznosu** župana, gradonačelnika i općinskih načelnika. Predstavničko tijelo kod određivanja osnovice i koeficijenta za plaću župana, gradonačelnika i općinskog načelnika te njihovih zamjenika ne mora odrediti koeficijente i osnovicu navedenu u Zakonu, ali **mora paziti na Zakonom propisana ograničenja vezano na njihov najveći iznos plaće u apsolutnom iznosu.** Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave slabijeg fiskalnog kapaciteta, koja nema mogućnosti isplatiti plaće do Zakonom propisanog limita, plaće svojih dužnosnika mora uskladiti sa svojim financijskim mogućnostima.

2.2. Plaća i ograničenje plaće zamjenika župana, gradonačelnika i općinskih načelnika

Ograničenje plaće **zamjenika župana, zamjenika gradonačelnika i zamjenika općinskih načelnika koji dužnost obavljaju profesionalno** propisano je člankom 5. Zakona tako da koeficijenti za obračun plaće zamjenika župana, zamjenika gradonačelnika i zamjenika općinskih načelnika mogu iznositi **najviše do 85% koeficijenta** župana, gradonačelnika, odnosno općinskog načelnika čiji su zamjenici. Navedeno znači da plaća zamjenika župana, zamjenika gradonačelnika i zamjenika općinskih načelnika mora biti **najmanje 15% niža od plaće župana, gradonačelnika odnosno općinskog načelnika čiji su zamjenici.** Gornja granica iznosa (limiti), uzimajući u obzir Zakonom propisana ograničenja, plaća zamjenika župana, zamjenika gradonačelnika i zamjenika općinskih načelnika u apsolutnom iznosu, prikazana je u tablici 2.

Što se u određenom slučaju može dogoditi u praksi kod određivanja koeficijenata zamjenika župana, zamjenika gradonačelnika, odnosno zamjenika općinskog načelnika? Pretpostavimo, primjerice, da predstavničko tijelo Grada X donese odluku da koeficijent zamjenika gradonačelnika bude 85% koeficijenta gradonačelnika čiji je on zamjenik. Pretpostavimo također da gradonačelnik ima znatno manje godina radnog staža od svoga zamjenika. Znamo da dodatak za radni staž može iznositi ukupno najviše 20%, a razlika u visini koeficijenta je 15% (jer je koeficijent zamjenika gradonačelnika određen u visini najviše do 85% koeficijenta gradonačelnika čiji je on zamjenik). U konkretnom slučaju postoji mogućnost da zamjenik, koji ima znatno više radnog staža od gradonačelnika kojeg zamjenjuje, dobije približno jednaku ili veću plaću nego gradonačelnik čiji je on zamjenik jer je razlika u radnom stažu veća od razlike u visini koeficijenta. Naravno, u obratnom bi slučaju ta razlika bila u korist gradonačelnika u odnosu na njegovoga zamjenika. O navedenom treba voditi brigu predstavničko tijelo kada donosi odluku o visini koeficijenata za obračun plaće zamjenika župana, zamjenika gradonačelnika, odnosno zamjenika općinskog načelnika

Tablica 2: Najveći iznos mjesečne plaće zamjenika župana, zamjenika gradonačelnika i zamjenika općinskih načelnika (zamjenika lokalnih dužnosnika), bez dodatka za radni staž

u kunama

Plaća zamjenika župana, zamjenika gradonačelnika i zamjenika općinskog načelnika (zamjenika lokalnih dužnosnika)	Koeficijent za obračun plaće lokalnih dužnosnika	Koeficijent za obračun plaće zamjenika (najviše do 85% od plaće lokalnih dužnosnika)	Osnovica za obračun plaće državnih dužnosnika bruto	Najveći iznos mjesečne plaće propisan člankom 5. Zakona	Najveći iznos mjesečne plaće u JLP(R) S koje su ostvarile pomoći iz državnog proračuna (čl. 15. Zakona)
1	2	3	4	5 (3x4)	6
Zamjenik gradonačelnika Grada Zagreba	7,14	6,069	3.890,00	23.608,41	18.886,73
Zamjenik župana i zamjenik gradonačelnika velikog grada i grada sjedišta županije	6,42	5,457		21.227,73	16.982,18
Zamjenik gradonačelnika i zamjenik općinskog načelnika u jedinici lokalne samouprave koja ima više od 10.000 stanovnika	5,27	4,480		17.425,26	13.940,20
Zamjenik gradonačelnika i zamjenik općinskog načelnika u jedinici lokalne samouprave koja ima od 3.001 do 10.000 stanovnika	4,55	3,868		15.044,58	12.035,66
Zamjenik gradonačelnika i zamjenik općinskog načelnika u jedinici lokalne samouprave koja ima do 3.000 stanovnika	4,26	3,621		14.085,69	11.268,55

3. Naknada i ograničenje naknade za rad gradonačelnika i općinskih načelnika koji svoju dužnost ne obavljaju profesionalno

Gradonačelnik, odnosno općinski načelnik i njihovi zamjenici **koji svoju dužnost ne obavljaju profesionalno nemaju pravo na plaću** jer svoju dužnost obnašaju u jedinici lokalne samouprave bez zasnivanja radnog odnosa, **ali**

imaju zakonsko pravo na naknadu za rad. Naknade za rad gradonačelnika i njihovih zamjenika te općinskih načelnika i njihovih zamjenika mogu iznositi najviše do 50% umnoška koeficijenta za obračun plaće odgovarajućeg nositelja dužnosti koji dužnost obavlja profesionalno i osnovice za obračun plaće. Odluku o visini naknade za rad gradonačelnika i njihovih zamjenika te općinskih načelnika i njihovih zamjenika donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave. Gornja granica iznosa (limiti) naknade za rad gradonačelnika i općinskih načelnika u apsolutnom iznosu, uzimajući u obzir Zakonom propisana ograničenja, prikazana je u tablici 3.

Tablica 3: Najveći iznos mjesečne naknade za rad gradonačelnika i općinskog načelnika (koji svoju dužnost obnašaju bez zasnivanja radnog odnosa)

u kunama

Naknada za rad gradonačelnika i općinskog načelnika koji dužnost obnašaju bez zasnivanja radnog odnosa (naknada za rad lokalnih dužnosnika)	Koeficijent za obračun plaće lokalnih dužnosnika	Osnovica za obračun plaće državnih dužnosnika bruto	Najveći iznos mjesečne plaće propisan člankom 4. Zakona	Najviše do 50% plaće odgovarajućeg nositelja dužnosti, propisano člankom 6. Zakona	Najveći iznos mjesečne naknade u JLP(R) S koje su ostvarile pomoći iz državnog proračuna (čl. 15. Zakona)
1	2	3	4 (2x3)	5	6
Gradonačelnik Grada Zagreba	7,14	3.890,00	27.774,60	13.887,30	11.109,84
Gradonačelnik velikog grada i grada sjedišta županije	6,42		24.973,80	12.486,90	9.989,52
Gradonačelnik i općinski načelnik u jedinici lokalne samouprave koja ima više od 10.000 stanovnika	5,27		20.500,30	10.250,15	8.200,12
Gradonačelnik i općinski načelnik u jedinici lokalne samouprave koja ima od 3.001 do 10.000 stanovnika	4,55		17.699,50	8.849,75	7.079,80
Gradonačelnik i općinski načelnik u jedinici lokalne samouprave koja ima do 3.000 stanovnika	4,26		16.571,40	8.285,70	6.628,56

Navedeno u tablici 3, u stupcu 5, jasno se pokazuje gornja granica iznosa koji mogu biti isplaćeni kao **naknada za rad gradonačelnika i općinskog načelnika koji dužnost obnašaju bez zasnivanja radnog odnosa. Isto vrijedi i za njihove**

zamjenike, s time da **naknada za rad zamjenika gradonačelnika i zamjenika općinskih načelnika, koji dužnost obnašaju bez zasnivanja radnog odnosa, može iznositi najviše 50% (od 85%) umnoška koeficijenta** za obračun plaće odgovarajućeg nositelja dužnosti koji tu dužnost obavlja profesionalno i **osnovice** za obračun plaće navedenih u stupcu 5. tablice 4.

Tablica 4: Najveći iznos mjesečne naknade za rad zamjenika gradonačelnika i zamjenika općinskog načelnika (koji dužnost obnašaju bez zasnivanja radnog odnosa)

u kunama

Naknada za rad zamjenika gradonačelnika i zamjenika općinskog načelnika (zamjenika lokalnih dužnosnika)	Koeficijent za obračun plaće zamjenika (najviše do 85% od plaće lokalnih dužnosnika)	Osnovica za obračun plaće državnih dužnosnika bruto	Najveći iznos mjesečne plaće propisan člankom 4. Zakona	Najviše do 50% plaće odgovarajućeg nositelja dužnosti, propisano člankom 6. Zakona	Najveći iznos mjesečne naknade u JLP(R) S koje su ostvarile pomoći iz državnog proračuna (čl. 15. Zakona)
1	2	3	4 (2x3)	5	6
Zamjenik gradonačelnika Grada Zagreba	6,069		23.608,41	11.804,21	9.443,36
Zamjenik gradonačelnika velikog grada i grada sjedišta županije	5,457		21.227,73	10.613,87	8.491,09
Zamjenik gradonačelnika i zamjenik općinskog načelnika u jedinici lokalne samouprave koja ima više od 10.000 stanovnika	4,480		17.425,26	8.712,63	6.970,10
Zamjenik gradonačelnika i zamjenik općinskog načelnika u jedinici lokalne samouprave koja ima od 3.001 do 10.000 stanovnika	3,868	3.890,00	15.044,58	7.522,29	6.017,83
Zamjenik gradonačelnika i zamjenik općinskog načelnika u jedinici lokalne samouprave koja ima do 3.000 stanovnika	3,621		14.085,69	7.042,85	5.634,28

4. Ograničenje mase sredstava za plaće

Ulaze li plaće lokalnih dužnosnika i njihovih zamjenika u masu sredstava za plaće zaposlenih u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave?

Proračunska ograničenja plaća u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi utvrđena su člancima 14., 15. i 16. Zakona. Člankom 14. Zakona ograničena je masa sredstava za plaće zaposlenih u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, a u člancima 15. i 16. Zakona radi se o pomoćima iz državnog proračuna, razdjela Ministarstva financija, kao ograničenju plaća župana, gradonačelnika, odnosno općinskog načelnika te službenika i namještenika u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Pod masom sredstava za plaće zaposlenih u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave podrazumijeva se masa bruto plaća svih zaposlenih u jedinici, uključujući plaće župana, gradonačelnika i općinskih načelnika te njihovih zamjenika koji svoju dužnost u toj jedinici obnašaju profesionalno.

Zaposlenicima u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave **podrazumijevaju se** župan, gradonačelnik, općinski načelnik i njihovi zamjenici u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koji dužnost obavljaju profesionalno te službenici i namještenici u upravnim odjelima i službama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Zaposlenicima u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave **ne podrazumijevaju se** zaposlenici ustanova čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave niti zaposlenici pravnih osoba u većinskome vlasništvu ili suvlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, primjerice zaposlenici u ustanovama u kulturi, ustanovama u zdravstvu, dječjim vrtićima, školama, trgovačkim društvima i slično.

U skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu⁵ masu sredstava za plaće čini podskupina računa 311 – Plaće (Bruto) i podskupina računa 313 – Doprinosi na plaće. U masu sredstava za plaće zaposlenih u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave **ne uključuju se ostali rashodi za zaposlene**, a prema Pravilniku o proračunskom računovodstvu i Računskom planu to je podskupina računa 312 – Ostali rashodi za zaposlene (bonus za uspješan rad, nagrade, darovi, otpremnine, naknade za bolest, invalidnost i smrtni slučaj, regres za godišnji odmor te ostali navedeni rashodi za zaposlene).

Masa sredstava za plaće zaposlenih u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave propisana je člankom 14. Zakona i ovisi o prihodima poslovanja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno ne smije iznositi više od 20% prihoda poslovanja ostvarenih u prethodnoj godini⁶ **umanjenih za prihode:**

⁵ NN, br. 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20.

⁶ Prethodna godina = godina koja prethodi godini izrade i donošenja proračuna, odnosno planiranja sredstava za plaće zaposlenih u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave.

- od domaćih i stranih pomoći i donacija, osim pomoći za preuzete državne službenike na temelju posebnog zakona⁷,
- za prihode iz posebnih ugovora (sufinanciranje građana za mjesnu samoupravu) te
- za prihode ostvarene s osnove dodatnog udjela u porezu na dohodak i pomoći izravnjanja za financiranje decentraliziranih funkcija⁸.

Ukupnu masu sredstava za plaće u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave čini obračun plaća župana, gradonačelnika i općinskog načelnika te njihovih zamjenika koji svoju dužnost obavljaju profesionalno i plaća službenika i namještenika u upravnim odjelima i službama u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave (plaće bruto + doprinosi na plaće) => {{{(koeficijent određen za župana, gradonačelnika, općinskog načelnika x osnovica za obračun plaće župana, gradonačelnika i općinskog načelnika) + (koeficijent određen za službenika i namještenika x osnovica za obračun plaće službenika i namještenika)}} + dodatak za radni staž te sva uvećanja plaće temeljem kolektivnog ugovora i općih akata jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave}.

Ukupna masa sredstava za plaće u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave mora biti ≤ od 20% prihoda poslovanja jedinice ostvarenih u prethodnoj godini, umanjnih za Zakonom propisane prihode.

Masa sredstava za plaće zaposlenih u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave (uključujući plaće župana, gradonačelnika i općinskog načelnika te njihovih zamjenika, koji dužnost obnašaju profesionalno), temeljem članka 14. Zakona, **ne smije iznositi više od 20%** prihoda poslovanja jedinice ostvarenih u prethodnoj godini, uma-

⁷ Na temeljem odredaba Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN, br. 76/07, 38/09, 55/11, 90/11 i 50/12) županije, veliki gradovi i gradovi sjedišta županija preuzeli su od ureda državne uprave u županijama poslove izdavanja akata vezanih uz provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenje. Tako je lokalna vlast, odnosno županije, veliki gradovi i gradovi sjedišta županija od središnje vlasti preuzela službenike, koji su i do tada radili na ovim poslovima, te uredsku i drugu opremu.

Međutim, Sabor Republike Hrvatske je na sjednici 6. prosinca 2013. donio Zakon o prostornom uređenju i Zakon o gradnji (oba zakona objavljena su u NN, br. 153/13). Danom stupanja na snagu Zakona o prostornom uređenju prestao je važiti Zakon o prostornom uređenju i gradnji u dijelu koji se odnosi na prostorno uređenje, a danom stupanja na snagu Zakona o gradnji prestao je važiti Zakon o prostornom uređenju i gradnji u dijelu koji se odnosi na gradnju. Odredbama navedenih Zakona sredstva za plaće službenika koje je jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave preuzela sukladno odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji više se ne osiguravaju u državnom proračunu Republike Hrvatske. To znači da gradovi, odnosno županije sredstva za plaće službenika koje su preuzeli iz ureda državne uprave, za obavljanje poslova izdavanja lokacijskih i građevinskih dozvola te drugih akata vezanih uz provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenje, od 1. siječnja 2014. ne dobivaju iz državnog proračuna u vidu pomoći nego sredstva za plaće tih službenika moraju osigurati iz ostalih izvora svojih proračuna.

⁸ Ove prihode, temeljem odredaba Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN, br., 127/17 i 138/20) ostvaruju samo one jedinice koje su preuzele decentraliziranu funkciju (jednu ili više njih) iz djelatnosti osnovnog i srednjeg školstva, socijalne skrbi, zdravstva i vatrogastva.

njenih za Zakonom propisane prihode. **Ako je u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave udio mase sredstava za plaće zaposlenih veći od 20%** navedenih prihoda, jedinica je obvezna poduzeti mjere kojima masu sredstava za plaće treba svesti u Zakonom propisane okvire, primjerice smanjiti plaće zaposlenih (smanjenjem osnovice i/ili koeficijenta za obračun plaće) i/ili smanjiti broj zaposlenih službenika i namještenika.

5. Utjecaj plaća lokalnih dužnosnika na masu sredstava za plaće nakon prestanka dužnosti

Župani, gradonačelnici i općinski načelnici te njihovi zamjenici za vrijeme profesionalnog obavljanja dužnosti, na koju su izabrani na neposrednim izborima, ostvaruju pravo na plaću, a sredstva isplaćena s tom svrhom ulaze u masu sredstava za plaće zaposlenih u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojoj su zasnovali radni odnos.

Odredbama članka 90.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi propisano je da **župani, gradonačelnici i općinski načelnici te njihovi zamjenici** koji su svoju dužnost obavljali profesionalno **određeno vrijeme nakon prestanka dužnosti ostvaruju pravo na plaću**, kao i druga prava iz rada, na teret jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojoj su obnašali dužnost, a vrijeme obavljanja dužnosti uračunava im se u staž osiguranja. Navedenim odredbama Zakona propisano je sljedeće:

1. **osobe koje su dužnost obavljale profesionalno posljednjih šest mjeseci prije prestanka obavljanja dužnosti**, po prestanku profesionalnog obavljanja dužnosti ostvaruju prava na naknadu plaće i staž osiguranja za vrijeme od šest mjeseci po prestanku profesionalnog obavljanja dužnosti i to u visini prosječne plaće koja im je isplaćivana za vrijeme posljednjih šest mjeseci prije prestanka profesionalnog obavljanja dužnosti,
2. **osobe koje su dužnost obavljale profesionalno manje od šest mjeseci prije prestanka obavljanja dužnosti**, po prestanku profesionalnog obavljanja dužnosti ostvaruju prava na naknadu plaće i staž osiguranja za vrijeme od onoliko mjeseci po prestanku profesionalnog obavljanja dužnosti koliko su dužnost obavljali profesionalno i to u visini prosječne plaće koja im je isplaćivana za vrijeme prije prestanka profesionalnog obavljanja dužnosti.

To znači da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave svojim dužnosnicima, određeno vrijeme po prestanku profesionalnog obavljanja dužnosti, a najduže šest mjeseci, plaćaju mirovinsko i zdravstveno osiguranje te da dužnosnici za navedeno razdoblje ostvaruju pravo na naknadu plaće, odnosno plaću. **Sredstva isplaćena za naknadu plaće, koju župani, gradonačelnici i općinski načelnici te njihovi zamjenici ostvaruju po prestanku profesionalnog obavljanja dužnosti, ulaze u masu sredstava za plaće zaposlenih u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojoj navedena prava ostvaruju.**

Osobe koje su dužnost obavljale uz naknadu za rad (volonterski), nemaju pravo na naknadu po prestanku obavljanja dužnosti.

6. Utjecaj pomoći na masu sredstava za plaće

Ograničenja propisana člancima 15. i 16. Zakona odnose se na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su kao krajnji korisnici, u godini koja prethodi godini izrade proračuna, ostvarile pomoći iz državnog proračuna, razdjela Ministarstva financija.

6.1. Pomoći iz državnog proračuna (razdjela Ministarstva financija)

U jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su kao krajnji korisnici, u godini koja prethodi godini izrade proračuna, **ostvarile pomoći iz državnog proračuna, razdjela Ministarstva financija**, osim pomoći izravnjanja za financiranje decentraliziranih funkcija, pomoći Europske unije (i pomoći za preuzete državne službenike na temelju Zakona o prostornom uređenju i gradnji => od 1. siječnja 2014. godine više nema) te **u kojima iznos tekućih pomoći⁹ prelazi 10% prihoda poslovanja jedinice, plaća župana, gradonačelnika, odnosno općinskog načelnika može se isplatiti najviše u iznosu plaće utvrđenom u članku 4. Zakona umanjenom za 20%** (članak 15. Zakona).

Najviši iznos mjesečne plaće župana, gradonačelnika, odnosno općinskog načelnika u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave kojima *iznos tekućih pomoći iz državnog proračuna prelazi 10% prihoda poslovanja* prikazan je u stupcu 5 tablice 1, a najviši iznos mjesečne plaće zamjenika župana, zamjenika gradonačelnika, odnosno zamjenika općinskog načelnika u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave kojima iznos *tekućih pomoći iz državnog proračuna prelazi 10% prihoda poslovanja* prikazan je u stupcu 6 tablice 2.

U onim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, korisnicima pomoći iz državnog proračuna razdjela Ministarstva financija (osim pomoći izravnjanja za financiranje decentraliziranih funkcija i pomoći Europske unije), u kojima je iznos *tekućih pomoći iz državnog proračuna manji od 10% prihoda poslovanja*, plaću župana, gradonačelnika, odnosno općinskog načelnika **moгу odrediti najviše u apsolutnom iznosu iz članka 4. Zakona**. Najviši iznos (gornja granica) mjesečne plaće župana, gradonačel-

nika, odnosno općinskog načelnika u tim jedinicama prikazan je u stupcu 4. tablice 1, a najviši iznos (gornja granica) mjesečne plaće zamjenika župana, zamjenika gradonačelnika, odnosno zamjenika općinskog načelnika u tim jedinicama prikazan je u stupcu 5. tablice 2.

Kriteriji, mjerila, način izračuna i iznos pomoći jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave određuju se posebnim propisima¹⁰.

6.2. Pomoći iz državnog proračuna (razdjela Ministarstva pravosuđa i uprave)

U skladu s odredbama članka 30. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu¹¹ propisano je da će se jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijekom 2022. godine, isplaćivati pomoći iz državnog proračuna, razdjela Ministarstva pravosuđa i uprave za obavljanje poslova državne uprave povjerenih jedinicama područne (regionalne) samouprave na temelju posebnih propisa. Istim člankom Zakona također je propisano da su te pomoći nenamjenska sredstva koja se mogu upotrijebiti za isplatu plaća i materijalnih troškova za obavljanje povjerenih poslova državne uprave i ne smatraju se tekućim pomoćima iz državnog proračuna sukladno propisima kojima su uređena mjerila za određivanje plaća i naknada župana, gradonačelnika i općinskih načelnika i njihovih zamjenika, kao i plaća službenika i namještenika u upravnim odjelima i službama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Pomoći osigurane/isplaćene jedinicama područne (regionalne) samouprave iz državnog proračuna razdjela Ministarstva pravosuđa i uprave izuzimaju se iz mase sredstava za plaće zaposlenih u jedinicama područne (regionalne) samouprave koji obavljaju povjerene poslove državne uprave. Jedinice područne (regionalne) samouprave dužne su izvijestiti Ministarstvo pravosuđa i uprave o broju zaposlenih koji rade na poslovima državne uprave povjerenima jedinicama područne (regionalne) samouprave na temelju posebnih propisa i visini utrošenih sredstava za njihove plaće i visini utrošenih sredstava za materijalne troškove za obavljanje povjerenih poslova državne uprave do 15. u mjesecu za prethodni mjesec. Jedinice područne (regionalne) samouprave dužne su jednom godišnje do 31. siječnja tekuće godine izvijestiti Ministarstvo pravosuđa i uprave o ukupnom utrošku sredstava doznačenih za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca prethodne godine.

6.3. Sredstva pomoći za plaće zaposlenih na provedbi projekata koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije

Ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima zaposlenike u stalnom radnom odnosu, ili privremeno-

⁹ Sukladno Pravilniku o proračunskom računovodstvu i Računskom planu **tekuće pomoći su:** tekuće pomoći od inozemnih vlada; tekuće pomoći od međunarodnih organizacija; tekuće pomoći od institucija i tijela EU; tekuće pomoći proračunu iz drugih proračuna (državnog, županijskog, gradskog ili općinskog proračuna); tekuće pomoći od izvanproračunskih korisnika; tekuće pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije; tekuće pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan; tekuće pomoći temeljem prijenosa EU sredstava; tekući prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna te tekući prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava. **Prihode poslovanja jedinice**, prema istom Pravilniku, **čine:** prihodi od poreza; pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna; prihodi od imovine; prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada; prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija te kazne, upravne mjere i ostali prihodi.

¹⁰ Primjerice Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i odluka o udjelu sredstava fiskalnog izravnjanja za pojedinu općinu, grad i županiju u ukupnim sredstvima fiskalnog izravnjanja s iznosom sredstava fiskalnog izravnjanja za svaku proračunsku godinu koju donosi ministar financija temeljem navedenoga Zakona.

¹¹ NN, 140/21.

no zaposlene, koji rade na provedbi projekata koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije i ako se njihova plaća (su)financira iz sredstava Europske unije, sredstva za isplatu plaća tih zaposlenika ne ulaze u masu sredstava za plaće jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. S obzirom na to da su navedena sredstva namjenska i da jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nije u obvezi osigurati sredstva u svom proračunu za plaće zaposlenika koji rade na provedbi projekata koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije, sredstva za te projekte i sredstvima za plaće zaposlenika koji rade na provedbi tih projekata **ne ulaze u prihode poslovanja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave niti ulaze u masu sredstava** za plaće zaposlenika u županiji, ali samo onih zaposlenika koji rade na navedenim projektima, i to **maksimalno do iznosa koji jedinica dobiva iz sredstava Europske unije za plaće tih zaposlenika**. To znači da se sredstva isplaćena za plaće navedenih zaposlenika ne uključuju u masu plaća jedinice, a jednako tako se sredstva iz Europske unije uplaćena u proračun te jedinice oduzimaju od prihoda poslovanja zajedno s pomoćima, u skladu s čl. 14. Zakona. Samo se tako sredstva uplaćena u proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za provedbu projekata koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije mogu u cijelosti utrošiti namjenski.

Ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave tim istim zaposlenicima isplaćuje veći iznos sredstava za plaće nego što dobije sredstava iz Europske unije, razliku više isplaćenih sredstava na ime plaća tih zaposlenika koji rade na provedbi projekata koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije, jedinica je obvezna uključiti u masu sredstava za plaće. Isplatu plaća svojih zaposlenika iz sredstava svog proračuna, bez obzira na kojim poslovima ti zaposlenici rade, jedinica je obvezna na temelju čl. 14. Zakona ta sredstva uključiti u masu sredstava za plaća.

7. Utjecaj sredstava fiskalnog izravnjanja na masu sredstava za plaće

Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave¹², koji je **stupio na snagu 1. siječnja 2018.**, propisan je udio u porezu na dohodak od 17% za fiskalno izravnjanje onih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave čiji je kapacitet ostvarenih poreznih prihoda manji od referentne vrijednosti kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su temeljem navedenoga Zakona imale pravo na **sredstva fiskalnog izravnjanja**, ta su sredstva, sukladno odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, **evidentirale kao prihod od poreza na dohodak (ne pomoći)** jer su se, u to vrijeme, sredstva fiskalnog izravnjanja isplaćivala iz udjela u porezu na dohodak. **Sredstva fiskalnog izravnjanja iz udjela u porezu na dohodak jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dobivale su u 2018., 2019. i 2020. godini.**

Sredstva fiskalnog izravnjanja koja su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvarile u 2018., 2019. i 2020. godini, jedinice su evidentirale kao prihod od poreza na dohodak. Stoga jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za ta sredstva ne umanjuju prihode poslovanja jedinice kod izračuna mase sredstava za plaće zaposlenih u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Zakonom o izmjenama i dopuni Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave¹³, koji je **stupio na snagu 1. siječnja 2021.**, mijenja se udio raspodjele u porezu na dohodak na sljedeći način: udio općine, odnosno grada povećao se sa 60% na 74%, udio županije povećao se sa 17% na 20%, udio za decentralizirane funkcije ostao je 6%, a **udio za fiskalno izravnjanje od 17% je ukinut iz raspodjele**. Od stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sukladno odredbama članka 8.a, umjesto iz udjela u porezu na dohodak, **sredstva fiskalnog izravnjanja se od 2021. godine osiguravaju iz drugih izvora, odnosno iz državnog proračuna, a planiraju se u razdjelu Ministarstva financija, na stavci 363 Pomoći unutar općeg proračuna**. Navedena sredstva (pomoći) raspodjeljuju se onim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave čiji su ostvareni porezni prihodi ispod razine referentne vrijednosti njezine skupine. S obzirom na to da se sredstva fiskalnog izravnjanja osiguravaju i isplaćuju jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave iz državnog proračuna, sukladno odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, **jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dobivene sredstva evidentiraju na stavci (osnovnom računu) 63311 Tekuće pomoći iz državnog proračuna.**

U skladu s odredbama članka 31. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu¹⁴ propisano je da će se jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijekom 2022. godine, isplaćivati pomoći iz državnog proračuna, razdjela Ministarstva financija i to u visini sredstava fiskalnog izravnjanja utvrđenih sukladno posebnim propisima, a najviše do iznosa koji je za tu namjenu osiguran u proračunu. Sredstva fiskalnog izravnjanja, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za proračunsku 2022. godinu, osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2022. godinu u iznosu od dvije milijarde kuna.

Odredbama čl. 9. st. 6. i 7. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisano je da udio sredstava fiskalnog izravnjanja u punom iznosu za pojedinu općinu, grad i županiju u ukupnim sredstvima fiskalnog izravnjanja u punom iznosu, **utvrđuje odlukom ministar financija za svaku proračunsku godinu**. Ministar financija, sukladno odredbama navedenoga Zakona, donio je *Odluku o udjelu sredstava fiskalnog izravnjanja za poje-*

¹³ NN, br. 138/20.

¹⁴ NN, 140/21.

¹² NN, br. 127/17.

dinu općinu, grad i županiju u ukupnim sredstvima fiskalnog izravnjenja s iznosom sredstava fiskalnog izravnjenja za 2022. godinu, koja je objavljena u Narodnim novinama, broj 145/21. Pomoći planirane u državnom proračunu za 2022. godinu, u iznosu od dvije milijarde kuna, Ministarstvo financija isplaćivat će tijekom 2022. godine, u skladu s navedenom Odlukom, najkasnije do 15. u mjesecu za tekući mjesec, kako je to utvrđeno odredbama Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu.

Od 2021. godine sredstva fiskalnog izravnjenja isplaćuju se jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave iz sredstava državnog proračuna pa ih jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave evidentiraju kao pomoći. Stoga jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, od 2021. godine, za ta sredstva umanjuju prihode poslovanja jedinice kod izračun mase sredstava za plaće zaposlenih u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave jer se radi o pomoćima.

Ovdje je važno istaći da se za izračun mase sredstava za plaće zaposlenih u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2022. godini u izračun uzimaju prihodi poslovanja jedinice ostvareni u 2020. godini, umanjeni za prihode domaćih i stranih pomoći i donacija (osim pomoći za preuzete državne službenike na temelju posebnih propisa¹⁵), prihode iz posebnih ugovora (sufinanciranje građana za mjesnu samoupravu) te prihode ostvarene s osnove dodatnog udjela u porezu na dohodak i pomoći izravnjenja za financiranje decentraliziranih funkcija.

¹⁵ Zaključak Vlade Republike Hrvatske, KLASA: 022-03/19-07/292, URBROJ: 50301-25/06-19-3 od 18. srpnja 2019. temeljem kojega je Ministarstvom pravosuđa i uprave (u to vrijeme Ministarstvom uprave) bilo zaduženo za potpisivanje sporazuma sa svakom županijom pojedinačno kojim je, razmjerno povjerenim poslovima državne uprave, utvrđeno preuzimanje predmeta, pismohrane, ostale dokumentacije, opreme te sredstava za rad od mjesno nadležnog ureda državne uprave u županiji.

tim4pin.doo
ZA SAVJETOVANJE

CJENIK

ZA OGLAŠAVANJE
U ČASOPISU

tim4pinmagazin

- 1. OMOTNE STRANICE**
(cijela stranica - 205 x 285 mm):
str. II - **1.500,00 kn**
str. III - **1.000,00 kn**
str. IV - **2.500,00 kn**
- 2. KOLORNE STRANICE KNJIŽNOG BLOKA**
(cijela stranica - 205 x 285 mm):
str. 1-4 - **1.000,00 kn**
- 3. DVOBOJNE STRANICE KNJIŽNOG BLOKA**
- **750,00 kn** (cijela stranica
205 x 285 mm)
- **500,00 kn** (pola stranice
177 x 126 mm vodoravno ili
86 x 259 mm - okomito)

U cijenu oglašavanja nije uključen PDV.
Odobravamo popust za dogovoreno višekratno objavljivanje.
Rok za predaju oglasa do 25. u mjesecu.
Oglas je potrebno dostaviti u TIFF, JPEG ili PDF formatu.

TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje
Ulica kneza Trpimira 15, 10 000 Zagreb
T: 01/5531-755, E: centar@tim4pin.hr, www.tim4pin.hr
OIB: 83718300522, IBAN HR3323400091110546815

Zabrana novog zapošljavanja u državnim i javnim službama

Kontinuirano ograničavanje i zabrana zapošljavanja u sustavu opće države, uvjetovano potrebom kontrole i upravljanja ljudskim resursima te ograničenim financijskim sredstvima proračuna, nastavlja se i u 2022. godini. Vlada Republike Hrvatske donijela je dvije odluke o zabrani zapošljavanja u državnim i javnim službama koje su objavljene u Narodnim novinama, broj 35/2022 od 17. ožujka 2022. godine.

1. Uvod

Iz obrazloženja predlagača novih odluka o zabrani zapošljavanja moguće je sagledati ciljeve i njihove očekivane učinke. Naime, Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2020., odnosno 2021. godinu, bila je propisana zabrana zapošljavanja proračunskim i izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna te javnim ustanovama kojima se sredstva za plaće osiguravaju u državnom proračunu i iz sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Također je navedenim zakonima bilo propisano da se za vrijeme važenja istih neće primjenjivati Odluka o zabrani novog zapošljavanja službenika i namještenika u javnim službama NN, br. 70/16., 50/17., 37/18., 71/18., 91/18. i 33/20.). Zakonom o izvršavanju državnog proračuna za 2022. godinu nije propisana zabrana zapošljavanja, stoga se prethodno navedena Odluka o zabrani novog zapošljavanja službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske, nastavlja primjenjivati od 1. siječnja 2022. godine. Međutim, navedena Odluka sadržajno ne odgovara sadašnjim potrebama zapošljavanja u tijelima državne uprave te uredima i stručnim službama Vlade Republike Hrvatske.

Novom Odlukom zabranjuje se novo zapošljavanje na neodređeno i određeno vrijeme državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te uredima i drugim stručnim službama Vlade Republike Hrvatske te iznimke od zabrane zapošljavanja na neodređeno i određeno vrijeme. Odluka se na odgovarajući način primjenjuje i na zapošljavanje namještenika u tijelima državne uprave kao i na zapošljavanje državnih službenika i namještenika u drugim državnim tijelima iz članka 2. Zakona o državnim službenicima. Novom Odlukom propisuju se i kriteriji za zapošljavanje vježbenika u tijelima državne uprave. Tako se omogućuje osobama bez radnoga iskustva da se zaposle u državnoj službi i steknu potrebno radno iskustvo na odgovarajućim poslovima te im se omogućava da ostanu u službi i obavljaju poslove za koje su stekle potrebno radno iskustvo. Donošenjem nove Odluke omogućila bi se kontinuirana kontrola novog zapošljavanja u tijelima državne uprave i u drugim državnim tijelima.

Analogno prethodnome, donesena je i druga odluka koja se odnosi na zapošljavanje u javnim službama. Kako Zako-

nom o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu nije propisana zabrana zapošljavanja, te se stoga prethodno važeća Odluka nastavila primjenjivati od 1. siječnja 2022. godine, bilo ju je potrebno prilagoditi sadašnjim potrebama. Odlukom se propisuje zabrana novog zapošljavanja, kao i iznimke i uvjeti za novo zapošljavanje na neodređeno i određeno vrijeme, a kako bi se omogućila kontinuirana kontrola novog zapošljavanja u javnim službama.

2. Zabrana zapošljavanja u državnim službama

Odlukom se zabranjuje novo zapošljavanje na neodređeno i određeno vrijeme državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te uredima i drugim stručnim službama Vlade Republike Hrvatske (dalje u tekstu: tijela državne uprave). Ova Odluka na odgovarajući se način primjenjuje i na zapošljavanje namještenika u tijelima državne uprave, kao i na zapošljavanje državnih službenika i namještenika u drugim državnim tijelima iz članka 2. Zakona o državnim službenicima NN, br. 92/05., 107/07., 27/08., 34/11., 49/11., 150/11., 34/12., 49/12., 37/13., 38/13., 138/15. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 61/17., 70/19. i 98/19.). Iznimno od stavka 1. ove točke, ova Odluka ne primjenjuje se na zapošljavanje namještenika u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Zapošljavanje na neodređeno vrijeme u tijelima državne uprave iznimno je moguće u slučajevima:

- popunjavanja radnog mjesta koje je ostalo upražnjeno zbog prestanka državne službe dotadašnjem službeniku tijekom tekuće kalendarske godine ili u prosincu prethodne kalendarske godine,
- popunjavanja radnog mjesta na kojemu se obavljaju poslovi upravljanja i kontrole korištenja europskih fondova te fondova za unutarnje poslove,
- ako nije moguće osigurati redovito obavljanje poslova preraspodjelom između postojećih državnih službenika, pod uvjetom da su osigurana potrebna sredstva u financijskom planu tijela državne uprave za tekuću kalendarsku godinu, uz opravdani i obrazloženi razlog za novo zapošljavanje,
- zapošljavanja jednog novog državnog službenika prema klauzuli 2 za 1 pod uvjetom da su tijekom tekuće kalendarske godine dva službenika iz istog tijela državne

uprave premještena po potrebi službe na neodređeno vrijeme u drugo državno tijelo, javnu službu ili upravno tijelo jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave, neovisno o radnom mjestu na koje su bili raspoređeni,

- zapošljavanja vježbenika, prema kriterijima utvrđenim ovom Odlukom.

Zapošljavanje na određeno vrijeme u tijelima državne uprave iznimno je moguće u slučajevima:

- zamjene odsutnog državnog službenika,
- potrebe rada na projektu koji se financira iz fondova ili programa Europske unije, pod uvjetom da se sredstva za plaće osiguravaju u projektu,
- obavljanja poslova vezanih uz provedbu mjera i aktivnosti iz Nacionalnog programa oporavka i otpornosti 2021. – 2026.,
- zapošljavanja prema posebnom planu ili programu Vlade Republike Hrvatske kojim je utvrđena potreba novog zapošljavanja za određene poslove,
- povećanog opsega poslova, ako za to postoji opravdani i obrazloženi razlog, pod uvjetom da je radno mjesto popunjeno punim brojem izvršitelja iz pravilnika o unutarnjem redu,
- obavljanja poslova vezanih za obnovu objekata oštećenih uslijed elementarnih nepogoda.

Tijela državne uprave dužna su prije raspisivanja javnih natječaja za prijam u državnu službu na neodređeno vrijeme, odnosno oglasa za prijam u državnu službu na određeno vrijeme, pribaviti mišljenje Ministarstva pravosuđa i uprave o ispunjenju uvjeta za novo zapošljavanje, osim u slučaju zapošljavanja na određeno vrijeme radi zamjene odsutnog državnog službenika. Tijela državne uprave dužna su pribaviti prethodno mišljenje Ministarstva pravosuđa i uprave o ispunjenju uvjeta za raspored državnog službenika primljenog u državnu službu na određeno vrijeme na drugo radno mjesto na određeno vrijeme, bez objave oglasa, osim u slučaju rasporeda na određeno vrijeme radi zamjene odsutnog državnog službenika.

Tijela državne uprave mogu tijekom kalendarske godine **zaposliti sljedeći broj vježbenika:**

- ako imaju do 100 zaposlenih državnih službenika i namještenika – 2 vježbenika
- ako imaju od 101 do 400 zaposlenih državnih službenika i namještenika – 4 vježbenika
- ako imaju od 401 do 700 zaposlenih državnih službenika i namještenika – 6 vježbenika
- ako imaju od 701 do 1.000 zaposlenih državnih službenika i namještenika – 8 vježbenika
- ako imaju preko 1.000 zaposlenih državnih službenika i namještenika – 10 vježbenika.

Započeti postupci zapošljavanja po objavljenim javnim natječajima i oglasima za prijam u državnu službu koji nisu dovršeni do dana stupanja na snagu Odluke (25.03.2022.) mogu se nastaviti i dovršiti prema propisima koji su bili na snazi u vrijeme pokretanja postupka zapošljavanja.

3. Zabrana zapošljavanja u javnim službama

Odlukom se zabranjuje novo zapošljavanje službenika i namještenika u javnim ustanovama i drugim pravnim osobama kojima se sredstva za plaće osiguravaju u cijelosti ili većinskim dijelom u državnom proračunu, Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje i javnim ustanovama kojima se sredstva za plaće osiguravaju iz sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (dalje u tekstu: javne službe).

Zapošljavanje na neodređeno vrijeme u javnim službama iznimno je moguće u slučajevima:

- popunjavanja radnog mjesta koje je ostalo upražnjeno zbog prestanka radnog odnosa dotadašnjem službeniku u prethodnih 12 mjeseci, odnosno drugog radnog mjesta s istim ili nižim koeficijentom složenosti poslova,
- popunjavanja radnog mjesta na kojem se obavljaju poslovi upravljanja i kontrole korištenja europskih strukturnih i investicijskih fondova, kao i poslova provedbe i korištenja programa Europske unije,
- ako nije moguće osigurati redovito obavljanje poslova preraspodjelom između postojećih službenika, pod uvjetom da su osigurana potrebna sredstva u financijskom planu tijela koje osigurava sredstva za zaposlene za tekuću kalendarsku godinu, uz opravdani i obrazloženi razlog za novo zapošljavanje,
- zapošljavanja jednog novog službenika prema klauzuli 2 za 1, pod uvjetom da su tijekom tekuće kalendarske godine dva službenika iz iste javne službe, odnosno poslodavca premještena u državno tijelo, upravno tijelo jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave ili u istu javnu službu kada je to predviđeno posebnim propisom, neovisno o radnom mjestu na koje su bili raspoređeni,
- zapošljavanja na poslovima izvršavanja obveza koje proizlaze iz članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji, osobito praćenja, sudjelovanja i izvršavanja obveza vezanih za nove zakonske i nezakonske prijedloge i zakonodavstvo, sukladno novim potrebama i tranziciji na zeleno i digitalno gospodarstvo.

Zapošljavanje na određeno vrijeme u javnim službama iznimno je moguće u slučajevima:

- zamjene privremeno odsutnog službenika
- potrebe rada na projektu koji se financira iz fondova ili programa Europske unije, zajmova međunarodnih institucija ili drugih bespovratnih sredstava inozemnih izvora pod uvjetom da se sredstva za plaće u cijelosti ili jednim dijelom osiguravaju u projektu
- obavljanja poslova vezanih za provedbu mjera i aktivnosti iz Nacionalnog programa oporavka i otpornosti 2021. – 2026.
- povećanog opsega poslova, ako za to postoji opravdani i obrazloženi razlog, pod uvjetom da je radno mjesto popunjeno punim brojem izvršitelja prema internom aktu o sistematizaciji radnih mjesta
- obavljanja poslova vezanih za obnovu objekata oštećenih uslijed elementarnih nepogoda

- zapošljavanja sukladno posebnim propisima i međunarodnim ugovorima kojima je utvrđeno odgovarajuće zapošljavanje za određene poslove
- obavljanja poslova na suradničkim radnim mjestima u znanosti i visokom obrazovanju i zapošljavanje pripravnika u reguliranim djelatnostima obrazovanja.

Za zapošljavanje u javnim službama prije raspisivanja javnih natječaja, odnosno oglasa za zapošljavanje, potrebno je pribaviti prethodnu suglasnost resornog tijela koje osigurava sredstva za zaposlene o ispunjenju uvjeta za novo zapošljavanje, osim u slučaju zapošljavanja na određeno vrijeme radi zamjene odsutnog službenika. Proračunski i izvanproračunski korisnici, kojima se sredstva za plaće osiguravaju na samostalnoj glavi, odnosno razdjelu, prethodnu suglasnost iz stavka 1. ove točke zatražit će od resornog tijela u čije upravno-pravno područje pripadaju poslovi korisnika, odnosno tijela koje je bilo

stručni nositelj izrade posebnoga propisa kojim je korisnik osnovan.

Iznimno od stavka 1. ove točke nije potrebna prethodna suglasnost i raspisivanje natječaja, odnosno oglasa, u slučaju novog zapošljavanja službenika za potrebe rada na projektu koji se financira iz fondova ili programa Europske unije, zajmova međunarodnih institucija ili drugih bespovratnih sredstava inozemnih izvora pod uvjetom da se sredstva za plaće u cijelosti ili jednim dijelom osiguravaju u projektu (točka III. podstavak 2. Odluke).

Započeti postupci zapošljavanja za koje je već raspisan natječaj, odnosno oglas ili je za zapošljavanje dobivena prethodna suglasnost resornog tijela, koji nisu dovršeni do dana stupanja na snagu ove Odluke (25.03.2022.), nastaviti će se i dovršiti prema propisima koji su bili na snazi u vrijeme pokretanja postupka zapošljavanja.

**SVEUČILIŠNA
TISKARA**

Trg Republike Hrvatske 14
10000 Zagreb, Hrvatska

T: 385(01) 45 64 430, 45 64 428

F: 385(01) 45 64 427

E: info@sveucilisnatiskara.hr

www.sveucilisnatiskara.hr

Pravo na doplatak za djecu u 2022. godini

Sanja Rotim*

Pravo na doplatak za djecu jedna je od niza pronatalitetnih i socijalnih mjera koje se kontinuirano provode. Pravo je uređeno nizom propisa i ovisno o statusu primatelja i korisnika. U članku autorica sustavno obrađuje izvore prava i visinu naknada u 2022. godini.

1. Uvod

Prema Zakonu o doplatku za djecu (NN, br. 94/01, 138/06, 107/07, 61/11, 112/12, 82/15 i 58/18; dalje u tekstu: Zakon), doplatak za djecu je novčano primanje koje koristi roditelj ili druga osoba kojoj je dijete povjereno na čuvanje i odgoj, radi potpore uzdržavanja i odgoja djece, a pravo na doplatak stječe se i ostvaruje ovisno o broju djece i visini ukupnog dohotka članova kućanstva korisnika te drugim uvjetima propisanim Zakonom. Za ostvarivanje prava na doplatak za djecu izvanbračna se zajednica izjednačava s bračnom zajednicom. Doplatak za djecu osobno je pravo korisnika i ne može se prenositi na drugu osobu, a iznimno se može isplaćivati drugoj osobi. Ako oba roditelja mogu ostvariti pravo na doplatak za djecu dužni su se sporazumjeti koji od njih će to pravo ostvariti, a pravo na doplatak može se ostvariti samo po jednoj osnovi. Doplatak za djecu ne može biti predmet ovrhe ili osiguranja, osim prema sudskoj odluci radi uzdržavanja u korist djece za koju se ostvaruje taj doplatak.

2. Korisnici doplatka za djecu i djeca kojima pripada doplatak

U skladu s odredbom članka 6. Zakona, pravo na doplatak za djecu može ostvariti roditelj, posvojitelj, skrbnik, očuh, maćeha, baka, djed i osoba kojoj je, na temelju odluke nadležnog tijela, dijete povjereno na čuvanje i odgoj za svu djecu koju uzdržava, pod uvjetima utvrđenim Zakonom, a navedeni korisnik prema odredbi članka 7. Zakona može biti hrvatski državljanin koji: ima **neprekidno prebivalište** u Republici Hrvatskoj **najmanje tri godine prije podnošenja zahtjeva** i koji ispunjava uvjete propisane Zakonom. Korisnik doplatka za djecu može biti i punoljetno dijete bez oba roditelja koje je na redovitom školovanju. Korisnik može biti i **stranac** koji ima neprekinuti odobreni stalni boravak u Republici Hrvatskoj najmanje tri godine prije podnošenja zahtjeva i ispunjava uvjete propisane Zakonom, kao i stranac koji ima odobren azil, odnosno stranac kojem je odobrena supsidijarna zaštita, kao i članovi njihove obitelji prema propisima o azilu. Člankom 8. i 10. Zakona propisano je da doplatak za djecu pripada za **svu**

djecu koju korisnik stvarno uzdržava i to: za vlastitu djecu rođenu u braku ili izvan braka, za posvojenu djecu ili pastorčad, za uzdržavanu unučad i drugu djecu bez roditelja:

- do navršene 15. godine života djeteta, odnosno do kraja školske godine u kojoj dijete navršava 15 godina života (čl. 10. st. 1. Zakona), a iznimno nakon toga do završetka osnovnog školovanja, ostvaruje i dijete koje je navršilo 15 godina života i pohađa osnovnu školu, ako je razlog pohađanja osnovne škole nakon 15. godine života kasniji upis u prvi razred osnovne škole ili gubitak razreda zbog zdravstvenih razloga, odnosno duže bolesti (čl. 10. st. 2. Zakona), a iznimno od odredbe iz stavka 2., za dijete s oštećenjem zdravlja pripada doplatak i nakon navršene navedene životne dobi pa do završetka redovitog školovanja u srednjim školama, a najduže do 21. godine života (čl. 10. st. 5. Zakona),
- za dijete na školovanju u srednjoj školi - do završetka tog školovanja, ali najduže do kraja školske godine u kojoj dijete navršava 19 godina života (čl. 10. st. 3. Zakona), a iznimno za dijete koje pohađa srednju školu u kojoj srednjoškolsko obrazovanje traje pet godina - do završetka redovitog školovanja u srednjoj školi, a najduže do kraja školske godine u kojoj dijete navršava 20 godina života (čl. 10. st. 4. Zakona),
- za dijete koje po prestanku bolesti nastavi redovito školovanje u osnovnoj ili srednjoj školi, ali koje zbog duže bolesti nije u mogućnosti završiti školovanje u redovitom roku, produljuje se pravo na doplatak za djecu i preko godina do kojih pripada doplatak u slučaju školovanja u srednjim školama, i to za onoliko vremena koliko je dijete izgubilo od redovitog školovanja zbog bolesti, ali najduže do 21. godine života (čl. 10. st. 6. Zakona).

Doplatak za djecu pripada i za razdoblje u kojem je dijete zbog bolesti spriječeno redovito pohađati školu.

2.1. Pravo na doplatak za dijete s težim ili teškim invaliditetom

Prema odredbama Uredbe o metodologijama vještačenja (NN, br. 67/17, 56/18 i 16/22 - Uredba), teži ili teški invaliditet dokazuje se nalazom i mišljenjem nadležnog tijela vještačenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (dalje u tek-

* Sanja Rotim, dipl.iur., HEP, Sektor za ljudske potencijale, Zagreb

su: Zavod za vještačenje), a postupak vještačenja pokreće tijelo koje rješava o pravu. Kada je u zahtjevu za ostvarivanje prava navedeno da dijete za koje se traži doplatka ima oštećenje zdravlja, područna služba/ured Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (dalje u tekstu: HZMO) službenim putem dostavlja zahtjev za vještačenje djeteta Zavodu za vještačenje, koji povratno, nakon vještačenja, dostavlja Nalaz i mišljenje o vrsti i težini invaliditeta-oštećenja funkcionalnih sposobnosti s navedenim stupnjem težine invaliditeta, na osnovi kojeg se donosi rješenje. U skladu s odredbom članka 12. Zakona, pravo na doplatku za dijete s utvrđenim težim ili teškim invaliditetom pripada od dana podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatku za djecu i traje sve dok taj invaliditet postoji, pod uvjetom da je invaliditet nastao prije 18. godine života ili za vrijeme redovitoga školovanja djeteta.

2.2. Doplatka za djecu prema Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji

U postupku ostvarivanja prava na doplatku za djecu smrtno stradalog i nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata primjenjuju se sve odredbe Zakona, osim odredbe o visini doplatka za djecu. Ovim korisnicima ne utvrđuje se ukupni dohodak jer prema odredbi članka 122. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN, br. 121/17, 98/19, 84/21), djeci smrtno stradalog i nestaloga hrvatskog branitelja pripada doplatka za djecu **u najvišem predviđenom iznosu**. Status djeteta smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i djeteta nestalog hrvatskog branitelja ima dijete kojemu je u upravnom postupku priznat status člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, odnosno člana obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata. Status se dokazuje potvrdom nadležnog županijskog tijela, odnosno nadležnog tijela u Gradu Zagrebu. Navedenoj djeci pripada **svota doplatka za djecu u najvišem predviđenom iznosu, koji u 2022. godini iznosi 374,18 kn mjesečno, neovisno o ukupnom dohotku po članu kućanstva**.

3. Korisnici doplatka za djecu i djeca kojima ne pripada doplatka

Zakonom je propisano da doplatka za djecu **ne pripada korisniku**:

- za vrijeme dok se dijete nalazi na školovanju u inozemstvu, osim ako međunarodnim ugovorom ili pravilima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti nije drukčije određeno (čl. 14. Zakona).
- za vrijeme dok je djetetu na teret sredstava iz državnog proračuna, odnosno proračuna lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguran stalni smještaj u ustanovi prema posebnom propisu (čl. 13. Zakona)
- za djecu s prebivalištem u inozemstvu i za djecu s boravkom u inozemstvu dužim od tri mjeseca neprekidno, osim ako međunarodnim ugovorom ili pravilima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti nije drukčije određeno (čl. 9. Zakona).

Pravo na doplatku za djecu prestaje stupanjem djeteta u brak (čl. 15. Zakona).

4. Uvjeti za stjecanje prava na doplatku za djecu

Za stjecanje prava na doplatku za djecu Zakonom propisani su sljedeći uvjeti koji se odnose na podnositelja zahtjeva, odnosno na ukupni ostvareni dohodak članova kućanstva (pod kućanstvom korisnika podrazumijeva se zajednica života, privređivanja i trošenja ostvarenog ukupnog dohotka svih članova obitelji, bez obzira na stupanj srodstva) u prethodnoj kalendarskoj godini:

- da podnositelj zahtjeva ima hrvatsko državljanstvo ili status stranca s odobrenim stalnim boravkom te da ima prebivalište u Republici Hrvatskoj najmanje tri godine prije podnošenja zahtjeva, ili da ima status azilanta, stranca pod supsidijarnom zaštitom ili status člana njihove obitelji prema propisima o azilu, bez uvjeta državljanstva i duljine prebivališta, odnosno stalnog boravka na području Republike Hrvatske (čl. 7. Zakona)
- da živi u kućanstvu s djetetom i uzdržava dijete (čl. 16. st. 1. t. 2. Zakona)
- da ukupni dohodak ostvaren u prethodnoj kalendarskoj godini po članu kućanstva mjesečno ne prelazi 70% proračunske osnovice - dohodovni cenzus (čl. 16. st. 1. t. 1. Zakona).

Iznimno se pravo na doplatku za dijete s utvrđenim težim ili teškim invaliditetom i za dijete smrtno stradalog ili nestalog hrvatskog branitelja ostvaruje neovisno o ukupno ostvarenom dohotku kućanstva.

4.1. Dohodovni cenzus i svote doplatka za djecu u 2022. godini

Svota doplatka za djecu **određuje se** u skladu s odredbom članka 17. Zakona, **ovisno o visini ostvarenoga ukupnog dohotka po članu kućanstva mjesečno (cenzusne grupe)** na sljedeći način:

- **prva grupa** – ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno **ne prelazi 16,33% proračunske osnovice**, korisniku pripada doplatka za djecu u visini od **9%** proračunske osnovice po djetetu
- **druga grupa** – ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno **iznosi između 16,34% i 33,66% proračunske osnovice**, korisniku pripada doplatka za djecu u visini od **7,5%** proračunske osnovice po djetetu
- **treća grupa** – ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno **iznosi između 33,67% i 70% proračunske osnovice**, korisniku pripada doplatka za djecu u visini od **6%** proračunske osnovice po djetetu.

Proračunska osnovica utvrđuje se za svaku godinu Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske, a u skladu s odredbom članka 37. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu (NN, br. 140/21, na snazi od 1. siječnja 2022. godine) **proračunska osnovica za 2022. godinu iznosi 3.326,00 kn** (dakle ostaje ista u odnosu na 2021. godinu). Dohodovni cenzus (**70%** od proračunske osnovice) iznosi **2.328,20 kn**.

U skladu s **cenzusnim grupama** propisanim člankom 17. Zakona te posebnostima propisanim člankom 21. i 22. Zakona, određene su **svote doplatka za djecu**, i to:

- ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno **ne prelazi 16,33 % proračunske osnovice = 543,14 kn**, doplatka za djecu određuje se u visini od 9 % proračunske osnovice, po djetetu = **299,34 kn**
- ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno iznosi između 16,34 i 33,66 % proračunske osnovice, odnosno **prelazi iznos od 543,14 kn, a ne prelazi iznos od 1.119,53 kn**, doplatka za djecu određuje se u visini od 7,5% proračunske osnovice, po djetetu = **249,45 kn**
- ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno iznosi između 33,67 i 70% proračunske osnovice, odnosno **prelazi iznos od 1.119,53 kn, a ne prelazi iznos od 2.328,20 kn**, doplatka za djecu određuje se u visini od 6% proračunske osnovice, po djetetu = **199,56 kn**
- za dijete **bez oba roditelja** ili za dijete čija su **oba roditelja nepoznata ili nepoznatog prebivališta ili potpuno i trajno nesposobni za samostalan život i rad ili im je oduzeta poslovna sposobnost**, pripadajuća svota doplatka za djecu, određena prema utvrđenom cenzusu iz članka 17. Zakona, **povećava se 25 % (374,18 kn, 311,81 kn ili 249,45 kn)**, (članak 21. stavak 1. Zakona)
- za dijete **bez jednog roditelja** ili za dijete čiji je **jedan roditelj nepoznat ili nepoznatog prebivališta ili potpuno nesposoban za samostalan život i rad ili mu je oduzeta poslovna sposobnost**, pripadajuća svota doplatka za djecu, određena prema utvrđenom cenzusu iz članka 17. Zakona, **povećava se 15% (344,24 kn, 286,87 kn ili 229,49 kn)**, (članak 21. stavak 2. Zakona)
- za dijete s **utvrđenim oštećenjem zdravlja**, pripadajuća svota doplatka za djecu, određena prema utvrđenom cenzusu, **povećava se 25 % (374,18 kn, 311,81 kn ili 249,45 kn)**
- za korisnike koji pravo ostvaruju prema članku 122. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, za **dijete smrtno stradalog ili nestalog hrvatskog branitelja**, propisano je pravo na doplatu u najvišem predviđenom iznosu, pa doplatka za dijete iznosi **374,18 kn**
- za korisnike koji ostvaruju pravo prema članku 22. Zakona (za **dijete s težim ili teškim invaliditetom** prema propisima iz socijalne skrbi) doplatka za djecu određuje se u visini od 25% od proračunske osnovice, neovisno o ukupnom dohotku po članu kućanstva mjesečno i iznosi **831,50 kn**, (članak 22. Zakona).

Slijedom navedenog, svote doplatka određene prema cenzusnim grupama **povećavaju se za 25%** za dijete bez oba roditelja odnosno **za 15 %** za dijete bez jednog roditelja ili ako su oba ili jedan roditelj: nepoznat, nepoznatog prebivališta, potpuno nesposoban za samostalan život i rad ili mu je oduzeta poslovna sposobnost. Za dijete s oštećenjem funkcionalnih sposobnosti koje nije utvrđeno kao teži ili teški invaliditet, korisniku pripada doplatka za djecu **u 25% većoj svoti** od pripadajuće svote doplatka određene prema utvrđenom dohodovnom cenzusu. Za dijete s

težim ili teškim invaliditetom pravo na doplatu za djecu ostvaruje se **neovisno o visini prihoda** koji kućanstvo korisnika ostvaruje, a svota doplatka za djecu određuje se u visini od **25%** od proračunske osnovice (**831,50 kn**). Važno je naglasiti da prema odredbi članka 18. Zakona korisniku doplatka za djecu, uz utvrđenu svotu doplatka za djecu, pripada i **dodatak u iznosu po 500,00 kn za treće i četvrto dijete**. To znači da se uz određenu ukupnu svotu doplatka za djecu utvrđenu rješenjem korisniku dodaje 500,00 kn ako ostvaruje pravo na doplatu za troje djece, odnosno 1.000,00 kn mjesečno ako ostvaruje pravo na doplatu za četvero i više djece.

Dakle, s obzirom na dohodovni cenzus, pravo na doplatu za djecu stječe korisnik ako **ukupni dohodak ostvaren u prethodnoj kalendarskoj godini po članu kućanstva mjesečno ne prelazi 70% proračunske osnovice (2.328,20 kn)**.

Ukupni dohodak kućanstva je **zbroj oporezivih dohodaka prema propisima o porezu na dohodak i drugih primitaka** određenih Zakonom koje ostvari korisnik i članovi njegovog kućanstva (članak 19. stavak 1.), te se u smislu odredbe članka 19. stavka 3. Zakona, pod ukupnim dohotkom članova kućanstva podrazumijeva dohodak svih članova kućanstva iz stavka 1. istog članka i drugi primici svih članova kućanstva, umanjeni za iznos obveznih doprinosa iz primitaka, poreza i prireza prema posebnim propisima. **Oporezivi dohoci prema propisima o porezu na dohodak su:**

- **dohodak od nesamostalnog rada** (plaća i mirovina)
- **dohodak od samostalne djelatnosti:** primitak od obrta i s obrtom izjednačene djelatnosti, od slobodnih zanimanja te poljoprivrede i šumarstva
- **dohodak od imovine i imovinskih prava:** primitak od najamnine, zakupnine, iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima i organiziranja kampova, primitak od vremenski ograničenog ustupa autorskih prava, prava industrijskog vlasništva i drugih imovinskih prava, primitak od otuđenja nekretnina i imovinskih prava
- **dohodak od kapitala:** primitak od dividendi, udjela u dobiti, kamata, izuzimanja imovine i korištenja usluga na teret dobiti iz tekućeg razdoblja i udjela u dobiti, do djela ili opcijaska kupnja vlastitih dionica
- **drugi dohodak:** dohodak članova skupština, odbora, upravnih vijeća, dohodak od autorskih naknada, od umjetničkih, zabavnih, sportskih, književnih, likovnih, radio i tv djelatnosti, dohodak trgovačkih putnika, agnata, akvizitera, prevoditelja, sudskih vještaka, turističkih djelatnika, tumača, sportskih sudaca, od sezonskog rada poljoprivrednika, dohodak po osnovi primitaka u naravi, nagrade učenicima i sportašima, primanja učenika i studenata preko udruga, isporučeno umjetničko djelo, profesionalna djelatnost novinara, umjetnika i sportaša i dr.

Drugi primici koji se utvrđuju u ukupni dohodak su i dohoci, odnosno naknade bez obzira na to plaća li se na njih porez, a to su u smislu odredbe članka 19. stavka 2. Zakona: mirovine ostvarene u tuzemstvu i inozemstvu, plaća ostvarena kod poslodavca za rad u inozemstvu, naknade

ostvarene zbog njege i skrbi o djetetu (rodiljna i roditeljska naknada, udomiteljska naknada, naknada roditelju njegovatelju ili njegovateljju), naknade za vrijeme privremene spriječenosti za rad, naknade zbog nezaposlenosti, naknade zbog profesionalne rehabilitacije.

Kod određivanja prava na doplatak za djecu i visine doplatka primjenom dohodovnog cenzusa, ukupan dohodak ostvaren u prethodnoj kalendarskoj godini dijeli se na sve članove kućanstva.

5. Nadležnost za rješavanje o pravu na doplatak za djecu

U skladu s odredbom članka 5. Zakona, sve poslove u vezi s ostvarivanjem prava na doplatak za djecu obavlja HZMO. Prema odredbi članka 24. Zakona za rješavanje o pravu na doplatak za djecu u prvom stupnju mjesno je nadležna ustrojstvena jedinica HZMO-a (područne službe i uredi) prema prebivalištu odnosno stalnom boravku podnositelja zahtjeva, korisnika doplatka za djecu. Za rješavanje o pravu na doplatak za djecu primjenom pravnih propisa EU od 1. siječnja 2021. nadležne su područne službe i područni uredi HZMO-a prema mjestu prebivališta, odnosno uobičajenog boravišta podnositelja zahtjeva. Za rješavanje žalbe protiv prvostupanjskog rješenja o pravu na doplatak za djecu nadležna je Središnja služba HZMO-a. Osigurava se i sudska zaštita prava na doplatak za djecu na upravnim sudovima Republike Hrvatske. U postupku rješavanja o pravu na doplatak za djecu primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku. Nadzor nad zakonitošću rada HZMO-a na poslovima provedbe doplatka za djecu obavlja ministarstvo nadležno za obitelj.

6. Postupak ostvarivanja prava na doplatak za djecu

Postupak ostvarivanja prava na doplatak za djecu pokreće se podnošenjem zahtjeva. **Zahtjev se podnosi** nadležnoj područnoj službi odnosno područnom uredu i ispostava HZMO-a prema mjestu prebivališta podnositelja zahtjeva, **putem e-Usluga HZMO-a (portal e-Građani)**, a može se podnijeti i usmeno u zapisnik. Zahtjeve je moguće predati besplatno i u poštanskim uredima na području Republike Hrvatske. U zahtjevu treba navesti:

- identifikacijske podatke (OIB, MBG, ime i prezime) podnositelja zahtjeva, djece i svih članova kućanstva
- kao članove kućanstva podnositelj zahtjeva navodi bračnog/izvanbračnog druga i druge članove obitelji, pod uvjetom da zajedno žive, privređuju i troše ostvareni ukupni dohodak
- adresu (mjesto stanovanja, broj pošte, ulica i kućni broj i država prebivališta ili boravišta podnositelja zahtjeva)
- je li podnositelj zahtjeva u braku ili izvanbračnoj zajednici ili sam uzdržava djecu
- u kojem je odnosu/srodstvu podnositelj zahtjeva s djecom za koju traži doplatak za djecu (roditelj, djed, baka, očuh, maćeha, skrbnik) i u kojem je srodstvu s članovima kućanstva
- za članove kućanstva jesu li zaposleni ili primaju mirovinu izvan RH i u kojoj državi boravi li ili prebiva dijete za

koje traži doplatak za djecu izvan RH ostvaruje li se za dijete doplatak za djecu u drugoj državi

- koju vrstu prihoda/dohodaka/naknada ostvaruju svi članovi kućanstva, uključujući i djecu za koju se traži doplatak za djecu
- postoji li invaliditet ili oštećenje zdravlja djeteta za koje se traži doplatak za djecu
- je li djetetu s utvrđenim težim oštećenjem zdravlja (težim ili teškim invaliditetom) osiguran stalan smještaj u ustanovi prema posebnim propisima
- IBAN tekućeg računa banke podnositelja zahtjeva/korisnika doplatka za djecu.

Uz zahtjev za **prvo** ostvarivanje prava na doplatak za djecu podnose se dokazi:

- **o identifikaciji podnositelja zahtjeva, djece i članova kućanstva:**
 - **za hrvatske državljane s prebivalištem u RH i strance sa stalnim boravkom:** preslike osobnih iskaznica, preslike rodni, vjenčanih listova ili elektronički zapis iz e-Građani (potvrda o rođenju, vjenčanju, razvodu)
 - **za osobe pod međunarodnom zaštitom:** potvrde o statusu azilanta ili stranca kojemu je odobrena supsidijarna zaštita
- **o prihodima ako su ostvareni u prethodnoj kalendarskoj godini:** potvrda o isplaćenim naknadama zbog bolovanja na teret HZZO-a, potvrda centra za socijalnu skrb o naknadi roditelja njegovatelja i njegovateljja, potvrda o udomiteljskoj naknadi, potvrda o ukupno isplaćenju svoti inozemne mirovine, potvrda poslodavca o ostvarenom neto dohotku u inozemstvu
- **o broju tekućeg računa podnositelja zahtjeva na koji će se isplaćivati doplatak za djecu:** potvrda banke ili obrazac Ovlaštenje/Suglasnost
- **o školovanju:** školsku potvrdu o redovitom pohađanju osnovne ili srednje škole za dijete za koje se traži doplatak za djecu, te ako se školuje u državi članici EU i navršilo je 15 i više godina života
- **o utvrđivanju stupnja oštećenja djeteta:** medicinska dokumentacija.

Uz svaki se **sljedeći podneseni zahtjev** ne treba dostavljati dokaze o identifikaciji, osim ako nisu nastale promjene u odnosu na već ranije dostavljene dokaze, budući da se uz zahtjev podnosi dokumentacija potrebna za utvrđivanje prava, ovisno o tome je li podnositelj zahtjeva već korisnik doplatka za djecu ili zahtjev podnosi prvi put.

Tako prilikom **prvoga** ostvarivanja prava na doplatak za djecu „**novi**“ korisnici uz zahtjev za prvo priznavanje prava na doplatak za djecu dostavljaju:

- **za podnositelja zahtjeva:** presliku osobne iskaznice, potvrdu o rođenju, vjenčanju, razvodu, potvrdu MUP-a o statusu azilanta, stranca pod supsidijarnom zaštitom ili statusu člana njihove obitelji, rješenje centra za socijalnu skrb, odnosno odluku suda (o skrbništvu, udomiteljstvu, o čuvanju i odgoju djeteta), potvrdu banke (ovlaštenje/suglasnost) o broju tekućeg računa na koji će se isplaćivati doplatak za djecu

- **za ostvarivanje prava prema posebnim uvjetima:** dokaz o smrti roditelja, dokaz o postojanju potpune i trajne nesposobnosti za samostalan život i rad roditelja, dokaz da je prebivalište roditelja nepoznato, rješenje o oduzimanju poslovne sposobnosti roditelja
- **za djecu za koju se traži doplatka:** rodni list ili elektronički zapis iz sustava e-Građani, medicinsku dokumentaciju radi utvrđivanja stupnja oštećenja zdravlja
- **za članove kućanstva:** presliku osobne iskaznice za punoljetnog člana, rodni list ili elektronički zapis iz sustava e-Građani za maloljetnu djecu za koju se ne traži pravo na doplatku za djecu.

U slučaju **nastavnog ostvarivanja prava**, uz zahtjev za nastavno ostvarivanje prava od **1. ožujka tekuće godine** (postupak prevođenja) dostavlja se: izjava o promjenama u odnosu na prethodno rješenje u statusu korisnika i djece i promjenama u broju i svojstvu članova kućanstva (radni status, status redovitog učenika, broj članova kućanstva, adresa, promjena banke ili broja tekućeg računa i sl.), dokazi za identifikaciju novih članova kućanstva. Zahtjev za nastavno ostvarivanje prava na doplatku za djecu od 1. ožujka tekuće godine podnosi se u svakoj godini u razdoblju od siječnja do 1. ožujka tekuće godine. Prema zahtjevima podnesenim nakon 1. ožujka, o pravu se rješava od dana podnošenja zahtjeva.

Za potrebe **utvrđivanja ukupnog dohotka kućanstva** HZMO podatke o ostvarenom ukupnom dohotku i drugim primanjima pribavlja od Porezne uprave službenim putem. U skladu s odredbom članka 27. Zakona korisnik doplatka za djecu podnosi nadležnoj ustrojstvenoj jedinici HZMO-a dokaze o ukupnom dohotku kućanstva ostvarenom u prethodnoj kalendarskoj godini, u svakoj godini do 1. ožujka za prethodnu godinu. Podnositelj zahtjeva obvezan je za sebe i druge članove kućanstva dostaviti: potvrdu o plaći, mirovini ili drugom oporezivom dohotku ostvarenom u inozemstvu, potvrdu poslodavca o isplaćenim naknadama zbog bolovanja na teret HZZO-a te potvrdu centra za socijalnu skrb o naknadi roditelja njegovatelja i njegovatelja i o udomiteljskoj naknadi. Kada se na temelju navedenih dokaza o dohotku kućanstva visina doplatka za djecu smanjuje ili povećava, HZMO donosi rješenje, a kada je korisniku sukladno navedenim dokazima utvrđena ista visina doplatka za djecu za tekuću godinu, doplatka se isplaćuje na temelju ranije donesenog rješenja kojim je utvrđeno pravo na doplatku i visina doplatka. **Ako se pravo ostvaruje samo za dijete/osobu s utvrđenim težim ili teškim invaliditetom ili za dijete smrtno stradalog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, dokazi o prihodima se ne podnose.**

U skladu s odredbom članka 23. stavka 1. Zakona, pravo na doplatku za djecu pripada od dana podnošenja zahtjeva, ako su ispunjeni uvjeti propisani za stjecanje prava na doplatku. Stavkom 3. istog članka propisana je iznimka od odredbe stavka 2., prema kojoj za novorođeno dijete pravo na doplatku za djecu pripada od dana rođenja djeteta ako je zahtjev podnesen u roku od mjesec dana od rođenja djeteta. Kada je pravo na doplatku za djecu već prizna-

to, u svakoj sljedećoj godini od 1. ožujka ponovo se rješava o pravu na doplatku za tekuću godinu koje se, ako postoje zakonski uvjeti, ostvaruje do 1. ožujka sljedeće godine. O **nastavnom pravu** na doplatku za djecu od 1. ožujka rješava se na osnovi **novog zahtjeva** koji se podnosi od siječnja do 1. ožujka tekuće godine kada se prema ukupnom dohotku kućanstva korisnika ostvarenog u prethodnoj kalendarskoj godini ponovo utvrđuju uvjeti za ostvarivanje prava, odnosno dohodovni cenzus i pripadajući iznosi doplatka za djecu (postupak prevođenja).

Ako se zahtjev za nastavno ostvarivanje prava podnese nakon 1. ožujka tekuće godine, pravo se može ostvariti, ali ne nastavno od 1. ožujka, već od datuma kada je zahtjev podnesen. Ukupni dohodak kućanstva ostvaren u RH utvrđuje se službenim putem, što znači da korisnik doplatka za djecu uz zahtjev **ne prilaže** dokaze o dohotku ili naknadama ostvarenim u prethodnoj kalendarskoj godini, osim naknade bolovanja koju je isplatio poslodavac na teret HZZO-a, naknade udomitelju (bez opskrbinine), naknade roditelju njegovatelju i njegovatelju, ostvarenog neto dohotka u inozemstvu, ukupno isplaćene svote inozemne mirovine. Ako je nakon novog izračuna, na osnovi ukupnog dohotka ostvarenog u prethodnoj godini, u prevođenju utvrđena svota doplatka za djecu za tekuću godinu u istoj svoti kao u prethodnom rješenju, doplatka za djecu isplaćuje se prema ranije donesenom rješenju kojim je utvrđeno pravo i visina doplatka za djecu. To znači da se korisnicima kojima u postupku prevođenja nije izmijenjena svota doplatka za djecu, određena u prethodnom rješenju, nastavlja isplata doplatka za djecu bez donošenja i dostave rješenja za tekuću godinu. HZMO donosi rješenja samo onim korisnicima kojima se svota doplatka za djecu smanji ili poveća.

7. Okolnosti koje mogu utjecati na izmjenu donesenog rješenja

Korisnik doplatka za djecu dužan je prema članku 28. Zakona nadležnoj područnoj službi/uredu HZMO-a prijaviti svaku promjenu nastalu tijekom godine koja može utjecati na promjenu utvrđenih uvjeta za ostvarivanje prava na doplatku za djecu (rođenje djeteta, razvod braka, preseljenje, stupanje u radni odnos ili prestanak radnog odnosa korisnika, djeteta ili člana kućanstva, prebivalište ili boravak djeteta u inozemstvu, zaposlenje korisnika ili bračnog druga u drugoj državi ili članici EU, stjecanje mirovine korisnika ili bračnog druga u drugoj državi, članici EU, smještaj djeteta s utvrđenim težim oštećenjem zdravlja, odnosno težim ili teškim invaliditetom u ustanovu, prestanak redovitog školovanja djeteta, stupanje u brak korisnika ili djeteta) ili na izmjenu svote doplatka za djecu (zbog prestanka radnog odnosa, umirovljenja, ostvarivanja prava na novčanu naknadu, promjene broja članova kućanstva, stjecanja prihoda u inozemstvu), i to u roku 15 dana od nastale promjene. Kada se **u tekućoj kalendarskoj godini izmijene činjenice i okolnosti u pogledu visine ukupnog dohotka kućanstva**, koje su isključivale stjecanje prava na doplatku ili zbog kojih je korisniku pripadala manja svota doplatka za djecu zbog promjene u broju ili svojstvu djece

ili članova kućanstva (povećanje broja djece ili članova kućanstva bez prihoda, prestanak ostvarivanja prihoda zbog prestanka radnog odnosa ili obavljanja samostalne djelatnosti, prestanak ostvarivanja naknade), korisnik stječe pravo na doplatku ili mu se povećava svota doplatka za djecu **od prvoga dana idućeg mjeseca nakon prijave nastale promjene**. Kada se u tekućoj kalendarskoj godini **poveća ukupni dohodak kućanstva** koji uvjetuje prestanak prava na doplatku (povećanje broja članova kućanstva koji ostvaruje prihod/dohodak, smanjenje broja članova kućanstva), pravo na doplatku za djecu prestaje od prvoga dana idućeg mjeseca **od dana nastale promjene**, o tome se donosi rješenje, a isplata se obustavlja posljednjeg dana u mjesecu u kojem je nastala promjena. Iznimno, kada korisniku doplatka prestaje pravo zbog gubitka svojstva osobe koja može biti korisnik ili dijete umre ili izgubi svojstvo za koje je utvrđeno pravo, isplata se obustavlja posljednjeg dana u mjesecu i bez donošenja rješenja, osim kada to korisnik izričito zahtijeva. Ako se utvrdi da korisnik doplatka za djecu ne koristi za uzdržavanje i odgoj djece, nadležno tijelo socijalne skrbi ili sud odredit će isplatu doplatka drugoj osobi i o tome izvijestiti HZMO. Žalba protiv prvostupanjskog rješenja o pravu na doplatku za djecu podnosi se područnoj službi/uredu HZMO-a koji je donio rješenje, a ako je ne uvaži, žalbu rješava Središnja služba HZMO-a, A. Mihanovića 3, Zagreb.

8. Isplata doplatka za djecu

Doplatku za djecu u skladu s odredbom članka 26. Zakona **isplaćuje se** korisnicima u mjesečnim svotama i to u tekućem mjesecu za protekli mjesec, putem banaka, na tekuće račune korisnika doplatka za djecu. U svrhu uređivanja međusobnih odnosa u svezi s načinom, uvjetima isplate i povratom doplatka za djecu, HZMO zaključuje ugovor s bankama. Doplatku za djecu koji je isplaćen, nakon smrti korisnika ili djeteta pripada državnom proračunu Republike Hrvatske, a na zahtjev HZMO-a banka je ovlaštena i

obvezna vratiti ga. **Ako je račun ovršen**, da bi se spriječila ovrha doplatka za djecu, korisnik doplatka u poslovnicu Financijske agencije (FINA) obvezno prijavljuje primanje doplatka za djecu i HZMO kao uplatitelja, nakon čega FINA otvara poseban račun za isplatu doplatka za djecu.

9. Naknada štete

U slučaju nepripadne i nepravilne isplate doplatka za djecu korisnik doplatka za djecu, u skladu s odredbom članka 34. Zakona, dužan je HZMO-u nadoknaditi štetu koja posljedično nastane ako korisnik:

- ostvari doplatku za djecu na koji nema pravo ili ga ostvari u višoj svoti nego što mu pripada na temelju neistinitih i netočnih podataka za koje je znao ili morao znati da su neistiniti i netočni
- u određenom roku ne prijavi promjenu koja uzrokuje gubitak prava na doplatku za djecu ili utječe na visinu doplatka, a znao je ili morao znati za te promjene
- ako mu je isplaćen doplatku na koji nije imao pravo prema rješenju ili je doplatku isplaćen u većoj svoti od svote određene u rješenju kojim je utvrđeno pravo i svota doplatka.

Prema kazenoj odredbi članka 35. Zakona, korisnik doplatka za djecu koji ostvari pravo na doplatku za djecu na osnovi neistinitih i netočnih podataka ili ne prijavi u propisanom roku svaku promjenu koja utječe na gubitak prava na doplatku za djecu ili na smanjenje svote doplatka za djecu, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 kuna:

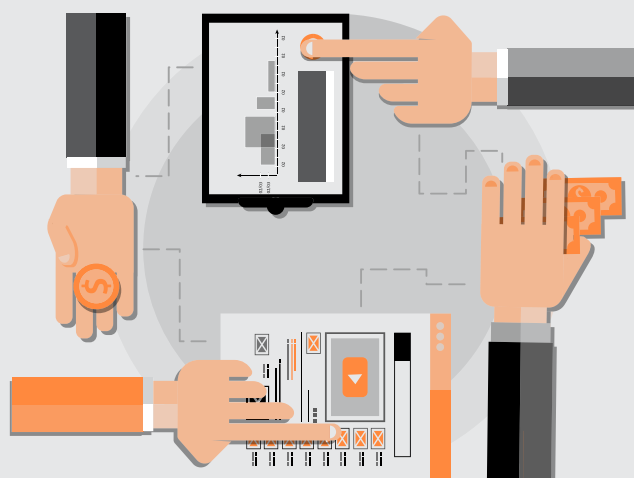
Odgovorna osoba nadležnoga središnjeg tijela državne uprave ili tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne ustanove, odnosno drugoga nadležnog tijela ili pravne osobe i fizička osoba koja HZMO-u uskrati dostavu ili stavljanje na raspolaganje podataka iz članka 30.a Zakona kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 5.000,00 kuna.

DJELOVANJE CENTRA

tim4pin

MOŽETE PRATITI NA

WWW.TIM4PIN.HR

Plaćanje prireza porezu na dohodak

Mirjana Mahović Komljenović*

Fizičkim osobama koje su obveznici plaćanja poreza na dohodak, a koje imaju prebivalište odnosno uobičajeno boravište na određenome području, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave (općine ili grada), može svojom odlukom propisati obvezu plaćanja prireza porezu na dohodak. Utvrđenu stopu prireza porezu na dohodak potrebno je obračunati na porez na dohodak od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, kapitala, imovine i imovinskih prava te na drugi dohodak. Osnovica prireza porezu na dohodak je utvrđeni iznos poreza na dohodak koji se plaća po stopi koju utvrdi grad ili općina u svojoj odluci, a pripada gradu ili općini na području kojih je prebivalište ili uobičajeno boravište obveznika plaćanja prireza (posloprimca odnosno primatelja dohotka).

Iznimno, pripadnost poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak ostvarenog po osnovi iznajmljivanja i organiziranja smještaja u turizmu, određuje se prema mjestu gdje se nekretnina, odnosno smještajna jedinica nalaze. Prirez se plaća prema podacima u poreznoj kartici, a obveza isplatitelja dohotka je da u slučaju mogućeg konstatiranja netočnosti relevantnih podataka u poreznoj kartici o tome obavijesti poreznu upravu.

1. Uvod

Sustav utvrđivanja i naplate lokalnih poreza kao izvora financiranja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, uređen je Zakonom o lokalnim porezima (NN, br. 115/16. i 101/17.) prema kojim odredbama jedinice lokalne samouprave mogu uvesti sljedeće vrste poreza:

- **prirez porezu na dohodak**,
- porez na potrošnju,
- porez na kuće za odmor te
- porez na korištenje javnih površina.

Prema čl. 21. Zakona o lokalnim porezima, propisano je da obveznicima poreza na dohodak sa svoga područja, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave – grad ili općina može svojom odlukom, propisati **plaćanje prireza porezu na dohodak** po stopama ovisno o broju stanovnika i to:

- općina po stopi do 10%
- grad s manje od 30.000 stanovnika po stopi do 12%
- grad s više od 30.000 stanovnika po stopi do 15%
- Grad Zagreb po stopi do 18%.

Spomenutim odredbama Zakona, predviđena je mogućnost uvođenja prireza porezu na dohodak (ali ne i obveza) za sve jedinice lokalne samouprave, pri čemu poseban status ima Grad Zagreb. Naime, za Grad Zagreb propisano je plaćanje prireza porezu na dohodak po stopi od 18% što je i najviša stopa prireza porezu na dohodak koju je moguće propisati prema zakonskim odredbama.

Prema tome, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave (općine ili grada) svojom odlukom utvrđuje potrebu plaćanja prireza porezu na dohodak te visinu stope prireza porezu na dohodak radi povećanja lokalnog proračuna, a koja će prikupljena sredstva uložiti u izgradnju školskih objekata, vrtića,

za poboljšanje komunalne infrastrukture, kulturnih objekata ili zadovoljavanja drugih javnih potreba građana.

Međutim, Zakonom o lokalnim porezima nisu propisani rokovi vezani uz vremenski početak uvođenja prireza, što znači da općine odnosno gradovi mogu uvesti prirez porezu na dohodak kao svoje vlastite izvore prihoda, ne samo na početku poreznog razdoblja već i tijekom kalendarske godine, ovisno o visini sredstava koja se moraju osigurati u proračunu za pokriće javnih potreba za čije je financiranje općina ili grad zadužena.

Prirez porezu na dohodak plaća se po stopi koju utvrdi općina ili grad svojom odlukom, a koja ne može biti veća od Zakonom propisanih stopa. Po donošenju Odluke o visini prireza porezu na dohodak koja se objavljuje u općinskom ili gradskom Službenom glasniku, svaka općina ili grad obvezna je Odluku o prirezu dostaviti i Ministarstvu financija u roku od 8 dana od dana donošenja, a koja se nakon toga objavljuje u Narodnim novinama kao službenom glasniku za RH.

Za razliku od ostalih vrsta lokalnih poreza (primjerice poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor, poreza na korištenje javnih površina) čije poslove grad ili općina može, ali i ne mora prenijeti u nadležnost Porezne uprave, **sve poslove u svezi s utvrđivanjem, evidentiranjem, nadzorom, naplatom te ovrhom prireza porezu na dohodak obvezno obavlja nadležna ispostava Porezne uprave.**

Porez na dohodak je zajednički porez čiji se prihod dijeli između općina, gradova i županija. Prirez porezu na dohodak se ne dijeli, već je to prihod jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave – odnosno grada ili općine.

2. Obveznici plaćanja poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak

Obveznik plaćanja prireza porezu na dohodak je **fizička osoba koja ostvaruje dohodak** u Republici Hrvatskoj, a obveznik je plaćanja poreza na dohodak prema odred-

* Mr. sc. Mirjana Mahović Komljenović, dipl. oec., Ministarstvo financija –Porezna uprava, Zagreb

bama Zakona o porezu na dohodak (NN, br. 115/16. do 138/20.; dalje u tekstu: Zakon). Prema čl. 5. Zakona, propisani su primici koje ostvaruje fizička osoba te ovisno o njihovim izvorima razlikujemo:

- 1) nesamostalni rad – plaća koju poslodavac isplaćuje radnicima u svezi sa sadašnjim radom, prijašnjim radom po osnovi prijašnjeg radnog odnosa,
 - primici po osnovi naknada, potpora, nagrada i drugog, koje poslodavac isplaćuje ili daje radnicima iznad propisanih iznosa
 - plaća koju radniku umjesto poslodavca isplati druga osoba
 - naknada članu uprave i/ili izvršnom direktoru koji kao radnik u radnom odnosu obavlja određene poslove za poslodavca sukladno zakonu kojim se uređuju radni odnosi
 - premije osiguranja koje poslodavci plaćaju za svoje radnike po osnovi životnog osiguranja, osiguranja njihove imovine, privatnoga zdravstvenog osiguranja, dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja iznad propisanog iznosa i dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja iznad propisanog iznosa
 - svi drugi primici koje poslodavac isplaćuje ili daje radniku vezano uz radni odnos i odnos poslodavca i radnika bez obzira na oblik i način isplate ili temelja za isplatu
 - poduzetnička plaća koja ulazi u rashod pri utvrđivanju poreza na dobit
 - primici (plaća) članova predstavničkih i izvršnih tijela državne vlasti i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji im se isplaćuju za rad u tim tijelima i jedinicama
 - mirovine ostvarene na temelju prijašnjih uplata doprinosa za obvezno mirovinsko osiguranje
- 2) samostalnu djelatnost – dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, dohodak od slobodnih zanimanja te dohodak od poljoprivrede i šumarstva,
- 3) imovina i imovinska prava – dohodak od iznajmljivanja nekretnina (stanova, soba ili postelja putnicima i turistima), pokretnina, autorskih prava, prava industrijskog vlasništva te dohodak od otuđenja nekretnina,
- 4) kapital – dohodak po osnovi kamata, izuzimanja imovine i korištenja usluga na teret dobiti tekućeg razdoblja, kapitalnih dobitaka, udjeli u dobiti ostvareni dodjelom ili opcijskom kupnjom vlastitih dionica, dividende i udjeli u dobiti na temelju udjela u kapitalu, a koji su ostvareni u poreznom razdoblju, te
- 5) drugi dohodak.

Sukladno navedenom, utvrđenu stopu prireza porezu na dohodak potrebno je obračunati na utvrđeni porez na dohodak koji je ostvaren od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, kapitala, imovine i imovinskih prava te na drugi dohodak.

2.1. Obveza plaćanja prireza porezu na dohodak

Obveza plaćanja prireza porezu na dohodak propisana je čl. 1. st. 2. Zakona prema kojim odredbama se utvrđeni

porez na dohodak uvećava za prirez porezu na dohodak kojeg uvedu jedinice lokalne samouprave prema posebnim propisima.

S primjenom od 1. siječnja 2021. godine, porez na dohodak plaća se po stopi od 20% do 360.000,00 kuna koje je porezni obveznik ostvario godišnje, odnosno do 30.000,00 kuna mjesečno te po stopi od 30% ako je dohodak ostvaren iznad 360.000,00 kuna godišnje, odnosno iznad 30.000,00 kuna mjesečno.

Tablica 1. Stope poreza na dohodak od 1.1.2021.

Porezna stopa	Mjesečna porezna osnovica	Godišnje porezna osnovica
20%	do 30.000,00	do 360.000,00
30%	iznad 30.000,00	iznad 360.000,00

Obračunani iznos poreza na dohodak čini osnovicu za obračun prireza porezu na dohodak. Sukladno čl. 24. st. 5. Zakona, obračunani porez na dohodak od nesamostalnog rada, kao i predujam poreza na dohodak, umanjuje se za 50% umirovljenicima po osnovi ostvarenog dohotka od mirovine ili poreznim obveznicima koji imaju prebivalište i borave na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i na području Grada Vukovara utvrđenog prema posebnom propisu o obnovi i razvoju Grada Vukovara, isključivo temeljem podataka koji su upisani na Obrazac PK (oznaka P1 za prebivalište poreznih obveznika koji ostvaruju primitke na potpomognutim područjima te upis oznake grada/općine koji je razvrstan u i. skupinu po stupnju razvijenosti. (čl. 57. st. 1. Pravilnika).

Prema tome, osnovica prireza porezu na dohodak je utvrđeni iznos poreza na dohodak koji se plaća po stopi koju utvrdi grad ili općina u svojoj odluci, a pripada gradu ili općini na području kojih je prebivalište ili uobičajeno boravište obveznika plaćanja prireza (posloprimca odnosno primatelja dohotka). U slučaju kada porezi obveznik u Republici Hrvatskoj nema prebivalište niti uobičajeno boravište, pripadnost poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak određuje se prema sjedištu odnosno prebivalištu/uobičajenom boravištu isplatiatelja dohotka.

Međutim iznimno, a prema čl. 1 st. 4. Zakona o porezu na dohodak, pripadnost poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak ostvarenoga po osnovi iznajmljivanja i organiziranja smještaja u turizmu, određuje se prema mjestu gdje se nekretnina, odnosno smještajna jedinica nalaze, neovisno o prebivalištu ili uobičajenom boravištu poreznog obveznika. Naime, s primjenom od 1. siječnja 2020. godine, kada fizička osoba ostvaruje dohodak od imovine po osnovi iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima i organiziranja kampova u Republici Hrvatskoj, utvrđeni porez na dohodak po toj osnovi, uvećava se za prirez porezu na dohodak, ako je grad ili općina u kojoj fizička osoba ima nekretninu ili objekt za iznajmljivanje, svojom odlukom uvela obvezu plaćanja prireza porezu na dohodak.

Primjerice, ako građanin s prebivalištem u Gradu Samoboru, ima apartman u Gradu Omišu kojega je kategorizirao i kojeg iznajmljuje, pri čemu plaća porez prema Pravilniku o paušalnom oporezivanju djelatnosti iznajmljivanja i organiziranja smještaja u turizmu (NN, br. 1/19. – 1/21), utvrđeni porez na dohodak i prirez porezu na dohodak po osnovi tako ostvarenog dohotka, plaća se na račun Grada Omiša, a ne na račun Grada Samobora.

3. Prebivalište ili uobičajeno boravište fizičke osobe za porezne svrhe

Već je naglašeno da obveza plaćanja poreza na dohodak te prireza porezu na dohodak ovisi o prebivalištu ili uobičajenom boravištu fizičke osobe koja ostvaruje dohodak, iz bilo kojeg Zakonom o porezu na dohodak navedenih pet izvora dohotka.

Za porezne svrhe i potrebe oporezivanja, pojam prebivališta i uobičajenog boravišta uređen je odredbama čl. 43. Općeg poreznog zakona (NN, br. 115/16. – 42/20; dalje. OPZ), a ne kako se to često pogrešno smatra, prema Zakonu o prebivalištu kojim se uređuje prijava i odjava prebivališta i uobičajenog boravišta građana, koja je u nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova RH.

Prema čl. 43. OPZ-a propisano je sljedeće:

- smatra se da porezni obveznik ima prebivalište ondje gdje ima stan u vlasništvu ili posjedu neprekidno najmanje 183 dana u jednoj ili u dvije kalendarske godine. Boravak u stanu nije obavezan.
- Ako porezni obveznik u Republici Hrvatskoj ima u vlasništvu ili posjedu više stanova, prebivalište mjerodavno za oporezivanje utvrđuje se prema mjestu prebivališta obitelji, a za poreznog obveznika samca prema mjestu u kojem se pretežno zadržava ili prema mjestu iz kojeg pretežno odlazi na rad ili obavljanje djelatnosti.
- Ako porezni obveznik ima prebivalište u tuzemstvu i u inozemstvu, smatra se da ima prebivalište u državi u kojoj je prebivalište obitelji, a za poreznog obveznika samca ili ako se prebivalište obitelji ne može utvrditi, smatra se da ima prebivalište u državi iz koje pretežno odlazi na rad ili obavljanje djelatnosti ili u kojoj se pretežno zadržava.
- Ako druga država ne smatra poreznog obveznika svojim poreznim rezidentom, smatra se da ima prebivalište u tuzemstvu.
- Uobičajeno boravište u smislu OPZ-a ima porezni obveznik u onome mjestu u kojem se zadržava pod okolnostima na temelju kojih se može zaključiti da on u tome mjestu ili na tom području ne boravi samo privremeno. Uobičajenim boravištem smatra se stalan ili vremenski povezan boravak u trajanju od najmanje 183 dana u jednoj ili u dvije kalendarske godine. Za određivanje uobičajenog boravišta nisu važni kratkotrajni prekidi boravka koji ne traju dulje od jedne godine.

Prema navedenim zakonskim odredbama proizlazi da porezni obveznik ima prebivalište ondje gdje ima stan u vlasništvu ili posjedu neprekidno najmanje 183 dana u jednoj

ili u dvije kalendarske godine, pri čemu boravak u stanu nije obavezan. Međutim, ako porezni obveznik ima u vlasništvu ili posjedu više stanova, prebivalište mjerodavno za oporezivanje utvrđuje se prema mjestu prebivališta obitelji.

U slučajevima kada porezni obveznik ima prebivalište u tuzemstvu i u inozemstvu, prema odredbama OPZ-a smatra se da ima prebivalište u državi u kojoj je prebivalište njegove obitelji – što znači da je za plaćanje poreza presudna činjenica središta životnih interesa, što uključuje uže osobne i ekonomske veze.

U slučaju kada je porezni obveznik samac, prebivalište se utvrđuje prema mjestu u kojem se porezni obveznik zadržava ili kojeg pretežito odlazi na rad ili na obavljanje djelatnosti.

Međutim, kada se ne može odrediti prebivalište poreznog obveznika jer nema stan u vlasništvu ili posjedu, tada se utvrđuje njegovo uobičajeno boravište prema kriteriju stalnog ili vremenski povezanog boravka u trajanju od najmanje 183 dana u jednoj ili u dvije kalendarske godine.

4. Obračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada i prireza prema podacima iz Obrasca PK

Porezna kartica ili Obrazac PK važan je radi pravilnog utvrđivanja i usmjeravanja obračunanog predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada te prireza porezu na dohodak, ako je propisan odlukom grada ili općine. Poreznu karticu, poslodavcu i isplatitelju plaće ili mirovine ili samom poreznom obvezniku, Porezna uprava dostavlja elektroničkim putem na njegov zahtjev i uz suglasnost radnika, dok umirovljeniku poreznu karticu Porezna uprava dostavlja elektroničkim putem po službenoj dužnosti.

Pri utvrđivanju predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada tijekom godine, radniku se osobni odbitak odnosno neoporeziv dio dohotka, priznaje isključivo na temelju Obrasca PK, kojeg za radnika imaju poslodavci i isplatitelji primitaka, odnosno osoba koja ostvaruje primitke. Kod mjesečne isplate plaće, osobni odbitak radnika utvrđuje se kao zbroj osnovnog osobnog odbitka uvećanog za osobni odbitak uzdržavanih članova uže obitelji i djece te invalidnosti poreznog obveznika, djece ili invalidnosti članova njegove uže obitelji. Osobni odbitak može se uvećati i za djecu i uzdržavane članove uže obitelji koji žive u inozemstvu, a na temelju isprava koje je izdalo nadležno tijelo u inozemstvu. Navedene isprave ne smiju biti starije od 6 mjeseci.

4.1. Odgovornost poslodavca u postupku oporezivanja

Obrazac PK radnik predaje poslodavcu/isplatitelju primitka (plaće) i mirovine, kako bi se predujam poreza na dohodak i prireza, uplaćivao na uplatne račune grada ili općine prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu radnika.

Međutim, sukladno odredbi čl. 27.st.3. Pravilnika porezu na dohodak, poslodavac i isplatitelj plaće i mirovine, nije odgovoran za uplatu poreza i prireza na dohodak od nesamostalnog rada, ako zbog netočnih ili nepotpunih podata-

ka o osobnom odbitku i adresi prebivališta ili uobičajenog boravišta, koje je na poreznoj kartici upisala nadležna ispostava Porezne uprave, obračuna i uplati manji porez ili obračunani porez i prirez pogrešno usmjeri.

Ako poslodavac prema vlastitim saznanjima ili iz drugih okolnosti, uoči da su iskazani podaci o osobnom odbitku i adresi prebivališta ili uobičajenog boravišta koje je na obrascu PK upisala nadležna ispostava PU, dužan je zatražiti od radnika, umirovljenika ili druge osobe koja ostvaruje plaću, da izmijeni netočno upisane podatke na poreznoj kartici putem svoje nadležne ispostave Porezne uprave. Ali, ako u navedenom slučaju radnik, umirovljenik ili osoba koja ostvaruje primitke (plaću), ne dostavi poslodavcu ispravljenu poreznu karticu, poslodavac je o uočenim netočnim podacima dužan pisanim putem izvijestiti nadležnu ispostavu Porezne uprave prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu poreznog obveznika, koja će nakon toga provesti postupak točnog utvrđivanja činjeničnog stanja.

Prema tome, obveze poslodavca kao isplatitelja plaće i mirovine su pravilno uplaćivanje obračunanog poreza na dohodak i prireza prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu radnika, a prema podacima koji su iskazani na poreznoj kartici. Ako se na poreznoj kartici radnika uoče netočno upisani osobni podaci i podaci o osobnom odbitku, tada postoji obveza poslodavca da od radnika zatraži ispravak podataka, ili da o uočenim nepravilnostima pisanim putem izvijesti nadležnu ispostavu Porezne uprave prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu radnika.

Jednako tako a prema čl.27.st.4. Pravilnika, Porezna uprava može po službenoj dužnosti promijeniti podatke iskazane na Obrascu PK ili zatvoriti razdoblje korištenja osobnog odbitka u slučaju kada na temelju podataka iz svojih službenih evidencija ili drugih dostatnih izvora uoči da su podaci na Obrascu PK netočni ili nepotpuni o čemu će izvijestiti poslodavce i porezne obveznike kojima su izmijenjene porezne kartice odnosno dostaviti izmijenjeni Obrazac PK.

5. Obračun prireza kada je radno mjesto različito od mjesta prebivališta obitelji

Na upit poreznog obveznika u svezi obračuna prireza porezu na dohodak u slučaju kad je radnik stalno zaposlen i raspoređen na radno mjestu u Zagrebu (ili izvan Zagreba ovisno o potrebi posla, ali različito od mjesta iz kojeg dolazi, odnosno mjesta gdje je prebivalište obitelji), očitovale se Ministarstvo financija u pisanom mišljenju, MF PU Klasa:410-01/12-01/1014 od 4.7.2012., iz kojeg se izdvaja dio:

„Raspored se obavlja zbog potrebe posla, u većini slučajeva temeljem managerskog ugovora, pri čemu se ugovori o radu za poslove na koje su raspoređeni obnavljaju svaki mjesec, tri mjeseca odnosno godinu dana. Nadalje se navodi da obitelj (žena i djeca) žive, odnosno ostaju živjeti u mjestu prebivališta – općini iz koje je radnik raspoređen na rad u Zagreb, te da isti posjeduju nekretninu u mjestu boravka obitelji i u Zagrebu ili drugom mjestu rada.

Obveza plaćanja prireza porezu na dohodak svoju osnovu ima u Zakonu o porezu na dohodak (NN, br. 177/04.,

73/08., 80/10., 114/11. i 22/12.) koji u članku 8. stavku 2. propisuje da se porez na dohodak uvećava za prirez porezu na dohodak koji uvedu jedinice lokalne samouprave prema posebnim zakonima.

Općim poreznim zakonom (NN, br. 147/08. i 18/11.) definira se prebivalište za potrebe oporezivanja, te je člankom 38. toga Zakona propisano da:

(1) porezni obveznik ima prebivalište ondje gdje ina stan u vlasništvu ili posjedu neprekidno najmanje 183 dana u jednoj ili u dvije kalendarske godine. Boravak u stanu nije obvezan.

(2) Ako porezni obveznik u Republici Hrvatskoj ima u vlasništvu ili posjedu više stanova, prebivalište mjerodavno za oporezivanje utvrđuje se prema mjestu prebivališta obitelji, a za poreznog obveznika samca prema mjestu u kojem se pretežno zadržava ili prema mjestu iz kojeg pretežno odlazi na rad ili obavljanje djelatnosti.

(3) Ako porezni obveznik ima prebivalište u tuzemstvu i inozemstvu, smatra se da ima prebivalište u tuzemstvu.

(4) Uobičajeno boravište u smislu toga Zakona ima porezni obveznik u onome mjestu u kojem se zadržava pod okolnostima na temelju kojih se može zaključiti da on u tome mjestu ili na tom području ne boravi samo privremeno. Uobičajenim boravištem u smislu toga Zakona smatra se stalan ili vremenski povezan boravak u trajanju od najmanje 183 dana u jednoj ili u dvije kalendarske godine. Za određivanje uobičajenog boravišta nisu važni kratkotrajni prekidi boravka koji ne traju dulje od jedne godine.

... prirez porezu na dohodak plaća po stopi koju utvrdi općina ili grad i pripada općini ili gradu na području kojih je prebivalište ili uobičajeno boravište obveznika prireza.

U skladu s navedenim, prirez porezu na dohodak plaća porezni obveznik koji ima prebivalište ili uobičajeno boravište na području Republike Hrvatske u skladu s odredbama Općeg poreznog zakona, ako se prebivalište ili uobičajeno boravište poreznog obveznika nalazi na području općine ili grada koji imaju utvrđenu obvezu plaćanja prireza porezu na dohodak.

...

Stoga isplatitelj primitka od nesamostalnog rada treba utvrditi za svakog radnika pojedinačno da li je isti obveznik plaćanja prireza porezu na dohodak, u skladu s navedenim odredbama, te je moguće:

a) ako porezni obveznik, prema članku 38. stavcima 1. i 2. Općeg poreznog zakona, u Republici Hrvatskoj ima stanove u vlasništvu ili posjedu dulje od 183 dana, primjerice i u Gradu Zagrebu i izvan njega, prebivalište se utvrđuje prema onom mjestu gdje je mjesto prebivališta njegove obitelji te se i prirez porezu na dohodak plaća prema tom mjestu.

b) ako porezni obveznik, prema članku 38. stavcima 1. i 2. Općeg poreznog zakona, u Republici Hrvatskoj ima stanove u vlasništvu ili posjedu dulje od 183 dana, primjerice i u Gradu Zagrebu i izvan njega, a riječ je o osobi koja je

samac, prebivalište se utvrđuje prema mjestu u kojem se pretežito zadržava ili prema mjestu iz kojega pretežito odlazi na rad. U ovom slučaju moguće je da porezni obveznik ima prebivalište u Gradu Zagrebu, ako je to mjesto u kojem se porezni obveznik pretežito zadržava ili iz kojega pretežito odlazi na rad. U tom slučaju porezni obveznik ima obvezu izmijeniti Obrazac PK (došlo je do promjene prebivališta) u roku od 30 dana, a ako to ne čini, a poslodavac ima saznanja da je utvrđeno prebivalište različito od prebivališta iskazanog na Obrascu PK, treba podatak o tome prema članku 70. stavku 3. Pravilnika o porezu na dohodak (NN, br. 95/05., 96/06., 68/07., 146/08., 2/09., 9/09., 146/09., 123/10. i 137/11.), dostaviti Poreznoj upravi.

c) nadalje, ako se ne može odrediti prebivalište poreznog obveznika (prebivalište obitelji, mjesto ako je samac, u kojem se pretežito zadržava, s kojeg odlazi na posao, ili ako nema stan u vlasništvu ili posjedu) kao kriterij uzet će se u obzir odredba članka 38. stavka 4. Općeg poreznog zakona, dakle uobičajeno boravište, na način da se utvrdi stalan ili vremenski povezan boravak dulji od 183 dana u jednoj ili dvije kalendarske godine.“

Iako su u danom mišljenju „stare“ odredbe Zakona o porezu na dohodak i OPZ-a, iste se još uvijek primjenjuju pri određivanju obveze plaćanja prireza porezu na dohodak.

Stoga se može zaključiti da je za potrebe oporezivanja, prebivalište i uobičajeno boravište poreznog obveznika definirano odredbama OPZ-a. Međutim, za potrebe oporezivanja pri određivanju prebivališta uključuje se i element središta životnih interesa. Do informacije gdje je središte životnih interesa, porezno tijelo dolazi u ispitnom postupku kojeg u tu svrhu provodi.

6. Obveza plaćanja prireza za nerezidente

Prema čl. 4. Zakona, nerezident je fizička osoba koja u RH nema ni prebivalište ni uobičajeno boravište, a u RH ostvaruje dohodak koji se oporezuje prema odredbama Zakona.

- Na više postavljenih pitanja – o obvezi plaćanja prireza porezu na dohodak za nerezidente kada borave u RH kraće ili duže od 183 dana te ostvaruju dohodak od nesamostalnog rada izravno iz inozemstva, o obračunu poreza na dohodak, prireza porezu na dohodak unatrag s kamatom te povratu uplaćenih sredstava na ime obveze poreza i prireza, ako dolaze iz zemalja s kojima Republika Hrvatska ima sklopljen Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, PU je izdala mišljenje Klasa: 410-01/07-01/1416 od 5.2.2008. godine, iz kojeg se izdvaja dio:

Obveznici plaćanja prireza porezu na dohodak su osobe koje na području određene općine ili grada koja je tu obvezu propisala imaju prebivalište ili uobičajeno boravište, koje se procjenjuje za porezne potrebe prema Općem poreznom zakonu. Potvrda o rezidentnosti iz druge države ne oslobađa obveze plaćanja prireza osobu koja je ispunila kriterije prebivališta ili uobičajenog boravišta

prema članku 37. Općeg poreznog zakona.

- **Kako postupiti u slučaju kad se predviđi da će nerezident u Republici Hrvatskoj boraviti dva mjeseca, a na kraju boravi šest mjeseci i duže, da li prirez porezu na dohodak obračunati unatrag s kamatom?**

Kako je odredbama Općeg poreznog zakona, člankom 116. stavak 3. propisano da se kamate obračunavaju od dana dospijeca porezne obveze, a dospijeca pojedine vrste poreza utvrđuje se posebnim zakonom, smatramo da se kao i kod svakog drugog poreznog obveznika može obračunati kamata na neplaćeni porez prema odredbama tuzemnih poreznih propisa.

- **U nekim slučajevima nerezidenti planiraju ostati 183 dana i duže u Republici Hrvatskoj, plaćaju porez na dohodak i prirez, ali nakon kraćeg razdoblja od 183 dana napuste Republiku Hrvatsku. Da li im se tada može izvršiti povrat uplaćenih sredstava na ime obveze poreza i prireza ako dolaze iz zemalja s kojima Republika Hrvatska ima sklopljen Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja?**

Mišljenja smo da se u opisanoj situaciji nerezidentima može izvršiti povrat uplaćenih sredstava na ime obveze poreza i prireza, neovisno o tome što s državom iz koje dolaze imamo u primjeni Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja.

7. Zaključak

Općine i gradovi za obveznike poreza na dohodak koji imaju prebivalište ili uobičajeno boravište na njihovu području imaju pravo uvesti obvezu plaćanja prireza. Osnova za obračun prireza porezu na dohodak je utvrđeni iznos poreza na dohodak. Zbog različitih stopa prireza, poreznim se obveznicima za isti ostvareni dohodak utvrđuje različita porezna obveza. Radnik koji prima plaću obveznik je poreza na dohodak od nesamostalnog rada, prireza porezu na dohodak i doprinosa iz plaće. Porez na dohodak iz plaće obračunava poslodavac na temelju podataka upisanih u poreznu karticu, koju je zaposleniku na njegov zahtjev izdala Porezna uprava. Ispravni podaci na poreznoj kartici preduvjet su za pravilno utvrđivanje i usmjeravanje obračunanog poreza na dohodak i prireza.

Ako poslodavac na temelju vlastitih saznanja uoči da podaci u poreznoj kartici radnika, nisu točni, radi čega se netočno usmjerava porez na dohodak i obračunava prirez, poslodavac je dužan upozoriti radnika i uputiti ga da od PU zatraži izmjenu podataka u poreznoj kartici. Porezni obveznici koji u RH imaju prebivalište ili uobičajeno boravište, a ostvaruju dohodak koji podliježe oporezivanju, obveznici su plaćanja i prireza (ako je jedinica lokalne samouprave propisala obvezu plaćanja prireza), bez obzira na to što se smatraju rezidentom neke druge države.

Dodatna naknada za poslove obnašanja javnih dužnosti u kontekstu sukoba interesa

Gordana Muraja *

Novim Zakonom o sprječavanju sukoba interesa proširen je krug obveznika i na osobe koje nisu posebnim zakonom utvrđene kao državni dužnosnici. Na njih se također primjenjuje zabrana primitka dodatne naknade za obnašanje javnih dužnosti.

1. Zakon o sprječavanju sukoba interesa

Člankom 3. novog Zakona o sprječavanju sukoba interesa (NN, br. 143 od 24.12.2021.) proširen je krug obveznika primjene toga Zakona (dalje u tekstu ZSSI). Obveznici su po dosadašnjem zakonskom rješenju uglavnom bili državni dužnosnici pa su i odredbe o tome, da obveznici primjene ne smiju primiti dodatnu naknadu za poslove obnašanja javnih dužnosti, upućivale na specifičnosti obavljanja radnih obveza državnih dužnosnika. Iz propisa koji uređuju prava i obveze državnih dužnosnika slijedi da obavljanje dužnosti nije i ne može se ni po kojoj osnovi izjednačiti s radnim odnosom. Dužnosnici obnašaju dužnost za koju su izabrani na izborima pa ne sklapaju ugovor o radu, iako su obvezno osigurani na obvezna osiguranja. Međutim, nijedan od navedenih zakona, osim prava na plaću i nadoknadu troškova, ne propisuje druga prava iz radnog odnosa državnih dužnosnika.

No, i po prijašnjem zakonskom rješenju, bilo je obveznika koji su radni odnos zasnovali uz primjenu općih propisa radnog prava. Najnovija inačica ZSSI je proširila krug obveznika, između ostalih, na predsjednike i članove uprave trgovačkih društava u kojima RH ima većinski udio, na predsjednike uprave trgovačkih društava kojima su većinski vlasnici trgovačka društva u kojima većinski udio ima RH, pa i na ravnatelje javnih ustanova za upravljanje nacionalnim parkovima, parkovima prirode i/ili drugih zaštićenih dijelova prirode i ravnatelje ustanova u zdravstvu kojima je osnivač RH ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Predsjednik uprave trgovačkog društva za obavljanje poslova može s društvom zaključiti managerski ugovor. Ovaj ugovor također nema sve elemente radnog odnosa i na isti se također ne primjenjuju opći propisi radnog prava. No, isto je tako moguće i da je ugovor zaključen na temelju općih propisa radnog prava te da predsjednik uprave, kao i svi ostali radnici ima pravo na isplatu naknada i nagrada kao što su prigodna nagrada (regres, božićnica), jubilarna nagrada, dar za dijete do 15. godine života, bonus za ostvarene rezultate, uplate u dobrovoljni mirovinski fond i slične neoporezive nagrade u skladu s radnim poreznim pravom.

Radni odnos ravnatelja javnih ustanova, kao i radni odnos ravnatelja ustanova u zdravstvu, zaključuje se na temelju posebnih propisa kojima je pojedino područje uređeno, no osnovna pravila i prava iz radnog odnosa slijede iz općih propisa radnog prava i zaključenih kolektivnih ugovora kojima je također u pravilu ugovorena isplata nekih od neoporezivih naknada.

S obzirom na tu razliku radnog odnosa između državnih dužnosnika i, primjerice, ravnatelja javnih ustanova, posebnu je pozornost izazvala primjena članka 7. ZSSI koji u stavku 1. točki d) obveznicima Zakona zabranjuje *primiti dodatnu naknadu za poslove obnašanja javnih dužnosti*. Povjerenstvo je 31. siječnja 2022. utvrdilo, a na mrežnim stranicama¹ 3. veljače 2022. objavilo Smjernicu o zabrani primitka dodatne naknade iz članka 7. točke d) Zakona o sprječavanju sukoba interesa (143/21) temeljem ugovora o radu ili drugog ugovora iz radnog odnosa (dalje u tekstu: Smjernica).

2. Smjernica Povjerenstva od 31. siječnja 2022.

Povjerenstvo je Smjernicom iskazalo stajalište da *sukladno* članku 7. točki d) ZSSI/21-a obveznici navedeni u članku 3. Zakona, koji *temeljem ugovora o radu ili drugog ugovora iz radnog odnosa obnašaju javnu dužnost, ne smiju pored plaće koju primaju za njezino obnašanje ostvarivati druge primitke, osim ako drugim zakonom nije drukčije propisano, kao što su isplate božićnice, regresa za godišnji odmor, dara za dijete, bonusa za ostvarene rezultate poslovanja te uplate u dobrovoljni mirovinski fond, dodatno zdravstveno osiguranje, životno osiguranje i si., jer se drugi primici isplaćeni uz plaću ne mogu smatrati plaćom obveznika, već drugim dodatkom za obnašanje javne dužnosti*.

U obrazloženju Smjernice Povjerenstvo se poziva na presudu Visokog upravnog suda Republike Hrvatske (dalje u tekstu VUS RH) poslovnog broja Usž-4335/19-3 od 14. listopada 2021. kojom je VUS RH odlučivao u žalbenom postupku protiv presude prvostupanjskog suda, a kojom je zapravo potvrdio praksu Povjerenstva za sukob interesa.

* Mag. iur. Gordana Muraja, odvjetnik, Odvjetnički ured MURAJA, odvjetnik.muraja.com

¹ <https://www.sukobinteresa.hr/hr/smjernice-upute/smjernica-o-zabrani-primitka-dodatne-naknade-iz-clanka-7-tocke-d-zakona-o>

3. Presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske Usš-4335/19-3

Presuda je zasnovana na odredbama Zakona o sprječavanju sukoba interesa (NN, broj 26/11., 12/12., 126/12., 48/13., 57/15., dalje: ZSSI/11), kojim je dužnosnicima zabranjeno primiti dodatnu naknadu za poslove obnašanja javnih dužnosti. No, iako je ZSSI/11 u međuvremenu stavljen van snage, to ni na koji način ne utječe na samu materiju jer istovjetnu odredbu, također u stavku 1. točki d) članka 7., sadrži i danas važeći ZSSI.

U konkretnom slučaju radilo se o isplatama direktorici Državne agencije za osiguranje štednih uloga, čije je osnivanje i djelovanje u razdoblju na koje se odluka odnosi bilo uređeno Zakonom o državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka². Prilikom osnivanja je Agencija navedenim zakonom bila definirana kao neprofitna organizacija, specijalizirana financijska institucija koju osniva država, a koja ima svojstvo pravne osobe. Zakon je propisivao da radom Agencije rukovodi direktor kojeg imenuje i razrješava Vlada.

Iz presude i argumenata koje je tužiteljica, direktorica Agencije, iznosila tijekom postupka slijedi da joj je na temelju zaključenoga ugovora o radu te Pravilnika o plaćama i naknadama zaposlenika Agencije u razdoblju od 2014. – 2016. osim plaće isplaćena i prigodna nagrada, a u jednoj od tih godina i nagrada za izvršene godine radnog staža (jubilarne nagrada).

Sam postupak je započeo odlukom Povjerenstva koje je tužiteljici zbog primitka prigodne i jubilarne nagrade izreklo novčanu kaznu zbog povrede stavka 1. točke d) članka 7. ZSSI/11.

Tužiteljica je, očito, protiv odluke Povjerenstva pokrenula upravni spor. Prvostupanjski upravni sud zauzeo je stajalište da se na prava i obveze iz radnog odnosa tužiteljice, osobito pravo na plaću i ostala materijalna prava ima primijeniti prvenstveno Zakon o radu jer se na radnopravni status tužiteljice, pa tako i na pravo na plaću te druge primitke iz radnog odnosa, ne primjenjuje nijedan drugi propis u kojem postoje odredbe o plaćama dužnosnika na koje se primjenjuje ZSSI/11. Prvostupanjski sud je zaključio da se na radni odnos tužiteljice primjenjuju ugovor o radu, Zakon o radu, Pravilnik o plaćama i naknadama i drugim primitcima radnika te odluke poslodavca. Iz takvog utvrđenja slijedilo je i stajalište prvostupanjskog upravnog suda da se primici isplaćeni uz plaću, kao što su upravo primici prigodne i jubilarne nagrade koje je tužiteljica primila, smatraju plaćom te je u tom dijelu ukinuo odluku Povjerenstva.

Međutim, u žalbenom postupku VUS RH je u obrazloženju presude izrazio stajalište da je nepravilno stajalište prvostupanjskog upravnog suda te da činjenica da je radnopravni status tužiteljice uređen ugovorom o radu, Zakonom o radu i internim Pravilnikom DAB-a ne isključuje i ne može isključivati primjenu odredbe članka 7. ZSSI-a/11. VUS RH to je obrazložio time da ZSSI-i/11 ne razlikuje kategorije dužnosnika u smislu različite primjene zakona, odnosno da se odredbe navedenog Zakona na jednak način primjenjuju na sve dužnosnike propisane člankom 3. istog Zakona. Upravo stoga se ograničenja i zabrane propisane ZSSI-jem, pa tako i člankom

7d., primjenjuju na jednaki način, kako na one dužnosnike koji dužnost obnašaju u tijelima državne uprave i jedinicama lokalne samouprave, tako i na one dužnosnike koji dužnost obnašaju, primjerice, u trgovačkim društvima u većinskom državnom vlasništvu ili državnim agencijama.

Dalje u obrazloženju VUS RH navodi da se božićnice i regresije za korištenje godišnjeg odmora isplaćene do određenog (neoporezivog) iznosa ne smatraju u računovodstvenom i poreznom smislu plaćom radnika, nego se smatraju prigodnim nagradama, koje do određenog iznosa nisu oporezive porezom na dohodak.

VUS RH je u točki 12. navedene presude dao sažetak svojeg stajališta:

12. Suprotno izraženom shvaćanju u obrazloženju osporene presude prvostupanjskog upravnog suda ovaj Sud pravilnim ocjenjuje shvaćanje tuženika (Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa, op. a.) da se svaki drugi primitak isplaćen uz plaću ne može smatrati plaćom u smislu članka 4. stavak 1. citiranog Zakona, već drugim dodatkom u smislu članka 7.d. Naime, citirani Zakon se kao poseban zakon primjenjuje jednako u odnosu na sve dužnosnike pa je dužnosnicima primjenom odredbe članka 7.d. citiranog Zakona izričito zabranjeno primiti dodatne naknade uz plaću za obavljanje svoje javne dužnosti.

4. Zaključak

Dužnosnici obnašaju dužnost za koju su izabrani na izborima pa ne sklapaju ugovor o radu, iako se osiguravaju na obvezna osiguranja. Međutim, nijedan od navedenih zakona osim prava na plaću i nadoknadu troškova ne propisuje druga prava iz radnog odnosa državnih dužnosnika.

Za razliku od toga, neki od obveznika primjene ZSSI zaključuju ugovor o radu kojim su im zajamčena prava kao što je isplata regresa, jubilarne nagrade i drugih naknada na koje se ne plaća porez na dohodak.

Međutim, iz prikazane prakse Povjerenstva za sukob interesa i sudske prakse VUS RH kojom je ta praksa potvrđena slijedi da se i na obveznika ZSSI koji je zaključio ugovor o radu uz primjenu općih propisa radnog prava na jednak način primjenjuje odredba članka 7. stavka 1. točke d) ZSSI, koja obvezniku zabranjuje primitak dodatne naknade za poslove obnašanja javnih dužnosti, odnosno da je za status državnog dužnosnika dovoljno da je ZSSI propisao da su obnašatelji pojedinih dužnosti ujedno i obveznici ZSSI.

Zabrana za isplate dodatnih naknada za obavljanje javne dužnosti odnosi se i na isplate neoporezivih primitaka koje poslodavac inače isplaćuje radnicima na temelju kolektivnog ugovora ili ugovora o radu. Iz toga dalje slijedi da obveznici ZSSI koji bi po zaključenom ugovoru o radu, uz primjenu općih akata radnog prava, imali pravo na isplatu regresa, božićnice i ostalih neoporezivih naknada to pravo više ne mogu koristiti jer ih u tome sprječava novi ZSSI, koji je stupio na snagu 1.1.2022. godine, a koji ih je utvrdio obveznicima.

Isto se odnosi i na sve one koji su u popisu navedeni, a koji poslove obavljaju na temelju ugovora o radu, kao što su primjerice predsjednici i članovi uprave trgovačkih društava u kojima RH ima većinski udio te predsjednici uprave trgovačkih društava kojima su većinski vlasnici trgovačka društva u kojima većinski udio ima RH.

² NN 44/94, 79/98, 19/99, 35/00 i 60/04, stavljen van snage Zakonom o sustavu osiguranja depozita (NN 146/2020) koji je stupio na snagu 1.1.2021. godine

Diferencirane cijene ulaznica za korištenje javnih prostora

Desanka Sarvan*

Diferencirane cijene ulaznica za korištenje javnih prostora i sadržaja različitim korisnicima predmet su preispitivanja pravne utemeljenosti. U članku autorica, temeljem međunarodne sudske prakse, daje doprinos rasvjetljavanju ovoga pitanja.

1. Uvod

Povodom stavljanja u pogon žičare za Sljeme u medijima su objavljene cijene karata za korištenje žičare. Tako je objavljeno da će najniža cijena biti za one koji imaju mjesečni i godišnji pokaz ZET-a jer je žičara dio gradskog javnoga prijevoza. Oni su prva kategorija te će za njih će cijene biti iste kao u promotivnom razdoblju (30,00 kuna u jednom smjeru, a 50,00 kuna povratna.)

U drugu kategoriju spadaju svi Zagrepčani jer otplaćuju žičaru. Za odrasle će cijena biti 40,00 kuna za jedan smjer i 70,00 kuna za povratnu kartu. Za mlade i starije cijena karte bit će 25,00 kuna za jedan smjer i 40,00 kuna za povratnu kartu, a vožnja će i dalje ostati besplatna za djecu do 15 godina, kao i za osobe s invaliditetom.

Punu cijenu plaćat će treća kategorija: putnici, oni koji nisu iz Zagreba i to, 75,00 kuna za jedan smjer i 125,00 kuna povratna, za mlade i starije cijena će iznositi 50,00 kuna, a djeca i invalidi plaćat će 20,00 kuna za jedan smjer, odnosno 30,00 kuna za povratnu kartu.

Po objavi navedenih cijena karata za korištenje sljemenske žičare odmah je u javnosti postavljeno pitanje jesu li cijene karata za korištenje iste žičare diskriminatorne te je stoga svrsishodno razmotriti pitanje tarifa karata za korištenje javnih prostora u svijetlu prakse i presuda Suda EU.

2. Slučaj Komisija protiv Republike Italije C-388/01 od 16. siječnja 2003. godine

U slučaju Komisija protiv Republike Italije C-388/01 od 16. siječnja 2003. godine Europski sud je razmatrao sukladnost općeg akta tj. tarife lokalne jedinice za ulaznice u kulturna dobra (muzeje, spomenike, galerije, arheološke iskopine, javne spomeničke parkove i vrtove) s odredbama članaka 12. i 49. UEZ (sada članci 18. i 56. TEFU). Tarifom je ustanovljena povlastica besplatnih ulaznica isključivo za državljane Republike Italije ili za osobe starije od 60 ili 65 godina s prebivalištem na području tih jedinica (koje upravljaju navedenim kulturnim dobrima), a isključeni su od tih tarifnih pogodnosti turisti koji su državljani drugih država članica EU ili osobe koje nemaju prebivalište na

području tih jedinica koji udovoljavaju uvjetu propisane starosti.

Sud je u nekoliko prethodnih slučajeva već bio utvrdio da su zabranjene odredbe domaćega zakonodavstva koje se odnose na ulaz u muzeje jedne države članice, a koje sadrže diskriminaciju na štetu svih ostalih stranaca glede državljanstva drugih država članica i to prema člancima 12. i 49. Ugovora UEZ (sada čl. 18. i 56. UFEU). Prema odlukama Europskog suda, u navedenim slučajevima, a naročito iz presude u slučaju Komisija protiv Republike Italije (C-3-88, od 5. prosinca 1989, godine), proizlazi kako načelo jednakosti postupanja, koje je izričito navedeno u člancima 7. i 59. Ugovora EEZ (sada čl. 18. i 56. UFEU), zabranjuje ne samo diskriminaciju država koje se zasnivaju na državljanstvu, već i svaki drugi bilo kakav oblik prikrivene diskriminacije koja, posredstvom drugih kriterija razlikovanja, ima u stvarnosti jednak učinak.

3. Razlikovanje na temelju državljanstva

Pogodnosti razlikovanja na temelju državljanstva sukladne su sa pravom EU-a samo ukoliko proizlaze iz izuzetaka predviđenih člankom 46. UEZ (sada članak 52. UFEU), a u svezi s javnim redom, javnom sigurnosti i javnim zdravljem, no ekonomski razlozi ne mogu biti temelj za razloge očuvanja javnog reda u smislu navedene odredbe. Stoga je Sud EU-a zaključio kako ni razlozi očuvanja jedinstva poreznog sustava, ni ekonomski razlozi koje je navela Vlada Republike Italije u svom očitovanju, ne ulaze u izuzetke navedene u članku 46. UEZ (sada čl. 52. TEFU) te da su stoga navedene pogodnosti tarifa, ulaznica u javna kulturna dobra kojima upravljaju lokalne jedinice u Republici Italiji, zbog toga što obuhvaćaju samo talijanske državljane, suprotne europske pravu.

4. Razlikovanje na temelju prebivališta

U odnosu na pogodnosti tarifa cijena ulaznica u kulturna dobra koja predviđaju razlike koje se zasnivaju na kriterijima prebivališta na području lokalne ili decentralizirane jedinice, ESP je istražio je sadržavaju li opravdanja koja navodi talijanska vlada izričite razloge općega interesa koje bi opravdavale takve pogodnosti te je zaključio da su sporne povlaštene tarife ulaznica, u mjeri u kojoj se odnose isključivo na one osobe koje imaju prebivalište na području

lokanih jedinica koje upravljaju navedenim javnim kulturnim dobrom, protivne pravu EU-a iz sljedećih razloga:

- glede ekonomskih razloga navedenih od strane Vlade Republike Italije – isti ne mogu biti prihvaćeni zato što se isključivo ekonomski razlozi se ne mogu smatrati zahtjevom od općeg interesa dovoljnima da opravdaju ograničenja temeljne slobode zajamčene Ugovorom o EU
- u odnosu na navode o potrebi očuvanja jedinstvenosti poreznog sustava – ti razlozi su prepoznati kao nedovoljni za moguće opravdano ograničenje temeljnih sloboda zajamčenih Ugovorom, jer ne postoji nikakva izravna veza između bilo kakvog drugog obveznog novčanog davanja, s jedne strane, i primjene pogodujućih tarifa s druge strane, tim više što uživanje povlastica spornih tarifa ovisi o prebivalištu korisnika na području lokalne jedinice koja upravlja predmetnim javnim kulturnim dobrima, a od toga su isključene druge osobe koje imaju prebivalište u Republici Italiji, iako su i one podvrgnute, kao takve, drugim obveznim novčanim davanjima u toj državi članici.

5. Odgovornost Republike Italije

Vlada Republike Italije smatra da pravila koja kojima su utvrđene sporne povlaštene tarife ulaznica nisu u njenoj nadležnosti. Takva se pravila u stvari odnose na muzeje ili druga mjesta u kojima se izlaže, a kojima upravljaju lokalne jedinice, tamo gdje, u smislu odredbe članka 47. predsjedničkog rješenja od 24. srpnja 1977. godine, br. 616 (GURI n. 234. od 29. kolovoza 1977, Redovni dodatak III – str. 3.): ... sve usluge i aktivnosti koje se odnose na postojanje, očuvanje, poslovanje, izlaganje publici, i razvoj muzeja, zbirki od umjetničkoga, povijesnoga ili bibliografskoga značaja, ... koje pripadaju regijama ili drugim jedinicama, pa i onim jedinicama koje nisu teritorijalne, ali su podvrgnute nadzoru regije, ili su inače od lokalnog značaja – pripadaju u nadležnost regija.

U tome smislu, Sud EU-a je utvrdio da se Države članice ne mogu pozivati na okolnosti njihovoga unutarnjeg uređenja kako bi opravdale nepoštivanje obveza koje proizlaze iz europskog prava. Iako je svaka država slobodna urediti, na način koji smatra svrsishodnim, nadležnosti za donošenje propisa na unutarnjem planu, ona ipak ostaje prema odredbi članka 226. UEZ (sada članak 258. UFEU), jedina odgovorna u odnosu prema Zajednici za poštivanje navedenih obveza. Uzimajući u obzir prethodne okolnosti, zaključeno je da primjenjujući diskriminatorne povlastice tarifa za ulaz u muzeje, spomenike, galerije, arheološke iskopine, javne spomeničke parkove i vrtove, koje se daju od strane lokalnih ili decentraliziranih jedinica isključivo talijanskim državljanima ili osobama koje imaju prebivalište na području lokalne jedinice koja upravlja tim kulturnim dobrom, za osobe s navršениh 60, odnosno 65 godina, isključivši pri tome od tih pogodnosti turiste državljanke drugih država članica i osobe koje nemaju prebivalište na području te lokalne jedinice, a koje ispunjavaju postavljene uvjete godina starosti, Republika Italija postupila protivno

obvezama koje proizlaze iz odredbi članka 12. i 49. UEZ (sada članci 18. i 56. TEFU). Iz navedene odluke Suda EU-a proizlazi da je europskome pravu protivna izravna diskriminacija (na temelju državljanstva) i neizravna diskriminacija (na temelju prebivališta) te da se izuzetak od zabrane diskriminacije ne može opravdati zahtjevima ekonomske prirode i koherentnosti poreznog sustava države članice, osim ako postoji izravna veza između poreznih davanja državljanima države članice i davanja koje je diskriminatorno prema državljanima drugih država članica.

Konačno, presuda ukazuje da je za povredu europskog prava koja je počinjena od strane lokalnih ili regionalnih jedinica, odgovorna država članica.

6. Zaključak

Prema europskom pravu diskriminatorne su tarife cijena karata za korištenje javnih prostora koje se zasnivaju na domaćem državljanstvu korisnika ili u odnosu temeljem prebivališta prebivališta korisnika. U tome smislu valjalo bi istaknuti jedinstvene cijene karata za domaće i strane osobe te osobe s prebivalištem na području dotične jedinice lokalne samouprave i druge osobe koje nemaju takvo prebivalište.

 CENTAR@TIM4PIN.HR
 PITAJCENTAR@TIM4PIN.HR

 01/5531-755
 099/3037-677

Oslanjanje ponuditelja na sposobnost drugih subjekata u postupcima javne nabave

Ante Loboja*

Važeći Zakon o javnoj nabavi (dalje u tekstu: ZJN 2016), u članku 273. stavku 1., propisuje da se gospodarski subjekt može u postupku javne nabave radi dokazivanja ispunjavanja uvjeta ekonomske i financijske te tehničke i stručne sposobnosti za izvršenje ugovora, osloniti na sposobnost drugih subjekata. Autor u članku obrađuje noviju praksu Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave (dalje u tekstu: Državna komisija) i Visokog upravnog suda RH (dalje u tekstu: VUS), koja se odnosi na primjenu Instituta oslanjanja na sposobnost drugih subjekata u postupcima javne nabave¹.

1. Institut oslanjanja na sposobnost drugih subjekata prema ZJN 2016

Ovaj Institut reguliran je člancima 273. do 278. ZJN 2016. Člankom 273. stavkom 1. ZJN 2016 propisano je da se „Gospodarski subjekt može u postupku javne nabave radi dokazivanja ispunjavanja kriterija za odabir gospodarskog subjekta iz članka 258. („ekonomsku i financijsku sposobnost“) i članka 259. Zakona („tehničku i stručnu sposobnost“) osloniti na sposobnost drugih subjekata, bez obzira na pravnu prirodu njihova međusobnog odnosa“. Stavkom 2. propisano je da se gospodarski subjekt može osloniti na sposobnost drugih subjekata radi dokazivanja ispunjavanja kriterija koji su vezani uz obrazovne i stručne kvalifikacije ili uz relevantno stručno iskustvo (reference), samo ako će ti subjekti izvoditi radove ili pružati usluge za koje se ta sposobnost traži.

Mogućnost oslanjanja na sposobnost drugih subjekata u postupku javne nabave, kada je u pitanju „sposobnost za obavljanje profesionalne djelatnosti“, ZJN 2016 ne predviđa. Navedenu sposobnost u postupku javne nabave dokazuje sam gospodarski subjekt (natjecatelj ili ponuditelj).

Primjer iz prakse Državne komisije: Broj zaposlenih nije bio propisan dokumentacijom kao uvjet tehničke i stručne sposobnosti, pa takav uvjet naručitelj nije niti trebao provjeravati

Naručitelj Ministarstvo, objavio je 27. prosinca 2019. u EOJN RH poziv na nadmetanje s dokumentacijom o nabavi u otvorenom postupku, br.: 2019/S OF2-0050529, za predmet: zamjena vanjske stolarije na zgradi Općinskog suda.

Na Odluku o odabiru ponude Darmikon d.o.o., žalbu je izjavio žalitelj Presoflex gradnja d.o.o., koji navodi da se odabrani ponuditelj oslanja na sposobnost drugog subjekta (Spektar

gradnja d.o.o.) ali da taj subjekt u Izjavi o ustupanju resursa ne navodi za koje radove daje resurse na raspolaganje. Žalitelj navodi da odabrani ponuditelj, koji ima samo dva zaposlena, u ponudi navodi da ugovor neće dati u podugovor, a Spektar gradnja d.o.o. nije naveo radove koje stavlja na raspolaganje. Smatra da, i da je odabrani ponuditelj dao ugovor u podugovor, s dva zaposlena i dalje ne može izvršiti ugovor. Smatra da je ponudu odabranog ponuditelja trebalo odbiti.

Naručitelj odgovara da je odabrani ponuditelj dokazao tehničku i stručnu sposobnost, s Popisom radova izvršenih u referentnom razdoblju, oslanjanjem na Spektar gradnja d.o.o., što proizlazi iz Izjave o ustupanju resursa tog subjekta i njegovog ESPD-a, te Popisa radova i potvrda druge ugovorne strane. Navodi da je dostavljeno osam potvrda te da je odabrani ponuditelj sposobnost dokazao sa šest potvrda – dakle, bez dvije potvrde koje osporava žalitelj.

Toč. D.II.2. dokumentacije propisano da se tehnička i stručna sposobnost dokazuje Popisom radova kojim ponuditelj dokazuje da je uspješno izvršio radove sanacije, adaptacije, rekonstrukcije, izgradnje ili nadogradnje zgrade na nepokretnim kulturnim dobrima, u min. iznosu od 2.700.000,00 kn, bez PDV-a. Ponuditelj navedeno dokazuje s jednim ili više, a najviše s 10 ugovora. Naručitelj je kao dokaz tehničke i stručne sposobnosti zahtijevao da gospodarski subjekt ima na raspolaganju Stručnjaka I. ovlaštenog voditelja građenja, te nije tražio druge dokaze tehničke i stručne sposobnosti.

Iz ponude je razvidno da se odabrani ponuditelj oslanja na sposobnost subjekta Spektar gradnja d.o.o., za prethodno iskustvo. U ponudi je dostavljena Izjava o stavljanju na raspolaganje resursa, ispunjen ESPD obrazac odabranog ponuditelja i subjekta Spektar gradnja d.o.o., te Popis i potvrde za ukupno osam radova. Žalitelj navodi da odabrani ponuditelj ima samo dvije zaposlene osobe, a da nije angažirao niti podugovaratelja koji bi te radove izvršio. Navodi da iz Izjave o stavljanju na raspolaganje resursa proizlazi da taj subjekt ustupa reference, ali da ne ustupa resurse za izvršenje ugovora. Međutim, tvrdnje žalitelja nisu ute-

* Ante Loboja, dipl.oec., voditelj Službe za stručnu pomoć i nadzor u Upravi za trgovinu i politiku javne nabave Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja

¹ Stajališta navedena u ovom članku osobna su stajališta autora i ne predstavljaju mišljenje institucije u kojoj je zaposlen

meljene jer je odabrani ponuditelj dostavljenim dokazima u ponudi dokazao sposobnost oslanjajući se na sposobnost drugog subjekta, dok broj zaposlenih nije bio propisan dokumentacijom kao uvjet, pa naručitelj nije niti trebao isto provjeravati.

U odnosu na dio navoda kojim žalitelj osporava valjanost dvije potvrde o uredno izvršenim radovima, naručitelj tvrdi da je svoju ocjenu utemeljio na ostalih šest potvrda, koje žalitelj niti ne osporava. Pošto navedene potvrde u kumulativu udovoljavaju zahtjevu iz dokumentacije, a žalitelj ne osporava da se u navedenim potvrdama ne radi o nepokretnim kulturnim dobrima i u ovom dijelu žalitelj žalbenim navodom nije doveo u pitanje zakonitost postupanja naručitelja. Žalbeni navod je neosnovan. (Klasa: UP/II-034-02/20-01/463, od 21. srpnja 2020.)

Presuda VUS RH, posl. br. 302/20, od 30. rujna 2020. - Sud je odbio tužbeni navod tužitelja Presoflex gradnja d.o.o., kao neosnovan.

U presudi Suda navodi se: „Kako dokumentacijom nije bio propisan broj zaposlenih kao uvjet tehničke i stručne sposobnosti – naručitelj nije bio dužan provjeravati taj uvjet. U postupku se odabrani ponuditelj oslanja na sposobnost drugog subjekta (reference) radi dokazivanja prethodno stečenog iskustva, što je propisano kao uvjet tehničke i stručne sposobnosti. Na tu okolnost dostavljena je u ponudi Izjava o stavljanju resursa na raspolaganje te ispunjen ESPD obrazac subjekta na čiju sposobnost se ponuditelj oslanja. Tužbeni navodi nisu osnovani“.

2. Provjera ispunjenja kriterija za kvalitativni odabir kod subjekta na čiju se sposobnost oslanja

U postupku pregleda i ocjene ponuda javni naručitelj je obvezan **provjeriti** ispunjavaju li drugi subjekti na čiju se sposobnost gospodarski subjekt oslanja relevantne kriterije za odabir gospodarskog subjekta (*uvjete sposobnosti*) te postoje li osnove za njihovo isključenje. Člankom 260. stavkom 1. ZJN 2016 propisano je da je ESPD ažurirana formalna izjava gospodarskog subjekta, koja služi kao preliminarni dokaz umjesto potvrda koje izdaju tijela javne vlasti ili treće strane, a kojima se potvrđuje da taj gospodarski subjekt: **1.** ne ispunjava uvjete za isključenje iz postupka, **2.** ispunjava tražene kriterije za odabir gospodarskog subjekta, te **3.** ispunjava objektivna pravila i kriterije određene za smanjenje broja sposobnih natjecatelja, ako je primjenjivo (u dvostupanjskim postupcima).

Stavkom 3. propisano je da ako se gospodarski subjekt oslanja na sposobnost drugog subjekta, obvezan je u ponudi ili zahtjevu za sudjelovanje dostaviti zaseban ESPD obrazac za tog subjekta. Javni naručitelj će od gospodarskog subjekta koji je podnio ponudu ili zahtjev za sudjelovanje, te se oslonio na sposobnost drugog subjekta, zahtijevati da **zamijeni** subjekta na čiju se sposobnost oslonio radi dokazivanja kriterija za odabir ako na temelju **provjere** utvrdi da kod tog subjekta postoje osnove za isključenje ili da ne udovoljava relevantnim kriterijima za odabir gospodarskog subjekta.

3. Dokumenti kojima se dokazuje oslanjanje na sposobnost drugih subjekata

Člankom 274. ZJN 2016 propisano je da ako se gospodarski subjekt oslanja na sposobnost drugih subjekata, mora dokazati javnom naručitelju da će imati na raspolaganju potrebne resurse za izvršenje ugovora, primjerice prihvaćanjem obveze drugih subjekata da će te resurse staviti na raspolaganje gospodarskom subjektu. Akt kojim se isto dokazuje može biti **izjava** drugog subjekta da će svoje resurse staviti na raspolaganje ponuditelju za izvršenje predmeta nabave ili **ugovor/ sporazum** o poslovnoj suradnji između ponuditelja/zajednice ponuditelja i dr. subjekta na čiju se sposobnost oslanja za izvršenje predmeta nabave, i sl.

U primjeru iz prakse Državne komisije, Rješenje: UP/II-034-02/17-01/530, od 4. rujna 2017., *naručitelj je za dokazivanje činjenice raspolaganja potrebnim resursima drugih subjekata propisao dostavu ESPD obrasca za subjekta na čiju se sposobnost oslanja ponuditelj, pa je odabrani ponuditelj dostavom ESPD obrasca za podugovaratelja dokazao da će te resurse imati na raspolaganju.*

4. Institut oslanjanja na sposobnost drugih subjekata u odnosu na institut podugovaranja

Podugovaranje i oslanjanje na sposobnost drugih subjekata su dva različita instituta u području javne nabave. Institut podugovaranja reguliran je člancima 220. do 226. ZJN 2016, a institut oslanjanja člancima 273. do 278. ZJN 2016. Svaki gospodarski subjekt ima mogućnost da, kao natjecatelj ili ponuditelj, ovisno o okolnostima svakog konkretnog slučaja, sudjeluje u postupku javne nabave samostalno ili u nekoj formi koja uključuje suradnju s drugim subjektima na tržištu. Gospodarski subjekti u praksi najčešće nastupaju kao samostalni ponuditelji, kada ispunjavaju uvjete i zahtjeve naručitelja određene u dokumentaciji, odnosno ako su sami sposobni izvršiti ugovor. Međutim, ako je gospodarski subjekt radi ispunjavanja propisanih uvjeta primoran povezati se s drugim gospodarskim subjektima, ili zbog podjele rizika posla želi nastupiti s drugim subjektima, i sl., tada mu na raspolaganju stoje različite forme udruživanja s drugim subjektima na tržištu (*zajednica gospodarskih subjekata; angažiranje jednog ili više podugovaratelja; oslanjanje na sposobnost dr. subjekata, i sl.*).

U tom smislu i Državna komisija kroz svoju praksu naglašava razliku između ova dva instituta koja gospodarski subjekti mogu koristiti u postupcima javne nabave, po pitanju dokazivanja ekonomske i financijske odnosno tehničke i stručne sposobnosti gospodarskog subjekta u postupku javne nabave te po pitanju izvršenja samoga ugovora o javnoj nabavi.

U Rješenju Državne komisije, Rješenje: Klasa: UP/II-034-02/17-01/548, od 18. rujna 2017. Državna komisija je ocijenila da „... žalitelj nije u pravu kada navodi da je subjekt B. d.o.o. morao u ponudi odabranog ponuditelja biti naveden kao podugovaratelj, jer je riječ o subjektu koji će odabranom ponuditelju dati na raspolaganje potrebne resurse, odnosno stručni kadar za izvršenje ugovora, sukladno uvjetima iz dokumentacije i članku 273. ZJN 2016, prema kojoj se gospodarski subjekt može u postupku javne nabave osloniti na

sposobnost drugih subjekata radi dokazivanja ispunjavanja kriterija koji su vezani uz obrazovne i stručne kvalifikacije ili uz relevantno stručno iskustvo, samo ako će ti subjekti izvoditi radove ili pružati usluge za koje se ta sposobnost traži“.

Primjer iz prakse Državne komisije: Podugovaranje i oslanjanje na sposobnost drugih subjekata su dva različita instituta

.... u žalbi na Odluku o odabiru žalitelj navodi da je naručitelj pogrešno ocijenio **Izjavu o ustupanju resursa** kojom se odabrani ponuditelj, radi ispunjavanja kriterija tehničke i stručne sposobnosti, u potpunosti oslonio na stručno iskustvo društva R.D. Žalitelj dalje navodi da u konkretnom slučaju odabrani ponuditelj nije naveo društvo R.D. kao podugovaratelja. U odgovoru na žalbu navodi se da ZJN 2016 ne propisuje da subjekt na čiju se sposobnost ponuditelj oslanja mora biti podugovaratelj, jer su institut oslanjanja i institut podugovaranja dva različita instituta.

Državna komisija je utvrdila da je naručitelj propisao da se gospodarski subjekt može, sukladno članku 273. ZJN 2016, osloniti na sposobnost drugih gospodarskih subjekata. Nadalje, naručitelj je propisao da gospodarski subjekt treba dokazati da ima minimalno iskustvo: jednu izvršenu uslugu s provedenim upravnim postupkom. Izvršena usluga izrade projekta rekonstrukcije/izgradnje za jednu dionicu DC/AC min. duljine 5,0 km za koju je ponuditelj ishodio lokacijsku i građevinsku dozvolu.

Vezano za žalbeni navod da subjekt na čiju se sposobnost odabrani ponuditelj oslanja nije naveden kao podugovaratelj, Državna komisija ističe da su podugovaranje i oslanjanje na sposobnost drugih subjekata dva različita instituta te se u konkretnom slučaju radi o oslanjanju radi dokazivanja ispunjavanja kriterija tehničke i stručne sposobnosti, koji je vezan za relevantno stručno iskustvo. Dakle, nije u pravu žalitelj kada navodi da je subjekt R.D. trebao biti naveden kao podugovaratelj. Žalbeni navod je neosnovan. (Klasa: UP/II-034-02/19-01/179, od 29. travnja 2019.)

5. Imenovanje stručnjaka koji nije bio naveden u ponudi - tijekom pregleda i ocjene ponuda

Javni naručitelj obvezan je provjeriti ispunjavaju li drugi subjekti na čiju se sposobnost gospodarski subjekt oslanja relevantne kriterije za kvalitativni odabir gospodarskog subjekta. Naručitelj će od ponuditelja zahtijevati da **zamijeni** subjekta na čiju se sposobnost oslonio radi dokazivanja kriterija za odabir gospodarskog subjekta ako utvrdi da kod tog subjekta postoje osnove za isključenje ili da ne udovoljava relevantnim kriterijima za odabir gospodarskog subjekta.

U sljedećem primjeru iz prakse Državne komisije odabrani ponuditelj je zamijenio stručnjaka imenovanog u ponudi, koji je resurs podugovaratelja na kojeg se odabrani ponuditelj oslonio, vlastitim stručnjakom koji nije bio naveden u ponudi. Državna komisija je isto ocijenila nezakonitom izmjenom ponude. VUS je presudom posl. br. 108/21, odbio zahtjev tužitelja za poništenjem odluke Državne komisije, koja je zamjenu stručnjaka novim stručnjakom ocijenila nezakonitom izmjenom ponude.

Primjer iz prakse Državne komisije: Imenovanje novog stručnjaka koji nije bio naveden u ponudi odabranog ponuditelja, a kojim se zamjenjuje stručnjak koji je predložen u ponudi

Naručitelj KODOS d.o.o., objavio je 20. travnja 2020. u EOJN RH poziv na nadmetanje s dokumentacijom, u otvorenom postupku br.: 2020/S OF2-0014869, za predmet: projektiranje i izvođenje radova izgradnje Centra za gospodarenje otpadom B.G.

U žalbi na Odluku o odabiru ponude Kostak d.d., žalitelj ZP RIKO d.o.o. i GH Holding d.o.o., navodi da je odabrani ponuditelj nezakonito izmijenio ponudu, jer je kao **stručnjaka 4 – Izrađivač tehničko-tehnološkog projekta postrojenja za biološku obradu otpada, u ESPD obrascu podugovaratelja W.T. GmbH, nominirao A.L., za kojeg je dostavio ispunjen obrazac 9, a u kojem su kao specifično stručno iskustvo navedena tri projekta.** Naručitelj je Zahtjevom za dostavu ažuriranih dokumenata pozvao odabranog ponuditelja da dostavi i dokaz o formalnom obrazovanju za stručnjaka 4 - A.L. Odabrani ponuditelj nije postupio po Zahtjevu već je umjesto da dostavi tražene dokumente za navedenog stručnjaka, izjavio da mu isti stručnjak više nije dostupan te da imenuje novog stručnjaka I.B., koji nije bio naveden u ponudi. Zaključno navodi da je naručitelj u Zapisniku o pregledu i ocjeni naveo da je iz javno dostupnih podataka razvidno da je novoimenovani stručnjak I.B. zaposlenik odabranog ponuditelja. Ističe da iz predmetnog članka na internetskoj stranici proizlazi da je I.B. bila voditeljica projekta što sigurno nije dokaz da je ista zaposlenik odabranog ponuditelja.

Sukladno članku 275. ZJN 2016 javni naručitelj obvezan je provjeriti ispunjavaju li drugi subjekti na čiju se sposobnost gospodarski subjekt oslanja relevantne kriterije za kvalitativni odabir gospodarskog subjekta, te će od gospodarskog subjekta zahtijevati da zamijeni subjekta na čiju se sposobnost oslonio ako, na temelju provjere utvrdi da kod tog subjekta postoje osnove za isključenje ili da ne udovoljava relevantnim kriterijima za odabir gospodarskog subjekta. Državna komisija ističe da imenovanje novog stručnjaka od strane odabranog ponuditelja, koji nije bio naveden u ESPD obrascu u ponudi, predstavlja uvođenje novih elemenata u ponudu koji dovode do sadržajno različite ponude od prvotno podnesene, te prelazi granice dopuštenog postupanja.

Državna komisija je ocijenila da je naknadno imenovanje **Stručnjaka 4 - I.B., koji nije naveden u ponudi, dovelo do nezakonite izmjene ponude.** Kako navedena stručnjakinja nije bila navedena u ESPD obrascu odabranog ponuditelja u ponudi, ista se ne može naknadno uvoditi u ponudu. Stoga niti činjenica da je ista stručnjakinja zaposlenik odabranog ponuditelja ne utječe na prethodnu ocjenu o nedopuštenoj izmjeni ponude. Žalbeni navod je osnovan. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/21-01/20, od 4. veljače 2021.)

Presuda VUS RH, posl. br. 108/21, od 29. travnja 2021. Sud je odbio zahtjev tužitelja Kostak d.d. za poništenjem Rješenja, Klasa: UP/II-034-02/21-01/20, od 4. veljače 2021.

U obrazloženju presude VUS-a navodi se: „Tužitelj je ranije nominiranog stručnjaka A.L. zamijenio sa stručnjakinjom I.B. (vlastiti resurs), odnosno izvršio zamjenu resursa subjekta na čiju se sposobnost oslonio, i to stručnjakom koji je vlastiti resurs tužitelja. Zainteresirana zajednica ponuditelja smatra da je takvo postupanje nezakonito jer predstavlja izmjenu ponude i time narušava načelo jednakog tretmana a i protivno je članku 263. stavku 3. ZJN 2016. i dokumentaciji o nabavi.

Točno je da je naručitelj ovlašten tražiti od ponuditelja da nadopuni ili objasni dokumente sukladno odredbi članka 263. stavka 2. ZJN 2016., ali to ujedno ne znači da ponuditelj može nakon isteka roka za dostavu ponude, što je u konkretnom slučaju, uključiti potpuno nove stručnjake koji nisu postojali u inicijalnoj ponudi. Naime, tužitelj nije nadopunio ili objasnio dokumente koji se tiču prvotno nominiranog stručnjaka A.L., već je tog stručnjaka zamijenio novim stručnjakom, koji nije naveden u ponudi, niti kao stručnjak na nekim drugim pozicijama, a niti u bilo kojem drugom svojstvu“.

6. Oslanjanje na sposobnost drugog subjekta u odnosu na dio ugovora koji će taj subjekt izvoditi

Člankom 390. stavkom 2. ZJN 2016 (Dio III. ZJN 2016, za sektorske naručitelje), propisano je da se gospodarski subjekt može osloniti na sposobnost drugih subjekata radi dokazivanja ispunjavanja kriterija koji su vezani uz obrazovne i stručne kvalifikacije ili uz relevantno stručno iskustvo (reference), samo ako će ti subjekti izvoditi radove ili pružati usluge za koje se sposobnost traži.

Primjer iz prakse Državne komisije: Iz članka 273. stavka 2. ZJN 2016 ne proizlazi da je oslanjanje na sposobnost drugog subjekta radi dokazivanja relevantnog stručnog iskustva moguće samo ako će taj subjekt u cijelosti izvoditi radove ili pružati usluge

Naručitelj Grad Kraljevica, objavio je 17. lipnja 2020. u EOJN RH poziv na nadmetanje s dokumentacijom o nabavi u otvorenom postupku, br.: 2020/S OF2-0022461, za predmet: obnova atrijskog pročelja dvorca N.K.

Na Odluku o odabiru ponude Citadela d.o.o., žalbu je izjavio žalitelj Fidal d.o.o., koji navodi da odabrani ponuditelj nije dokazao tehničku i stručnu sposobnost iz toč. 4.3.1. dokumentacije jer se vezano uz **Popis izvršenih radova**, u cijelosti oslonio na sposobnost društva Kapitel d.o.o., a iz dopunjene **Izjave o stavljanju resursa na raspolaganje** i Zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda proizlazi da će taj subjekt izvoditi radove na injektiranju, u iznosu od 110.000,00 kuna, što je 5,72% vrijednosti radova. Iako ZJN 2016 izričito ne propisuje količinu radova koja treba biti izvršena da bi se ispunio uvjet iz članka 273. stavka 1. ZJN 2016, žalitelj navodi da je stav Državne komisije i VUS-a da ta količina ne smije biti tolika da dovodi do zloupotrebe instituta iz članka 273. ZJN 2016. Navodi da nije ispunjen uvjet iz članka 259. stavak I. ZJN 2016 jer odabrani ponuditelj nema iskustvo za izvršenje ugovora.

Toč. 4.3.1. dokumentacije (Popis izvršenih radova) propisano je da ponuditelj mora dokazati da je u godini u kojoj je započeo postupak i tijekom pet godina koje prethode toj godini (2020.- 2015.) uredno izveo najmanje jedan rad u području

visokogradnje u visini jednakoj ili većoj od proc. vrijednosti nabave. Državna komisija je utvrdila da se je odabrani ponuditelj oslonio na sposobnost Kapitel d.o.o. U ESPD obrascu subjekta Kapitel d.o.o., navedeno je relevantno stručno iskustvo traženo toč. 4.3.1. dokumentacije: radovi na rekonstrukciji kaštela P. kraj Buzeta (zaštićeno kulturno dobro).

Odabrani ponuditelj je na zahtjev naručitelja za pojašnjenjem, na pitanje na koga se oslanja te da dostavi dokaz da će imati na raspolaganju potrebne resurse za izvršenje ugovora (npr. Izjavu subjekta o stavljanju resursa na raspolaganje) dostavio potpisanu i ovjerenu Izjavu, kojom Kapitel d.o.o. navodi da će staviti na raspolaganje tehničku i stručnu sposobnost iz toč. 4.3.1. dokumentacije, Popis izvršenih radova, da će društvu Citadela d.o.o. dati na raspolaganje resurs potreban za izvršenje ugovora sukladno toč. 4.3.1. dokumentacije. Dostavio je Popis izvedenih radova te potvrdu druge ugovorne strane. Odabrani ponuditelj je dostavio očitovanje u kojem navodi da će taj subjekt sudjelovati u izvođenju radova na injektiranju, definirane troškovi: I. faza radova, grupa IV. Injektiranja, u iznosu od 110.000,00 kn (5,72 % vrijednosti ugovora).

Iz članka 273. stavka 2. ZJN 2016 ne proizlazi da je oslanjanje na sposobnost drugog subjekta radi dokazivanja relevantnog stručnog iskustva moguće samo ako će taj subjekt u cijelosti izvoditi radove ili pružati usluge za koje se ta sposobnost traži. Oslanjajući se na sposobnost drugog subjekta koji će izvršavati ugovor u iznosu od 5,75 % ukupnih radova, prema ocjeni Državne komisije odabrani ponuditelj je tehničku i stručnu sposobnost dokazao sukladno članku 259. stavka I. i 3. ZJN 2016, a imajući na umu smisao i svrhu navedenog instituta iz članka 273. ZJN 2016. Žalbeni navod je neosnovan. (Klasa: UP/II-034-02/20-01/682, od 6. listopada 2020.)

7. Oslanjanje na sposobnost drugog subjekta naknadno - nakon predaje ponude, tijekom pregleda i ocjene ponuda

Naknadno oslanjanje ponuditelja na drugog subjekta radi dokazivanja uvjeta za sudjelovanje u postupku javne nabave **nije dopušteno kroz institut upotpunjavanja i pojašnjavanja ponuda**, u smislu odredbe članka 293. stavka 1. ZJN 2016 (citat: „Ako su informacije ili dokumentacija koje je trebao dostaviti gospodarski subjekt nepotpuni ili pogrešni ili se takvima čine ili ako nedostaju određeni dokumenti, javni naručitelj može, poštujući načela jednakog tretmana i transparentnosti, zahtijevati od dotičnih gospodarskih subjekata da dopune, razjasne, upotpune ili dostave nužne informacije ili dokumentaciju u primjerenom roku ne kraćem od pet dana“).

Primjer iz prakse Državne komisije: Državna komisija je ocijenila da naknadno imenovanje subjekta na čiju se sposobnost žalitelj oslanja radi dokazivanja tehničke i stručne sposobnosti nije suprotno odredbama ZJN 2016, te je odbila žalbu žalitelja Končar IET d.d., kao neosnovanu.

Naručitelj HEP - Proizvodnja d.o.o., objavio je 8. studenoga 2017. u EOJN RH poziv na nadmetanje s dokumentacijom, u otvorenom postupku s ciljem sklapanja okvirnog spora-

zuma s jednim gospodarskim subjektom na 24 mjeseca, br.: 2017/S OF5-0022956, za predmet: preventivno redovno i korektivno održavanje opreme u termoelektranama.

Naručitelj je u ponovljenom pregledu i ocjeni donio novu odluku o odabiru, kojom je ponovno odabrao ponudu ponuditelja E.P. d.o.o. Na novu odluku o odabiru žalbu je ponovno izjavio žalitelj K. IET d.d. Među strankama je sporno je li žalitelj prilikom dostave ažuriranih popratnih dokumenata postupio protivno ZJN 2016, kada je naknadno, nakon predaje ponude, imenovao subjekta na čiju se sposobnost oslanja (P. d.o.o.) u svrhu dokazivanja tehničke i stručne sposobnosti, te dostavio Izjavu o stavljanju na raspolaganje i ESPD obrazac za tog subjekta. Smatra da ponuditelj treba ispunjavati kriterije za odabir gospodarskog subjekta, dakle i kriterij tehničke i stručne sposobnosti, u trenutku predaje ponude. Uzevši u obzir da u konkretnom slučaju raspolaganje opremom iz podtoč. 4.3.4. dokumentacije predstavlja kriterij tehničke i stručne sposobnosti te trenutak koji je relevantan za ocjenu ispunjava kriterija za odabir gospodarskog subjekta, odabrani ponuditelj je već u trenutku predaje ponude trebao raspolagati traženom opremom, a nije, stoga **se ne može taj nedostatak otkloniti naknadnim oslanjanjem na resurse** P. d.o.o.-a, jer bi korištenje instituta oslanjanja nakon predaje ponude (naknadno) u biti dovelo do toga da se kriteriji za odabir gospodarskog subjekta mogu ispuniti i nakon predaje ponude, što je u suprotnosti kako s odredbama ZJN 2016.

Odabrani ponuditelj je uz očitovanje na žalbu dostavio Ugovor o poslovno – tehničkoj suradnji i dugoročnom najmu vozila od 1. lipnja 2017., sklopljen na tri godine s tvrtkom P. d.o.o., u kojem potonji ustupa svoj proizvodni program radnih platformi na kamionima.

Žalitelj u ovom žalbenom postupku osporava trenutak u kojem odabrani ponuditelj mora dokazati tehničku i stručnu sposobnost, te smatra da je to trenutak predaje ponude. Državna komisija je ocijenila da bitne elemente ponude čine predmet i kriteriji za odabir ponude, jer se ti elementi u ponudi ne mogu mijenjati, da ZJN 2016 propisuje mogućnost gospodarskom subjektu da zamijeni subjekt na čiju se sposobnost oslonio i nakon isteka roka za dostavu ponuda, te da je Pravilnikom jasno propisano što ne može biti predmet zahtjeva iz članka 293. stavak I. ZJN 2016. Prema ocjeni Državne komisije naknadno imenovanje subjekta na čiju se sposobnost oslonio radi dokazivanja tehničke i stručne sposobnosti nije suprotno odredbama ZJN 2016. Žalitelj niti ne osporava da je subjekt na čiju se tehničku i stručnu sposobnost vezano za predmetni kamion oslonio odabrani ponuditelj, imao taj kamion u trenutku predaje ponude odabranog ponuditelja, a koji je u ESPD obrascu naveo da raspolaze kamionom iz točke 4.3.4. dokumentacije. Stoga postupanje naručitelja nije u suprotnosti s rješenjem KLASA: UP/11-034-02/18-01/942, od 18. prosinca 2018).

Protiv Rješenja Državne komisije KLASA: UP/11-034-02/18-01/942 pokrenut je upravni spor, tužbom tužitelja Končar IET d.d., u kojem je VUS RH poništio navedeno Rješenje Državne komisije

Presuda VUS-a RH, posl. br. UsII-32/19 od 7. ožujka 2019., kojom je Sud poništio Rješenje Državne komisije, Klasa: UP/II-034-02/18-02/942

U obrazloženju presude VUS-a navodi se: „Uvođenje novog subjekta na čiju se sposobnost oslanja gospodarski subjekt naknadno - nakon predaje ponude, ne može biti rezultat postupanja po zahtjevu za dopunu, razjašnjenje, upotpunjavanje ili dostavu nužnih informacija ili dokumentacije u smislu odredbi članka 293. stavaka 1. ZJN 2016. **Naknadno oslanjanje ponuditelja na drugog subjekta radi dokazivanja uvjeta za sudjelovanje u postupku javne nabave nije dopušteno kroz institut upotpunjavanja i pojašnjavanja ponuda.** Dopuštanje naknadnog oslanjanja na sposobnost drugog subjekta daje prednost ponuditelju kojem se to naknadno oslanjanje dopušta u odnosu na ostale ponuditelje i na taj način se povređuje načelo jednakog tretmana ponuditelja iz članka 4. ZJN 2016“.

Primjer iz prakse Državne komisije: Naručitelj je u ponovnom postupku pregleda i ocjene ponuda od odabranog ponuditelja zahtijevao zamjenu subjekta na čiju se je sposobnost oslonio

Naručitelj Grad Rijeka, objavio je 4. veljače 2019. u EOJN RH poziv na nadmetanje s dokumentacijom o nabavi, u otvorenom postupku, br. objave: 2019/S OF2-0003637 za predmet nabave: radovi na rekonstrukciji T i Cigleni objekt.

Na Odluku o odabiru VG 5 d.o.o., žalbu je Državnoj komisiji izjavila ZP Lavčević d.d. i Lavčević – Inž. d.o.o. Žalitelj navodi da je naručitelj u ponovnom postupku pregleda i ocjene ponuda tražio odabranog ponuditelja da **zamijeni** subjekta odnosno Stručnjaka 3, na čiju se sposobnost oslonio radi dokazivanja tehničke i stručne sposobnosti novim stručnjakom (toč. 4.3.2.: „Gospodarski subjekt mora dokazati da za izvršenje ugovora raspolaze s min. tri tehnička stručnjaka, i to: a) Stručnjak 1 – inž. građ. ili arh. struke b) Stručnjak 2 – inženjer elektrotehničke struke c) Stručnjak 3 – inženjer strojarske struke. Jedan od navedenih stručnjaka mora ispunjavati uvjete za **ovlaštenog voditelja građenja**, a druga dva min. uvjete za **ovlaštenog voditelja radova**...“), umjesto da je njegovu ponudu odbio, jer nije dokazao tehničku i stručnu sposobnost. Navodi da je odabrani ponuditelj naveo da mijenja podugovaratelja G. d.o.o. i Stručnjaka B.R. te je umjesto njih nominirao novog subjekta E-S d.o.o., kao podizvoditelja i Stručnjaka 3, R.S. Navodi da odabrani ponuditelj do isteka roka za dostavu ponuda nije dokazao tehničku i stručnu sposobnost, a da je naknadna zamjena subjekta na kojega se ponuditelj oslanja nakon isteka roka za dostavu ponuda, izmjena ponude.

Državna komisija ocjenjuje da je iz dokumentacije postupka razvidno da se odabrani ponuditelj u trenutku predaje ponude oslanja na drugog subjekta (stručnjaka) te je za njih u ponudi dostavio tražene dokumente. Naručitelj je u ponovnom pregledu i ocjeni ponuda provjeravao ispunjava li subjekt na čiju se sposobnost odabrani ponuditelj oslanja relevantne kriterije za odabir gospodarskog subjekta te postoje li osnove za njegovo isključenje. Pošto je provjerom utvrdio da odabrani ponuditelj ne udovoljava relevantnim kriterijima iz

toč. 4.3.2. c) dokumentacije („...odabrani ponuditelj za predloženg Stručnjaka 3 dostavlja dokaze iz kojih nije razvidno, u smislu odredbe članka 25. Zakona o poslovanju i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje, da je ovlašten voditelj radova strojarske struke, ...“), naručitelj je od odabranog ponuditelja zahtijevao zamjenu tog subjekta.

Za zamijenjenog subjekta i stručnjaka odabrani ponuditelj je dostavio dokumente da ispunjavaju relevantne kriterije za odabir gospodarskog subjekta te da ne postoje osnove za isključenje. Državna komisija je ocijenila da u postupanju naručitelja nije došlo do povrede materijalnog prava prilikom primjene instituta iz članka 275. ZJN 2016. Žalbeni navod je neosnovan. (KLASA: UP/II-034-02/19-01/633, od 7. kolovoza 2019.)

Protiv Rješenja Državne komisije KLASA: UP/11-034-02/19-01/633, pokrenut je upravni spor, a Sud je presudom odbio tužiteljev zahtjev za poništenjem Rješenja Državne komisije.

Presuda VUS-a RH, posl. br. UsII-448/19 od 12. rujna 2019.: Sud je odbio zahtjev tužitelja Lavčević d.d. i Lavčević – Inž. d.o.o. za poništenjem Rješenja, Klasa: UP/II-034-02/19-02/633

U obrazloženju presuda navodi se: „Na temelju razmatranja svih pravnih i činjeničnih pitanja, uzimajući u obzir činjenice utvrđene u upravnom postupku, Sud je utvrdio da je osporeno rješenje doneseno u pravilno provedenom upravnom postupku te na temelju potpuno i pravilno utvrđenog činjeničnog stanja, uz pravilnu primjenu materijalnog prava. U obrazloženju osporenog rješenja tuženik je izložio sve bitne činjenice koje proizlaze iz provedenih dokaza u upravnom postupku, te je, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje i relevantne propise, naveo razloge zbog kojih je odbio žalbu tužitelja. ...Tuženik se očitovao i u odnosu na prigovore tužitelja glede zamjene gospodarskog subjekta navodeći razloge zbog kojih isti nisu osnovani, pozivajući se pri tom na mjerodavne odredbe ZJN-a. Sud smatra neosnovanim tužbeni navod“.

8. Zamjena subjekta u ponovljenom postupku pregleda i ocjene ponuda

Člankom 275 stavkom 2. ZJN 2016 propisano je da će naručitelj od gospodarskog subjekta zahtijevati da **zamijeni** subjekta na čiju se sposobnost oslonio radi dokazivanja kriterija za odabir ako, na temelju provjere, utvrdi da kod tog subjekta postoje osnove za isključenje ili da ne udovoljava relevantnim kriterijima za odabir gospodarskog subjekta.

Primjer iz prakse Državne komisije: Naručitelj je zakonito u ponovnom postupku pregleda i ocjene od odabranog ponuditelja zahtijevao zamjenu subjekta na čiju se je sposobnost oslonio

Naručitelj Grad Rijeka, objavio je 4. 02. 2019. u EOJN RH poziv na nadmetanje s dokumentacijom, u otvorenom postupku, br.: 2019/S OF2-0003637 za predmet: radovi na rekonstrukciji.

Na Odluku o odabiru VG 5 d.o.o., žalbu je Državnoj komisiji izjavila ZP Lavčević d.d. i Lavčević - Inženjering d.o.o., koja

navodi da je naručitelj u ponovnom postupku pregleda i ocjene ponuda tražio odabranog ponuditelja da **zamijeni** subjekta (Stručnjaka 3) na čiju se sposobnost oslonio radi dokazivanja tehničke i stručne sposobnosti novim subjektom (toč. 4.3.2. Tehnički stručnjaci za izvršenje ugovora te min. obrazovne i stručne kv. – „Gospodarski subjekt mora dokazati da raspolaže s min. tri tehnička stručnjaka, ..., i to: a) Stručnjak 1 – inž. građ. ili arh. struke b) Stručnjak 2 – inž. elektroteh. struke c) Stručnjak 3 – inž. stroj. struke, s tim da jedan od navedenih stručnjaka mora ispunjavati uvjete za ovlaštenog voditelja građenja, a druga dva stručnjaka min. uvjete za ovlaštenog voditelja radova...“), umjesto da je ponudu odbio, jer nije dokazao da ispunjava tehničku i stručnu sposobnost. Navodi da je odabrani ponuditelj naveo da mijenja podugovaratelja G. d.o.o. i Stručnjaka B.R. te je nominirao novog subjekta E.-S d.o.o., kao podizvoditelja i Stručnjaka 3, R.S. Navodi da odabrani ponuditelj do isteka roka za dostavu nije dokazao tehničku i stručnu sposobnost, a naknadna zamjena subjekta na kojega se ponuditelj oslanja nakon isteka roka za dostavu je izmjena ponude.

Državna komisija ocjenjuje da je iz dokumentacije postupka razvidno da se odabrani ponuditelj u trenutku dostave ponude oslanja na drugog subjekta odnosno stručnjaka u svrhu dokazivanja sposobnosti te je za njih u ponudi dostavio dokumente kojima dokazuje relevantne kriterije za odabir gospodarskog subjekta i da ne postoje osnove za isključenje. Naručitelj je u ponovnom postupku pregleda i ocjene ponuda **provjeravao** ispunjava li subjekt na čiju se sposobnost odabrani ponuditelj oslanja, relevantne kriterije za odabir i osnove za isključenje. Pošto je utvrdio da odabrani ponuditelj ne udovoljava relevantnim kriterijima za odabir gospodarskog subjekta („...odabrani ponuditelj za predloženg Stručnjaka 3 dostavlja dokaze iz kojih nije razvidno (članak 25. Zakona o poslovanju i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje), da je Stručnjak 3 ovlašten voditelj radova strojarske struke, kako je toč. 4.3.2. dokumentacije traženo...“), naručitelj je od odabranog ponuditelja zahtijevao zamjenu tog subjekta. Za zamijenjenog subjekta odnosno stručnjaka odabrani ponuditelj je dostavio dokumente kojima dokazuje da isti ispunjavaju relevantne kriterije za odabir gospodarskog subjekta i da ne postoje osnove za isključenje. Državna komisija je ocijenila da u postupanju naručitelja nije došlo do povrede materijalnog prava prilikom primjene instituta iz članka 275. ZJN 2016. Žalbeni navod je neosnovan. (KLASA: UP/II-034-02/19-01/633, od 7. kolovoza 2019.)

9. Zaključno

Institut oslanjanja na sposobnost drugih subjekata omogućava gospodarskim subjektima dokazivanje ekonomske i financijske te tehničke i stručne sposobnosti za izvršenje predmeta nabave. Gospodarski subjekt koji se oslanja na sposobnost drugih subjekata mora dokazati javnom naručitelju da će imati na raspolaganju resurse drugih subjekata za izvršenje ugovora (dokaz: izjava/ugovor/sporazum, i sl.), ali može to učiniti i dostavljenim ESPD obrascem za tog subjekta, ako je naručitelj takvu mogućnost predvidio u dokumentaciji o nabavi. Subjekt na čiju se sposobnost oslanja gospodarski subjekt može, ali i ne mora biti podugovaratelj te može biti član zajednice ponuditelja.

Praksa Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave*

Dionici u sustavu javne nabave, osim poznavanja zakonodavnog okvira, moraju biti upoznati s praksom Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave (dalje u tekstu: Državna komisija) kao tijela nadležnog za rješavanje o žalbama u vezi s postupcima sklapanja ugovora o javnoj nabavi, okvirnih sporazuma i projektnih natječaja, na koje se primjenjuje Zakon o javnoj nabavi. Upravo kroz praksu Državne komisije često se dolazi do odgovora na pitanja kako postupiti u pojedinoj situaciji, pa se u ovoj rubrici obrađuju aktualne odluke Državne komisije te se daje prikaz najvažnijih stavova.

Opis predmeta nabave¹

Državna komisija je ocijenila da se ne radi o upućivanju na marku proizvoda ili izvor ili određeni proces s obilježjima proizvoda ili usluga koje pruža određeni gospodarski subjekt, već o opisu sustava kojeg naručitelj posjeduje i o nadogradnji postojećeg sustava

... u žalbi na sadržaj dokumentacije o nabavi žalitelj navodi da je naručitelj u tehničkoj specifikaciji predmeta nabave (informacijski sustav za nadzor) izriječno uputio na marke određenih proizvoda ili izvor ili određeni proces s obilježjima proizvoda ili usluga koje pruža određeni gospodarski subjekt.

Naručitelj u odgovoru na žalbu navodi da **nabavlja proširenje postojećeg sustava**, tj. da nabavlja module koji se fizički i logički ugrađuju u postojeći sustav, kao i da u produkciji već ima navedene HP Blade Systems sustave i za njih nabavlja nadogradnju, tj. module koji u konačnici nakon nadogradnje predstavljaju cjeloviti sustav s ciljanim funkcionalnostima koje se mogu postići samo uz implementaciju navedenih modula i njima podržanih mogućnosti.

Državna komisija je utvrdila da se u osporavanom dijelu tehničke specifikacije nalazi Tablica tehničkih zahtjeva, da je u navedenom dijelu tehničke specifikacije naručitelj opisao sustav koji koristi te je razvidno da postojeći sustav HP BladeSystem nadograđuje dodatnim modulima koji nakon nadogradnje predstavljaju funkcionalnu cjelinu s postojećim sustavom. Stoga je ocijenjeno da se ne radi o upućivanju na marke određenih proizvoda ili izvor ili određeni proces s obilježjima proizvoda ili usluga koje pruža određeni gospodarski subjekt, nego o opisu sustava koji naručitelj posjeduje i o nadogradnji postojećeg sustava. Žalbeni navod je neosnovan.

Popis glavnih usluga kao dokaz tehničke i stručne sposobnosti²

Odabrani ponuditelj je u zahtijevanom periodu, u godini u kojoj je započeo postupak javne nabave i tijekom 3 godine koje prethode toj godini, pružio više usluga istih ili sličnih kao predmet nabave u iznosu većem od procijenjene vrijednosti predmeta nabave

... u žalbi na Odluku o odabiru žalitelj navodi da je iz nude odabranog ponuditelja, dokumenta Popis glavnih usluga, razvidno da odabrani ponuditelj nije dokazao tehničku i stručnu sposobnost, jer je dostavio samo popis svih usluga koje pruža iz svog sustava za praćenje i naplatu, a što nije sukladno zahtjevu iz dokumentacije o nabavi, toč. 4.2.1. Popis glavnih usluga. Tvrdi da odabrani ponuditelj nije dokazao da su te usluge uredno pružene u zahtijevanom periodu, odnosno nije dokazao tehničku i stručnu sposobnost.

Dokumentacijom o nabavi, toč. 4.2.1. Popis glavnih usluga, naručitelj je propisao da radi ispunjavanja uvjeta tehničke i stručne sposobnosti ponuditelj mora dokazati da je u godini u kojoj je započeo postupak javne nabave (2021. g.) i tijekom 3 godine koje prethode toj godini, uredno pružio minimalno jednu ili više usluga istih ili sličnih predmetu nabave, čiji je iznos jednak ili veći od procijenjene vrijednosti predmeta nabave. Popis pruženih glavnih usluga sadrži iznos, datum pružanja usluge i naziv druge ugovorne strane.

Uvidom u dokument naziva Popis glavnih usluga dostavljen od odabranog ponuditelja kao ažurirani popratni dokument, Državna komisija je utvrdila da isti sadrži tablični prikaz s nazivom pruženih usluga, iznosom, datumima odnosno razdobljima pružanja usluge po mjesecima počevši od 1. mjeseca 2018. zaključno s 9. mjesecom 2021. te nazivom druge ugovorne strane. Iz navedenog Popisa je razvidno da ukupna vrijednost pruženih usluga u referentnom razdoblju iznosi 2.502.980,61 kuna. Prema tome, iz dostavljenog Popisa usluga proizlazi da

* Pripremio: Ante Loboja, dipl. iur., Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.

¹ Rješenje Državne komisije: Klasa: UP/II-034-02/21-01/18, od 5. veljače 2021.

² Rješenje Državne komisije: Klasa: UP/II-034-02/22-01/39, od 23. veljače 2022.

je odabrani ponuditelj u zahtijevanom periodu pružio više usluga, istih ili sličnih predmetu nabave, u iznosu većem od procijenjene vrijednosti predmeta nabave (1.900.000,00 kuna), čime je dokazao tehničku i stručnu sposobnost. Žalbeni navod žalitelja je neosnovan.

Sadržaj dokumentacije o nabavi³

Naručitelj u dokumentaciji o nabavi nije propisao kako će postupiti u slučaju da cijena najpovoljnije ponude bude veća od procijenjene vrijednosti nabave, međutim, postupanje naručitelja u tom slučaju propisano je ZJN 2016

... u žalbi na sadržaj dokumentacije o nabavi žalitelj navodi da je naručitelj propisao iznos procijenjene vrijednosti nabave, ali da nije propisao što će se dogoditi u slučaju ako u konkretnom postupku nabave cijena najpovoljnije ponude bude veća od procijenjene vrijednosti nabave. Navodi da se takvim propisivanjem ostavlja mogućnost da naručitelj ciljano u dogovoru s favoriziranim ponuditeljem postavlja prenisku procijenjenu vrijednost i na taj način odvraća neke od ponuditelja čija bi cijena ponude bila preko procijenjene vrijednosti, a koji iz razloga preniske procijenjene vrijednosti nabave ne žele sudjelovati u postupku i uzrokovati nepotrebne troškove.

Državna komisija je utvrdila da je točkom 1.6. Knjige 1., propisano da je procijenjena vrijednost nabave 3.000.000,00 kn (bez PDV). Nadalje, dokumentacijom o nabavi nije propisano kako će naručitelj postupiti u slučaju da cijena najpovoljnije ponude bude veća od procijenjene vrijednosti nabave. Međutim, postupanje naručitelja u tom slučaju propisano je odredbama ZJN 2016. Tako je člankom 3. točkom 13. ZJN 2016 propisano da je „neprihvatljiva ponuda svaka ponuda čija cijena prelazi planirana, odnosno osigurana novčana sredstva naručitelja za nabavu (...)“. Članak 298. stavak 1. toč. 9. ZJN 2016, propisuje da je „javni naručitelj obavezan poništiti postupak javne nabave ako je cijena najpovoljnije ponude veća od procijenjene vrijednosti nabave, osim ako javni naručitelj ima ili će imati osigurana sredstva“. Stoga, budući da je javni naručitelj postupak javne nabave dužan provoditi sukladno pravilima o postupku javne nabave kako su utvrđena ZJN 2016, a da nije utvrđeno da je dokumentacija propisana protivno ZJN 2016, žalbeni navod je neosnovan.

tim4pin.doo
ZA SAVJETOVANJE

CJENIK ZA OGLAŠAVANJE U ČASOPISU

tim4pinmagazin

1. **OMOTNE STRANICE**
(cijela stranica - 205 x 285 mm):
str. II - **1.500,00 kn**
str. III - **1.000,00 kn**
str. IV - **2.500,00 kn**
2. **KOLORNE STRANICE KNJIŽNOG BLOKA**
(cijela stranica - 205 x 285 mm):
str. 1-4 - **1.000,00 kn**
3. **DVOBOJNE STRANICE KNJIŽNOG BLOKA**
- **750,00 kn** (cijela stranica
205 x 285 mm)
- **500,00 kn** (pola stranice
177 x 126 mm vodoravno ili
86 x 259 mm - okomito)

U cijenu oglašavanja nije uključen PDV.
Odobravamo popust za dogovoreno višekratno objavljivanje.
Rok za predaju oglasa do 25. u mjesecu.
Oglas je potrebno dostaviti u TIFF, JPEG ili PDF formatu.

TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje
Ulica kneza Trpimira 15, 10 000 Zagreb
T: 01/5531-755, E: centar@tim4pin.hr, www.tim4pin.hr
OIB: 83718300522, IBAN HR3323400091110546815

³ Rješenje Državne komisije: Klasa: UP/II-034-02/20-01/829, od 23. prosinca 2020.

Mogućnosti financiranja javnog i neprofitnog sektora kroz nacionalni plan oporavka i otpornosti

Davorka Žagar*

Hrvatska i Europska komisija potpisale su Operativni sporazum za provedbu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. - 2026. čime je nestala i posljednja prepreka za trošenje sredstava Mehanizma za oporavak i otpornost. Operativnim sporazumom se detaljno utvrđuju glavni koraci u provedbi NPOO-a s rokovima i pokazateljima za ključne etape i ciljne vrijednosti, a koji su i jedan o preduvjeta za podnošenje prvog zahtjeva za plaćanje Europskoj komisiji. Podsjetimo, Hrvatska je već u rujnu prošle godine iz Mehanizma oporavka i otpornosti primila predujam u iznosu od 818,4 milijuna eura odnosno 6,14 milijardi kuna, što predstavlja najvišu pojedinačnu uplatu EU sredstava u državni proračun od kad je Hrvatska članica Europske unije.

1. Uvod

Sredstva iz primljenog predujma bit će usmjerena na projekte u najvišem stupnju spremnosti. Već je objavljeno nekoliko natječaja (angažiranje stručnjaka i IT usluge) i ograničenih poziva (poziv namijenjen Hrvatskim vodama i javnim isporučiteljima vodnih usluga, priprema projektno-tehničke dokumentacije za projekte u području digitalne transformacije i zelene tranzicije), a novi se očekuju u narednim mjesecima. Rok za provedbu svih reformi i investicija predviđenih u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti je 31. kolovoza 2026. godine.

2. Nacionalni plan oporavka i otpornosti

Plan je strukturiran tako da obuhvaća pet komponenti i jednu inicijativu:

- Gospodarstvo
- Javna uprava, pravosuđe i državna imovina
- Obrazovanje, znanost i istraživanje
- Tržište rada i socijalna zaštita
- Zdravstvo
- Inicijativa: Obnova zgrada.

Uz set mjera namijenjenih gospodarstvu, Planom oporavka i otpornosti predviđa se provedba mjera za povećanje kvalitete pružanja usluga državne i javne uprave i digitalizaciju državne i javne uprave. Dio sredstava bit će usmjeren na sustav odgoja, obrazovanja i znanosti, i to na unaprjeđenje kvalitete sustava odgoja i obrazovanja, postignuća učenika i studenata na svim razinama obrazovanja, kao i na istraživačku izvrsnost znanstvenika. Predviđene su i mjere za jačanje ljudskih, institucionalnih i infrastrukturnih kapaciteta znanstvenih instituta i sveučilišta. Planom oporavka i otpornosti predviđene su mjere za očuvanje radnih mjesta, nove mjere aktivne politike zapošljavanja kojima je cilj povećanje konkurentnosti

i zapošljivosti te mjere za unaprjeđenje sustava socijalne zaštite. Uz navedeno, planirana su i značajna ulaganja u zdravstveni sustav, kroz digitalizaciju i primjenu novih metoda i tehnologija u zdravstvu, uključujući telemedicinu i medicinsku robotiku. Programima koji su obuhvaćeni Planom oporavka i otpornosti predviđena je i obnova potresima pogođenih područja.

3. Mogućnosti financiranja javnog i neprofitnog sektora kroz nacionalni plan oporavka i otpornosti

Ranije je predstavljen pregled mogućnosti financiranja poduzetnika kroz Nacionalni plan oporavka i otpornosti, a u nastavku možete vidjeti mjere namijenjene javnom i neprofitnom sektoru.

Prikaz 1: Pregled mogućnosti financiranja javnog i neprofitnog sektora kroz Nacionalni plan oporavka i otpornosti

C1.1.1. R4-I4 Financijski instrumenti za subjekte javnog sektora

Cilj intervencije: poticanje investicijskih aktivnosti javnog sektora, kao i tranzicija javnog sektora prema zelenim i digitalnim tehnologijama, a sve s ciljem jačanja otpornosti i efikasnosti javnog sektora, ali i poboljšanja kvalitete života građana. Također, mjerom se želi potaknuti ravnomjerni regionalni razvoj Hrvatske, što će dovesti do rasta zaposlenosti, investicija i BDP-a u slabije razvijenim područjima, ali i ostalim područjima koji su na razini razvoja (mjereno BDP-om) ispod prosjeka EU-a.

Prihvatljiva ulaganja:

1. u nužnu gospodarsku, komunalnu, prometnu i socijalnu infrastrukturu
2. ulaganja u nove tehnologije i sustave nužne za povećanje učinkovitosti subjekata javnog sektora, a sve s ciljem poboljšanja kvalitete javnih usluga i smanjenja troškova financiranja javnog sektora. Mjera bi bila usmjerena na infrastrukturna ulaganja i ulaganja u unaprjeđenje poslovnih sustava javnih subjekata u vlasništvu RH i JLPRS-a, ili investicije samih JLPRS-a. Projekti moraju biti usklađeni sa "zelenim i digitalnim" ciljevima EU te će morati zadovoljiti određene kriterije i principe utvrđene EU i nacionalnom regulativom.

Prihvatljivi korisnici: javni sektor uključujući jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
Oblik potpore: "unfunded" financijski instrument u obliku povoljnih kredita iz sredstava HBOR-a, čija bi kamatna stopa bila subvencionirana iz sredstava fonda subvencija za javni sektor. Mjerom su planirani iznosi subvencija do iznosa do 3% p.a. (u slučaju rasta kamatnih stopa na tržištu RH i EU u razdoblju do 2026., HBOR predviđa i mogućnost podizanja postotka subvencija kamatnih stopa), na način da su veći iznosi subvencija planirani kod projekata usmjerenih na ulaganja u zelene tehnologije, slabije razvijena područja, projekata digitalne tranzicije, dok su kod ostalih infrastrukturnih projekata jedinica lokalne, područne i regionalne samouprave ili investicijskih projekata javnih poduzeća planirani niži iznosi subvencija.
Indikativni iznos raspoloživih sredstava: 200.000.000 kn
Predviđeno razdoblje provedbe: II. kvartal 2022.-II. kvartal 2026. godine
C1.1.2. R3-I1 Priprema strateških dokumenata za digitalnu transformaciju gospodarstva i umjetnu inteligenciju
Cilj intervencije: priprema nacionalnog strateškog i operativnog okvira za digitalnu transformaciju gospodarstva i za umjetnu inteligenciju.
Prihvatljiva ulaganja: stručne usluge za dovršetak izrade Nacionalnog plana za digitalnu transformaciju hrvatskog gospodarstva i Nacionalnog plana za razvoj umjetne inteligencije RH i usluge savjetovanja s relevantnim savjetodavnim tijelima i nacionalnim stručnjacima.
Prihvatljivi korisnici: MSP-ovi i velika poduzeća, akademske i istraživačke institucije, državna tijela, lokalna samouprava i drugi korisnici
Oblik potpore: bespovratna sredstva Predviđeno je najmanje 8 poziva i programa potpore za provedbu tih mjera u okviru ESIF ¹ -a za razdoblje 2021-2027.
Indikativni iznos raspoloživih sredstava: 3.000.000 kn
Predviđeno razdoblje provedbe: II. kvartal 2021.- IV. kvartal 2026.
C1.1.2. R3-I2 Vaučeri za digitalizaciju
Cilj intervencije: jačanje kapaciteta MSP-ova za provedbu digitalizacije i početak procesa digitalne transformacije. Vaučeri će se moći iskoristiti za provedbu specijaliziranih osposobljavanja, digitalni marketing i druge usluge.
Prihvatljiva ulaganja: poboljšanje digitalnih vještina, strategija digitalne transformacije, digitalni marketing, kibernetička otpornost, razvoj ili primjena složenih digitalnih proizvoda i usluga.
Prihvatljivi korisnici: MSP-ovi u suradnji s istraživačkim ustanovama i velikim poduzećima
Oblik potpore: Bespovratna sredstva
Indikativni iznos raspoloživih sredstava: 75.000.000 kn
Predviđeno razdoblje provedbe: III. kvartal 2021.-IV. kvartal 2026.
C1.1.2. R4-I1 Podrška za digitalne centre za inovacije
Cilj intervencije: definirati okvir za uspostavu i praćenje DIH-ova u Hrvatskoj te osigurati sufinanciranje EDIH-ova koji će biti uspješni na pozivu Europske komisije u okviru programa Digitalna Europa 2021.-2027.
Prihvatljiva ulaganja: Financiranje tehničke pomoći za razvoj Nacionalnog okvira za uspostavu i praćenje sustava za digitalne centre za inovacije u Hrvatskoj, sufinanciranje nacionalnih Europskih digitalnih centara za inovacije (EDIH).

¹ Europski strukturni i investicijski fondovi

Prihvatljivi korisnici: akademske i istraživačke institucije, MSP-ovi i velika poduzeća
Oblik potpore: Bespovratna sredstva
Indikativni iznos raspoloživih sredstava: 56.500.000 kn
Predviđeno razdoblje provedbe: II. kvartal 2021.-IV. kvartal 2025.
C1.2. R1-I3 Korištenje vodika i novih tehnologija
Cilj intervencije: povećati udio obnovljivih izvora energije u prometu
Prihvatljiva ulaganja: proizvodnja obnovljivog vodika (gradnja 10 MW elektrolizatora) i uspostava infrastrukture za obnovljivu energiju u prometu (6 punionica vodika i infrastrukture za distribuciju vodika u prometni sektor), poticanje infrastrukture za električna vozila te pilot projekt kojim će se omogućiti razvoj i komercijalizacija procesa hvatanja i skladištenja CO ₂ . Također, neće biti tehnološke primjene, niti financiranja bilo kojeg tipa postrojenja i opreme za poboljšanje iscrpka nafte (EOR) niti povećanje proizvodnje nafte ili plina.
Prihvatljivi korisnici: energetske tvrtke, tvrtke iz sektora prometa, tijela državne uprave, JLP(R)S, a ulaganja su procijenjena na osnovu prikupljenih potencijalnih projekata
Indikativni iznos raspoloživih sredstava: 353.125.000 kn
Predviđeno razdoblje provedbe: 1/2022.-6/2026.
C1.5. R1-I1 Izgradnja i opremanje logističko distributivnih centara za voće i povrće
Cilj intervencije: organizirati i povezati ponudu malih poljoprivrednih gospodarstava kroz proizvođačke organizacije, a izgradnjom logističke infrastrukture će se kroz proizvođačke organizacije potaknuti udruživanje, suradnja, razmjena iskustava i znanja, a što će poboljšati poziciju poljoprivrednika u opskrbnim lancima i doprinijeti razvoju proizvoda veće dodane vrijednosti
Prihvatljiva ulaganja: 1. Izgradnja i opremanje logističko distributivnih centara za voće i povrće 2. Jačanje položaja i prepoznatljivosti proizvođača u lancu opskrbe voćem i povrćem
Prihvatljivi korisnici: korisnik može biti proizvođačka organizacija ili se provodi kroz zajednički projekt u kojem je korisnik proizvođačka organizacija i partner. Partner proizvođačkoj organizaciji može biti JLP(R)S ili ostali poduzetnici.
Oblik potpore: bespovratna sredstva
Indikativni iznos raspoloživih sredstava: 616.000.000 kn
Predviđeno razdoblje provedbe: 1/2021.-6/2026.
C1.5. R2-I1 Komasaacija poljoprivrednog zemljišta
Cilj intervencije: Postupcima komasacije planira se stvoriti preduvjete za primjenu suvremenih metoda obrade poljoprivrednog zemljišta, a izgradnjom infrastrukture planira se omogućiti lakši i učinkovitiji pristup zemljištu.
Prihvatljiva ulaganja: utvrđivanja stanja prije komasacije, geodetski poslovi (kao što su katastarska izmjera, izrada geodetske osnove za komasacijsko područje-LIDAR, kao podloge za detaljna projektiranja, izrada katastarskog operata i slično), analiza stanja i funkcionalnosti postojećih vodotokova i kanalske mreže, analiza stanja i funkcionalnosti postojećeg drenažnog sustava, analiza potrebe za navodnjavanjem ukoliko se utvrdi potreba, analiza potrebe za izgradnjom poljskih puteva, procjena zemljišta na području provedbe komasacije, obavljanje drugih stručnih poslova u okviru komasacije, modernizacija, razvoj i primjena informatizacije i digitalizacije izgradnja mreže pristupnih poljskih puteva, sustava za navodnjavanje i melioraciju Planirane su investicije samo u javnu infrastrukturu.

Prihvatljivi korisnici: JLP(R)S, poljoprivrednici, istraživačke i znanstvene institucije u poljoprivredi
Oblik potpore: bespovratna sredstva Planirani projekti komasacije provodili bi se tako da se javnim pozivom od strane Ministarstva poljoprivrede pozovu jedinice regionalne samouprave na iskaz interesa, za provedbu projekta komasacije na svom području. Iste bi u suradnji s JLS-ima predložile projekte komasacije, a prethodno bi pribavile suglasnosti vlasnika za provedbu komasacije.
Indikativni iznos raspoloživih sredstava: 263.000.000 kn
Predviđeno razdoblje provedbe: 4/2021.-3/2026.
C1.5. R4-I1 Infrastrukturno opremanje banke hrane i posrednika u lancu doniranja hrane
Cilj intervencije: jačanje infrastrukturnih kapaciteta posrednika u lancu doniranja hrane i banke hrane u svrhu stvaranja osnovnih predujeta za povećanje količina donirane hrane čime se doprinosi smanjenju otpada od hrane s jedne strane te povećanju prehrambene sigurnosti siromašnijih skupina stanovništva s druge strane
Prihvatljiva ulaganja: izgradnja i adaptacija skladišnog prostora, skladišna oprema i namještaj, rashladni uređaji i oprema za čuvanje hrane, viličari, rashladna vozila, vozila i informatička oprema
Prihvatljivi korisnici: Ministarstvo poljoprivrede, posrednici u doniranju hrane, neprofitne humanitarne organizacije, organizacije civilnog društva, subjekti u poslovanju s hranom, akademska i znanstvena zajednica
Oblik potpore: bespovratna sredstva
Indikativni iznos raspoloživih sredstava: 32.000.000 kn
Predviđeno razdoblje provedbe: 6/2021.-12/2023.
C1.6. R1-I1 Regionalna diverzifikacija i specijalizacija hrvatskog turizma kroz ulaganja u razvoj turističkih proizvoda visoke dodane vrijednosti
Cilj intervencije: oporavak i otpornost turističkog sektora kroz provedbu već pripremljenih javnih ulaganja u povećanje atraktivnosti slabije razvijenih turističkih destinacija čime će se doprinijeti i smanjenju prekomjernog turizma u najrazvijenijim turističkim područjima te podizanja kvalitete destinacije i omogućavanja produžetka sezona, kao i 'raspršivanja' prevelike koncentracije turista, poticanje održivih oblika turizma, razvoj i/ili prilagodba javne turističke infrastrukture u skladu sa EU standardima zaštite okoliša koja doprinosi i zelenoj tranziciji turističkih proizvoda
Prihvatljiva ulaganja: povećanje energetske učinkovitosti turističke infrastrukture, povećanje udjela obnovljivih izvora energije u postojećim objektima javne turističke infrastrukture na teritoriju cijele Hrvatske, uključujući i turistički najrazvijenije destinacije, promocija i stvaranje novih poslovnih planova na principu kružne ekonomije te u skladu s principima kružne ekonomije, ulaganja u javnu turističku infrastrukturu s ciljem održivog upravljanja područjima mreže Natura 2000, pozornice, plutajući molovi, kupališta, gazišta za vodu i dr., ulaganja u biciklističku infrastrukturu, ulaganja u zaštitu, razvoj i promicanje resursa javnog turizma i turističkih usluga kao što su posjetiteljski centri, informativni centri i slični objekti za dobrodošlicu, pješačke staze, šetnice, staze za učenje, lječilišta i terme, sportsko rekreacijski sadržaji i zone aktivnog turizma, skloništa i osmatračnice, biciklističke i skijaške staze i dr., ulaganja u zaštitu, razvoj i promicanje prirodne baštine i ekoturizma izvan područja mreže Natura 2000.

Prihvatljivi korisnici: JLP(R)S, trgovačka društva u državnom vlasništvu ili JLP(R)S, pravne osobe u konzorciju JPP, korisnici koncesija, turističke zajednice i druge pravne osobe javnog vlasništva koje upravljaju turističkom infrastrukturom ili sportsko-rekreacijskim centrima u zonama aktivnog turizma ako imaju pravo građenja, udruge i druge pravne osobe koje nisu poduzeća povezane sa sektorom turizma i sporta
Oblik potpore: bespovratna sredstva
Indikativni iznos raspoloživih sredstava: 930.000.000 kn
Predviđeno razdoblje provedbe: 2/2020. - 6/2026.
C1.6. R1-I2 Jačanje održivosti te poticanje zelene i digitalne tranzicije poduzetnika u sektoru turizmu
Cilj intervencije: doprinijeti razvoju održivog turizma kroz zelenu i digitalnu tranziciju održivosti poslovanja poduzetnika u turizmu i ugostiteljstvu
Prihvatljiva ulaganja: razvoj turističkih proizvoda prihvatljivih za okoliš i učinkovitost resursa posebice onih u turistički slabije razvijenim područjima putem povezivanja poduzetnika u lancu vrijednosti turizma, provedbu zelenih projekata npr. povećanje energetske učinkovitosti, korištenje obnovljivih izvora i kružnog gospodarstva, - uvođenje inovacija i digitalnih tehnologija u turističku infrastrukturu i proizvode.
Prihvatljivi korisnici: HTZ, mikro, mala, srednja i velika poduzeća u djelatnosti turizma i ugostiteljstva, uključujući putničke agencije, turoperatore i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing) plovni prijevornih sredstava i djelatnosti zabavnih i tematskih parkova; mala, srednja i velika poduzeća vezanim proizvodnim i uslužnim djelatnostima u lancu vrijednosti turizma, znanstveno-istraživačke institucije
Oblik potpore: Bespovratna sredstva
Indikativni iznos raspoloživih sredstava: 1.250.000.000 kn
Predviđeno razdoblje provedbe: II. kvartal 2020.-VI. kvartal 2026.
C3.1. R1-I1 Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje predškolskih ustanova
Cilj intervencije: riješiti problem niske stope sudjelovanja djece predškolske dobi u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju
Prihvatljiva ulaganja: ulaganja u infrastrukturu
Prihvatljivi korisnici: osnivači odgojno-obrazovnih ustanova
Oblik potpore: Bespovratna sredstva
Indikativni iznos raspoloživih sredstava: 1.620.000.000 kn
Predviđeno razdoblje provedbe: 7/2021.-8/2026.
C3.1. R1-I2 Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave
Cilj intervencije: bolji uvjeti za učenje i poučavanje te time posljedično rješava problem niske razine temeljnih pismenosti, posebice učenika slabijeg socioekonomskog statusa
Prihvatljiva ulaganja: dogradnja i izgradnja škola
Prihvatljivi korisnici: osnivači odgojno-obrazovnih ustanova
Oblik potpore: Bespovratna sredstva
Indikativni iznos raspoloživih sredstava: 2.280.000.000 kn
Predviđeno razdoblje provedbe: 7/2021.-8/2026.

C3.1. R1-I3 Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje srednjih škola
Cilj intervencije: okrupnjavanjem strukovnih programa, uvođenjem novih modularnih, ishodovno orijentiranih kurikuluma prioritetnih za tržište rada, s posebnim naglaskom na zelenu i digitalnu tranziciju, kao i podizanjem kvalitete njihova izvođenja i jačanjem učenja temeljenog na radu, povećat će se učinkovitost ulaganja u strukovno obrazovanje i osposobljavanje čime se ostvaruje veća kvaliteta
Prihvatljiva ulaganja: izgradnja, dogradnja i opremanje srednjih škola
Prihvatljivi korisnici: osnivači odgojno-obrazovnih ustanova
Oblik potpore: Bespovratna sredstva
Indikativni iznos raspoloživih sredstava: 567.000.000 kn
Predviđeno razdoblje provedbe: 7/2018.-8/2026.
C3.1. R2-I1 Digitalna preobrazba visokog obrazovanja
Cilj intervencije: riješiti problem nedovoljne digitalne zrelosti visokih učilišta
Prihvatljiva ulaganja: razvoj otvorenih digitalnih nastavnih resursa uz nabavu aktivne opreme (opremanje učionica projektorom, računalom, ozvučenjem, studija za snimanje video lekcija) te unaprjeđenje pasivne mreže (rasvjeta, optika, elektroinstalacije, razvodni paneli, konektori itd.) koja će podržati nove tehnologije i digitalne nastavne resurse
Prihvatljivi korisnici: visoka učilišta
Oblik potpore: Bespovratna sredstva
Indikativni iznos raspoloživih sredstava: 633.000.000 kn
Predviđeno razdoblje provedbe: 6/2021.-8/2026.
C3.2. R1-I1 Razvoj sustava programskih sporazuma za financiranje sveučilišta i znanstvenih instituta usmjerenih na inovacije, istraživanje i razvoj
Cilj intervencije: unaprjeđenje institucionalnog financiranja znanstvenog rada sveučilišta i znanstvenih instituta s ciljem postizanja veće kvalitete i veće usmjerenosti istraživačkih rezultata na razvoj gospodarstva i društva
Prihvatljiva ulaganja: 1. priprema komunikacijske strategije, pripremu kriterija i novih programskih sporazuma te vođenje procesa pregovora sa sveučilištima i znanstvenim institutima 2. uvođenje novog modela programskih sporazuma kroz dva ciklusa provedbe
Prihvatljivi korisnici: sveučilišta i znanstveni instituti
Oblik potpore: Bespovratna sredstva
Indikativni iznos raspoloživih sredstava: 450.000.000 kn
Predviđeno razdoblje provedbe: 1/2021.-7/2026.
C3.2. R1-I2 Jačanje institucionalnih kapaciteta sveučilišta i znanstvenih instituta za inovacije
Cilj intervencije: smanjenje rascjepkanosti znanstvenog sustava kroz izgradnju infrastrukture koja će omogućiti integraciju/konsolidaciju sastavnica sveučilišta i znanstvenih instituta
Prihvatljiva ulaganja: znanstveno-istraživačka infrastruktura koja uključuje laboratorijske prostore, kapitalnu znanstvenu opremu i instrumente; resurse temeljene na znanju, poput zbirki, arhiva ili znanstvenih podataka; e-infrastrukture, poput podatkovnih i računalnih sustava i komunikacijskih mreža; te bilo koji drugi oblik jedinstvene infrastrukture koja je prijeko potrebna za postizanje izvrsnosti u istraživanju i inovacijama

Prihvatljivi korisnici: sveučilišta i znanstveni instituti
Oblik potpore: Bespovratna sredstva
Indikativni iznos raspoloživih sredstava: 470.000.000 kn
Predviđeno razdoblje provedbe: 4/2021.- 7/2026.
C3.2. R3-I1 Uvođenje funkcionalnijeg programskog okvira projektnog financiranja istraživanja, razvoja i inovacija
Cilj intervencije: poboljšati provedbeni sustav ulaganja u IRI koji podržava razvoj vrhunskog istraživanja i razvoja inovativnih ideja i proizvoda
Prihvatljiva ulaganja: istraživačko-inovacijski projekti
Prihvatljivi korisnici: istraživači, znanstvene organizacije i poduzetnici
Oblik potpore: Bespovratna sredstva
Indikativni iznos raspoloživih sredstava: 550.000.000 kn
Predviđeno razdoblje provedbe: 1/2021.- 7/2026.
C4.3. R3-I4 Izgradnja i opremanje centara za starije osobe (izvaninstitucijske i institucijske usluge)
Cilj intervencije: poboljšanje dostupnosti integrirane cjelovite skrbi za starije osobe unapređenjem infrastrukture tako da se izgrade i opreme centri za starije osobe
Prihvatljiva ulaganja: izgradnja i opremanje centara za starije osobe
Prihvatljivi korisnici: JLP(R)S
Oblik potpore: Bespovratna sredstva
Indikativni iznos raspoloživih sredstava: 370.000.000 kn
Predviđeno razdoblje provedbe: 1/2022.- 6/2026.

Izvor: Nacionalni plan oporavka i otpornosti, obrada autorice

Osim navedenoga, postoje intervencije za koje su projekti već pripremljeni (kao što je npr. slučaj kod Programa smanjenja odlaganja otpada gdje postoje već pripremljeni projekti za izgradnju postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada za 9 JLS, kao i za Grad Zagreb, te 6 postrojenja za obradu odvojeno prikupljenog biootpada), set mjera namijenjenih sektoru prometa i zdravstva, gdje su sredstva namijenjena točno određenim korisnicima/područjima te mjere namijenjene digitalizaciji različitih sektora, upravljanju državnom imovinom i obnovi zgrada nakon potresa. Detaljan pregled svih predviđenih intervencija gdje prijavitelj ili partner može biti javna ili neprofitna organizacija može se pronaći u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti. Predviđena razdoblja provedbe indikativna su, a raspisivanje novih natječaja očekuje se u narednim mjesecima. Informacije o natječajima nalaze se na stranicama Vlade RH: <https://planoporavka.gov.hr/natjecaji/86>. Odlukom o sustavu upravljanja i praćenju provedbe aktivnosti u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NN, br. 78/2021 od 9.7.2021. godine), definirana su provedbena tijela i ostala tijela nadležna za upravljanje i praćenje provedbe, a očekuje se da će se projekti provoditi po zajedničkim nacionalnim pravilima (skraćeno ZNP) po kojima su se provodili projekti iz operativnih programa za razdoblje 2014.-2020.

U nastavku donosimo pregled otvorenih natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava iz područja poljoprivrede, prometa, ruralnog razvoja, socijalne uključenosti, upravljanja, zdravlja, energije i ostalog na koji se zainteresirani prijavitelji mogu javiti te iz europskih fondova ostvariti financijske potpore za provedbu svojih aktivnosti.

Pregled otvorenih natječaja za sufinanciranje iz EU fondova *

PODRUČJE	NATJEČAJ	RAZDOBLJE	PRIJAVITELJI
Ostalo	Provedba mjera zaštite kulturne baštine oštećene u potresu 22. ožujka 2020. godine na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije	11.03.2022.- 25.03.2022.	Javna tijela (ministarstva i agencije)
Poljoprivreda	Natječaj za provedbu Podmjere 4.1. „Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva“ – provedba tipa operacije 4.1.1 „Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“ – ulaganja u skladišne kapacitete za žitarice i uljarice	08.03.2022.- 30.06.2022.	Obiteljska poljoprivredna gospodarstva u sustavu PDV-a Poljoprivredne organizacije
Poljoprivreda	Natječaj za provedbu Podmjere 4.1. „Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva“ – provedba tipa operacije 4.1.1 „Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“ – ulaganja u sektor mliječnog govedarstva	04.03.2022.- 30.06.2022.	Obiteljska poljoprivredna gospodarstva u sustavu PDV-a Poljoprivredne organizacije Poljoprivredni gospodarski subjekti
Promet	Poziv za dodjelu bespovratnih financijskih sredstava Vraćanje u ispravno radno stanje infrastrukture i pogona u području prijevoza oštećenih u potresu na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije, Karlovačke županije, Varaždinske županije, Međimurske županije, Brodsko-posavske županije, Bjelovarsko-bilogorske županije i Koprivničko-križevačke županije	05.01.2022.- 16.05.2022.	Jedinice lokalne samouprave Jedinice regionalne (područne) samouprave Poduzeća/trgovačko društvo i organizacije u većinskom javnom vlasništvu lokalne/regionalne javne institucije
Upravljanje	Čišćenje područja pogođenih katastrofom, uključujući prirodna područja, u skladu s, kad je to primjereno, pristupima utemeljenim na ekosustavima	05.01.2022.- 30.05.2022.	Javna tijela (ministarstva i agencije) Jedinice lokalne samouprave Jedinice regionalne (područne) samouprave Tijela javne vlasti
Ostalo	Pružanje privremenog smještaja potrebitog stanovništva na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije, Karlovačke županije, Varaždinske županije, Međimurske županije, Brodsko-posavske županije, Koprivničko-križevačke županije i Bjelovarsko-bilogorske županije nastalih kao posljedica serije potresa s epicentrom na području Sisačko-moslavačke županije počevši od 28. prosinca 2020. godine	05.01.2022.- 30.06.2022.	Javna tijela (ministarstva i agencije) Jedinice lokalne samouprave Jedinice regionalne (područne) samouprave
Ostalo	POZIV na dodjelu bespovratnih financijskih sredstava FINANCIRANJE SLUŽBI SPAŠAVANJA za potrebe stanovništva nastalih kao posljedica serije potresa počevši od 28. prosinca 2020. godine na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije, Karlovačke županije, Varaždinske županije, Međimurske županije, Brodsko-posavske županije, Koprivničko-križevačke županije i Bjelovarsko-bilogorske županije (referentna oznaka: FSEU.2022.MUP.)	05.01.2022.- 30.04.2022.	Organizacije civilnog društva Javna tijela (ministarstva i agencije) Jedinice lokalne samouprave Jedinice regionalne (područne) samouprave Poduzeća/trgovačko društvo i organizacije u većinskom javnom vlasništvu Gospodarski subjekti Tijela javne vlasti

PODRUČJE	NATJEČAJ	RAZDOBLJE	PRIJAVITELJI
Zdravlje	Vraćanje u uporabljivo stanje infrastrukture u području zdravstva na području Sisačko-moslavačke županije, Zagrebačke županije, Grada Zagreba, Karlovačke županije, Krapinsko-zagorske županije, Varaždinske županije, Međimurske županije, Brodsko-posavske županije, Koprivničko-križevačke županije i Bjelovarsko-bilogorske županije	05.01.2022.- 01.05.2022.	Državni zdravstveni zavodi, klinike kao samostalne ustanove, kliničke bolnice i klinički bolnički centri čiji je osnivač Republika Hrvatska Opća bolnica čiji je osnivač jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb Specijalna bolnica čiji je osnivač jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, jedinica lokalne samouprave Dom zdravlja, zavod za hitnu medicinu i zavod za javno zdravstvo čiji je osnivač jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, Dom zdravlja čiji je osnivač Republika Hrvatska Poliklinika, lječilište, ustanova za zdravstvenu njegu, ustanova za palijativnu skrb i ljekarnička ustanova čiji je osnivač jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb te druga pravna osoba kojoj je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, odnosno ona kojoj je osnivač pravna osoba čiji je jedini osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi kao osnivači ustanove koja obavlja zdravstvenu djelatnost.
Ostalo	Otvoreni Poziv – Hitno obnavljanje pogođenih prirodnih područja kako bi se izbjegli neposredni učinci erozije tla na području grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije, Karlovačke županije, Varaždinske županije, Međimurske županije, Brodsko-posavske županije, Koprivničko-križevačke županije i Bjelovarsko-bilogorske županije	05.01.2022.- 30.05.2022.	Jedinice lokalne samouprave Poduzeća/trgovačko društvo i organizacije u većinskom javnom vlasništvu
Promet	Vraćanje u ispravno radno stanje infrastrukture i pogona u području pošte i telekomunikacija oštećenih u potresu na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije, Karlovačke županije, Varaždinske županije, Međimurske županije, Brodsko-posavske županije, Bjelovarsko-bilogorske županije i Koprivničko-križevačke županije	05.01.2022.- 16.05.2022.	Jedinice lokalne samouprave Jedinice regionalne (područne) samouprave Poduzeća/trgovačko društvo i organizacije u većinskom javnom vlasništvu lokalne/regionalne javne institucije
Energija	Javni poziv "Vraćanje u ispravno radno stanje infrastrukture i pogona u energetske sektoru" oštećenih u seriji potresa počevši od 28. prosinca 2020. godine	05.01.2022.- 29.04.2022.	Gospodarski subjekti
Ostalo	Javni poziv Vraćanje u ispravno radno stanje infrastrukture i pogona u području vodoopskrbe i upravljanja otpadnim vodama (ograničeni postupak)	05.01.2022.- 30.05.2022.	Poduzeća/trgovačko društvo i organizacije u većinskom javnom vlasništvu
Ostalo	„Ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći – faza IV“	03.12.2021.- 30.06.2022.	Neprofitne pravne osobe kojima je nadležno upravno tijelo izdalo rješenje kojim se odobrava stalno prikupljanje i pružanje humanitarne pomoći
Poljoprivreda	Natječaj za provedbu podmjere 19.1. "Pripremna pomoć" – provedba tipa operacije 19.1.1. "Pripremna pomoć"	21.09.2021.- 31.01.2023.	Lokalna akcijska grupa (LAG)

Smart living: Pametna isporuka društveno poticanih stanova

Damir Juričić*

Rješavanje stambenog pitanja jedno je od važnijih životnih pitanja. U Republici Hrvatskoj, kao i u državama članicama EU postoji značajan broj građana i obitelji koje si ne mogu priuštiti primjereno stanovanje u stanovima koji se isporučuju po tržišnim cijenama. Taj jaz između ponude i potražnje za stanovima s cijenama manjim od tržišnim, prisutan je i kontinuirano se povećava, ali s njim, što je za društvo možda i važnije, povećavaju se i ostali društveni troškovi kao posljedica neriješenog stambenog pitanja. Dakle, radi se o kompleksnome društvenome problemu kojem vrijedi posvetiti intenzivniju pažnju. U tom smislu, teško da bi se grad mogao nazvati "pametnim" ako nema dobro i sveobuhvatno razrađenu komponentu pametnog življenja koja ne obuhvaća samo kreditno sposobne građane (POS) već i one kojima tržište dugoročnih stambenih izvora financiranja nije dostupno – građani s ispodprosječnim dohocima, mlade obitelji kojima je tržište komercijalnih stambenih kredita nije dostupno te starijih građana s potrebama asistiranog življenja.

1. Uvod

Za javne stambene politike u Europi i svijetu najčešće se vežu dva pojma: *social housing*¹ i *council housing*², odnosno, socijalni i gradski (općinski) stanovi. Obje vrste stanova isporučuju se tržištu po cijenama manjim od tržišnih, tj. subvencioniranim cijenama. Budući da "social" u prijevodu na hrvatski može značiti i "društveni" i "socijalni" u smislu da se veže uz građane s materijalnim potrebama, možda bi najbolji prijevod mogao biti "društveno poticani stanovi" (DPS) zato što su njihove tržišne cijene subvencionirane kako bi postali priuštivi različitim skupinama građana. Društveno poticane stanove, u Europi, uglavnom isporučuju javna tijela i neprofitne organizacije³. Najamnine društveno poticanih stanova u najvećoj su mogućoj mjeri (ili bi trebale biti) usklađene s dohocima stanara kojima su namijenjeni. Javne politike isporuke ovakvih stanova polaze od nastojanja da cijene korištenja tih stanova budu priuštive građanima smanjenog dohotka te da im se omoguću tzv. sigurno stanovanje. Sigurno stanovanje, između ostalog, znači stanovanje na dugi rok u okviru kojega najmodavac nema prava raskinuti ugovor o najmu stana ako

najmoprimac ispunjava uvjete iz ugovora. Iako je jedno od osnovnih obilježja procesa isporuke DPS javno vlasništvo nad projektom i zemljištem, u tom procesu javni naručitelj (vlasnik projekta) na različite načine surađuje s privatnim poduzetništvom – od naručivanja projektiranja (inovativne koncepcije građevina), projektiranja i građenja, projektiranja, građenja i održavanja do projektiranja, građenja, održavanja i financiranja. Razumijevanje ove lepeze mogućnosti suradnje s privatnim poduzetništvom u isporuci socijalnih stanova u Republici Hrvatskoj moglo bi biti od ključnog značaja za uspješnu provedbu javne politike društveno poticanog stanovanja. Također, društveno poticane stanove ne bi trebalo poistovjećivati s POS modelom zato što je POS model postao sinonim za subvencioniranu kupnju stanova, uglavnom na kredit sa subvencioniranom kamatom, dok se DPS-om obuhvaća cijeli spektar modela korištenja poput subvencioniranog najma (*Social rental housing*⁴), subvencionirane kupnje (*Affordable home ownership schemes*⁵) te subvencionirane kombinacije najma i kupnje (*Right to Buy, Right to Acquire, Right to Own*⁶, *The build, lease and transfer housing model*⁷). Iako na razini Europske unije ne postoji jedinstvena definicija i pristup ustanovljavanja i provedbe politike društveno poticanog stanovanja, politike država članica moguće je svesti na dva temeljna pristupa⁸: (i) **univerzalistički pristup** (svi građani imaju pravo na priuštivo i primjereno stanovanje s time da se primjenjuju određeni kriteriji dodjele) te (ii) **ciljani pristup** (politike stanovanja usmjerene su na

* Dr. sc. Damir Juričić, Sveučilište u Rijeci, Centar za podršku pametnim i održivim gradovima. www.uniri.hr/smartcities, damir.juricic@uniri.hr

¹ https://england.shelter.org.uk/support_us/campaigns/what_is_social_housing (17.2.2022.)

² https://england.shelter.org.uk/housing_advice/council_housing_association (17.2.2022.)

³ Izvorno se radi o tzv. "non-for-profit" organizacijama koje ne treba miješati s "nonprofit" organizacijama. Razlika je u tome što "nonprofit" organizacije su javna tijela i pretpostavljaju isporuku javne usluge poput bolnica, sveučilišta, dobrotvornih organizacija. "Non-for-profit" organizacije višak prihoda nad rashodima ne isplaćuju osnivačima već reinvestiraju u razvoj poslovanja ili se radi o ugovaranju gornje granice profitne stope partnera. (<https://www.uschamber.com/co/start/strategy/nonprofit-vs-not-for-profit-vs-for-profit>; <https://www.blakemorgan.co.uk/non-profit-distributing-has-scotland-found-a-model-that-works-for-infrastructure-projects-across-the-whole-of-the-uk/>, 17.2.2022.)

⁴ <https://www.oecd.org/els/family/PH4-3-Characteristics-of-social-rental-housing.pdf> (20.2.2022.)

⁵ <https://www.gov.uk/affordable-home-ownership-schemes> (20.2.2022.)

⁶ <https://www.gov.uk/right-to-acquire-buying-housing-association-home> (20.2.2022.)

⁷ <https://hrcak.srce.hr/file/81726> (20.2.2022.)

⁸ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2013/492469/IPOL-EMPL_NT\(2013\)492469_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2013/492469/IPOL-EMPL_NT(2013)492469_EN.pdf) (20.2.2022.)

građane koji nemaju pristup stanovima koji se isporučuju na tržištu po tržišnim cijenama). No, kod svih država članica koje imaju razvijene politike društveno poticano stanovanja prisutan je jaz između ponude i potražnje za priuštivim stanovima te se intenzivno pokušava ustanoviti inovativna rješenja kako u području tehničko-tehnološke dimenzije tako i u području financiranja. Živjeti u adekvatnom stanu nije samo zahtjev za ispunjenjem civilizacijskih dosega, radi se o dodatnim društvenim troškovima koji nastaju uslijed življenja u neprimjerenim stanovima. Procjenjuje⁹ se da življenje u neuvjetnim stanovima Europsku uniju košta približno 194 milijardi eura u obliku dodatnih troškova za očuvanje zdravlja. Stoga osmišljeno ulaganje u društveno poticano stanovanje ne treba razumjeti samo kao pomoć građanima koji nemaju pristup stanovima po tržišnim cijenama već kao ulaganje koje ima učinak uštede ostalih javnih rashoda.

2. Politike stanovanja u nekim državama članicama

U okviru Europske unije, Njemačka ima najmanji udio stanova u vlasništvu stanara. Prema podacima iz 1998. godine, udio stanova u vlasništvu stanara iznosio je 40,5%. Gotovo 57,3% svih kućanstava u Njemačkoj bili su podstanari dok je 2,2% stanara bilo u pod-najmu¹⁰. Značajan broj bogatijih kućanstava živi u iznajmljenim kućama. Godine 1998. 34,2% svih kućanstava s neto prihodima od približno 2,560 € ili više, bili su podstanari. Među kućanstvima s neto primanjima od 1,280 € – 2,560 € udio podstanara bio je 57,4 %. Prema podacima iz 1993. godine, od ukupnog fonda stanova u Njemačkoj, približno 12.8% stanova odnosi se na socijalne stanove dok se prema podacima iz 2000. godine taj udio smanjio ispod 10%.

Kada privatni investitori investiraju u socijalne stanove tada se takvi projekti subvencioniraju. U razdoblju važenja subvencije, stanovi se na tržište isporučuju po priuštivim najamninama. Ove subvencije odnose se na kapitalnu vrijednost projekta te cijenu i rok otplate izvora financiranja. Međutim, kada razdoblje subvencije istekne, tržištu se mogu isporučiti po tržišnim cijenama ili čak prodati. Nedavno ustanovljena koalicijska vlada dogovorila je godišnju isporuku od prosječno 400 000 stanova od kojih će 100 000 biti subvencionirano u svrhu provedbe politike isporuke socijalnih stanova¹¹.

Od ukupnog stambenog fonda u Škotskoj, 23% stanova proizlazi iz javne politike socijalnog stanovanja. U razdoblju od 2016. do 2021. godine isporučeno je tržištu približno 50 000 društveno poticanih stanova, tj. prosječno 8 300 godišnje. Stanovi se nabavljaju novom izgradnjom, otkupom postojećih stanova i prenamijenjenih za socijalne namjene te obnovom postojećih zgrada u javnom vlasništvu. Za DPS može aplicirati svaki škotski građanin

stariji od 16 godina. Škotski zakonodavni okvir prepoznaje nekoliko vrsta socijalnih stambenih jedinica: stanovi, kuće te asistirano stanovanje¹². Dok su tzv. standardni DPS namijenjeni zaposlenim ili djelomično zaposlenim osobama i obiteljima koje se mogu sami skrbiti o sebi, asistirani socijalni stanovi su prvenstveno namijenjeni starijim osobama kojima treba povremena pomoć. DPS uglavnom se tržištu isporučuju u obliku najma. Mogućnost otkupa stana nije predviđena propisima. Škotski javni sektor potiče isporuku socijalnih stanova značajnim kapitalnim pomoćima, prosječno sa 72 000 £ po stambenoj jedinici. U 2018. godini u Škotskoj je isporučeno približno 16 društveno poticanih stanova na 10 000 stanovnika.

Društveno stanovi važna su komponenta javnih politika i u Engleskoj. Približno 17% ukupnog stambenog fonda odnosi se na takve stambene jedinice (približno 4.13 milijuna¹³). Interesantan je podatak da udio DPS u posljednjih 50 godina u Engleskoj opada. Godine 1970. njihov udio u ukupnom broju stanova iznosio je čak 33% dok je u posljednjih desetak godina stabiliziran na spomenutih 17%. U razdoblju od 2017. do 2018. u Engleskoj je tržištu isporučeno približno 47 100 stanova od koji se 92% odnosilo na novu izgradnju (u razdoblju od 2010. do 2018. prosječno je godišnje isporučivano od 43 000 do 80 000 DPS godišnje). U odnosu na broj stanovnika, u 2018. godini u Engleskoj je isporučeno 8.5 DPS na 10 000 stanovnika. U pogledu planiranja u sljedećih 10 godina, procjenjuje se potreba isporuke prosječno 90 000 DPS u cilju zadovoljavanja potražnje¹⁴. Englesko tržište prepoznaje različite oblike stanova: socijalne, priuštive te stanove s podijeljenim vlasništvom. U perspektivi, svaki oblik trebat će subvenciju kako bi postigao svoje ciljeve. Tako se za socijalne stanove predviđa kapitalni grant od 50%, za priuštive 27% te za stanove s podijeljenim vlasništvom približno 9%.

U Francuskoj DPS zahvaćaju širi spektar korisnika¹⁵. Općenito, približno 60% francuza ima potencijalnu mogućnost aplicirati za takve stanove no, uspjeh aplikacije striktno ovisi o dohotku. Sustav društveno poticanog stanovanja (*Habitation à Loyer Modéré - HLM*) temelji se na pružanju mogućnosti rješavanja stambenog pitanja za građane niže dohodovne kategorije i radnike. Sustav je ustanovljen nakon Drugog svjetskog rata u svrhu zadovoljavanja potražnje za priuštivim stanovanjem radnika iz izvangradskih područja i francuskih kolonija. Sedamdesetih godina stanovi su se uglavnom gradili na zemljištima u javnom vlasništvu, a namijenjeni su bili radnicima, javnim službenicima i mladim obiteljima. Svrha je bila omogućiti lakši početak stabilnog i sigurnog življenja. Dok su u to vrijeme

¹² <https://www.careinfoscotland.scot/topics/care-at-home/supported-housing/>; <https://www.independentage.org/get-advice/housing-options/types-of-housing/sheltered-housing> (17.2.2022.)

¹³ <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/housing/articles/comparingaffordablehousingintheuk/april2008tomarch2018> (17.2.2022.)

¹⁴ https://www.housing.org.uk/globalassets/files/resource-files/grant_modelling_report_june_2019.pdf (17.2.2022.)

¹⁵ <http://www.iut.nu/wp-content/uploads/2017/03/A-French-Definition-of-Social-Housing.pdf> (17.2.2022.)

⁹ Eurofound (2016) *Inadequate housing in Europe: Costs and consequences*, Publications Office of the European Union, Luxembourg

¹⁰ https://www.researchgate.net/publication/237107398_HOUSING_POLICY_IN_GERMANY (17.2.2022.)

¹¹ <https://www.jdsupra.com/legalnews/the-new-coalition-agreement-in-germany-8481676/> (17.2.2022.)

socijalni stanovi bili poluga za bolji život, danas predstavljaju pomoć najugroženijim članovima društva. Isporuka socijalnih stanova provodi se posredstvom nekoliko opcija. OPH (*Offices Publiques de l'Habitat*) predstavlja sustav isporuke javnih stanova u javnom vlasništvu javno sufinanciranih i financiranih koji upravlja s približno 2.18 milijuna stambenih jedinica. Druga opcija je ESH (*Entreprises Sociales pour l'Habitat*), privatne poslovne formacije neorijentirane profitu i sufinancirane od strane javnog sektora. Upravlja s približno 2 milijuna stambenih jedinica. Treća opcija je EPL (*Entreprises Publiques Locales*), formacije u mješovitom javnom i privatnom vlasništvu koje upravlja s približno 490 tisuća jedinica. Ilustracije radi, mjesečna najamnina za dvosobni stan s balkonom na periferiji Pariza danas iznosi 710 €¹⁶ što predstavlja približno 14% manju vrijednost od najamnine privatnih iznajmljivača. Danas, samo u regiji *Île-de-France* (šira regija oko Pariza) s približno 11.8 milijuna stanovnika, nedostaje oko 150.000 društveno poticanih stanova.

Službena definicija društveno poticanog stanovanja u Italiji postoji od 2008. godine¹⁷. Osnovno im je obilježje sigurnost i dugoročna stabilnost najma. Također, društveno poticanim stanovima smatraju se stanovi izgrađeni ili obnovljeni javnim i privatnim izvorima financiranja i sufinanciranja. Kada je riječ o najmu, DPS iznajmljuju se na najmanje osam godina. Ukoliko se prodaju, utoliko je prodajna cijena pristupačna građanima smanjenog dohotka. DPS za najam trenutno predstavljaju oko 4% ukupnog talijanskog stambenog fonda. Postoje tri glavne vrste stanovanja uz državni poticaj: subvencionirano stanovanje, potpomognuto stanovanje te dogovoreno stanovanje. Društveno poticanim stanovima upravlja IACP (*Istituto Autonomo Case Popolari*) osnovana kao javno tijelo 1903. godine, a danas javna agencija koja upravlja stanovima za građane nižeg dohodovnog razreda. Stanovi se uglavnom isporučuju na lokalnoj i regionalnoj razini vlasti pa, u skladu s time se i sufinanciraju uz financijsku podršku centralne države. U pogledu korištenja DPS, u nadležnosti regionalnih vlasti je određivanje procedura; zahtjev za korištenje stana, redoslijed na listi čekanja, dohodak podnositelja i slično. Prednost imaju osobe u lošem životnom stanju, obitelji s više djece ili osobe koje žive u prisilnoj izvanbračnoj zajednici.

Povijest javnih politika vezanih uz poticano stanovanje u Hrvatskoj burna je kao i mnoge druge nedovoljno ili potpuno neartikulirane ili kaotične javne politike bez jasno definiranih ekonomskih, financijskih, fiskalnih i društvenih ciljeva kao i bez jasnih procedura i instrumenata njihovog mjerenja tijekom razdoblja uporabe. U prostor javnih politika koje bi mogle imati obilježja vezanih za DPS, od razdoblja bivše države¹⁸, kada je fond stanova u javnom vlasništvu iznosio 25% ukupnog stambenog fonda, ali bez

jasnog cilja pomoći građanima nižeg dohodovnog razreda (socijalno ugroženi građani), preko uvođenja stambene reforme devedesetih godina prošlog stoljeća u okviru koje su stambeni poticaji za zaposlene ukinuti kao što je i zanemarena mogućnost ulaganja poduzeća u izgradnju stanova za radnike. Nadalje, ustav iz 1990. godine nije uključio obvezu države pomoći građanima u rješavanju stambenih potreba, pokrenuta je masovna prodaja stanova temeljem Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, pokrenuti su sporovi nastali provedbom tog zakona uglavnom između kupaca stanova i bivših vlasnika. Jedinice lokalnih i regionalnih vlasti pomagale su ugroženim građanima naknadom za troškove energenata, u drugoj polovici devedesetih uveo se PDV na cijenu građevinskog materijala što je usporilo isporuku stambenih jedinica. Krajem devedesetih započelo se s programom stambene štednje uz državnu potporu štednji od 25% da bi se nekoliko godina kasnije ta potpora smanjila na 15% čineći program nekonkurentnim na tržištu stanova. Krajem devedesetih, s trajanjem od dvije godine, uveo se i program subvencioniranog kreditiranja za mlade obitelji do 35 godina. Godine 2001. zaživio je program subvencionirane stanogradnje¹⁹ (POS) i kupnje prvog stana u okviru suradnje centralne države s lokalnim jedinicama u okviru kojega su lokalne jedinice sudjelovale sa zemljištem i infrastrukturom dok je centralna država sudjelovala sa subvencijama kredita. Učinak ovog programa bio je relativno skroman u početku provedbe, no u 20 godina izgrađeno je 8 356 (koliko se u Škotskoj u prosjeku izgradi u jednoj godini) stanova u 260 objekata²⁰, tj. prosječno 417 DPS godišnje, u kojima je, u prosjeku, zbrinuto približno 20 000 do 30 000 osoba. Ovaj program bio je dobar za kreditno sposobne mlade obitelji, ali je, s druge strane, isključio mlade zaposlene kreditno nesposobne obitelji. Također, program je opterećen i problemima vezanih za kvalitetu izgradnje²¹. U tom smislu ostaje upitno može li se ovdje govoriti o provedbi socijalne komponente društvene stanogradnje i može li se POS program podvesti pod tzv. "social housing".

3. Stav nekih europskih političkih stranaka spram društveno poticanog stanovanja

Iako brojne europske političke stranke imaju u svojem programu pasuse o potrebi isporuke društveno poticanih stanova, sasvim očekivano, razlikuju se u tome kako bi ih trebalo isporučivati tržištu. Njemački liberali i konzervativci pozornost usmjeravaju na novu izgradnju. CDU se suzdržava od intervencionističkog stava²² koji je imao

¹⁹ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2001_12_109_1794.html (18.2.2022.)

²⁰ <https://apn.hr/izgradnja-i-prodaja-stanova-pos/izgradeni-standovi> (19.2.2022.)

²¹ <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/pos-ovi-standovi-s-vlazi-nih-se-zidova-guli-boja-parketi-se-dizu-fekalije-izlaze-iz-kanalizacije...-1723926> (18.2.2022.)

²² https://www.dbrresearch.com/PROD/RPS_EN-PROD/PROD000000000450490/Housing_policy_in_Germany_%C2%96_Changing_direction.pdf?undefined&reload=fHJVdrqReoCS/FhRlMz5cmLirA-iEmOIUc9qL5ITG8lEiIT8cH72XoJl/EbaolT6 (17.2.2022.)

¹⁶ <https://www.eib.org/en/stories/france-affordable-housing> (17.2.2022.)

¹⁷ <https://www.housingeurope.eu/resource-111/social-housing-in-europe> (17.2.2022.)

¹⁸ https://unece.org/fileadmin/DAM/hlm/prgm/hmm/social%20housing/2008_budapest/session_3_bezovan.pdf (19.2.2022.)

prije izbora 2013. godine i devizom "stambena izgradnja najbolja zaštita stanara" sklonost usmjerava prema tržišno orijentiranoj politici. Osim toga, CDU se nedavno jasno usprotivio politikama interveniranja u tržišni rast cijene najamnina socijalnih stanova dok takvu politiku FPD želi u potpunosti dokinuti. S tim stavovima slaže se i AfD. CDU je 2017. godine najavila jasan cilj stambene politike koja se oslanja na izgradnju novih stambenih jedinica. U planu je bilo, do 2021. godine, izgraditi 1,5 milijuna novih stambenih jedinica. Predstavnici Deutsche Bank smatraju da bi se provedbom ovakve politike najviše doprinijelo smanjenju rasta cijena izgradnje i najamnina. SPD i Zeleni zagovaraju veću zaštitu stanara. SPD također zagovara izgradnju novih socijalnih stanova za najam, ali tu izgradnju želi povezati s uvođenjem standarda gradnje na razini cijele zemlje te pravila poticaja stanogradnje. Budući da je njemački zakon o zaštiti stanara već prilično restriktivan, daljnje reguliranje moglo bi doprinijeti destimulaciji investitora. Njemačka ljevica snažno zagovara pojačanu zaštitu stanara te uvođenje snažnijih kontrola i strožih kazni što bi, vrlo vjerojatno, moglo dovesti do dezinvestiranja i smanjenja ponude novih stanova na tržištu.

Irski socijaldemokrati polaze od činjenica da je u Irskoj 8 587 ljudi u opasnosti uzrokovanoj nedostatnim stanovanjem²³, na listama čekanja stana nalazi se približno 250 tisuća građana, cijene stanova u godini dana narasle su 11.6%, a prosječna mjesečna najamnina dosegla je 1 056 €. Stoga predlažu da se društveno poticani stanovi, zbog cijene zemljišta, ne grade na privatnim parcelama već isključivo na javnim, a prilikom predstavlja činjenica da se dio od približno 1 900 hektara javnog zemljišta može namijeniti upravo za tu namjenu. Nadalje, predlažu unaprjeđenje propisa kojima se štite najmoprimci, kao i što žele poticati kulturu najma stanova te omogućiti sustav u okviru kojega će se lako pronaći novi dom. Irski *Sinn Fein*²⁴ svoju viziju socijalnog stanovanja temelji na izgradnji novih 100,000 socijalnih i priuštivih stanova, očuvanju udjela od 20% DPS-a u ukupnom volumenu novo isporučenih stanova tržištu, zaštiti korisnika stanova od prisilnih naplata banaka, oslobađanju od plaćanja lokalnih poreza u slučaju ulaganja u DPS-ove, ograničavanju subvencija najmova i slično.

Poticana stanogradnja vrlo je važna tema britanske unutarnje politike ispunjene raspravama o načinima i mogućnostima prevladavanja krize socijalnih stanova. Konzervativci²⁵ svoju politiku isporuke stanova temelje na priuštivosti, sigurnosti i kvaliteti, obnovi postojećih stanova, zaštiti najmoprimaca, općoj naknadi te pomoći beskućnicima. Njihov je plan ambiciozno ulagati u programe društveno poticanog stanovanja u svoti od približno 13 milijardi GBP godišnje što bi polučilo isporukom od približno 50 000 stanova godišnje što je gotovo duplo više od broja isporučenih stanova u 202.-2021. godini, ali i skoro duplo

manje od broja stanova za prevladavanje krize²⁶.

Laburisti ističu rezultate njihovog mandata od 1997. do 2010. osobito u broju isporučenih stanova – gotovo 2 milijuna ili približno 150 000 godišnje²⁷. U društveno poticane stanove uložili su ukupno 9.3 milijardi funti u tri godine što predstavlja ekvivalent od približno 110 000 priuštivih stanova godišnje od čega se 40 000 odnosi na stanove za najugroženije građane. Laburisti se posebno zalažu za penalizaciju iznajmljivača neprimjereno opremljenih socijalnih stanova i jaču zaštitu korisnika, a osobito se zalažu za zaštitu vlasnika stanova kupljenih na kredit u slučaju privremenog gubitka posla i pomoć u privremenoj otplati kredita.

4. Utjecaj krize c19 na tržište društveno poticanih stanova

Diljem Europske unije vlasnici društvenih stanova evidentirali su značajnije izazove u pogledu naplate prihoda od najma stanova²⁸. Materijalizacija ovog rizika povećala se tijekom početne faze pandemijskog razdoblja kada su stanari ostajali bez zaposlenja. Nemogućnost plaćanja i kašnjenje u plaćanjima najamnina različita je u državama članicama, no, taj je izazov prisutan kod svih. Tako na primjer, u Francuskoj gdje HLM²⁹ sektor predstavlja približno 16% ukupnog stambenog fonda, odgoda ili nemogućnost plaćanja najamnina povećala se za približno 100 milijuna € prvenstveno zbog utjecaja pandemije na gospodarstvo. U Velikoj Britaniji ta je vrijednost još veća i procjenjuje se na 1.16 milijardi eura. Vlasnici društveno poticanih stanova procjenjuju da su se prihodi od iznajmljivanja, uslijed pandemije, smanjili za nešto manje od 37 milijuna €³⁰. Odgode plaćanja najamnina evidentiraju i španjolska javna društva koja upravljaju društveno poticanim stanovima. Njihova su predviđanja da se intenzitet ovog rizika neće smanjiti u dogledno vrijeme. Slična situacija je i u Njemačkoj. Većina društava koja se bave isporukom usluga društveno poticanog stanovanja očekuje izazove u plaćanju najamnina u duljem razdoblju iako je, u usporedbi sa spomenutim zemljama, volumen zakašnjelih najamnina relativno mali.

5. Nabava društveno poticanih stanova

Rezultati istraživanja iz 2019. godine³¹ informiraju nas da 17.2% stanovništva živi u prenapučenim stanovima, za 9.4% europskog stanovništva mjesečni troškovi prelaze njihove kapacitete plaćanja, a kada se u obzir uzmu obi-

²⁶ <https://i-sphere.site.hw.ac.uk/2018/05/21/how-much-housing-do-we-need/> (18.2.2022.)

²⁷ <https://www.local.gov.uk/sites/default/files/documents/2020%20Local%20election%20housing%20campaign%20pack.pdf> (19.2.2022.)

²⁸ https://www.stateofhousing.eu/The_State_of_Housing_in_the_EU_2021.pdf (16.2.2022.)

²⁹ Habitation à Loyer Modéré (stanovanje s umjerenom najamninom) – oblik stanovanja za stanare s nižim platežnim kapacitetom. Može biti javni i privatni sa subvencijama najamnina.

³⁰ <https://www.housemark.co.uk/products/data-comparison-analysis/> (16.2.2022.)

³¹ <https://www.housingeurope.eu/resource-1323/the-state-of-housing-in-the-eu-2019> (20.2.2022.)

²³ <https://www.socialdemocrats.ie/wp-content/uploads/2018/06/Soc-Dems-Housing-Policy-Documents-AW-1-1.pdf> (17.2.2022.)

²⁴ <https://www.sinnfein.ie/housing> (17.2.2022.)

²⁵ https://www.housing.org.uk/globalassets/files/resource-files/conservative_manifesto_briefing_2020.pdf (18.2.2022.)

telji sa smanjenim dohocima, njih 35.4% ne može podmirivati mjesečne životne troškove. Također, u prosjeku 24.2% najmoprimaca koji plaćaju najamninu po tržišnim cijenama bilo je izloženo riziku nemogućnosti plaćanja. U tom smislu građani koji su bili primorani stanovanje riješiti najmom bili su izloženi rizicima od ostalih ugroženih građana. Procjene ukazuju da bi bilo potrebno u državama članicama godišnje ulagati približno 57 milijardi eura da bi se nadomjestio jaz između ponude i potražnje (potrebe) za društveno poticanim stanovima. Radi se o ekvivalentu od približno 300 000 stanova godišnje. S druge strane, u Hrvatskoj postoje razne procjene o potražnji za društveno poticanim stanovima – od nekoliko desetaka tisuća do više od sto tisuća. Dinamikom kojom se trenutno isporučuju takvi stanovi bile bi potrebne dekade za izjednačavanje ponude i potražnje uz to da potražnja za društveno poticanim stanovima raste i da su u našoj zemlji iz ponude uglavnom isključene kreditno nesposobne i materijalno

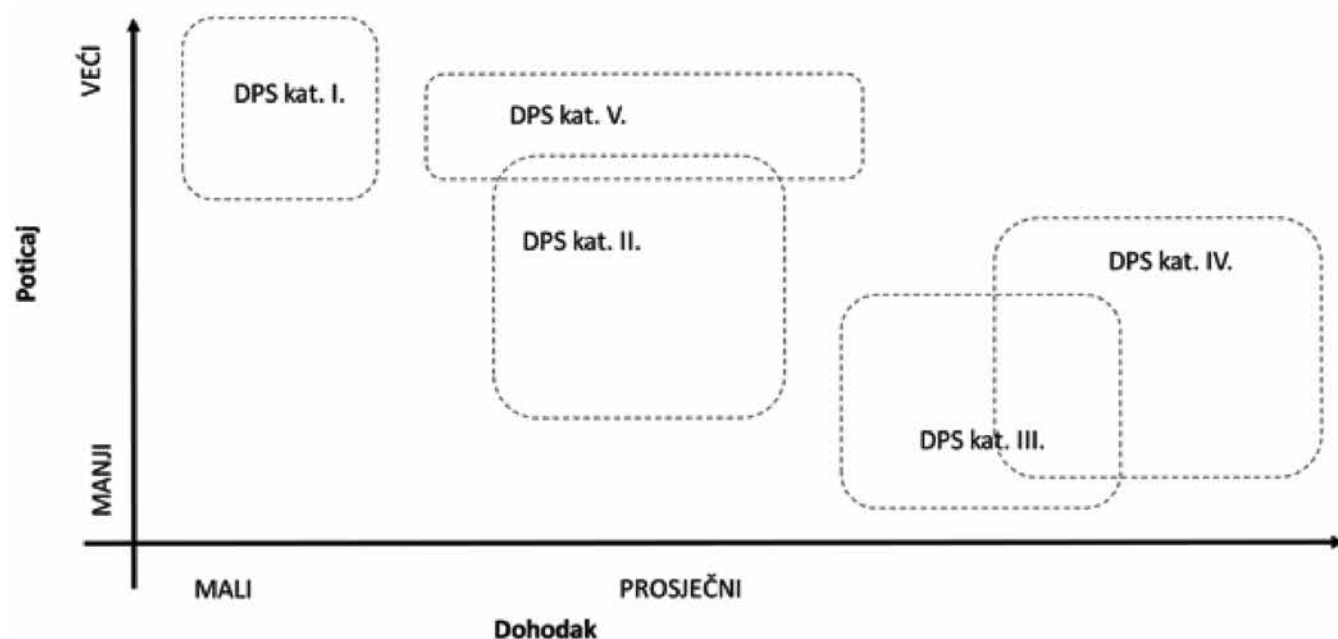
6. Struktura društveno poticanih stanova

U pogledu strukture ponude bilo bi dobro definirati vrste stanova s obzirom na priuštivost korisnika i isporučitelja. Radi se uvijek o javnim isporučiteljima. Vrste stanova mogle bi biti:

1. DPS kategorija I: Najam stanova za materijalno ugrožene građane;
2. DPS kategorija II: Najam priuštivih stanova;
3. DPS kategorija III: Prodaja priuštivih stanova;
4. DPS kategorija IV: Najam s opcijom vlasništva;
5. DPS kategorija V: Najam stanova za asistirano življenje;

Stanovi se razlikuju po tehničko-tehnološkoj strukturi. Svi su energetske učinkoviti s minimiziranim troškovima uporabe energenata i održavanja. Ovisno o politici poticanja različitih kategorija građana i raspoloživih stanova, veza između poticaja i vrste stana s obzirom na korisnike mogla bi biti kao na grafikonu 1:

Grafikon 1: Odnos poticaja i vrste stana s obzirom na korisnike

Izvor: Autor

značajnije ugrožene osobe. Stoga se smatra društveno opravdanim i ekonomski racionalnim postaviti pitanje kako kod nas uravnotežiti ponudu i potražnju u razumnom roku.

Za sveobuhvatnim odgovorom na ovo pitanje bit će potrebno uložiti velike napore u svrhu provedbe sveobuhvatnih istraživanja, ustanovljavanja politički ujednačenih stavova, usklađivanja isporuke s fiskalnim mogućnostima javnih tijela nadležnih za isporuku stanova, priuštivošću korisnika stanova i slično. S obzirom na ovu kompleksnost, u okviru ovog teksta pozornost će se usmjeriti na dvije dimenzije: (i) strukturiranje moguće ponude stanova te (ii) oblike i modele nabave stanova.

Vjerojatno bi za najugroženije građane stanovi kategorije I. mogli biti najprihvatljiviji. Primjereno subvencionirana stanarina te dugoročno i stabilno riješeno stambeno pitanje. Građanima i obiteljima s dohotkom do prosječnog mogli bi pitanje stanovanja urediti najmom (kategorija II.) opremljenijih i površinom većih stanova dok bi mlade obitelji s dohotkom iznad prosječnog mogli aplicirati za stanove kategorije II. (najam) ili kategorije III. (kupnja – današnji POS). Međutim, obiteljima prosječnog i iznad prosječnog dohotka kreditno nesposobnim, uključilo bi se u poticanu stambenu shemu najmom s opcijom vlasništva u okviru kategorije IV. Stariji građani s potrebama asistiranog življenja mogli bi biti prihvatljivi stanovi kategorije V.

7. Nabava (isporuka) društveno poticanih stanova

U državama članicama društveno poticani stanovi nabavljaju se različito. Pretežito se isporučuju na tradicionalan način, nabavljajući radove, a isporučitelji su gradovi i centralna država te neprofitne organizacije. Kod primjene tradicionalne nabave postoje varijacije s obzirom na pojedine projektne funkcije koje se ugovorno prenose na poduzetnike. No, u zadnje vrijeme interesantan postaje i model javno-privatnog partnerstva u Irskoj³², Ujedinjenom kraljevstvu³³ i Škotskoj³⁴. S obzirom na dosadašnji godišnji prosjek isporučenih POS-ovih stanova od nešto više od 400 kao i na potrebu od nekoliko desetaka tisuća potrebnih društveno poticanih stanova, nabava, odnosno, model isporuke predstavljat će veliki izazov javnim tijelima nadležnim za njihovu isporuku. Ograničenja u zaduživanju, ograničeni fiskalni kapaciteti, zahtjevi za energetskom učinkovitošću i proizvodnjom energije na mjestu potrošnje kao i zahtjevi za minimizacijom ukupnih životnih troškova usklađenih s isporučenom kvalitetom te usklađivanje tih ograničenja s priuštivosti korisnika, usmjeravat će pozornost naručitelja ka inovativnim modelima nabave. U tom smislu racionalni naručitelji nastojat će pronaći optimalni model nabave u okviru tradicionalne nabave, nabave raspoloživosti, prava građenja ili pak danas korištenog modela POS-a.

Kada naručitelj (grad, općina, centralna država) nabavlja stanove na tradicionalan način, nabavlja radove. U okviru tradicionalnog modela moguće su opcije u okviru kojih naručitelj projektira zgradu, financira izgradnju (iz proračuna ili dužničkih izvora financiranja) te s poduzetništvom

ugovara izgradnju. Varijacije ovog modela nabave ovise o pojedinim funkcijama koje naručitelj prenosi na poduzetnika – projektiranje (DB³⁵) i financiranje (DBF). Stanovi u vlasništvu naručitelja iznajmljivat će se materijalno ugroženim građanima (DPS kat. I.) i građanima koji su kreditno nesposobni (DPS kat. II.) po najamninama manjim od komercijalnih. Stanovi kategorije III. moći će se prodavati kreditno sposobnim građanima i mladim obiteljima zainteresiranim za kupnju prvog stana po cijenama manjim od komercijalnih. Građani koji si granično mogu priuštiti stan po komercijalnim cijenama i nisu kreditno sposobni mogu biti zainteresirani za najam stanova s mogućnošću vlasništva u budućnosti (DPS kat. IV.). Ovi se stanovi tržištu mogu isporučiti po INP (Izgradnja – Najam – Prijenos vlasništva) modelu nabave u okviru kojega naručitelj dozvoljava izgradnju stanova kategorije IV. poduzetniku na pravu građenja koji ih iznajmljuje građanima, a stanar koji uplati zadnju najamninu postat će vlasnik stana bez dodatne naknade. Prednost ovog modela je u tome što najmpromicji mogu jednostavno prodati svoje pravo stanovanje i kolektivirati tržišnu cijenu do tada uplaćenih najamnina.

8. Zaključak

Rješavanje stambenog pitanja materijalno ugroženim građanima i mladim kreditno nesposobnim obiteljima važno je pitanje koncepcije pametnih gradova osobito u dimenziji pametnog življenja. To je i pitanje ispunjenja održivih razvojnih ciljeva UN-a osobito 1, 3, 7, 10 i 13. S obzirom na veliki jaz između ponude društveno poticanih stanova i potražnje, kako u državama članicama tako i u Republici Hrvatskoj, javni naručitelji, da bi ispunili svoju zadaću, morat će na najbolji mogući način upravljati isporukom koristeći različite modele nabave. S obzirom na relativno veliko suzdržavanje javnih naručitelja od inovativnih modela nabave, izazov za hrvatske naručitelje bit će tim veći.

³² <https://www.ndfa.ie/project/social-housing-ppp-bundle-2> (21.2.2022.)

³³ <https://www.infrastructureinvestor.com/uk-government-to-launch-1-7bn-social-housing-ppps/> (21.2.2022.)

³⁴ https://www.housinglin.org.uk/_assets/Resources/Housing/Support_materials/140811_pfi_website_update_final_pdf1.pdf (21.2.2022.)

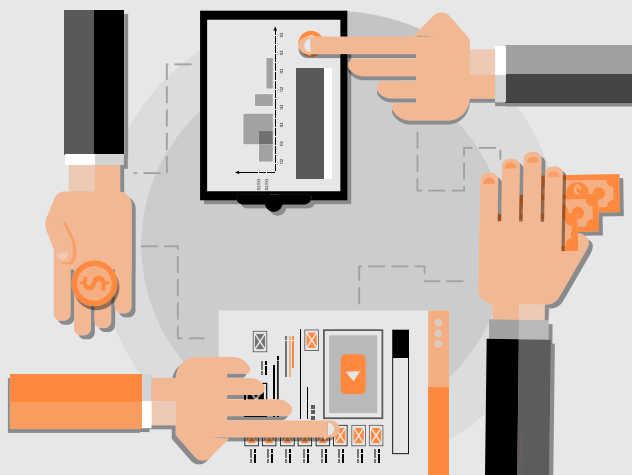
³⁵ Eng. Design-Build (DB); Design-Build-Finance (DBF).

DJELOVANJE CENTRA

tim4pin

MOŽETE PRATITI NA

WWW.TIM4PIN.HR

Socio-ekonomski aspekti projektnog jačanja potencijala organizacija civilnog društva

Dejan Miljenović*

U Republici Hrvatskoj rastući problem starenja stanovništva donosi sve veći rizik od samoće uslijed društvene isključenosti, siromaštva, izostanka ili neadekvatne zdravstvene skrbi za starije osobe. Ovaj problem naročito je izražen u ruralnim područjima gdje sve veći broj OCD-ova ciljano provodi programe aktivnog starenja i povećanja kvalitete života umirovljenika. Iz Europskog socijalnog fonda u okviru projektnog prijedloga "Aktivni u mirovini" OCD-ovima su namijenjena sredstva financiranja kako bi mogli dodatno ojačati organizacijske kapacitete i vlastite ljudske potencijale upravo u svrhu veće socijalne uključenosti umirovljenika. U ovome radu prikazuju se operativni aspekti provođenja navedenog projekta na primjeru Gradskog društva Crvenog križa Ozalj, a koji dugoročno razvija infrastrukturu prijave i provedbe programa pomoći starijim osobama i povećanja kvalitete života umirovljenika.

1. Uvod

Republika Hrvatska u svojim se socijalnim politikama, strategijama i suradnjom s neprofitnim organizacijama jasno odredila za razvoj europskog modela civilnog društva. Civilno društvo je zasnovano na ciljevima šire dobrobiti i pozitivnih društvenih promjena. Aktivnosti se u tome smjeru financiraju namjenskim sredstvima Europske unije iz Europskog socijalnog fonda (dalje u tekstu: ESF). Ovaj fond je od iznimne važnosti budući da razvoj organizacija civilnog društva (dalje u tekstu: OCD) ovisi o mogućnosti financiranja njihovog rada u obliku projektnih aktivnosti u različitim društvenim područjima. Akutan društveni problem svakako je starenje stanovništva jer uz sociološke ima i nepovoljne ekonomske učinke. Siromaštvo i socijalna isključenost starijih osoba vrlo često se isprepliću čineći zatvoreni krug koji obuhvaća stariju populaciju. U tome smislu sve aktivnosti OCD-ova koje se odnose na sprječavanje socijalne isključenosti starijih osoba imaju posebnu društvenu vrijednost i značaj.

Upravo je iz Europskog socijalnog fonda u okviru Operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020." otvoren prvi poziv na dostavu projektnih prijedloga od 26. travnja do 31. prosinca 2019. godine pod nazivom "Pridruži se – Aktivni u mirovini" – Jačanje sposobnosti organizacija civilnoga društva za unaprjeđenje mogućnosti aktivnog sudjelovanja i socijalne uključenosti umirovljenika (šifra poziva: UP.04.2.1.09). Sredstva ovoga poziva namijenjena su razvoju i pobolj-

šanju vođenja organizacija civilnog društva, a čime se uz osviještenost za napredak civilnog društva, osvještava i potreba kvalitetnijeg upravljanja provođenjem projekata i njihovih ishoda. Poziv na dostavu projektnih prijedloga ima za cilj "doprinijeti jačanju organizacija civilnog društva u području aktivnog starenja i povećanja kvalitete života umirovljenika, odnosno jačanju kapaciteta organizacija civilnoga društva za provođenje programa aktivnog starenja na lokalnoj razini namijenjenih povećanju kvalitete života i socijalne uključenosti umirovljenika te razvoju socijalnih inovacija u radu s umirovljenicima i inovativnih programa." (ESF, 2019.) Za poziv i regularno izvršenje aktivnosti odgovorno je Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava Republike Hrvatske kao upravljačko tijelo Operativnog programa. Projekt operativno provodi Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva čiji je stalni cilj jačati sposobnosti OCD-ova za unaprjeđenje mogućnosti njihova aktivnog sudjelovanja u projektima socijalne uključenosti umirovljenika. Prema navedenom Pozivu kao prihvatljivi prijavitelji projekata smatraju se "organizacije civilnoga društva (udruge, zaklade, pravne osobe vjerske zajednice, umjetničke organizacije), a njihovi prihvatljivi partneri su također organizacije civilnoga društva, JLSU-ovi, javne ustanove s djelatnošću u području obrazovanja, kulture, zdravstva i socijalne skrbi." (ESF, 2019.) Ukupna vrijednost Poziva iznosila je 100.000.000,00 kuna, uz najniži iznos bespovratnih sredstava po projektu od 500.000,00 kuna, a najviši iznos po projektu iznosio je 2.000.000,00 kuna. Za organizacije civilnoga društva upravo je provođenje ovakvih projekata iznimno zanimljivo s obzirom na to da se sredstva ESF-a osiguravaju u potpuno bespovratnom iznosu. To omogućava OCD-ovima da dio pro-

jektnih troškova bude prihvaćen za nabavu opreme koja potom ostaje u trajnom vlasništvu, ali i za fiksne troškove rada. Tako se jača i materijalna infrastruktura OCD-ova kako bi na lokalnoj razini ubuduće samostalno provodili slične projekte.

Sadržaj projektnih aktivnosti obvezuje OCD-ove da ih provode u svrhu *unaprjeđenja zdravlja, očuvanja funkcionalne sposobnosti, sigurnosti i sudjelovanja umirovljenika u zajednici u kojoj žive doprinoseći kvaliteti njihovog življenja, vraćanja osjećaja veće vrijednosti, doprinose smanjenju usamljenosti, tjelesnoj, psihičkoj i radnoj aktivnosti te sudjelovanju u društvenim, kulturnim i drugim aktivnostima i poslovima zajednice kao i međugeneracijskoj suradnji. U svrhu navedenoga od OCD-ova se zahtijeva razvoj socijalnih inovacija te inovativnih programa u radu s umirovljenicima.* Kontinuitet programa osiguran je drugim Pozivom kojega je 28. rujna 2020. godine uputilo Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike kao Upravljačko tijelo Operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020." Tako je u drugome krugu projektnog poziva "Pridruži se – Aktivni u mirovini" odobreno financiranje 45 projekata OCD-ova vrijednosti 73 milijuna kuna. Pritom se i dalje promoviralo jačanje OCD-ova u aktivnostima sprječavanja društvene isključenosti starijih osoba i povećanja kvalitete njihova života.

2. Projekt "Aktiviraj se u mirovini" u provedbi GDCK Ozalj

Gradsko društvo Crvenog križa Ozalj¹ se je u prvom Pozivu uspješno prijavilo na provođenje aktivnosti u okviru projekta "Aktivni u mirovini" u trajanju od 24 mjeseca. Vrijednost prijavljenoga projekta iznosi 1.872.936,70 kn, od čega 85% vrijednosti (1.591.996,20 kn) čini iznos EU potpore, a preostalih 15% (280.940,50 kn) se financira iz Državnog proračuna Republike Hrvatske. S obzirom na ruralna obilježja ozaljskog područja i Pokupske doline kojoj pripada, kao i značajan udio starije populacije, GDCK Ozalj je u svom ranijem radu već uspio integrirati lokalne OCD-ove u programe sprječavanja socijalne isključenosti i brige za starije osobe. Tako GDCK Ozalj u suradnju uključuje različite OCD-ove s područja Grada Ozlja te Općine Kamanje, Žakanje i Ribnik. Od 2015. godine GDCK Ozalj uspješno provodi 6 projekata i 2 programa u segmentu aktivnog starenja. Kao prijavitelj projekta "Aktiviraj se u mirovini" GDCK Ozalj u provođenje projektnih aktivnosti uključuje tri OCD-a: 1) Matica umirovljenika Ozalj (provodi program "Javnih potreba grada Ozlja" na godišnjoj razini), 2) LAG Vallis Colapis i 3) Taekwondo klub Ozalj (potonja dva do tada bez projekata namijenjenih umirovljenicima). Budući da je

prijavitelj neprofitna pravna osoba koja po vrsti pravnog subjekta spada u ostala tijela javnog prava (Zakon o Hrvatskom Crvenom križu, 2010.), a navedeni projektni partneri po vrsti pravnog subjekta spadaju u privatni neprofitni sektor, time zadovoljavaju kriterij pripadnosti organizacijama civilnoga društva.

GDCK Ozalj kao dio krovne organizacije Crvenog križa s partnerskim OCD-ovima kontinuirano radi na osiguranju stalnih programa kreativnosti među starijom populacijom. Cilj ovih programa je dugoročno promicanje pozitivnih društvenih promjena kroz smanjenje trenda isključenosti starijih osoba. Ovo se osobito odnosi na razdoblje nakon prestanka aktivnog radnog odnosa osobe i njenoga odlaska u mirovinu. U svrhu provedbe projekta "Aktiviraj se u mirovini" GDCK Ozalj je kao prijavitelj razradio ciljeve i prateće mjeritelje projektnog Poziva koji se odnose na sve projektne sudionike. Kroz tablicu 1. prikazani su interno postavljeni ciljevi Prijavitelja na početku projekta te je praćen njihov status ostvarenja kroz kvantitativno ili kvalitativno izražene mjeritelje.

Tablica 1. Ciljevi i mjeritelji ostvarenja projekta "Aktiviraj se u mirovini" - GDCK Ozalj

Projektni ciljevi	Pokazatelj/ mjeritelj
1. Ojačati organizacijske kapacitete	a) Broj koordinativnih sastanaka sa projektnim partnerima b) Broj zajedničkih radionica c) Vrsta i broj planiranih aktivnosti d) Vrsta i broj provedenih aktivnosti e) Broj projektnih partnera prije i nakon projekta (povećanje, smanjenje, potencijalne suradnje) f) Broj i organizacija volonterskih aktivnosti
1.1. Podciljevi za GDCK Ozalj	- Pod 1.: stavke a), b), c), d) i e) - Broj umirovljenika i OCD-ova obuhvaćenih volonterskim aktivnostima
1.2. Podciljevi projektnih partnera	- Broj projektnih angažmana u segmentu aktivnog starenja prije provođenja projekta (npr. volonterske aktivnosti) - Broj projektnih angažmana nakon projekta - Broj aktivnosti/programa/radionica za umirovljenike prije i nakon projekta - Priprema/edukacija djelatnika za aktivnosti

¹ U nastavku kr. GDCK Ozalj ili Prijavitelj

Projektni ciljevi	Pokazatelj/ mjeritelj
1. Ojačati ljudske potencijale	<ul style="list-style-type: none"> - Broj djelatnika dodatno zaposlenih/ educiranih za provođenje projekta - Broj djelatnika koji paralelno rade u organizaciji više različitih projekata uz navedeni - Stečene vještine/znanja/motivacije za daljnje aktivnosti sa starijom populacijom - Stečene vještine/znanja/motivacija za daljnji rad na projektima samostalno ili u koordinaciji sa provoditeljem (GDCK Ozalj)
2. Socijalna uključenost umirovljenika	<ul style="list-style-type: none"> - Broj umirovljenika uključenih u projektne aktivnosti (n=250) - Broj odslušanih edukacija/ sudjelovanja na radionicama - Priprema/edukacija umirovljenika za online sudjelovanje (COVID-19) - Broj umirovljenika u aktivnostima GDCK Ozalj i projektnih partnera prije i nakon provođenja projekta - Broj ponuđenih i samostalnih inicijativa umirovljenika za socijalnim aktivnostima
3. Poboljšanje kvalitete života	<ul style="list-style-type: none"> - Stečena znanja umirovljenika/koristi od volonterskih aktivnosti - Broj umirovljenika obuhvaćenih pojedinom aktivnosti po općinama Žakanje, Kamanje i Ribnik - Prijenos znanja kroz prezentacije umirovljenika na radionicama (ako je moguće) - Broj umirovljenika koji se uključuju ili predlažu aktivnosti u tekućim projektima lokalne zajednice i poduzeća - Broj dionika u lokalnoj zajednici zainteresiranih za prijenos znanja od umirovljenika ka njihovim zaposlenicima - Savjetodavno uključivanje umirovljenika u rad projektnih OCD-ova te dionika lokalne zajednice (npr. poduzeća)
4. Povećati broj inicijativa i projekata partnerskih OCD-ova	<p>Općenito i u segmentu aktivnog starenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Broj provedenih projekata i onih u provedbi od strane OCD-ova prije partnerstva i nakon njega - Planirani projekti koji u budućnosti podrazumijevaju aktiviranje starije populacije
5. Stručno znanstvena analiza	<ul style="list-style-type: none"> - Socio-ekonomska analiza projektnih ishoda

skih kapaciteta i ljudskih potencijala u segmentu aktivnoga starenja prati se zasebno na razini GDCK Ozalj kao inicijatora projekta te zasebno za projektne partnere (točke 1.1. i 1.2. u Tablici 1). Takvom diseminacijom projektnih ciljeva postiže se bolja vidljivost i kontrola stupnja ostvarenosti projekta te njegovih konačnih rezultata. Opći cilj svakako je stvaranje čvrste i stalne veze među projektnim partnerima za nastavak daljnje suradnje i nakon završetka projekta. U tu je svrhu u prvoj godini provedbe projekta održano sedam partnerskih sastanaka, jedna zajednička radionica pisanja i provedbe projekata na kojoj su sudjelovali Prijavitelj i dva partnera. Također je održana zajednička radionica na temu *Menadžmenta volonterskog programa* na kojoj su sudjelovali Prijavitelj i sva tri partnera. Partnerska suradnja pritom podrazumijeva buduće uključivanje drugih organizacija i OCD-ova te širenje suradnje i izvan projekata koji se tiču aktivnosti aktivnog starenja. Potrebno je naglasiti da GDCK Ozalj prije provođenja projekta nije imao niti jednog partnera u području aktivnoga starenja dok je ovim projektom ostvarena nova partnerska suradnja s tri OCD-a. Istovremeno je započeta koordinacija i organizacija volonterskih aktivnosti u području međugeneracijske suradnje između svih uključenih partnera na projektu.

Projektna platforma rada OCD-ova omogućuje da različiti subjekti neprofitnog sektora surađuju s ciljem pomoći socijalno ugroženim ili potencijalno marginaliziranim društvenim skupinama. U ovome slučaju radi se o umirovljenicima. Iako pod istim nazivnikom, u praksi je teško odvojiti specifičnu djelatnost raznih OCD-ova (zaklade, vjerske zajednice i umjetničke organizacije, udruge, ostali neprofitni subjekti), ali ono što im je zajedničko jest da njihov rad rezultira s društveno korisnim ishodima. Uvažavajući neprofitnu pravnu osobnost OCD-ova poseban je izazov njihova zajednička projektna orijentacija te sinergija u korištenju međunarodnih, fondovskih i državnih financijskih sredstava, mjera i poticaja. Nemaju svi OCD-ovi podjednake mogućnosti ili iskustvo prijave u projektnom planiranju, financiranju i koordinaciji projektnih aktivnosti, što nikako ne umanjuje njihov društveni potencijal. Projekt *“Aktiviraj se u mirovini”* definira OCD-ove kao “najznačajnije pružatelje izvaninstitucionalne potpore i podrške umirovljenicima te svojim aktivnostima i djelovanjem redovito pridonose smanjenju njihove socijalne isključenosti i unapređenju kvalitete života.” OCD-ovi se tako prepoznaju kao široko rašireni subjekti neprofitnog sektora putem kojih se brzo mogu ostvariti ciljevi aktivnog starenja, sprječavanja socijalne isključenosti umirovljenika i poboljšanja kvalitete njihova života.

Projektom *“Aktiviraj se u mirovini”* pridonosi se održivosti ruralnih prostora te dodatnom promoviranju OCD-ova kao odgovornih nositelja raznih društvenih aktivnosti u lokalnim zajednicama. Iako u Republici Hrvatskoj svojim statusom manji gradovi i općine dobro

Prikazani ciljevi i mjeritelji ostvaruju se na dvije razine; 1) poboljšanje kompetencija uključenih OCD-ova i 2) kvalitete života umirovljenika. Cilj jačanja organizacij-

zastupaju ruralna područja, doseg uključivanja pojedinih društvenih skupina, u ovom slučaju umirovljenika, nije uvijek u potpunosti osiguran. U takvoj situaciji prednost je OCD-ova što imaju fleksibilnost u svome radu te se angažiraju u raznim društvenim aktivnostima. Time OCD-ovi pridonose aktivnostima ruralnog razvoja djelujući kao partner državi i njenim institucijama kada one to nisu u mogućnosti s obzirom na njihovu osnovnu djelatnost. Također, OCD-ovi nisu nužno vezani za samo jednu društvenu aktivnost (sport, kultura, humanitarni rad), već se po potrebi mogu angažirati u različite društvene svrhe i aktivnosti. To je bio i smisao provedbe ovog projekta: učinkovito angažirati ljudske i organizacijske sposobnosti različitih OCD-ova te ih integrirati u projektima društvene uključenosti (inkluzije) i stvaranja trajnih društvenih koristi.

3. Sadržaj projektnih aktivnosti u području aktivnog starenja

Potrebno je naglasiti kako se OCD-ovi uključeni na projektu "Aktiviraj se u mirovini" bave s četiri potpuno različite djelatnosti. Rad Matice umirovljenika Grada Ozlja svakako se odnosi na promoviranje životnog standarda starijih osoba, ali je Matica i do sada bila uključena u stalne programe međugeneracijske suradnje. Nadalje, Taekwondo klub Ozalj radi na promoviranju sportskih aktivnosti među djecom i mladima. LAG Vallis Colapis specijaliziran je u provođenju različitih projekata ruralnog razvoja na području Pokupske doline. GDCK Ozalj kao društvo humanitarne djelatnosti projektom "Aktiviraj se u mirovini" ostvaruje učinkovitu suradnju između svih navedenih OCD-ova u postupku prijave projekta, prijenosa znanja o tome kako projektne aktivnosti financirati i provesti, a pritom isključivo u području kvalitete života umirovljenika.

Primarno je svaki od uključenih OCD-ova u okviru projekta "Aktiviraj se u mirovini" morao ojačati ljudske potencijale vezano uz projektne aktivnosti. Tako je LAG Vallis Colapis zaposlio jednu osobu na puno radno vrijeme, Taekwondo klub Ozalj jednu osobu na nepuno radno vrijeme, dok je pri Matici umirovljenika angažirana jedna osoba na ugovor o djelu. Istovremeno, prijavitelj GDCK Ozalj zaposlio je četiri osobe, od čega tri na puno radno vrijeme i jednu na pola radnog vremena. Time su se uključeni projektni partneri osposobili da samostalno u narednom razdoblju i nadolazećim projektnim pozivima samostalno prijavljuju iste i provode ih, a uz mogućnost da uključuju ostale OCD-ove i tako vrše transfer stečenoga znanja i iskustva. U pogledu tehničke infrastrukture nabavljena je računalna i sportska oprema nužna za održavanje predviđenih aktivnosti i programa aktivnoga starenja. Korištenje ove opreme ostaje uključenim OCD-ovima kao dio infrastrukture predviđene za provođenje budućih projekata.

Prije provođenja aktivnosti Prijavitelj je s partnerima u prvome tromjesečju informirao umirovljenike s područja djelovanja GDCK Ozalj, kao i potencijalne suradnike na projektu, o aktivnostima koje trebaju uslijediti. Povećanje kvalitete života umirovljenika GDCK Ozalj ostvaruje kroz rad s više od 260 umirovljenika na projektu, dok je minimalan broj zahtijevan kriterijem Prijedloga "Pridruži se – Aktivni u mirovini" iznosio 250 uključenih umirovljenika. U smislu veće kvalitete života umirovljenika na širem ozaljskom području jedan od projektnih ciljeva jest uključiti što veći broj umirovljenika. Tako je prije početka provedbe projekta 50 umirovljenika aktivno sudjelovalo na aktivnostima GDCK Ozalj, a kod partnera LAG Vallis Colapis i Taekwondo klub Ozalj prije početka provedbe projekta nije bilo umirovljenika uključenih u njihove aktivnosti. Matica umirovljenika je slijedom svoga rada prije početka provedbe projekta imala 150 umirovljenika uključenih u njene aktivnosti. Tako je u provođenje projektnih aktivnosti sinergijom uključivan sve veći broj umirovljenika kako slijedi:

- 93 umirovljenika do 30. travnja 2021.,
- 222 umirovljenika do 31. srpnja 2021.,
- 263 umirovljenika do 30. listopada 2021.

Broj uključenih umirovljenika ostvaruje se kroz tri projektna elementa provedbe izravnih aktivnosti s partnerskim OCD-ovima. Ti elementi su:

1. **Razvoj i provedba lokalnih programa u području aktivnog starenja i povećanje kvalitete života umirovljenika** – 263 umirovljenika uključena na aktivnostima GDCK Ozalj, Matice umirovljenika Ozalj i Taekwondo kluba Ozalj kroz 10 programa predviđenih projektom.
2. **Podizanje svijesti o važnosti aktivnog starenja i socijalne uključenosti umirovljenika** – uključivanje 50 umirovljenika na aktivnostima LAG Vallis Colapis u obliku 6 informativnih promotivnih događanja o aktivnom starenju i povećanju kvalitete života umirovljenika.
3. **Razvoj i provedba programa međugeneracijske suradnje** – izrada programa i provedba 6 programa zajedničke aktivnosti partnerskih OCD-ova (angažman 18 mladih osoba koji će s uključenim umirovljenicima provoditi aktivnosti).

Poboljšanje socijalne uključenosti umirovljenika u ovome projektu osobito naglašava njihovo dugogodišnje radno iskustvo. Tako je umirovljenicima kroz zajedničke radionice i aktivnosti dana prilika da svoje znanje prenesu svim zainteresiranim dionicima, posebno mladima. S ciljem međugeneracijske suradnje angažirano je ukupno 18 volontera koji su predviđeni za provođenje zajedničkih aktivnosti s umirovljenicima. U tu svrhu planira se 6 programa zajedničkih aktivnosti mladih s umirovljenicima. S volonterima su održana dva koordinacijska sastanka na kojima su utvrđene faze njihova

postupnog uključivanja u projekt. Volonteri su zajedno s umirovljenicima i tri osobe zaposlene na projektu potom sudjelovali u programu sakupljanja otpada i čišćenja okoliša. Projektom se nastoji kontinuirano podizati svijest o mogućnosti aktivnoga starenja i uključenosti umirovljenika u sve vrste društvenih zbivanja. Kroz gore navedene provedbene elemente do kraja projekta planira se održati ukupno 12 promotivnih događanja o aktivnom starenju i kvaliteti života umirovljenika. Od toga je održano 6 okruglih stolova, jednokratne sportske/rekreativne i edukativne aktivnosti na kojima je sudjelovao 31 umirovljenik/ca. Tako rekreativna aktivnost "Jutarnja tjelovježba za dobar početak dana" osim razgibavanja uz razgovor umirovljenike potencira na ostale socijalne interakcije tijekom dana.

Navedeni organizacijski i ljudski potencijali omogućili su Provoditelju da s uključenim OCD-ovima na lokalnoj razini razvije i uspješno provede veći broj programa u području aktivnog starenja i povećanja kvalitete života umirovljenika. Točnije, u prvoj godini provedbe projekta održane su: 22 radionice kreativnog programa, 11 radionica programa ručnog rada, 4 radionice zdravstvenog programa, 9 radionica informatičkog programa, 1 radionica programa psihosocijalne aktivacije, 2 radionice kulturno-umjetničkog programa, 4 radionice programa jačanja socijalnih i kognitivnih vještina, 30 radionica programa tjelesnih aktivnosti, 5 radionica programa kulinartva i 3 radionice agro programa. Jedna radionica podrazumijevala je i pripremu umirovljenika u njihovim domovima za online sudjelovanje (platforma ZOOM) kako bi mogli pratiti radionice u pandemijskim uvjetima. Ovakva sadržajna raznolikost projektnih programa i aktivnosti potvrđuje infrastrukturnu sposobnost povezanih OCD-ova da na lokalnoj razini proaktivno i

samostalno rješavaju problem socijalne isključenosti umirovljenika. Istovremeno, javlja se i aspekt novostvorene društvene vrijednosti projekta "Aktiviraj se u mirovini", a budući da su navedeni programi i radionice izvorno razvijeni i prilagođeni aktivnom starenju upravo od strane projektnih partnera s područja Grada Ozlja i Pokupske doline.

Cilj veće socijalne uključenosti umirovljenika postignut je s obzirom na činjenicu da je GDCK Ozalj u prvoj godini aktivnosti projekta "Aktiviraj se u mirovini" uključio 313 umirovljenika, što je značajna razlika u odnosu na početnih 50 umirovljenika. Postupno uključivanje umirovljenika pratilo je kumulativno održavanje projektnih aktivnosti od strane svih uključenih OCD-ova. Nakon 6 mjeseci provedbe projekta održano je ukupno 89 radionica za umirovljenike, a nakon 9 mjeseci ukupno 186 radionica. Do 31. listopada 2021. godine jačanjem projektnog intenziteta svih uključenih OCD-ova održano je ukupno 278 radionica za umirovljenike. Nastavno na izneseno, prema posljednjem zahtjevu za nadoknadom sredstava (tzv. ZNS) kojega je GDCK Ozalj uputio prema Nacionalnoj zakladi za razvoj civilnoga društva s datumom 30. siječnja 2022. dodatno je obrađeno još 77 projektnih aktivnosti. Time je Provoditelj ukupno realizirao 355 projektnih aktivnosti, iako je predviđen broj bio 260 projektnih aktivnosti. Ova razlika potvrđuje da su sva četiri uključena OCD-a stekla organizacijski i ljudski potencijal potreban u ostvarenju projektnih ciljeva aktivnog starenja.

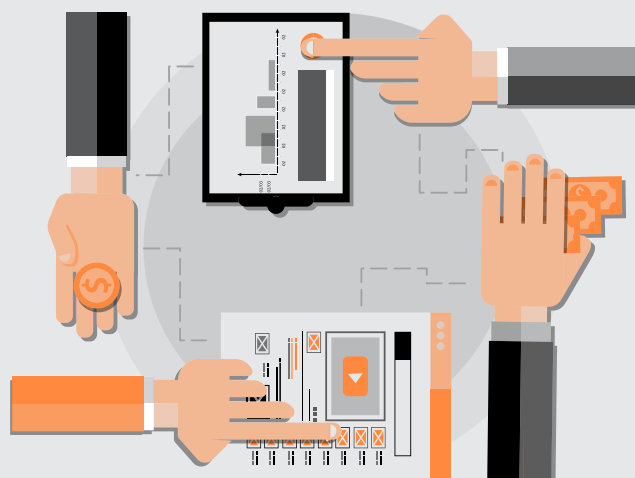
Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva u zahtjevima za nadoknadu sredstava (ZNS) koje joj upućuju prijavitelji odobrenih projekata zahtijeva svojevrsni presjek projektnih aktivnosti. ZNS-ovi se upućuju od Prijavitelja

DJELOVANJE CENTRA

tim4pin

MOŽETE PRATITI NA

WWW.TIM4PIN.HR

projekta tj. korisnika projektnih sredstava, u ovome slučaju GDCK Ozalj, svaka tri mjeseca. Ovi zahtjevi ujedno imaju i formu financijskog izvještaja jer u danome trenutku Prijavitelju služe kao dokaz trenutnog stanja i stupnja izvršenosti projekta tj. opravdanosti zahtijeva Prijavitelja za pokrićem troškova stvarno provedenih aktivnosti.

4. Zaključak

Stalno jačanje potencijala OCD-ova u svrhu prijave i provođenja projekata društvene koristi podrazumijeva kontinuirani razvoj njihove organizacijske infrastrukture i stručnog kadra. Od osobitog su značaja projekti čija financijska sredstva potiču koordiniranje i pripremu OCD-ova na zajednički rad i doprinos u rješavanju društvenih problema. OCD-ovi koji imaju manje iskustva u prijavi i provedbi projekata, osobito iz fondova Europske unije, tako stječu potrebna znanja i vještine koje potom mogu i samostalno koristiti u prijavi na buduće otvorene izvore financiranja. Time se proaktivno doprinosi jačanju kompetitivnosti OCD-ova u dobivanju i provedbi projekata te novom zapošljavanju koje prati projektne aktivnosti.

Drugi je izazov u nastavku projektnih prijedloga kao što je "Aktivni u mirovini", kako od strane ESF-a tako i razine države te Nacionalne zaklade za razvoj civilnog

društva. Ovakvi projektni prijedlozi su specifični jer istovremeno pružaju pozitivne ishode za umirovljenike kao rizičnu skupinu u smislu socijalne isključenosti, dok za sve uključene OCD-ove pružaju mogućnost da kao projektni partneri razvijaju vlastite sposobnosti vezane za veću kvalitetu života umirovljenika. Za umirovljenike je od iznimne je važnosti da se trajno nastave aktivnosti i programi koji su im ovim projektom namijenjeni. Ostaje za razmotriti dodanu društvenu vrijednost ovakvih projekata za širu zajednicu jer se njima stvaraju koristi za starije osobe i organizacije koje u njima sudjeluju na lokalnoj razini. Učinci su stoga multiplikativni i treba ih sagledavati u socijalnom, ali i ekonomskom aspektu provedbe ovakvih projekata.

Literatura

1. ESF-Europski socijalni fond, (2019.), Otvoreni trajni Poziv na dostavu projektnih prijedloga (bespovratna sredstva) "Pridruži se – Aktivni u mirovini" – Jačanje sposobnosti organizacija civilnoga društva za unaprijeđenje mogućnosti aktivnog sudjelovanja i socijalne uključenosti umirovljenika.
Dostupno na <http://www.esf.hr/natjecaji/dobro-upravljanje/pridruzi-se-aktivni-u-mirovini/>
2. Zakon o Hrvatskom Crvenom križu, NN, br. 71/10, 136/20, Zagreb.

PRETPLATE NA

tim4pinmagazin

CENTAR@TIM4PIN.HR
PITAJCENTAR@TIM4PIN.HR

01/5531-755
099/3037-677

WWW.TIM4PIN.HR

1. Neoporezivi iznosi naknada, potpora, nagrada, dnevnica i otpremnina

Tablica 1. Pregled neoporezivih iznosa naknada, potpora, nagrada, dnevnica i otpremnina¹

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici
I. Naknade		
1.	Prijevozni troškovi na službenom putovanju (čl.7.st.2.t.27. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova
2.	Troškovi noćenja na službenom putovanju (čl.7.st.2.t.28. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova bez ograničenja kategorije hotela
3.	Troškovi prijevoza na posao i s posla (mjesni i međumjesni) (čl.7.st.2.t.30. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova prema cijeni mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte javnog prijevoza odnosno do visine cijene mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte
4.	Uporaba privatnog automobila u poslovne svrhe (čl.7.st.2.t.31. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 2,00 kn po prijeđenom kilometru
II. Dnevnice, terenski dodatak i naknada za odvojeni život		
1.	Dnevnice za službeno putovanje u tuzemstvu koje traje više od 12 sati dnevno i dnevica za rad na terenu u tuzemstvu (čl.7.st.2.t.19. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 200,00 kn ² (do 140,00 kn ako je osiguran jedan obrok do 80,00 kn ako su osigurana dva obroka)
2.	Dnevnice za službeno putovanje u tuzemstvu koje traje više od 8 sati, a manje od 12 sati dnevno (čl.7.st.2.t.20. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 100,00 kn (do 70,00 kn ako je osiguran jedan obrok do 40,00 kn ako su osigurana dva obroka)
3.	Dnevnice za službeno putovanje u inozemstvu koje traje više od 12 sati dnevno i dnevica za rad na terenu u inozemstvu (čl.7.st.2.t.21. Pravilnika o porezu na dohodak)	do iznosa utvrđenih propisima o izdacima za službena putovanja za korisnike državnog proračuna (Odluka Vlade RH, NN, br. 8/06)
4.	Dnevnice za službeno putovanje u inozemstvu koje traje više od 8 sati, a manje od 12 sati dnevno (čl.7.st.2.t.22. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 50% iznosa utvrđenih propisima o izdacima za službena putovanja za korisnike državnog proračuna

¹ Čl. 7., st. 2. Pravilnika o porezu na dohodak (NN, br. 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20 i 1/21).

² Čl. 7., st. 13. Pravilnika o porezu na dohodak: Ako je na službenom putovanju odnosno radu na terenu, na teret poslodavca, osiguran jedan obrok (ručak ili večera) neoporezivi iznos dnevnice koji se isplaćuje u novcu umanjuje se za 30% odnosno za 60% ako su osigurana dva obroka (ručak i večera). Doručak koji je uračunat u cijenu noćenja smatra se troškom noćenja i ne smatra se osiguranom prehranom. Smatrat će se da je osobi prehrana osigurana i ako je osiguran obrok (ručak i/ili večera):

- u cijeni kotizacije za prisustvovanja seminarima, stručnim savjetovanjima i slično
- u cijeni karte za putovanje brodom
- u cijeni zrakoplovne putničke karte, zbog prekida putovanja ili
- iz sredstava reprezentacije poslodavca.

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici
5.	Dnevnice za službena putovanja <i>per diem</i> koje se radnicima isplaćuju iz proračuna Europske unije radi obavljanja poslova njihovih radnih mjesta, a u svezi s djelatnosti poslodavca (čl.7.st.2.t.26. Pravilnika o porezu na dohodak)	do propisanog iznosa (objavljeno na www.tim4pin.hr)
6.	Pomorski dodatak (čl.7.st.2.t.23. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 250,00 kn
7.	Pomorski dodatak na brodovima međunarodne plovidbe (čl.7.st.2.t.24. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 400,00 kn
8.	Naknada za odvojeni život (čl.7.st.2.t.13. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.750,00 kn mjesečno
III. Otpremnine i darovi		
1.	Otpremnina (pri odlasku u mirovinu) (čl.7.st.2.t.14. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 8.000,00 kn
2.	Otpremnina zbog poslovno i osobno uvjetovanih otkaza ugovora o radu prema Zakonu o radu (čl.7.st.2.t.15. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 6.500,00 kn (za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca)
3.	Otpremnine zbog ozljede na radu i profesionalne bolesti (čl.7.st.2.t.16. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 8.000,00 kn (za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca)
4.	Dar djetetu do 15 godina starosti (koje je do 31. prosinca tekuće godine navršilo 15 godina starosti) (čl.7.st.2.t.18. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 600,00 kn godišnje
5.	Dar u naravi (čl.22.st.3.t.7. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 600,00 kn godišnje
6.	Godišnja prigodna nagrada (božićnica, naknade za godišnji odmor i sl.) (čl.7.st.2.t.5. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 3.000,00 kn godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
7.	Nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika (dodatna plaća, dodatak uz mjesečnu plaću i sl.) (čl.7.st.2.t.32. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 5.000,00 kn godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
8.	Naknade za podmirivanje troškova ugostiteljskih, turističkih i drugih usluga namijenjenih odmoru radnika prema propisima ministarstva nadležnog za turizam (čl.7.st.2.t.33. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 2.500,00 kn godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
9.	Novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova prehrane radnika (čl.7.st.2.t.34. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 5.000,00 kn godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
10.	Troškovi prehrane radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavca na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.35. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 12.000,00 kn godišnje pod uvjetom da račun i obavljene usluge prehrane glase na poslodavca i da su podmireni bezgotovinskim putem. Neoporezivi primitak priznaje se za mjesec u kojem je usluga prehrane obavljena
11.	Troškovi smještaja radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavca na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.36. Pravilnika o porezu na dohodak)	do visine stvarnih izdataka podmirenih bezgotovinskim putem. Neoporezivi primitak priznaje se za mjesec u kojem je usluga smještaja obavljena, a ako se isplaćuje radniku, priznaje se u mjesecu isplate

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici
12.	Naknade za troškove redovne skrbi djece radnika isplaćene na račun radnika temeljem vjerodostojne dokumentacije ustanova predškolskog odgoja te drugih pravnih ili fizičkih osoba koje temeljem posebnih propisa i odluka nadležnog tijela skrbe o djetetu predškolske dobi (čl.7.st.2.t.37. Pravilnika o porezu na dohodak)	do visine stvarnih izdataka
IV. Potpore		
1.	Zbog invalidnosti zaposlenika (čl.7.st.2.t.1. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 2.500,00 kn godišnje
2.	U slučaju smrti zaposlenika (osim potpora koje poslodavci isplaćuju djeci radnika – one su neoporezive u ukupnom iznosu) (čl.7.st.2.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 7.500,00 kn
3.	Jednokratne potpore koje djeci u slučaju smrti roditelja isplaćuju ili daju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju svojih općih akata te pravne i fizičke osobe (čl.7.st.2.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	u ukupnom iznosu isplate
4.	Jednokratne potpore u slučaju smrti člana uže obitelji radnika (bračnog druga, roditelja, roditelja bračnog druga, djece, drugih predaka i potomaka u izravnoj liniji, posvojene i udomljene djece i djece na skrbi te punoljetne osobe kojoj je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu) (čl.7.st.2.t.3. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 3.000,00 kn
5.	Potpore zbog neprekidnog bolovanja radnika dužeg od 90 dana. Razdoblje bolovanja duže od 90 dana ne mora se odnositi na jednu kalendarsku godinu (čl.7.st.2.t.4. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 2.500,00 kn godišnje
6.	Potpore za novorođenčce (čl.7.st.2.t.25. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 10.000,00 kn
7.	Darovanje za zdravstvene potrebe (operativne zahvate, liječenja, nabavu lijekova i ortopedskih pomagala te troškove prijevoza i smještaja u zdravstvene ustanove), rješavanje kojih nije plaćeno obveznim, dopunskim, dodatnim i privatnim zdravstvenim osiguranjem niti na teret sredstava fizičke osobe, pod uvjetom da je darovanje, odnosno plaćanje nastalih izdataka za tu namjenu obavljeno na žiroračun primatelja dara ili zdravstvene ustanove te na temelju vjerodostojnih isprava. (čl.4.st.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu
8.	Udžbenici, radne bilježnice i bilježnice koje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave daju učenicima osnovnih i srednjih škola na redovitom školovanju odnosno novčane naknade koje isplaćuju za te svrhe na temelju svojih općih akata i za koje su sredstva planirana u proračunima tih jedinica (čl.8.st.2.t.10. Zakona o porezu na dohodak ³)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici
9.	Formalni i neformalni programi obrazovanja nezaposlenih osoba i drugih socijalno ugroženih skupina koje bez naplate organiziraju pravne i/ili fizičke osobe, a koji se financiraju iz državnog proračuna i/ili proračuna lokalne i područne (regionalne) samouprave i/ili iz fondova i programa Europske unije i drugih međunarodnih fondova (čl.8.st.2.t.11. Zakona o porezu na dohodak)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu
10.	Premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja koje poslodavac uplaćuje u korist svojeg radnika, uz njegov pristanak, tuzemnom dobrovoljnom mirovinskom fondu, koji je registriran u skladu s propisima koji uređuju dobrovoljno mirovinsko osiguranje (čl.9.st.1.t.18. Zakona o porezu na dohodak)	500,00 kn mjesečno, odnosno 6.000,00 kn godišnje
11.	Premije dodatnog i dopunskog zdravstvenog osiguranja na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.38. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 2.500,00 kn godišnje podmirene bezgotovinskim putem (ukupno kod svih poslodavaca)
12.	Potpore djetetu umrlog ili bivšeg radnika, kod kojeg je nastupio potpuni gubitak radne sposobnosti, za školovanje do 15. godine života odnosno do završetka osnovnoškolskog obrazovanja (čl.7.st.2.t.17. Pravilnika o porezu na dohodak)	1.750,00 kn mjesečno
13.	Sredstva koja se fizičkim osobama dodjeljuju iz fondova i programa EU po tijelima akreditiranim ⁴ u skladu s pravilima EU, za provedbu aktivnosti mobilnosti u okviru programa i fondova Europske unije, a u svrhe obrazovanja i stručnog usavršavanja za pokriće izdataka prijevoznih troškova, prehrane i smještaja te za realizaciju projektnih aktivnosti koje prijavljuju fizičke osobe (izdaci za najam prostora, osiguranje, opremu i materijale i drugo), a u skladu s financijskom uredbom Europske komisije (čl.5.st.12. Pravilnika o porezu na dohodak)	ukupan iznos primitaka
14.	Sredstva za pokriće troškova školovanja, usavršavanja i znanstvenih istraživanja, neovisno isplaćuje li navedene primitke poslodavac ili drugi isplatiatelj, ako se ti primici ne ostvaruju u okvirima provedbe aktivnosti mobilnosti te pod uvjetom da se ne smatraju izvorom dohotka, na temelju vjerodostojnih isprava (ugovor, izvješće, račun i drugo) (čl.5.st.13. Pravilnika o porezu na dohodak)	najviše u visini propisanih u skladu s posebnim propisima prema kojima se programi provode
15.	Naknade za pokriće izdataka prijevoznih troškova, prehrane, smještaja i drugih prihvatljivih troškova propisanih pravilima i propisima tijela Europske unije, koje se isplaćuju dugoročnim i kratkoročnim stručnjacima u skladu s međunarodnim ugovorom za vrijeme rada na projektu financiranom od strane Europske unije za provedbu programa tehničke pomoći Europske unije pod uvjetom da su osigurane vjerodostojne isprave (ugovor, izvješće, obračun i dr.) (čl.5.st.14. Pravilnika o porezu na dohodak)	najviše u visini propisanoj pravilima i propisima tijela Europske unije prema kojima se projekti provode

³ Zakon o porezu na dohodak (NN, br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 38/20).

⁴ Agencija za mobilnost i programe EU.

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici
V. Nagrade zaposlenicima		
1.	Za navršenih: <ul style="list-style-type: none"> 10 godina radnog staža 15 godina radnog staža 20 godina radnog staža 25 godina radnog staža 30 godina radnog staža 35 godina radnog staža 40 godina radnog staža i svakih narednih 5 godina (čl.7.st.2.t.6.-12. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.500,00 kn do 2.000,00 kn do 2.500,00 kn do 3.000,00 kn do 3.500,00 kn do 4.000,00 kn do 5.000,00 kn
VI. Stipendije		
1.	Stipendije (učenicima srednjih škola i redovnim studentima) (čl.6.st.1.t.4. Pravilnika o porezu na dohodak)	1.750,00 kn mjesečno
2.	Stipendija koja se dodjeljuje studentima za izvrsna postignuća, a koje se dodjeljuju temeljem javnih natječaja kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima (čl.6.st.1.t.5. Pravilnika o porezu na dohodak)	4.000,00 kn mjesečno
3.	Stipendije studentima izabranima na javnim natječajima kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima, za redovito školovanje na visokim učilištima koje isplaćuju, odnosno dodjeljuju zaklade, fondacije, ustanove i druge institucije, registrirane u Republici Hrvatskoj za odgojno-obrazovne ili znanstvenoistraživačke svrhe, koje djeluju u skladu s posebnim propisima i osnovane su s namjenom stipendiranja (čl.9.st.1.t.19. Zakona o porezu na dohodak)	u ukupnom iznosu isplate
VII. Stipendije, nagrade i naknade športašima		
1.	Športske stipendije, koje se prema posebnim propisima isplaćuju športašima za njihovo športsko usavršavanje (čl.6.st.1.t.6. Pravilnika o porezu na dohodak)	1.750,00 kn mjesečno
2.	Naknade športašima amaterima, prema posebnim propisima (čl.6.st.1.t.8. Pravilnika o porezu na dohodak)	1.750,00 kn mjesečno
3.	Nagrade za športska ostvarenja ⁵ (čl.6.st.1.t.7. Pravilnika o porezu na dohodak)	20.000,00 kn godišnje
VIII. Primici učenika i studenata		
1.	Primici po posebnim propisima učenika i studenata na školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga (čl.6.st.1.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	15.000,00 kn godišnje
2.	Nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja i naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja (čl.6.st.1.t.1. Pravilnika o porezu na dohodak)	1.750,00 kn mjesečno

1.1. Isplate zaposlenicima

Iznose naknada, potpora i nagrada iz tablice 1. poslodavac može isplatiti neoporezivo samo zaposlenicima, bez obveze obračuna poreza i doprinosa. Ako isplatitelj isplaćuje na ime naknada, potpora i nagrada veće iznose zaposlenicima, razlika se pribraja plaći u tom mjesecu, obračunavaju

se doprinosi te porez na dohodak i prizrež (čl. 21. Zakona o porezu na dohodak).

Oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada ne smatraju se voda te topli i hladni napitci (osim napitaka koji u sebi sadrže alkohol), a koje poslodavac na svoj teret omogućuje radnicima za vrijeme radnog vremena.⁶

1.2. Isplate osobama koje nisu u radnom odnosu

Ako se prethodno navedeni iznosi isplaćuju osobama koje nisu u radnom odnosu, ukupno isplaćeni iznos smatra se drugim dohotkom.

Iznimka su neprofitne organizacije i proračunski korisnici. Osobama koje nisu u radnom odnosu neprofitne organizacije i proračunski korisnici mogu neoporezivo isplaćivati:

- Naknade troškova službenog putovanja (troškovi prijevoza, noćenja i dnevnica) i troškove korištenja osobnog automobila u službene svrhe, ako obavljaju poslove za potrebe tih organizacija i ako do trenutka isplate navedenih primitaka u istom poreznom razdoblju nisu ostvarile dohodak po osnovi nesamostalnog rada ili drugi dohodak u neprofitnim organizacijama uz naknadu, a do propisanog iznosa, prema članku 9., stavku 1., točki 11. Zakona o porezu na dohodak i članku 6., stavcima 7. i 8. Pravilnika o porezu na dohodak.
- Troškove noćenja i prijevoza na službenom putovanju osobama koje **primaju naknadu**, ali pod uvjetom da račun za noćenje i prijevoz glase na neprofitnu organizaciju ili proračunskog korisnika, prema članku 9., stavku 1., točki 12. Zakona o porezu na dohodak.
- Naknade za korištenje privatnog automobila u službene svrhe do 2,00 kune po prijeđenom kilometru koje se isplaćuju osobama s invaliditetom koje, u skladu s propisom kojim je uređen znak pristupačnosti u trenutku odlaska na službeni put, imaju pravo na znak pristupačnosti.

2. Naknade korisnika državnog proračuna

2.1. Osnovica za obračun naknada, potpora i otpremnina za mirovinu za korisnike državnog proračuna

Temeljem članka 37. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu (NN, br. 140/21), osnovica za obračun naknada i drugih primanja na temelju posebnih propisa (tzv. **proračunska osnovica**) u 2022. godini iznosi **3.326,00 kn**.

⁵ Pravilnik o mjerilima za dodjelu nagrada sportašima za sportska ostvarenja (NN, br. 46/14 i 9/17).

⁶ Članak 7. stavak 41. Pravilnika o porezu na dohodak.

2.2. Materijalna prava prema kolektivnim ugovorima za državne i javne službenike i namještenike

Tablica 2. Pregled materijalnih prava u 2022. godini

Materijalno pravo	Državni službenici i namještenici*	Službenici i namještenici u javnim službama**
Dnevnica za službeni put u zemlji	200,00 kn	200,00 kn
Dodatak za rad na terenu	200,00 kn	200,00 kn
Osnovica za isplatu jubilarne nagrade	1.800,00 kn	1.800,00 kn
Regres za korištenje godišnjeg odmora	1.500,00 kn	1.500,00 kn
Godišnja nagrada za božićne blagdane (božićnica)	1.500,00 kn	1.500,00 kn
Dar djetetu u prigodi Dana sv. Nikole	600,00 kn	600,00 kn
Naknada za odvojeni život od obitelji***	1.000,00 kn	
Otpremnina prilikom odlaska u mirovinu	dvije osnovice za izračun plaće koje će biti važeće na zadnji dan rada u državnoj službi prije odlaska službenika i namještenika u mirovinu	dvije osnovice za izračun plaće koje će biti važeće na zadnji dan rada u javnoj službi prije odlaska službenika i namještenika u mirovinu

* Članak 109. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN, br. 112/17, 12/18, 2/19 i 119/19 i 66/20): Ugovorne strane su suglasne, ako Vlada sa sindikatima javnih službi, ugovori materijalna prava povoljnije od ugovoreni za državne službenike i namještenike, jednako će se primijeniti i na državne službenike i namještenike.

** Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama (NN, br. 128/17, 47/18, 2/19, 123/19 i 66/20).

*** Naknada za odvojeni život za službenike i namještenike u javnim službama uredit će se granskim kolektivnim ugovorima (članak 65.).

Temeljem Odluke o materijalnim i nematerijalnim pravima, drugim naknadama te visini osnovice za obračun plaće državnih službenika i namještenika (NN, br. 16/22) sva materijalna i nematerijalna prava koja su državni službenici i namještenici iz rada i po osnovi rada ostvarivali temeljem Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike priznavat će se i primjenjivati u istom opsegu i nakon isteka produžene primjene pravnih pravila sadržanih u Kolektivnom ugovoru. Materijalna prava i druge naknade, ugovorene Kolektivnim ugovorom isplaćivat će se, nakon isteka produžene primjene pravnih pravila sadržanih u Kolektivnom ugovoru, u visini i na način na koji su ugovorene.

Temeljem Odluke o materijalnim i nematerijalnim pravima, drugim naknadama te visini osnovice za obračun plaće službenika i namještenika u javnim službama (NN, br. 23/22) sva materijalna i nematerijalna prava koja su službenici i namještenici u javnim službama ostvarili iz rada i po osnovi rada temeljem Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama priznavat će se i primjenjivati u istom opsegu i nakon isteka produžene primjene pravnih pravila sadržanih u Temeljnog kolektivnom ugovoru. Materijalna prava i druge naknade, ugovorene Temeljnog kolektivnim ugovorom isplaćivat će

se, nakon isteka produžene primjene pravnih pravila sadržanih u Temeljnog kolektivnom ugovoru, u visini i na način na koji su ugovorene.

2.3. Jubilarna nagrada

Tablica 3. Iznosi jubilarnih nagrada u 2022. godini prema kolektivnim ugovorima

Godine neprekidne službe/rada u državnim tijelima i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave	Osnovica u državnim i javnim službama: 1.800,00 kn*	Neoporezivi iznosi jubilarnih nagrada
1	2	3
5	1.800	Oporezivo u cijelosti
10	2.250	1.500
15	2.700	2.000
20	3.150	2.500
25	3.600	3.000
30	4.500	3.500
35	5.400	4.000
40	7.200	5.000
45	9.000	5.000

* Za državne službenike i namještenike sukladno članku 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, a za službenike i namještenike u javnim službama sukladno članku 68. Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama.

2.4. Dnevnice u zemlji

Prema Odluci o visini dnevnice za službeno putovanje u zemlji i visini naknada za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike te ostale zaposlene, koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima (NN, br. 117/12), proračunskim korisnicima i izvanproračunskim fondovima, isplaćuju se iznosi naknada prikazani u tablici 4. Prema članku 8. stavku 3. Zakona o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika (NN, br. 10/99 – 16/19) suci i pravosudni dužnosnici imaju pravo na dnevnicu u visini određenoj za službenike u pravosudnom tijelu (200,00 kn dnevno).

Tablica 4. Visina naknada za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike te ostale zaposlene, koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima⁷

Vrsta naknade	Iznos
Dnevnice za službeni put u zemlji	150,00 kn dnevno
Troškovi noćenja	prema priloženom računu
Naknada troškova za korištenje privatnog automobila u službene svrhe	2,00 kn po prijeđenom kilometru
Terenski dodatak	150,00 kn dnevno
Naknada za odvojeni život od obitelji	1.000,00 mjesečno
Naknada za odvojeni život kada je osiguran smještaj na teret proračuna	500,00 kn mjesečno

⁷ Odluka o visini dnevnice za službeno putovanje u zemlji i visini naknade za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike, te ostale zaposlene koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima (NN, br. 117/12).

2.5. Dnevnice za inozemstvo

Odlukom o visini dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna (NN, br. 8/06), a u skladu s člankom 7., stavkom 2., točkama 21. i 22. Pravilnika o porezu na dohodak propisan je neoporezivi iznos dnevnica za službeni put u inozemstvo (visina dnevnica po državama objavljena je na www.tim4pin.hr).

Sukladno članku 7. stavcima 18. i 19. Pravilnika o porezu na dohodak⁸, ako se za službeno putovanje u inozemstvo koristi zračni prijevoz, inozemna dnevnicna se obračunava dva sata prije vremena predviđenog polijetanja zrakoplova iz posljednje zračne luke u Republici Hrvatskoj do vremena dolaska zrakoplova u prvu zračnu luku u Republici Hrvatskoj. Ako se za službeno putovanje u inozemstvo koristi brod, dnevnicna se obračunava od sata polaska broda iz posljednjeg pristaništa u Republici Hrvatskoj do sata povratka broda u prvo pristanište u Republici Hrvatskoj. Za svako zadržavanje, odnosno proputovanje kroz stranu državu koje traje duže od 12 sati obračunava se dnevnicna za tu stranu državu, a svako zadržavanje u stranoj državi kraće od 12 sati, obračunava se u vrijeme provedeno u idućoj državi u kojoj se provelo više od 12 sati. Ako je ukupno na putovanju osoba provela više od osam, odnosno više od 12 sati, a u inozemstvu manje od osam sati, tada se isplaćuje pripadajuća tuzemna dnevnicna, uzevši u obzir ukupan broj sati provedenih na putovanju u tuzemstvu i inozemstvu.

3. Plaće

3.1. Osobni odbitak ili neoporezivi dio dohotka⁹

Osnovni osobni odbitak i dijelovi osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu te invalidnost/tjelesno oštećenje izračunavaju se primjenom propisanih koeficijenata na osnovicu osobnog odbitka koja iznosi 2.500,00 kuna. Osnovni osobni odbitak iznosi 4.000,00 kuna (koeficijent 1,6 osnovice osobnog odbitka).

Tablica 5. Uvećanje osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu te invalidnost/tjelesno oštećenje

R. br.	Osnova za uvećanje osnovnog osobnog odbitka	Koeficijent	Mjesečni iznos
1.	Uzdržavani članovi uže obitelji ¹⁰	0,7	1.750,00
2.	Prvo uzdržavano dijete	0,7	1.750,00
3.	Drugo uzdržavano dijete	1,0	2.500,00

⁸ Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dohodak (NN, br. 128/17).

⁹ Članak 14. Zakona o porezu na dohodak.

¹⁰ Sukladno članku 14. od 1. siječnja 2019. uzdržanim članovima uže obitelji smatraju se braćni drug, roditelji poreznog obveznika, maćeha odnosno očusi koje punoljetno pastorče uzdržava, djeca nakon prvog zaposlenja te punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu, dok se djecom smatraju djeca koju roditelji, maćeha odnosno očusi, posvojitelji, udomitelji i skrbnici uzdržavaju. Djecom se smatraju i djeca nakon završetka redovnog školovanja do prvog zapošljavanja.

R. br.	Osnova za uvećanje osnovnog osobnog odbitka	Koeficijent	Mjesečni iznos
4.	Treće uzdržavano dijete	1,4	3.500,00
5.	Četvrto uzdržavano dijete	1,9	4.750,00
6.	Peto uzdržavano dijete	2,5	6.250,00
7.	Šesto uzdržavano dijete	3,2	8.000,00
8.	Sedmo uzdržavano dijete	4,0	10.000,00
9.	Osmo uzdržavano dijete	4,9	12.250,00
10.	Deveto uzdržavano dijete	5,9	14.750,00
11.	Za svako daljnje uzdržavano dijete koeficijent osnovnoga osobnog odbitka progresivno se uvećava se za 1,1 ... više u odnosu prema koeficijentu za prethodno dijete		
12.	Invalidnost poreznog obveznika, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta	0,4	1.000,00
13.	Invalidnost utvrđena po jednoj osnovi 100% i/ili korištenje, na temelju posebnih propisa, prava na doplatu za pomoć i njegu poreznog obveznika odnosno prava na osobnu invalidninu, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta. Korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka po ovoj osnovi isključuje korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka iz r. br. 12.	1,5	3.750,00

3.2. Utvrđivanje predjuma poreza na dohodak od nesamostalnog rada¹¹

Predjuma poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se od porezne osnovice koju čini iznos svih primitaka od nesamostalnog rada ostvarenih tijekom jednog mjeseca, umanjeno za uplaćene doprinose za obvezna osiguranja iz primitka ili doprinose za mirovinska osiguranja i za iznos mjesečnog osobnog odbitka, a na temelju porezne kartice.

Predjuma poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se po stopi od 20% od mjesečne porezne osnovice do visine 30.000,00 kuna te po stopi od 30% na poreznu osnovicu iznad 30.000,00 kuna¹².

3.3. Doprinosi

3.3.1. Osnovice za obračun doprinosa u 2022. godini

Doprinosi se obračunavaju prema stvarno isplaćenoj plaći, koja ne može biti manja od minimalne plaće. **Prema Uredbi o visini minimalne plaće (NN, br. 119/20), minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2021. godine iznosi 4.250,00 kn bruto. U 2022. ova Uredba primjenjuje se na plaću za prosinac 2021. koja se uobičajeno isplaćuje u siječnju 2022. godine. Uredba se primjenjuje počevši od plaće za siječanj 2022. koja se uobičajeno isplaćuje u veljači 2022. godine.**

Najniža mjesečna osnovica¹³

Ako je iznos isplaćene plaće (ili naknade bolovanja) manji od najniže osnovice za obračun doprinosa, tada doprinose

¹¹ Članak 24. Zakona o porezu na dohodak.

¹² Čl. 19. Zakona o porezu na dohodak.

¹³ Prosječni iznos mjesečne plaće (bruto) isplaćene po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj u razdoblju siječanj – kolovoz prethodne godine, koju objavljuje Državni zavod za statistiku, pomnožen s koeficijentom 0,38.

treba obračunati na iznos **najniže mjesečne osnovice, koja za 2021. godinu iznosi 3.624,06 kn**¹⁴.

Najviša mjesečna osnovica

Najviša mjesečna osnovica iznosi **57.222,00 kn**. Na iznos plaće koja je veća od najviše mjesečne osnovice ne obračunava se doprinos za mirovinsko osiguranje (I. i II. stup), ali samo kod obračunavanja mjesečne plaće za određeni mjesec. Kod isplate bonusa, naknada, nagrada i otpremnina, doprinos za mirovinsko osiguranje (I. i II. stup) obračunava se na ukupan bruto iznos isplate.

Najviša godišnja osnovica

Najviša godišnja osnovica iznosi **686.664,00 kn** i primjenjuje se samo za doprinos za mirovinsko osiguranje za I. stup.

3.3.2. Stope doprinosa iz plaće i na plaću

Sukladno članku 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima¹⁵ (NN, br. 106/18), obveznim osiguranjima smatraju se:

1. obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti,
2. obvezno mirovinsko osiguranje za starost na temelju individualne kapitalizirane štednje,
3. obvezno zdravstveno osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti.

Tablica 6. Doprinosi iz plaće i na plaću

Doprinosi iz plaće	Stope za redovnu plaću 2022.	Stope za minimalnu plaću 2022.
• Za mirovinsko osiguranje	20 %	20 %
• I. stup	15 %	15 %
• II. stup	5 %	5 %
Doprinosi na plaću	Stope za redovnu plaću 2022.	Stope za minimalnu plaću 2022.
• Za zdravstveno osiguranje	16,5 %	12,375 %

Od 1. siječnja 2015. poslodavci koji zapošljavaju 20 i više radnika, ako nemaju 2% zaposlenih osoba koje se prema posebnim propisima smatraju osobama s invaliditetom¹⁶, plaćaju posebnu novčanu naknadu čija se osnovica utvrđuje kao umnožak **broja osoba s invaliditetom**, koje je obveznik bio dužan zaposliti i iznosa minimalne plaće za razdoblje za koje se obveza odnosi, a visina naknade obračunavala se po stopi od 30% zaključno s 29. veljače 2020.,

a od 1. ožujka 2020. po stopi od 20%¹⁷. Za 2021. mjesečna naknada iznosi 850,00 kn (4.250,00 x 20%) , a za 2022. godinu 937,50 kn.

Sukladno točki III: Odluke o namjeni korištenja sredstava i odgodi plaćanja novčane naknade zbog neispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom (NN 36/20) odgođena je obveza plaćanja novčane naknade poslodavcima obveznicima kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom koja je nastala za mjesec ožujak, travanj i svibanj 2020. godine, uz mogućnost odgode plaćanja obveza koje su nastale u naredna 3 mjeseca. Odgođene obveze mogu se podmiriti obročnom otplatom u roku od 24 mjeseca od dana dospelosti obveze. Za vrijeme trajanja odgode plaćanja i obročne otplate ne obračunavaju se kamate i ne teče zastara.

Poslodavac je obavezan **na plaće radnika, kojima se staž računa s povećanim trajanjem**, uplatiti i povećani doprinos za mirovinsko osiguranje na bruto plaću radnika, prema stopama prikazanim u tablici 7.

Tablica 7. Staž osiguranja s povećanim trajanjem¹⁸

Za 12 mj. staža priznaje se	Ukupna stopa doprinosa	Stope doprinosa za radnike u I. stupu	Stope doprinosa za radnike u II. stupu
14 mjeseci	4,86 %	3,61 %	1,25 %
15 mjeseci	7,84 %	5,83 %	2,01 %
16 mjeseci	11,28 %	8,39 %	2,89 %
18 mjeseci	17,58 %	13,07 %	4,51 %

3.3.3. Posebni doprinos za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu

Posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu plaćaju poslodavci i isplatelji drugog dohotka (čl. 188. Zakona o doprinosima, NN, br. 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16 i 106/18) za vrijeme izaslanja, službenog boravka ili službenog puta u inozemstvu. Doprinos se ne plaća za službena putovanja, boravak ili izaslanje u:

Države članice Europske unije (od 1.7.2013.)

- **Države s kojima je međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju uređeno pitanje korištenja zdravstvene zaštite u inozemstvu** (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Makedonija, Srbija, Turska - od 19.12.2013.)
- **Države članice Europskog gospodarskog prostora** (Norveška, Island i Lihtenštajn – od 12.04.2014.)
- **Švicarsku konfederaciju** (od 01.01.2017.)

¹⁴ Sukladno Naredbi o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2022. godinu (NN, br. 127/21).

¹⁵ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima primjenjuje se počevši od obračuna plaće za siječanj 2019.

¹⁶ Sukladno članku 4.a Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN, 75/18, 120/18, 37/20 i 145/20) obveza kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom ne odnosi se na: predstavništva stranih osoba, strana diplomatska i konzularna predstavništva, integrativne radionice i zaštitne radionice, poslodavce u sektoru proizvodnje tekstila, odjeće, kože, drva i namještaja te novoosnovane poslodavce u razdoblju od 24 mjeseca od dana upisa u odgovarajući registar odnosno dana ustrojavanja prema posebnom propisu.

¹⁷ Članak 10. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN, br. 157/13, 152/14, 39/18 i 32/20).

¹⁸ Sukladno čl. 13., st. 1., t. 3., te čl. 17, st. 1., t. 2. Zakona o doprinosima (NN, br. 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16 i 106/18).

Tablica 8. Osnovica i stopa za obračun posebnog doprinosa za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu za cijeli mjesec¹⁹

Osnovica za obračun doprinosa u 2022. godini ²⁰	3.624,06
Stopa	20 %
Iznos doprinosa	724,81

Tablica 9. Dnevne osnovice i obveze za različit broj kalendarskih dana u mjesecu za uplatu posebnog doprinosa za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu

	Broj dana u mjesecu		
	28	30	31
Dnevna osnovica u kn	129,43	120,80	116,91
Dnevna obveza u kn	25,89	24,16	23,38

Obveza uplate ovog doprinosa je do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec, na račun

Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje

HR6510010051550100001

poziv na broj: HR68 8508 – OIB isplatelja doprinosa – oznaka izvješća JOPPD (GGXXX)

Ako radnik **boravi u inozemstvu dulje od 30 dana neprekidno** (radi obrazovanja, stručnog usavršavanja i sl.), tada se poseban doprinos za zdravstveno osiguranje plaća po stopi od 10 % na ugovorenu plaću u zemlji za jednake ili slične poslove u zemlji.

3.3.4. Oslobođenje od plaćanja doprinosa na plaću

Prema **Zakonu o doprinosima** (NN, br. 84/08 do 106/18):

- Poslodavci koji zaposle radnika kojemu je to prvo zaposlenje, uz uvjet da radnik u trenutku zaposlenja nema evidentiran mirovinski staž, oslobođeni su 1 godinu plaćanja doprinosa na plaću** (čl. 20., st. 2. i 3. Zakona).
- Poslodavci su oslobođeni do 5 godina plaćanja doprinosa na osnovicu, ako su 1. siječnja 2015. ili kasnije sklopili ugovor o radu na neodređeno vrijeme s osobom koja u trenutku sklapanja tog ugovora ima manje od 30 godina života** uz uvjet da radnik nije prethodno bio zaposlen kod tog poslodavca na neodređeno vrijeme (čl. 20., st. 4. i 5. i čl. 7. t. 54. Zakona).

Prema članku 106. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN, br. 121/17 i 98/19) poslodavac koji zaposli na neodređeno vrijeme dijete smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili dijete nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata starije od 29 godina, oslobađa se plaćanja doprinosa na plaću tih radnika u razdoblju

¹⁹ Sukladno čl. 14., st. 3. Zakona o doprinosima (NN, br. 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 26/14, 30/14, 41/14, 143/14, 115/16 i 106/18): Iznimno od odredbe stavka 1. točke 2. ovoga članka, za osiguranu osobu koja boravi u inozemstvu na službenom putu, posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu obračunava se po stopi od 20 %.

²⁰ Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2022. godinu (NN, br. 127/21).

do pet godina od zaključivanja ugovora o radu na neodređeno vrijeme, uz uvjet da s tim osobama nije prethodno već imao zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

3.4. Osnovice za obračun plaća u državnim i javnim službama za 2022. godinu

Tablica 10. Pregled osnovica za obračun plaća u državnim i javnim službama za 2022. godinu

	Bruto osnovica	Propis
Državni službenici i namještenici	Od 1. siječnja 2021. 6.044,51kn	Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike (NN 112/17, 12/18, 2/19 i 119/19) Dodatak III. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike (NN, br. 66/20) Odluka o materijalnim i nematerijalnim pravima, drugim naknadama te visini osnovice za obračun plaće državnih službenika i namještenika (NN, br. 16/22)
Javne službe	Od 1. siječnja 2021. 6.044,51kn	Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama (NN, br. 128/17, 47/18, 2/19, 123/19) Dodatak II. Temeljnem kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama (NN, br. 66/20)
Državni dužnosnici	3.890,00 kn	Odluka o visini osnovice za obračun plaće državnih dužnosnika (NN, br. 151/14), primjenjuje se počevši s plaćom za prosinac 2014., koja je isplaćena u siječnju 2015. godine.
Suci i drugi nositelji pravosudnih dužnosti	4.710,595 kn od 1. ožujka 2019.	Zakon o izmjeni Zakona o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika (NN 16/19)

3.5. Minimalna plaća

Minimalna plaća je najniža plaća za rad radnika u punom radnom vremenu. **Uredbom o visini minimalne plaće** (NN, br. 117/21) utvrđena je minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. u bruto iznosu od **4.687,50** kuna. Primjenjuje se od 1. siječnja 2022. za plaću za siječanj koja se uobičajeno isplaćuje u veljači 2022.

Tablica 11. Iznos minimalne plaće

Razdoblje	Bruto iznos minimalne plaće za puno radno vrijeme	Objavljeno u NN, br.
od 1.6.2011. do 31.5.2012.	2.814,00	58/11 i 60/11 – ispr.
od 1.6.2012. do 31.5.2013.	2.814,00	60/12
od 1.6.2013. do 31.12.2013.	2.984,78	51/13
od 1.1.2014. do 31.12.2014.	3.017,61	156/13
od 1.1.2015. do 31.12.2015.	3.029,55	151/14
od 1.1.2016. do 31.12.2016.	3.120,00	140/15
od 1.1.2017. do 31.12.2017.	3.276,00	115/16
od 1.1.2018. do 31.12.2018.	3.439,80	122/17
od 1.1.2019. do 31.12.2019.	3.750,00	109/18
od 1.1.2020. do 31.12.2020.	4.062,51	106/19
od 1.1.2021. do 31.12.2021.	4.250,00	119/20
od 1.1.2022. do 31.12.2022.	4.687,50 (neto 3.750,00)	117/21

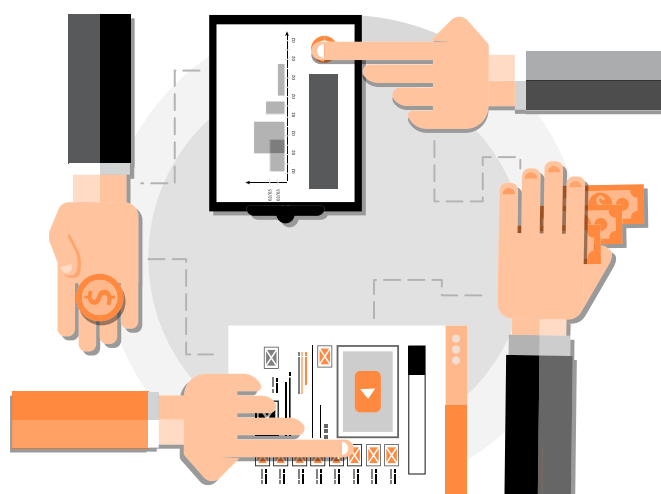
3.6. Koeficijenti za preračunavanje neto plaće u bruto plaću bez utjecaja osobnog odbitka

Tablica 12. Pregled koeficijenata za preračunavanje neto plaće u bruto plaću bez utjecaja osobnog odbitka

Stopa prireza	Doprinos za mirovinsko osiguranje = 20 %	
	Stopa poreza	
	20 %	30 %
0,00	1,562500	1,785714
1,00	1,566416	1,793400
2,00	1,570352	1,801153
3,00	1,574307	1,808973
4,00	1,578283	1,816860
5,00	1,582278	1,824818
6,00	1,586294	1,832845
6,25	1,587302	1,834862
6,50	1,588310	1,836885
7,00	1,590331	1,840943
7,50	1,592357	1,845018
8,00	1,594388	1,849112
9,00	1,598465	1,857355
10,00	1,602564	1,865672
12,00	1,610825	1,882530
13,00	1,614987	1,891074
14,00	1,619171	1,899696
15,00	1,623377	1,908397
18,00	1,636126	1,934985

4. Naknada plaće zbog bolovanja i druge nesposobnosti za rad

Za prva 42 kalendarska dana bolovanja, odnosno sedam dana za invalida rada, naknadu isplaćuje poslodavac na svoj teret u visini utvrđenoj kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, uz obvezu obračunavanja i plaćanja doprinosa iz plaće i na plaću, te poreza na dohodak i prireza. Sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN, br. 80/13, 137/13 i 98/19), Zakonu o roditeljskim i roditeljskim potporama (NN, br.85/08, 110/08, 34/11, 54/13, 152/14, 59/17 i 37/20) u tablici 13., dan je pregled osnovica i naknada po vrstama bolovanja i isplatiteljima, kada su zadovoljeni uvjeti prethodnog osiguranja, a isplaćuju se na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i državnog proračuna.

Tablica 13. Pregled osnovica i naknada po vrstama bolovanja na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i državnog proračuna

RB	Privremena nesposobnost za rad	Isplaćuje/na teret	Osnovica za naknadu		Visina naknade kod isplata prema stupcu 4
			Isplaćene barem dvije ili više plaća	Isplaćena jedna ili niti jedna plaća (kn)	
1	2	3	4	5	6
1.	Privremena nesposobnost za rad zbog bolesti – od 43. dana , odnosno od 8. dana za invalide rada	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	70 % / 80 % / od osnovice, ne više od 4.257,28
2.	Njega oboljelog supružnika ili djeteta starijeg od tri godine – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	70 % / 80 % / od osnovice, ne više od 4.257,28
3.	Za njegu oboljelog djeteta do tri godine života – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	100 % od osnovice, ne više od 4.257,28
4.	Privremena nesposobnost za rad zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	100 % od osnovice, bez ograničenja
5.	Kada je radnik određen za pratitelja bolesnika	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	70 % od osnovice, ne više od 4.257,28
6.	Izoliran kao kliconoša ili zbog pojave zaraze, nesposoban za rad zbog transplantacije organa u korist druge osobe – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	100 % od osnovice, ne više od 4.257,28
7.	Komplikacije u vezi s trudnoćom i porođajem – od prvog dana	Isplaćuje HZZO na svoj teret	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	100 % od osnovice, ne više od 4.257,28
8.	Rodiljni dopust* , do 6 mjeseci djetetova života – od prvog dana	Isplaćuje HZZO na svoj teret	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najniža osnovica: 2.328,20	100 % od osnovice, bez ograničenja

* Prema čl. 24., st. 7. Zakona o roditeljskim i roditeljskim potporama (NN, br. 85/08, 110/08, 34/11, 54/13, 152/14, 59/17 i 37/20), zaposleni ili samozaposleni roditelj, koji ne ispunjava uvjet staža osiguranja u trajanju od najmanje 9 mjeseci neprekidno ili 12 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine, za vrijeme korištenja roditeljskog dopusta ima pravo na naknadu, koja od 1. srpnja 2017. iznosi 2.328,20 kn (70% proračunske osnovice).

RB	Privremena nesposobnost za rad	Isplaćuje/ na teret	Osnovica za naknadu		Visina naknade kod isplate prema stupcu 4
			Isplaćene barem dvije ili više plaća	Isplaćena jedna ili niti jedna plaća (kn)	
1	2	3	4	5	6
9.	Roditeljski dopust: od 6 mjeseci do 1 godine	Isplaćuje HZZO na teret proračuna	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 2.328,20	100 % osnovice, ali ne više od 170 % proračunske osnovice = 5.654,20
10.	Roditeljski dopust: Od 12 mjeseci do 30 mjeseci za blizance, treće i svako sljedeće dijete Od 1. godine do iskorištenosti (30 mjeseci)	Isplaćuje HZZO na teret proračuna	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 2.328,20	Ne više od 70% proračunske osnovice = 2.328,20
11.	Stanka za dojenje djeteta	Isplaćuje HZZO na teret proračuna	-	-	Od osnovice 3.326,00 kn ovisno o broju sati korištenja stanke
12.	Prenatalni pregled (slobodan dan)	Poslodavac na svoj teret	Redovna plaća		100 %

Naknada na teret HZZO-a isplaćuje se u visini od:

70 % – za prvih šest mjeseci neprekidnog bolovanja.

80 % – od prvog dana nakon isteka šest mjeseci do 18 mjeseci.

50 % zadnje isplaćene naknade plaće – nakon isteka 18 mjeseci neprekidnog bolovanja do tri godine.

Zaposlenicima koji su na neprekidnom bolovanju duljem od 18 mjeseci zbog liječenja zloćudnih bolesti i u drugim slučajevima iz članka 52., stavka 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN, br. 80/13, 137/13 i 98/19), naknada plaće neće se umanjivati na 50 %.

Uvjet za isplatu naknade: Prethodno osiguranje – najmanje devet mjeseci neprekidno ili 12 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine (čl. 56. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju). **Ako nije ispunjen uvjet:** 25 % proračunske osnovice (831,50 kn) za sve vrijeme trajanja bolovanja.

5. Drugi dohodak

Drugi dohodak je razlika između svakog pojedinačnog primitka, što se ne smatra primitkom od nesamostalnog rada (plaća i mirovina), od samostalne djelatnosti, od imovine i imovinskih prava, od kapitala, od osiguranja i propisanih izdataka.

Prema odredbama Zakona o porezu na dohodak isplatitelji drugog dohotka su obvezni obračunati i platiti doprinose na sve primitke koje isplaćuju nakon 1. siječnja 2017., bez obzira na koje se razdoblje ti primici odnose.

5.1. Izdaci koji se priznaju pri utvrđivanju predujma poreza na dohodak od drugog dohotka

- Svota što je iz primitka uplaćena za obvezne doprinose.
- Paušalni izdatak u visini od 30 % primitka od:
 - a) Autorske naknade što je isplaćena prema Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima (NN, br. 111/21).
 - b) Primitka za profesionalnu djelatnost novinara, umjetnika i sportaša, koji su osigurani po toj osnovi i doprinose za obvezna osiguranja plaćaju prema rješenju Porezne uprave.
 - c) Primitka nerezidenta za obavljanje umjetničke, artistske, zabavne, sportske, književne i likovne djelatnosti, djelatnosti u svezi s tiskom, radiom, televizijom i zabavnim priredbama.
- Dodatni paušalni izdatak u visini od 25% primitka za umjetničke naknade.

Kod isplate drugog dohotka ne priznaje se osobni odbitak.

Obveznici koji ostvaruju drugi dohodak ne moraju voditi poslovne knjige i evidencije, osim kad se prijave u Registar poreznih obveznika s namjerom da dohodak utvrđuju kako je propisano za samostalne djelatnosti, kao razliku između poslovnih primitaka i izdataka na temelju podataka iz propisanih poslovnih knjiga i evidencija.

5.2. Stope doprinosa iz i na drugi dohodak

Tablica 14. Stope doprinosa iz i na drugi dohodak, porez i prirez

R. br.	Opis	Ugovor o djelu	Ugovor o djelu – umirovljenik	Autorska naknada	Naknada umjetnicima
1.	Primitak				
2.	Paušalni izdatak	0%	0%	30%	55%
3.	Osnovica za doprinos (1 – 2)				
4.	Doprinos za MO (3 x stopa)	10%	10%	10%	10%
4.a	MO I. stup	7,5%	10%	7,5%	7,5%
4.b	MO II. Stup	2,5%	0%	2,5%	2,5%
5.	Dohodak /porezna osnovica (1 – 2 – 4)				
6.	Porez i prirez (6.a + 6.b)				
6.a	(5 x stopa)	20%	20%	20%	20%
6.b	prirez prema odluci (6.a x stopa)				
7.	Neto primitak (1 – 4 – 6)				
8.	Doprinos za ZO (3 x stopa)	7,5%	7,5%	7,5%	7,5%
9.	Trošak isplatitelja (1+8)				

Od 2017. godine obračun poreza i prireza na drugi dohodak nije konačan. Primici od drugog dohotka u posebnom postupku pribrajaju se ostvarenom dohotku od nesamostalnog rada (plaći/mirovini) i dohotku od samostalne djelatnosti te se, temeljem tih vrsta primitaka, utvrđuje godišnja porezna osnovica. Od 2021. porezna stopa od 20% primjenjuje se na godišnju poreznu osnovicu do visine od 360.000,00 kuna, a porezna stopa od 30% na godišnju poreznu osnovicu iznad 360.000,00 kuna²¹.

Sukladno članku 24. stavku 5. Zakona o porezu na dohodak, predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada i mirovine umanjuje se za 50% umirovljenicima po osnovi ostvarenog dohotka od mirovine, kao i poreznim obveznicima koji imaju prebivalište i borave na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i na području Grada Vukovara utvrđenog prema posebnom propisu o obnovi i razvoju Grada Vukovara.

Sukladno članku 40. stavku 3. Zakona o porezu na dohodak, predujam poreza na dohodak od drugog dohotka prema po osnovi primitaka učenika i studenata na školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga plaća se po odbitku, po stopi od 20% od osnovice koju čini iznos primitka iznad propisanog neoporezivog iznosa primitaka učenika i studenata na školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga i iznosa godišnjeg osnovnog osobnog odbitka.

Tablica 15. Pregled koeficijenta za preračunavanje neto iznosa u bruto iznos drugog dohotka

Stopa prireza	Ugovor o djelu	Autorske naknade izdatak 30%	Umjetničke naknade izdatak 55%
0%	1,388889	1,243781095	1,14416476
1%	1,39237	1,245733363	1,145226125
2%	1,395868	1,24769177	1,146289461
3%	1,399384	1,249656345	1,147354774
4%	1,402918	1,251627115	1,148422068
5%	1,40647	1,253604112	1,14949135
6%	1,410039	1,255587364	1,150562625
7%	1,413627	1,257576901	1,151635899
7,5%	1,415428	1,258574036	1,152173287
8%	1,417234	1,259572753	1,152711177
9%	1,420858	1,26157495	1,153788464
10%	1,424501	1,263583523	1,154867768
12%	1,431844	1,267619917	1,157032443
13%	1,435544	1,2696478	1,158117827
14%	1,439263	1,271682181	1,159205249
15%	1,443001	1,273723093	1,160294715
18%	1,454334	1,279885322	1,163575435

Tablica 16. Pregled uplatnih računa i poziva na broj za doprinose, porez i prirez na drugi dohodak

Doprinosi	Broj i naziv uplatnog računa/ IBAN konstrukcija računa	Poziv na broj primatelja
Doprinos za zdravstveno osiguranje	HR6510010051550100001 Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	HR68 8540-OIB isplatelja doprinosa – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti	HR1210010051863000160 Državni proračun RH	HR68 8176-OIB isplatelja doprinosa – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	HR761001005170003601 Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	HR68 2291-OIB isplatelja doprinosa – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)
Porez i prirez	Račun grada/općine prema prebivalištu primatelja dohotka	Poziv na broj primatelja
Za sve vrste isplate drugog dohotka	Prema Naputku o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2022. godini (NN, br. 15/22 i 18/22) ²²	HR 68 1945-OIB isplatelja poreza – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)

6. Primici izuzeti od ovrhe

Članak 172. Ovršnog zakona (NN, br. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 – Odluka Ustavnoga suda RH 73/17 i 131/20) uređuje izuzimanja od ovrhe. Odredbama navedenog članka propisano je da su od ovrhe izuzeta:

1. primanja po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje, zbog smrti davatelja uzdržavanja,
2. primanja po osnovi naknade zbog tjelesnoga oštećenja prema propisima o invalidskom osiguranju,
3. primanja po osnovi socijalne skrbi,
4. primanja po osnovi privremene nezaposlenosti,
5. primanja po osnovi doplatka za djecu, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno,
6. primanja po osnovi stipendije i pomoći učenicima i studentima,
7. naknada za rad osuđenika, osim za tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, te za tražbine naknade štete prouzročene kaznenim djelom osuđenika,
8. primanja po osnovi odličja i priznanja,
9. roditeljne i roditeljske novčane potpore, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno,
10. utvrđeni iznosi za uzdržavanje djeteta uplaćeni na poseban račun kod banke,

²² Sukladno članku 36. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. godinu ministar financija je donio Naputak o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2021. godini. Do stupanja na snagu Naputka za 2022., primjenjuje se Naputak o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2021. godini.

²¹ Članak 19. Zakona o porezu na dohodak.

11. naknada troškova za službeno putovanje i naknada troškova prijevoza na posao i s posla do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
12. dar za djecu do 15. godine života i potpore za novorođenčce do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
13. naknada za saniranje posljedica štete od katastrofa i elementarnih nepogoda,
14. potpore zbog invalidnosti radnika i neprekidnog bolovanja radnika duljeg od 90 dana, potpore za slučaj smrti radnika i smrti člana uže obitelji radnika, do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
15. novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova prehrane radnika, prigodne nagrade (božićnica, naknada za godišnji odmor i sl.), novčane nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika, nagrade radnicima za navršene godine radnog staža do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
16. sredstva koja se uplaćuju namjenski, u svrhu provedbe projekata dodjelom bespovratnih sredstava odnosno potpore ili financijskih instrumenata, koji se financiraju iz nacionalnih sredstava i/ili proračuna Europske unije, osim u slučaju ovrhe od strane davatelja potpore,
17. novčane naknade žrtvama kaznenih djela nasilja počinjenih s namjerom,
18. dnevnice za službena putovanja u tuzemstvu i inozemstvu, dnevnice za rad na terenu u tuzemstvu i inozemstvu i dnevnice za službene putovanja per diem koje se radnicima isplaćuju iz proračuna Europske unije radi obavljanja poslova njihovih radnih mjesta, a u svezi s djelatnosti poslodavca do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
19. pomorski dodatak i pomorski dodatak na brodovima međunarodne plovidbe do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
20. naknada za pričuvnike pozvane na izvršavanje vojne obveze,
21. sindikalne socijalne potpore koje članovima sindikata na temelju važećih propisa isplaćuje sindikat,
22. sredstva predstavnika nacionalnih manjina koja se koriste za ostvarivanje manjinskih prava, sukladno odredbama ustavnog zakona kojim se uređuju prava nacionalnih manjina, ako su isplaćena na poseban račun za tu namjenu, vode se odvojeno od sredstava te osobe i izuzeta su od ovrhe, osim ovrhe u svezi s obavljanjem djelatnosti vezane za ostvarivanje manjinskih prava,
23. nagrade učenicima i studentima te troškovi sufinanciranja kupnje udžbenika učenicima,
24. sportske stipendije za sportaše s invaliditetom,
25. ostala primanja izuzeta od ovrhe po posebnim propisima.

Izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (NN, br. 73/17) promijenjen je dio plaće koji je zaštićen od ovrhe u slučaju kad je neto plaća ovršenika manja od prosječne netoplaće u Republici Hrvatskoj i to u slučaju naplate tražbine po osnovi uzdržavanja djeteta te po drugoj osnovi.

Tablica 17. Iznos plaće, koji je zaštićen u ovršnom postupku nad plaćom (članak 173. Ovršnog zakona)

	Naplata tražbine po osnovi: - zakonskog uzdržavanja, - naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i - naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja	Naplata tražbine po drugoj osnovi	Naplata tražbine po osnovi uzdržavanja djeteta
Iznos izuzet od ovrhe, ako je neto plaća ovršenika jednaka ili veća od 7.086,00 kn ²³ (st.1.)	$\frac{1}{2}$ prosječne neto plaće u RH = 3.543 kn	$\frac{2}{3}$ prosječne neto plaće u RH = 4.724,00 kn	$\frac{1}{4}$ prosječne neto plaće u RH = 1.771,50 kn
Iznos izuzet od ovrhe, ako je neto plaća ovršenika manja od 7.086,00 kn (st.2)	$\frac{1}{2}$ neto plaće ovršenika	$\frac{3}{4}$ plaće ovršenika, ali ne više od $\frac{2}{3}$ prosječne neto plaće u RH	$\frac{1}{4}$ neto plaće ovršenika

Člankom 21. stavkom 7. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (NN, br. 131/20) propisano je da Vlada Republike Hrvatske može u posebnim okolnostima uslijed proglašenja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 donijeti odluku da se zastaje s provođenjem ovršnih postupaka, najdulje na rok od šest mjeseci. Navedenom odlukom Vlada Republike Hrvatske propisat će na koje će se ovršne postupke, postupke provedbe ovrhe na novčanoj tražbini po računima koje provodi Financijska agencija i provedbe ovrhe na plaći i drugim stalnim novčanim primanjima odluka primjenjivati.

7. Financijske obavijesti

Tablica 18. Stope zateznih kamata od 11. rujna 1996. do 29. lipnja 2013.

Razdoblje	Subjekti	Godišnja stopa	Propis
11. 9. 1996. – 30. 6. 2002.	Svi subjekti	18 %	Uredba o visini stope zatezne kamate (NN, br. 76/96)
1. 7. 2002. – 31. 12. 2007.		15 %	Uredba o visini stope zatezne kamate (NN, br. 72/02. i 153/04)
1. 1. 2008. – 30. 6. 2011.	Trgovački ugovori i ugovori između trgovaca i osoba javnog prava	17 % ²⁴	Zakon o obveznim odnosima (NN, br. 35/05 i 41/08) i Eskontna stopa HNB-a (NN, br. 1/08, 75/08, 1/09, 76/09, 82/10 i 1/11)
	Ostali odnosi	14 %	
1. 7. 2011. – 29. 6. 2013.	Trgovački ugovori i ugovori između trgovaca i osoba javnog prava	15 % ²⁵	Zakon o obveznim odnosima (NN, br. 35/05, 41/08 i 125/11.) i Eskontna stopa HNB-a (NN, br. 74/11, 11/12, 1/13 i 83/13)
	Ostali odnosi	12 %	

²³ Prosječna neto plaća u pravnim osobama u RH za razdoblje siječanj – kolovoz 2021. (NN, br. 118/21).

²⁴ U ovom razdoblju bilo je moguće između navedenih subjekata ugovoriti stopu zatezne kamate, ali najviše do 21 % godišnje.

²⁵ U ovom razdoblju bilo je moguće između navedenih subjekata ugovoriti stopu zatezne kamate, ali najviše do 18 % godišnje.

Tablica 19. Stope zateznih kamata od 30. lipnja 2013.

Razdoblje	Subjekti			Propis
	Ugovorni odnosi između trgovaca (poduzetnika) međusobno Ugovorni odnosi između trgovca (poduzetnika) i osoba javnog prava kada je osoba javnog prava (grad, općina, županija, RH i dr.) dužnik novčane obveze	Ugovorni odnosi između trgovca (poduzetnika) i osoba javnog prava kada je osoba javnog prava vjerovnik novčane obveze	Ostali odnosi Potrošački ugovori (dužnici su građani kao potrošači) Trgovci kada sklapaju ugovore izvan svoje gospodarske djelatnosti Građansko-pravni ugovori između građana međusobno Izvanugovorni odnosi	
30.6. – 31.12.2013.	12,40%	15%	12%	NN 83/13
1.1. – 30.6.2014.	12,35%	15%	12%	NN 1/14
1.7. – 31.12.2014.	12,29%	15%	12%	NN 80/14
1.1. – 30.6.2015.	12,14%	15%	12%	NN 1/15
1.7. – 31.7.2015.	12,13%	15%	12%	NN 73/15
1.8. – 31.12.2015.	10,14%	10,14%	8,14%	NN 85/15
1.1. – 30.6.2016.	10,05%	10,05%	8,05%	NN 140/15
1.7. – 31.12.2016.	9,88%	9,88%	7,88%	NN 60/16
1.1. – 30.6.2017.	9,68%	9,68%	7,68%	NN 1/17
1.7. – 31.12.2017.	9,41%	9,41%	7,41%	NN 64/17
1.1. – 30.6.2018.	9,09%	9,09%	7,09%	NN 1/18
1.7. – 31.12.2018.	8,82%	8,82%	6,82%	NN 59/18
1.1. – 30.6.2019.	8,54%	8,54%	6,54%	NN 1/19
1.7.-31.12.2019.	8,30%	8,30%	6,30%	NN 64/19.
1.1. – 30.6.2020.	8,11%	8,11%	6,11%	NN 1/20
1.7. – 31.12.2020.	7,89%	7,89%	5,89%	NN 75/20
1.1. – 30.6.2021.	7,75%	7,75%	5,75%	NN 1/21.
1.7. – 31.12.2021.	7,61%	7,61%	5,61%	NN 74/21
1.1.-30.6.2022.	7,49%	7,49%	5,49%	NN 1/22

Tablica 20. Prosječna plaća po zaposlenom u pravnim osobama RH

Tromjesečno razdoblje	Iznos u kunama		Mjesec	Iznos u kunama		Godina	Iznos u kunama	
	bruto	neto		bruto	neto		bruto	neto
XI/2020.-I/2021.	9.388	6.947	I/2021.	9.373	6.979	2017.	8.055	5.985
XII/2020.-II/2021.	9.415	7.005	II/2021.	9.467	7.038	2018.	8.448	6.242
I/2021.-III/2021.	9.480	7.052	III/2021.	9.601	7.138	2019.	8.766	6.457
II/2021.-IV/2021.	9.532	7.052	IV/2021.	9.529	7.082	2020.	9.216	6.763
III/2021.-V/2021.	9.561	7.108	V/2021.	9.553	7.104			
IV/2021.-VI/2021.	9.585	7.121	VI/2021.	9.671	7.175			
V/2021.-VII/2021.	9.570	7.108	VII/2021.	9.488	7.046			
VI/2021.-VIII/2021.	9.590	7.113	VIII/2021.	9.611	7.118			
VII/2021.-IX/2021.	9.549	7.091	IX/2021.	9.549	7.108			
VIII/2021.-X/2021.	9.586	7.122	X/2021.	9.597	7.140			
IX/2021.-XI/2021.	9.686	7.193	XI/2021.	9.915	7.333			
X/2021.-XII/2021.	9.782	7.251	XII/2021.	9.835	7.280			
XI/2021.-I/2022.	9.910	7.330	I/2022.	9.982	7.378			

8. Ostale informacije

Tablica 21. Otpremnine prema poreznim propisima i prema Zakonu o radu

RB	Prestanak ugovora o radu	Pravo na otpremninu	Pravo na otpremninu prema Zakonu o radu; NN, br. 93/14, 127/17 i 98/19 (čl. 126.) – nakon 2 godine neprekidnog rada	Mogućnost neoporezive isplate	
1.	Poslovno uvjetovani otkaz	Pravo radnika na otpremninu određuje se kolektivnim ugovorom, ugovorom o radu, pravilnikom o radu, internim aktima poslodavca te Zakonom o radu	Najmanje: Otpremnina za svaku navršenu godinu rada = 1/3 prosječne bruto plaće ostvarene u posljednja tri mjeseca prije prekida radnog odnosa. Najviše: Prosječna bruto plaća ostvarena u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa x 6.	Do visine 6.500,00 kn za svaku navršenu godinu neprekidnog rada kod istog poslodavca (čl. 7, st. 2., r.br.15. Pravilnika o porezu na dohodak)	
2.	Osobno uvjetovani otkaz				
3.	Osobno uvjetovani otkaz zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti			Radnik koji je pretrpio ozljedu na radu ili je obolio od profesionalne bolesti, te nakon završenog liječenja ne bude vraćen na posao pravo na otpremninu ostvaruje u najmanje dvostrukoj svoti od svote koja bi mu inače pripadala (čl. 42. Zakona o radu; NN, br. 93/14,127/17 i 98/19)	Do visine 8.000,00 kn za svaku navršenu godinu rada kod tog poslodavca (čl. 7, st. 2., r.br. 16. Pravilnika o porezu na dohodak)
4.	Odlazak u mirovinu			Najviše 8.000,00 kn (čl. 7, st. 2., r.br. 14. Pravilnika o porezu na dohodak)	
5.	Sporazumni prestanak ugovora o radu			Svota koja se isplaćuje u cijelosti podliježe plaćanju poreza i doprinosa (kao dohodak od nesamostalnog rada)	

Tablica 22. Pregled radnih sati po mjesecima u 2022. godini

Siječanj	160	Srpanj	168
Veljača	160	Kolovoz	168
Ožujak	184	Rujan	176
Travanj	160	Listopad	168
Svibanj	168	Studeni	160
Lipanj	160	Prosinac	168

Ukupan broj radnih sati u 2022. godini iznosi **2000**. Ovaj pregled sati vrijedi za 40 satni radni tjedan, u kojem je radno vrijeme raspoređeno u pet radnih dana.

Tablica 23. Oznake izvješća na obrascu JOPPD za dane u travnju 2022.

Datum u mjesecu	Oznaka Obrasca JOPPD	Datum u mjesecu	Oznaka Obrasca JOPPD	Datum u mjesecu	Oznaka Obrasca JOPPD
1.	22091	12.	22102	23.	22113
2.	22092	13.	22103	24.	22114
3.	22093	14.	22104	25.	22115
4.	22094	15.	22105	26.	22116
5.	22095	16.	22106	27.	22117
6.	22096	17.	22107	28.	22118
7.	22097	18.	22108	29.	22119
8.	22098	19.	22109	30.	22120
9.	22099	20.	22110		
10.	22100	21.	22111		
11.	22101	22.	22112		

Tablica 24. Blagdani i neradni dani u travnju 2021.

17. travnja, nedjelja	Uskrs
18. travnja, ponedjeljak	Uskrsni ponedjeljak

Tablica 25. Rokovi za podnošenje poreznih i financijskih izvještaja u travnju 2022. godine za proračune, proračunske korisnike, izvanproračunske korisnike i neprofitne organizacije

Obrasci	Rok predaje
Obrazac JOPPD	<ul style="list-style-type: none"> na dan isplate primitka ili sljedeći dan u roku od 8 dana od primitka dohotka iz inozemstva
PDV za mjesečne obveznike	do 20. travnja za ožujak
PDV za mjesečne obveznike	do 20. travnja za ožujak
Prijave za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica EU (PDV-S)	do 21. ožujka za veljaču
Proračunski korisnici državnog proračuna	do 1. ožujka
-Izveštaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS)	do 1. ožujka
-Izveštaj o obvezama (Obrazac: OBVEZE)	do 11. travnja 2022.
Razdjeli državnog proračuna	do 1. ožujka
Konsolidirani Izveštaj o obvezama (Obrazac: OBVEZE)	do 15. travnja 2022.
Izvanproračunski korisnici državnog proračuna	do 31. ožujka
-Izveštaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS)	
-Izveštaj o obvezama (Obrazac: OBVEZE)	
-Bilješke	do 20. travnja 2022.
Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	
-Izveštaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS)	
-Izveštaj o obvezama (Obrazac: OBVEZE)	
-Bilješke	do 11. travnja 2022.
Proračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	
-Izveštaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS)	do 11. travnja 2022.
Izvanproračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	
-Izveštaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS)	do 20. travnja 2022.

Tablica 26. Novi ekonomsko-financijski propisi

Naziv propisa	Narodne novine, br.:	Stupanje na snagu
Uredba o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2022. godinu	23/22	26.2.22.
Odluka o materijalnim i nematerijalnim pravima, drugim naknadama te visini osnovice za obračun plaće službenika i namještenika u javnim službama	23/22	1.3.22.
Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća i prosječna bruto plaća po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske za 2021.	23/22	

Naziv propisa	Narodne novine, br.:	Stupanje na snagu
Uredba o dopuni Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama	31/22	18.3.22.
Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te uredima i drugim stručnim službama Vlade Republike Hrvatske	35/22	25.3.22.
Odluka o zabrani novog zapošljavanja službenika i namještenika u javnim službama	35/22	25.3.22.
Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona	36/22	31.3.22.
Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu	37/22	24.3.22.
Odluka o lokalnim porezima Grada Delnica	37/22	31.3.22.

Tablica 27. Nove stope prireza u 2022. godini

Grad/općina	Dosadašnja stopa	Nova stopa	Datum primjene	Narodne novine, br.
Vidovec	10%	7%	1.1.22.	83/21
Kutjevo	0%	10%	1.1.22.	134/21
Pićan	2%	0%	1.1.22.	136/21
Karlovac	12%	9%	1.1.22.	137/21
Otočac	9%	7%	1.1.22.	138/21
Rijeka	15%	14%	1.1.22.	138/21
Mihovljan	0%	8%	1.1.22.	139/21
Perušić	4%	2%	1.1.22.	140/21
Varaždin	10%	7,5%	1.1.22.	144/21
Crikvenica	10%	7%	1.1.22.	144/21

WEBINARI U TIJEKU

WWW.TIM4PIN.HR

4budget

SUSTAV ZA PROFESIONALNU PROCJENU
UTJECAJA JAVNIH INVESTICIJA NA PRORAČUN

FINANCIJSKO
MODELIRANJE U
JAVNOM SEKTORU

PROCJENA UČINAKA
JAVNIH INVESTICIJSKIH
PROJEKATA NA
PRORAČUN

PROCJENA
RIZIKA ULAGANJA
U JAVNE PROJEKTE

Što u današnjem kompleksnom poslovnom okruženju znači pripremiti javni investicijski projekt? Pametna priprema podrazumijeva sveobuhvatnu projekciju učinaka javnog projekta u njegovom ukupnom životnom vijeku.

Za to je potreban alat s kojim je na jednostavan način moguće odgovoriti na sljedeća pitanja:

- Koliko nas doista košta javni projekt u njegovom ukupnom životnom vijeku?
- Možemo li si priuštiti projekt s obzirom na fiskalni kapacitet?
- Koliko ćemo svake godine morati plaćati iz proračuna?
- Koliki nam je grant potreban i kakav je njegov utjecaj na operativno poslovanje?
- Uz koju vrijednost granta postizemo graničnu stopa povrata projekta FRR(C)?
- Isplati li nam se projekt nabaviti na tradicionalni ili na alternativan način?
- Kako ćemo odrediti redoslijed provedbe projekata s obzirom na fiskalni kapacitet?
- Kako primijeniti kriterij troškova životnog vijeka (LCC) iz čl. 287. ZJN?
- Kako odrediti optimalan odnos fiksne i varijabilne naknade kod koncesija i prava građenja?
- Kako uskladiti JPP i ESCO naknadu da se neutralizira rizik inflacije?

4budget je nezaobilazan alat za pripremu projekata u
novoj financijskoj perspektivi EU 2021.-2027.

Planirajte jednostavno, transparentno i sveobuhvatno.

Uz pomoć 4budgeta planiranje postaje pametno.

Pogledajte praktične primjere primjene
programa **4budget** na www.4budget.eu.

LC EDUKACIJE U TRAVNJU

U nadolazećem periodu pripremamo brojne edukacije online, ali i niz onih koje će se održati uživo u čak nekoliko hrvatskih gradova. Više informacija potražite u LC kalendaru događanja na www.spi.hr i predbilježite se za edukaciju koja će unaprijediti Vaše osobno poslovanje ili poslovanje Vašeg tima!

Konzultantsko savjetovanje - EURO - Ususret novom Zakonu o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj

- Zagreb 8. 4. 2022
- Osijek 11. 4. 2022.
- Split 13. 4. 2022.
- Rijeka 15. 4. 2022.

Online napredne obuke:

- 6. 4. 2022. - Uradi sam – izrada predložaka opomena, ovrha, kamatnih listova
- 12. 4. 2022. - Napredno korištenje aplikacije salda konti
- 25. 4. 2022. - Napredno proračunsko računovodstvo kroz SPI
- 26. 4. 2022. - Drugi dohodak i putni nalozi vanjskih suradnika

LC Akademija – Aktualna teorijska i praktična pitanja u vezi radnih i službeničkih odnosa

- 27. – 28. 4. 2022. Zagreb

LC ŠKOLA – Osnove proračunskog računovodstva

- 13. – 15. 4. 2022. Zagreb

LibusoftCicom

LIBUSOFT CICOM d.o.o.

Remetinečka cesta 7a (Kajzerica) 10020 Zagreb
tel: 01 65 99 555 e-mail: info@spi.hr www.spi.hr

